

Single Euro Payments Area

Wat is SEPA?

—

Impact van de SEPA Credit
Transfer en Direct Debit op de
Belgische gebruikers en banken

Joeri Willems

Promotor:

De heer F. Meskens
Academiejaar 2006-07

Inhoudstafel

Voorwoord	5
Lijst van afkortingen en letterwoorden	7
Probleemstelling.....	9
Inleiding	11
1 Wat is SEPA?.....	13
1.1 Definitie van SEPA.....	13
1.2 Aanleiding, ontstaan en doel van SEPA.....	14
1.3 Waaruit bestaat SEPA? Een overzicht.....	16
1.4 Betrokken spelers (rol en verantwoordelijkheden)	17
1.4.1 Rollen op Europees niveau.....	18
1.4.1.1 De Europese Commissie (EC).....	19
1.4.1.2 De Europese Centrale Bank (ECB), leverancier van het eurosysteem.....	21
1.4.1.3 De European Payments Council (EPC).....	22
1.4.2 Initiatieven op Belgisch niveau.....	26
1.4.2.1 Het SEPA-Forum	26
1.4.2.2 De Werkgroep Maatschappelijke implementatie SEPA.....	27
1.4.3 Initiatieven van enkele globale marktspelers (SWIFT, EBA en anderen).....	27
1.4.3.1 SWIFT, een telecommunicator voor de financiële industrie, in een bredere rol.....	27
1.4.3.2 EBA als potentiële PEACH (clearinghuis)	28
1.4.3.3 Ook providers zoals EQUENS en VOCA evolueren naar een mogelijke PEACH..	29
1.4.4 EACHA, de European Automated Clearing House Association	30
1.5 De SEPA-componenten in detail.....	30
1.5.1 De pijlers waarop de SEPA-producten gestoeld zijn	31
1.5.1.1 De EURO als eenheidsmunt.....	31
1.5.1.2 IBAN en BIC.....	31
1.5.1.3 Pan European Automated Clearing Houses (PEACH) als Infrastructuur.....	34
1.5.2 SEPA-ondersteunende maatregelen en initiatieven	40
1.5.2.1 De Payment Services Directive (PSD) als bron voor de wettelijke context.....	41
1.5.3 De SEPA-producten.....	45
1.5.3.1 De overschrijving: SEPA Credit Transfer (SCT).....	45
1.5.3.2 De directe debitering: SEPA Direct Debit (SDD)	56
1.5.3.3 De kaartbetalingen: SEPA Cards Framework (SCF).....	65
1.6 De migratie naar SEPA op een tijdsas - het Belgische migratieplan.....	68
1.6.1 De migratie naar SEPA vanuit Europees standpunt.....	68
1.6.2 Het Belgische migratieplan	68

1.7	<i>Voordelen en mogelijke gevaren van SEPA</i>	70
1.7.1	Voordelen	70
1.7.2	Mogelijke gevaren	72
1.8	<i>Wat met cash-betalingen, cheques en wissels?</i>	74
1.8.1	Cash-betalingen: SECA (Single Euro Cash Area)	74
1.8.2	Cheques en Wissels.....	74
1.9	<i>Beoordeling en conclusies</i>	75
2	Impact van SEPA op de Belgische gebruikers en banken ..	77
2.1	<i>Bevraging van de voornaamste betrokken spelers</i>	77
2.1.1	Impact op de Belgische particulieren	77
2.1.2	Impact op de Belgische bedrijven.	78
2.1.2.1	<i>De bevroegde bedrijven. Classificatie</i>	79
2.1.2.2	<i>SEPA-awareness</i>	82
2.1.2.3	<i>Houding tegenover SEPA</i>	84
2.1.2.4	<i>Opportunities en threats van SEPA</i>	85
2.1.2.5	<i>Impact van de SEPA Credit Transfer (SCT)</i>	89
2.1.2.6	<i>Impact van de SEPA Direct Debit (SDD)</i>	99
2.1.2.7	<i>Impact van SEPA op betaalinstrumenten en relatie met de huidige bankier</i>	103
2.1.3	Impact op de Belgische banken.	104
2.1.3.1	<i>De bevroegde banken</i>	104
2.1.3.2	<i>SEPA-awareness</i>	104
2.1.3.3	<i>Houding tegenover SEPA</i>	106
2.1.3.4	<i>Opportunities en threats van SEPA</i>	106
2.1.3.5	<i>Impact van de SEPA Credit Transfer (SCT)</i>	109
2.1.3.6	<i>Impact van de SEPA Direct Debit (SDD)</i>	116
2.1.3.7	<i>Impact van SEPA op betaalinstrumenten en relatie met de klanten</i>	117
2.2	<i>Beoordeling en conclusies</i>	118
2.3	<i>Enquêteformulieren</i>	120
2.3.1	Enquêteformulier bedrijven (Nederlandstalige versie)	120
2.3.2	Enquêteformulier banken (Engelstalige versie)	125
	Lijst van geraadpleegde bronnen	129
	Bijlagen	133
	<i>Bijlage 1: SEPA-ruimte, de 31 betrokken landen</i>	135
	<i>Bijlage 2: SDD mandaat formulier</i>	136
	<i>Bijlage 3: Extracten uit de resultaten van de bedrijvenenquête</i>	137
	<i>Bijlage 4: Extracten uit de resultaten van de bankenenquête</i>	140

Voorwoord

Deze thesis handelt over de komende wijzigingen in het Europese girale betalingsverkeer, gekend onder SEPA, the Single Euro Payments Area.

SEPA is nog geen realiteit, maar we staan wel aan de vooravond van de invoering ervan. De Europese regelgevers en de banken zijn alvast volop bezig met wat voor hen na de invoering van de euro een nieuwe revolutie lijkt. Een kolosaal project, met vele tentakels.

Ik wil graag enkele personen bedanken die mij hebben bijgestaan bij het tot stand brengen van dit proefschrift.

Mijn dank aan de heren Bart Corijn en Stefan Soors, beiden in een leidinggevende rol betrokken bij het business SEPA-project in KBC Bank. Ze bezorgden me zeer relevante informatie.

Dank ook aan de heren Jacky Depotter en Jacques Depoorter, segment-managers binnen het bedrijvensegment van KBC Bank. Ze ontvingen me meerdere malen met enthousiasme, gaven me vele tips en een globaal inzicht in de SEPA-problematiek. Ze maakten het bovendien mogelijk dat mijn vragenlijst voor de bedrijvenenquête in vele tientallen bedrijven bij de juiste persoon terecht kwam.

Ook de treasuriers van de vele bedrijven die de bedrijvenenquête beantwoordden wens ik nadrukkelijk te bedanken. Hun antwoorden, dikwijls nog gespijst met bijkomende informatie, waren zeer kwaliteitsvol. De bijkomende aanmoedigingen waren hartsverwarmend.

Een soortgelijke ervaring had ik met de vertegenwoordigers van Belgische banken die reageerden op de bankenenquête. Ook hun antwoorden leverden me een schat aan informatie. Dank voor de snelle en volledige antwoorden.

Bedankt ook aan de vrienden en kennissen die zo goed waren mij hun mening over SEPA te geven in het kader van een eenvoudige bevraging van de Belgische particulieren.

Tot slot wil ik ook graag mijn promotor, de heer Frank Meskens, bedanken. Hij stond me steeds bij met wijze raad, en bewees bovendien zelf een autoriteit te zijn op gebied van de SEPA-problematiek.

Joeri Willems

Lijst van afkortingen en letterwoorden

EACHA	European Automated Clearing House Association
AOS	Additional Optional Services
ATEB	de Belgische associatie van treasurers (Association des Trésoriers d'Entreprise de Belgique)
ATM	Automatic Teller Machine
BACS	Bankers Automated Clearing Services
BCC	Bank Card company
BC/MC	Bancontact/Mister Cash
BIC	Bank Identifier Code
B2B Flow	Business to Business Flow
BVB	Belgische Verenigingen der Banken
CIA	Central Intelligence Agency
CIRI	Centre Interbancaire de Recherche Informatique
CLIEOP	Clientenopdracht
CMF	Creditor Mandate Flow
CODA	geCOdeerd Dagafschrift
DA	DagAfschrift
DMF	Debtor Mandate Flow
EACHA	European Automated Clearing House Association
EACT	European Association of Corporate Treasurers
ECBS	European Committee for Banking Standards
EBA	European Banking Association
EC	Europese Commissie
ECB	Europese Centrale Bank
EEG	Europese Economische Gemeenschap
EER	Europese Economische Ruimte
EG	Europese Gemeenschap
ELLIPS	het ELectronic Large Interbank Payment System
EMU	Economische en Monetaire Unie
EPC	European Payments Council
ERP	Enterprise Resource Planning
EU	Europese Unie
FEBELFIN	Belgische Federatie van de financiële sector
IBAN	International Bank Account Number
INTC	Intra Company
ISO	International Organisation for Standardisation
MI-CUG	Market Infrastructure Closed User Group
MT	Message Type
NBB	Nationale Bank van België
NLF	New Legal Framework
OGM	Overschrijving met Gestructureerde Mededeling
PACS	PAyment Clearing & Settlement
PAIN	PAyment INitiation
PEACH	Pan European Automated Clearing House
POS	Point Of Sale
PSD	Payment Services Directive
RFT	Request For Transfer
RTGS	Real Time Gross Settlement
ROC	Roll Out Committee

SEPA, the Single Euro Payments Area

SCF	SEPA Cards Framework
SCT	SEPA Credit Transfer
SDD	SEPA Direct Debit
SECA	Single Euro Cash Area
SEPA	the "Single Euro Payments Area"
STP	Straight Through Processing
SWIFT	Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication
TAI	Transaktionsinstitut für Zahlungsverkehrsdienstleistungen AG
TOP	Het Topgirale bruto settlementsysteem van De Nederlandsche Bank
TARGET	Transactional Automated Real-time Gross settlement Express Transfer System
UCV	UitwisselingsCentrum en Verrekening
UNIFI	UNiversal Financial Industry message scheme (ook gekend als ISO 20022)
XCT	Crossborder Credit Transfer
XML	eXtensible Markup Language

Probleemstelling

De Europese bankwereld staat onder zware druk. Na de succesvolle invoering van de Euro dringt zich een nieuwe, drastische wijziging binnen het betalingsverkeer op.

Vanaf januari 2008 wordt giraal betalen binnen de eurozone overal op éénzelfde leest geschoeid. Er zal dan over geheel Europa één uniforme wijze van betalen gelden, ongeacht men zich op de binnenlandse of buitenlandse, intra-Europese markt begeeft. Dit project kreeg de naam SEPA: the “Single Euro Payments Area”. Kerngedachte is dat de burger zijn intra-Europese girale betalingen overal binnen de “single currency” zone even efficiënt, veilig en aan dezelfde kostprijs zal kunnen verrichten als in eigen land.

SEPA zal in België diverse impact hebben op zowel de particulieren, de bedrijven als op de banken.

Banken worden gedwongen opnieuw zwaar te investeren in een weinig winstgevende branche. Ze dienen bovendien op korte termijn belangrijke strategische keuzes te maken met betrekking tot de praktische aansluiting op SEPA. Eén van de grootste uitdagingen voor de Belgische banken is de prijsimpact van het nieuwe systeem op hun klanten te beperken. België hanteert momenteel goedkope tarieven voor nationale girale betalingen in vergelijking met de rest van Europa. Bedoeling is echter dat het Europese betaalverkeer niet duurder mag worden dan het huidige nationale betalingsverkeer. Maar is dit voor een land als België wel haalbaar?

Centrale probleemstelling van deze thesis is de vraag of de Belgische burger en onderneming na de invoering van SEPA niet meer gaat betalen voor een nationale overschrijving dan voorheen.

We beperken ons in dit onderzoek in hoofdzaak tot de overschrijvingen en - in iets mindere mate - tot de domiciliëringen. Kaartbetalingen zijn out-of-scope. Een diepgaand onderzoek naar alle SEPA-producten zou ons wellicht te ver leiden.

Inleiding

De introductie van SEPA, de Single Euro Payments Area, voorspelt een belangrijke mijlpaal te worden in het streven naar de harmonisering van het Europese betalingsverkeer. Wat chartale betalingen betreft, betekende de introductie van de Euro, de Europese eenheidsmunt, reeds een significante wijziging voor ons allen. SEPA heeft als doel om in een volgende stap ook het girale betalingsverkeer binnen Europa te stroomlijnen. In die optiek belangt SEPA ons allen aan. We zullen er allen door beïnvloed worden.

SEPA lééft. Zeker bij de Europese overheid en bij de bankinstellingen. De introductie ervan staat dan ook wel heel dicht bij de deur. Vanaf januari 2008 moet SEPA immers werkelijkheid worden. Bovendien zijn de aanpassingen aan de betalingsverkeerssystemen niet gering. De nodige investeringen door banken en de infrastructuur die de gelduitwisseling tussen de banken mogelijk maken zijn navenant. In deze sectoren zijn er momenteel dan ook heel veel mensen dagelijks betrokken bij SEPA.

Voor de modale burger lijkt SEPA op dit ogenblik nog veel minder gekend en aan de orde. Wel ontvangen we als burger al de eerste 'signalen' rond de op til zijnde veranderingen. Zo verscheen onlangs in de pers dat de Belgische bankgemeenschap de kaartbetalingen zou omschakelen van het huidige "Bancontact/Mister Cash"-schema naar het internationale "Maestro"-schema. De handelaren en hun organisaties reageerden alvast fel: kaartbetalingen zouden voor hen, en dus wellicht direct of indirect ook voor de gebruiker, wel eens opmerkelijk duurder kunnen worden. Inmiddels heeft de banksector, wellicht mede onder druk van de publieke opinie, beslist om de overstap naar dit nieuwe schema voor onbepaalde duur uit te stellen. Maar, uitstel betekent meestal geen afstel. Is dit toe te juichen, of net niet? Betekent dergelijke harmonisering dan werkelijk een duurder betalingsverkeer? Varen we er dan uiteindelijk beter of slechter bij?

Voor de bedrijven, zeker deze met buitenlandse Europese vestigingen, leveranciers en/of klanten, lijkt SEPA méér aan de orde te zijn dan voor de particulier. Ook zij dienen investeringen te maken. Maar zeker voor hen kan SEPA ongetwijfeld ook een opportuniteit betekenen. Hoe staan de bedrijven tegenover SEPA? In hoeverre liggen bedrijven er 'nu' al wakker van, en zijn ze er mee bezig?

Deze thesis heeft tot doel SEPA toe te lichten en te analyseren. Twee belangrijke onderdelen, elk met hun eigen insteek en benadering:

- Deel 1 van deze thesis heeft als doel ons wegwijs te maken in SEPA.

Dit deel bevat een feitelijke beschrijving van wat SEPA betekent, hoe en waarom SEPA er gekomen is, wie de verschillende betrokken partijen zijn, welke de verschillende componenten zijn, en hoe SEPA werkelijkheid wordt. De mogelijke voordelen van SEPA zoals die door de initiatiefnemers voorspeld worden, komen evenzeer aan bod. Maar, ook de eventuele nadelen of gevaren.

Een synthese van de vele gepubliceerde vakliteratuur, documenten en teksten door diverse instanties en fora op Europees en Belgisch vlak. Aangevuld met een persoonlijke visie en eigen bedenkingen.

- Deel 2 van deze thesis is een economische analyse van de mogelijke impact van de SEPA-producten SCT (SEPA Credit Transfer) en SDD (SEPA Direct Debit) op de Belgische gebruikers, voornamelijk de bedrijven en de banken.

Via een uitgebreide bevraging werd naar het standpunt van de grotere Belgische bedrijven en de Belgische banken gepolst. In mindere mate werden ook de particulieren naar hun mening gevraagd.

Zeker de grote bedrijven lijken tijdens de drie jaar lange mogelijke transitieperiode (voor overschrijvingen) vrij vlug te zullen instappen op SEPA. De meesten in de loop van 2008, het startjaar van SEPA. Ze verwachten ook onveranderd een ruim service-aanbod van de banken inzake het betalingsverkeer, met bijvoorbeeld een blijvende speciale verwerking van loonbetalingen enzovoort.

De banken van hun kant lijken volledig te zullen inspelen op deze behoeften, en zullen heel snel een ruim SEPA-gamma aanbieden aan hun klanten. Maar vooral de grootbanken bezinnen zich momenteel nog over de tarifieringsstrategie, en laten op dat gebied het achterste van hun tong nog niet zien.

De particulier heeft nog maar weinig weet van SEPA, en ligt er ook niet echt wakker van. Algemene bevinding is dat de burger vooral hoopt dat girale betalingen niet ingewikkelder en - vooral - niet duurder worden.

1 Wat is SEPA?

1.1 Definitie van SEPA

“SEPA, op naar een eengemaakte Europese betaalruimte”. Laten we eerst en vooral kort en bondig beschrijven waar SEPA voor staat. We nemen de inmiddels wijd verspreide definitie van SEPA, de “Single Euro Payments Area” over van de European Payments Council (EPC) (*):

“SEPA wordt de ruimte waarin burgers, bedrijven en andere economische actoren betalingen in euro zullen kunnen uitvoeren en in ontvangst nemen, binnen Europa, binnen of buiten de nationale grenzen, onder dezelfde voorwaarden en met dezelfde rechten en verplichtingen ongeacht waar ze zich bevinden.”

(bron citaat:: [EPC, Roadmap December 2004 – European Payments Council](#), <www.sepabelgium.be/nl/node/10>)

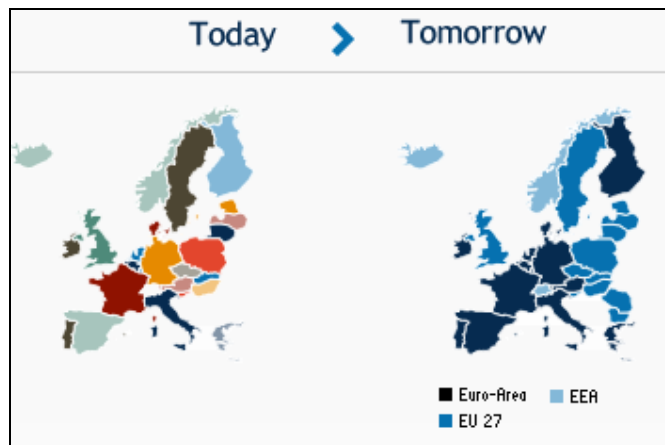
(*): betekenis en rol van de EPC wordt verderop verduidelijkt, zie: ‘[Betrokken spelers](#)’

- Over welke “betalingen” gaat het in eerste instantie?

Onder ‘betalingen’ verstaan we hierbij zowel de girale overschrijvingen als de domiciliëringen (ook directe debiteringen genoemd) en de kaartbetalingen. Het huidige onderscheid tussen dergelijke betalingen uitgevoerd in het binnenland en deze over de landsgrenzen heen, die meestal minder gemakkelijk uit te voeren of duurder zijn, moet komen te vervagen, zelfs helemaal komen te vervallen.

- Reikwijdte van SEPA: “Europa”

De SEPA-ruimte omvat alle 27 landen van de Europese Unie, samen met Noorwegen, IJsland, Liechtenstein, Zweden en Zwitserland.

(bron figuur: <www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_vision>)

Een exhaustieve opsomming van de verschillende SEPA-landen, en de groepering ervan binnen verschillende unies of verbonden vindt u in [Bijlage 1: “SEPA-ruimte, de 31 betrokken landen”](#).

1.2 Aanleiding, ontstaan en doel van SEPA

SEPA is tot stand gekomen door het samenspel van verschillende betrokken instanties. Elk met hun eigen verantwoordelijkheden en doelstellingen. We komen later, onder 'Betrokken spelers' nog uitvoerig terug op de verschillende partijen, hun specifieke rol en hun verwezenlijkingen in SEPA. Hier beperken we ons tot een historisch overzicht van de verschillende initiatieven die de SEPA-gedachte maakten tot wat ze vandaag is: de vooravond van een revolutie in het Europese betalingsverkeer landschap, weldra een werkelijkheid

In 1992 werd door de ondertekening het Verdrag van Maastricht de Europese Unie opgericht. De Europese Economische Gemeenschap (EEG), opgericht in 1957, werd daardoor verbonden met andere gemeenschappen (zoals de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal) en heette voortaan de Europese Gemeenschap (EG). Daar waar de nadruk van de EEG voornamelijk beperkt bleef tot een gemeenschappelijke markt (vrij verkeer van personen, diensten, goederen en kapitaal) en tot integratie op politiek vlak, gaat de doelstelling van de Europese Gemeenschap verder. Ze beoogt een nauwere en verdere samenwerking op diverse verschillende domeinen, zoals ook defensie en, belangrijker in deze context, ook een "monetaire" unie. Dit betekende meteen het ontstaan van de Economische en Monetaire Unie (EMU).

De EMU leidde in 1998 tot het ontstaan van een Europese Centrale Bank (ECB). Deze en de centrale banken van de verschillende EMU-lidstaten (in België is dat de Nationale Bank) vormden samen het eurosysteem of de eurozone. De ECB is hierbinnen verantwoordelijk voor het beleid.

Op 1 januari 1999 trad de EMU feitelijk in werking door de introductie van de euro, de Europese eenheidsmunt. Dit was een eerste belangrijke bouwsteen voor de integratie van de Europese financiële markt. Hoewel voor de verschillende nationale munten van de deelnemende landen een vaste koers ten opzichte van de euro werd vastgelegd, en op de professionele markten enkel nog euro's uitgewisseld werden, bleef het bestaan van de euro voor de modale inwoner iets vrij virtueel. Chartaal en giraal betaalden we immers nog steeds met Belgische franken.

In 2000 volgde een nieuwe belangrijke afspraak tussen de Europese regeringsleiders. Inmiddels kennen we deze als de befaamde 'Lissabon-agenda'. De doelstelling was duidelijk: de Europese Unie zou tegen 2010 de meest dynamische en concurrerende kenniseconomie ter wereld moeten zijn. Eén van de hoekstenen van het Lissabon-programma houdt het realiseren van een "geïntegreerde en efficiënte betalingsverkeermarkt binnen de Europese Unie" in.

Ondanks de invoering van de euro in 1999 bleven de Europese banken onveranderd méér kosten aanrekenen voor grensoverschrijdende overschrijvingen en kaartbetalingen binnen de EMU-zone dan voor soortgelijke binnenlandse transacties. Het Europese parlement en de Raad van de Europese Unie spraken in december 2001 een verordening (resolutie) uit. De befaamde "Verordening 2560/2001". Die stelt dat de kosten voor een binnenlandse en een intra-Europese overschrijving of kaartbetaling voortaan dezelfde moeten zijn. Vooral voor de banken een streep door de rekening. Immers, voor hen bleven de kosten voor een buitenlandse betaling even hoog als voorheen. Hoger dan voor een binnenlandse betaling.

Op 1 januari 2002 werd de euro ook visuele werkelijkheid. De euromunten en -biljetten maakten hun langverwachte intrede op de markt. Ze bestonden gedurende korte tijd naast de nationale munten en biljetten, om ze vanaf 2004 volledig te vervangen. Nooit voorheen was de Europese monetaire gedachte zo voelbaar en dichtbij voor de inwoners van de EMU. Niet enkel bij een reis naar het buitenland, maar ook in het dagelijkse leven.

Vanaf de periode 2000 – 2002 maakte de Europese Commissie, als gevolg van het Lissabon-programma, aanstalten om te komen tot een mogelijk 'legal framework for payments'. Een wettelijke omkadering die het moest mogelijk maken voor de diverse nationale overheden om de algemene richtlijnen om te zetten naar nationale wetgevingen. De Europese Commissie onderkende immers de noodzaak van dergelijke wettelijke grondslag om tot een feitelijke eengemaakte betaalruimte te kunnen komen. Dat dit framework er niet zonder slag of stoot zou komen, is inmiddels gebleken. Het zou duren tot april 2007 voordat het framework, de zogenaamde 'Payment Services Directive' of in het Nederlands de 'Richtlijn Betalingsdiensten' er in zijn definitieve vorm kwam. Hierover later meer.

De Europese Commissie (EC) erkende gaandeweg dat de invoering van de euro, een eerste stap, op zich geen garantie is tot succes voor een volledig eengemaakte Europese monetaire markt. Via verordeningen als deze van 2001 rond EU- betalingsverkeer probeerde de EC verdere tot harmonisering te komen. Maar, ze zag wel in dat echte harmonisering pas kan verwezenlijkt worden als de vele, vooral nationale betaalsystemen en producten binnen Europa gelijk getrokken worden. De EC werd in deze gedachte gesteund door de ECB. Op 4 mei 2006 publiceerden beiden volgende gemeenschappelijke verklaring in de pers:

“De Europese Commissie (Commissie) en de Europese Centrale Bank (ECB) delen een gemeenschappelijke visie betreffende het Gemeenschappelijke Eurobetalingsgebied ... en het proces dat moet leiden tot de verwezenlijking ervan. Beide instellingen werken nauw samen in dit proces en moedigen het Europese bankwezen en overige relevante belanghebbenden aan uiterlijk eind 2010 de technische voorwaarden te hebben gerealiseerd voor verwezenlijking van het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied.”

(bron citaat: **ECB**, (2006), *Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied – Single Euro Payments Area*, 4 mei, <www.ecb.int/press/pr/date/2006->)

Het hoeft geen betoog dat de Europese bankgemeenschappen al veel vroeger, van bij het opstellen van het Lissabon-programma, betrokken werden bij, en geïnformeerd werden over deze doelstelling. Eerder dan, net zoals in 2001, een verordening af te wachten, waarbij de banken zouden gedwongen worden om aan vooropgestelde eisen te voldoen, beslisten ze om pro-actief op te treden. In 2002 werd de European Payments Council (EPC) opgericht. Een beslissingsnemend en coördinerend orgaan binnen de Europese bankgemeenschappen met bevoegdheden rond het uittekenen van het betalingsverkeerlandschap binnen Europa. Vandaag zijn een 66-tal banken en enkele bankassociaties aangesloten. In mei 2002 produceerde de EPC haar “White paper”. Een intentieverklaring om vanuit zelfregulering, dit wil zeggen via Europese interbancaire akkoorden, het heft in handen te nemen:

“We, the European banks and credit sector associations,

- ***Share the common vision that Euroland payments are domestic payments,***

- **Join forces to implement this vision for the benefit of European customers, industry and banks**

And accordingly,

- **Launch the initiative “Euroland – Our Single Payments Area”!**

(bron citaat: **EPC**, (2002), *SEPA Whitepaper 0520021 – Summary*,
Workshop Participants and the 3 ECSAs, 25-26 maart, p. 3,

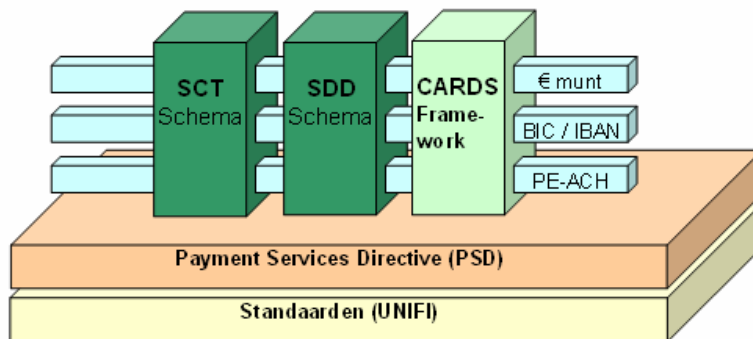
www.europeanpaymentscouncil.org/documents/EPC175_05_EPC_press_release_Sept05.pdf)

De EPC lanceerde ‘SEPA’ en wou hiermee vermijden dat ze irrealistische zaken ‘opgelegd’ kregen door de Europese Commissie en de ECB. Dit door zelf voorstellen te formuleren, en de praktische uitwerking zelf te organiseren.

Hierdoor nam de SEPA-gedachte een concrete vorm aan. De intenties waren duidelijk. Vanaf 2008 zou het voor de gebruiker moeten mogelijk zijn om zonder onderscheid binnenlandse en intra-Europese betalingen (overschrijvingen, directe debiteringen en kaartbetalingen) uit te voeren. Vanaf 2011 zouden alle nationale infrastructuren en systemen moeten verdwenen zijn, en vervangen zijn door intra-Europese.

Vandaag werkt de EPC koortsachtig aan de praktische realisatie van SEPA. Ze wordt daarbij nauwlettend opgevolgd - en onder niet aflatende druk gezet - door de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank.

1.3 Waaruit bestaat SEPA? Een overzicht

(figuur: uitbreiding op de bron-figuur 'KBC - SEPA, external presentations')

De meest relevante componenten van SEPA zijn:

- “de producten”:
 - de SEPA Credit Transfer (de overschrijving)
 - de SEPA Direct Debit (de domiciliëring)
 - het SEPA Cards framework (de kaartbetaling)
 -
- “de pijlers” waarop de producten gebaseerd zijn:
 - betalingen in de euro eenheidsmunt
 - BIC (Bank Identifier Code) en IBAN (International Bank Account Number) als identificatie van de opdrachtgever en begunstigde (bank en rekeningnummer)

- Intra-Europese Clearing via een clearinghuis, volgens bepaalde regels (PEACH, Pan European Automated Clearing Houses)
- “de ondersteunende initiatieven”:
 - de Payment Services Directive (PSD), ook de “Richtlijn Betalingsdiensten” genoemd
 - standaardisatie van uitwisselingsberichten

De pijlers waarop de verschillende SEPA-producten steunen hebben ondermeer tot doel om een *Straight-Through Processing* (STP) toe te laten. De overschrijvingen, directe debiteringen en kaartbetalingen moeten op “volledige elektronische en automatische wijze end-to-end kunnen uitgevoerd worden”. Bijvoorbeeld voor een overschrijving die de klant uitvoert via internetbankieren, zou het geld moeten kunnen overgeschreven worden naar de begunstigde, zonder manuele tussenkomst van de bank, het clearinghuis of wie dan ook.

Opdat dit alles zou kunnen uitgevoerd worden binnen een wettelijk kader, werd de Payment Services Directive opgesteld door de Europese Commissie, te vertalen naar nationale wetgevingen door de nationale overheden in de verschillende SEPA-landen.

Standaardisatie van de uitwisselingsberichten draagt evenzeer toe tot de STP verwerking. Meer nog, ze laat toe dat bedrijven, banken, clearinghuizen onderling wijzigende relaties kunnen aanknopen. Omschakeling naar nieuwe partijen (bijvoorbeeld een bedrijf wordt klant bij een andere bank, of een bank gaat scheid met een ander clearinghuis, ...) moet probleemloos kunnen verlopen, daar de betalingen steeds via dezelfde standaarden worden uitgewisseld.

Op de belangrijkste componenten en hun samenhang, komen we verder nog in detail terug, zie: '[De SEPA-componenten in detail](#)'. Eerst bekijken we de betrokken spelers in het SEPA-verhaal van dichterbij. Dit moet ons toelaten om bij de uitdieping van de SEPA-componenten de rol en verwezenlijkingen van de verschillende betrokken actoren beter te kunnen plaatsen.

Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.1 'Definitie van SEPA', § 1.2 'Aanleiding, ontstaan en doel van SEPA' en § 1.3 'Waaruit bestaat SEPA? Een overzicht':

(bron: [EC, \(2005\), Implementing the Community Lisbon program - COM2005 0603, 1 december, p. 1-54, <eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0603en01.pdf>](#))

(bron: [ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/index_en.htm](#)>)

(bron: [europa.eu/pol/emu/print_overview_nl.htm](#)>)

(bron: [nl.wikipedia.org/wiki/Economische_en_Monetaire_Unie](#)>)

(bron: [www.europeanpaymentscouncil.eu](#)>)

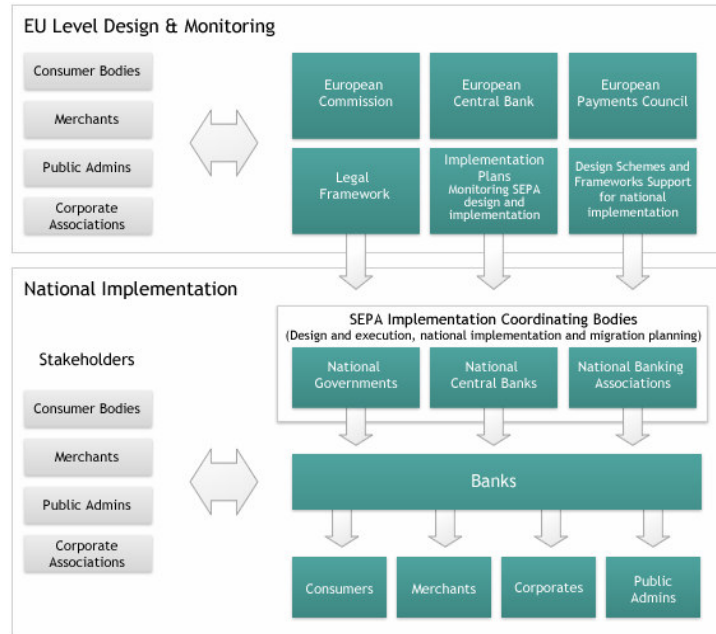
(bron: [www.sepabelgium.be](#)<)

1.4 Betrokken spelers (rol en verantwoordelijkheden)

We haalden in de inleiding al aan dat verschillende instanties betrokken zijn bij de realisatie van SEPA. Laten we nu meer in detail ingaan op de betrokkenheid en de activiteiten van de voornaamste spelers.

Volgend schema geeft een goed overzicht van de betrokken partijen. “Making Sepa reality” is in eerste instantie, maar zeker niet alleen de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers op Europees niveau. Het veronderstelt evenzeer een nauwe betrokkenheid van de verantwoordelijken op nationaal niveau. Ook de wijde markt (bedrijf, particulier, clearinghuis, ...) heeft een rol van betekenis.

SEPA, the Single Euro Payments Area

(bron figuur: < www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_players>)

We beschrijven eerst uitgebreid de rol van de Europese initiatiefnemers. Daarna bekijken we ook enkele belangrijke initiatieven op Belgisch niveau. Tot slot bespreken we ook nog de opportuniteit die enkele vrije spelers op de markt in SEPA menen gevonden te hebben.

1.4.1 Rollen op Europees niveau

(bron figuur: < www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_vision>)

Het SEPA-initiatief steunt op drie belangrijke betrokken partijen:

- de “Europese Commissie”. Ligt aan de politieke grondslag (zie bijvoorbeeld het Lissabon-programma).
- de “Europese Centrale Bank”. Belast zich, als verlengstuk op de Europese Commissie, met de formulering van de belangrijkste doelstellingen van SEPA. Ze bepaalt de vereisten van SEPA en de tijdslijn waarbinnen de diverse stappen moeten genomen worden om te komen tot eengemaakte betaalruimte.
- de “European Payments Council” tenslotte, het beslissingsnemende orgaan binnen de bankensector, werkt het SEPA-project uit.

1.4.1.1 De Europese Commissie (EC)

De Europese Commissie is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het creëren van het politieke kader. Ze heeft hierbij als bijzondere taak om alle mogelijke hinderpalen weg te werken die een open en gezonde competitie in de weg staan.

Naast de politieke druk die de Europese Commissie uitoefent op de bankensector om SEPA tijdig tot een werkelijkheid te kneden, is ze vooral verantwoordelijk voor het creëren van een doeltreffende wettelijke omkadering die een eengemaakt Europese betalingsverkeer toelaat, en ruimte laat voor onderlinge vrije concurrentie.

We refereren hierbij in eerste instantie naar het 'Legal Framework', ondertussen uitgegroeid tot de Payment Services Directive (PSD). Op het doel en inhoud hiervan komen we later nog uitgebreid terug onder 'SEPA ondersteunende maatregelen en initiatieven, de PSD'.

Het 'Berlaymont' in Brussel, waar de EC zetelt

(bron figuur: <
nl.wikipedia.org/wiki/Europese_Commissie>)

- Dhr. **Charlie McCreevy**, Europees commissaris, is belast met het beleid van de Europese Unie met betrekking tot het functioneren van de interne markt (Internal Market) en diensten.

Dhr. McCreevy belichaamt de rol van de Europese Commissie in SEPA. Onder zijn bevoegdheid valt de interne markt voor goederen, kapitaal en services (diensten). Onder 'services' horen onder meer de financiële services. Daaronder vallen de payment services, met onder andere de realisatie van de Payment Services Directive en de opvolging van het SEPA-programma.

(bron figuur: <
ec.europa.eu/commission_barroso/mccreevy/index_nl.htm>)

Een greep uit zijn vele bekende speeches:

(bron speeches: <ec.europa.eu/commission_barroso/mccreevy/allspeeches_en.htm>)

- A vision for the future of payments in Europe (speech, Parijs 20 september 2005)

C. McCreevy, (2005), *A vision for the future of payments in Europe*, Parijs, 20 september.

Hierin stelt McCreevy dat zijn rol verder gaat dan het opstellen van een New Legal Framework voor betalingsverkeer. Hij ziet zichzelf in een actieve rol bij het aanmoedigen van de betalingsindustrie in de ontwikkeling van SEPA, en bij het bewaken van een tijdige oplevering ervan. En vooral: hij uit de uitdrukkelijke wens algemene prijsstijgingen en afbreuk aan vrije competitie (bijvoorbeeld voor clearinghuizen die het interbancaire betalingsverkeer zullen regelen) te vermijden

- Banking Regulation – Next steps - French Banking Federation Conference (speech, Parijs 21 maart 2006)

C. McCreedy, (2006), *Banking Regulation – Next steps*, Parijs, 21 maart.

Hierin hekelt McCreedy onder meer het feit dat vandaag de kosten van een zichtrekening in een land 8 keer duurder zijn dan in een ander land. Of dat de kosten voor een kredietkaart tot 9 keer hoger zijn, en de kosten van een debetkaart zelf 20 keer. Ook vanuit deze feitelijkheid steunt hij de huidige SEPA-inspanningen door de bankensector.

- SEPA, an opportunity for Europe – Role of the public sector (conference for Public Administrators, Brussel 8 mei 2007)

C. McCreedy, (2007), *SEPA, an opportunity for Europe – Role of the public sector*, Brussel, 08 mei.

McCreedy doet een oproep naar de overheden om het goede voorbeeld te geven door zelf snel om te schakelen naar SEPA-betalingen, en vanaf begin 2008 op zoek te gaan naar een relatie met die banken die de SEPA-producten actief aanbieden. Om zo druk te leggen op die banken die minder snel omschakelen ...

Voorts het duidelijke signaal naar de nationale overheden dat de Commissie zal optreden tegen leden van de EU-27 die de Payment Services Directive niet zouden vertaald hebben in nationale wetgeving tegen ten laatste november 2009.

Ook de erkenning dat het ontbreken van dergelijke nationale wetgevingen de ontwikkeling van de directe debiteringen (SDD) tot dan kan tegenhouden. Maar, evenzeer een signaal naar de EPC dat het voor hen een grote uitdaging wordt om, rekening houdend met dit gegeven, toch een voldoende grote kritische massa te hebben voor dit product in de loop van 2010.

- Mevr. **Neelie Kroes**, Europees commissielid voor Concurrentiezaken

Ook andere initiatieven van de EC zetten extra druk op de ketel. Zo eist de Europese Unie, uit monde van Neelie Kroes, belast met concurrentiezaken, goedkopere kaartbetalingen. Meer concurrentie moet de prijs doen dalen. Ook de kleinhandel is vragende partij. Kroes steekt een waarschuwend vinger op naar de financiële sector die meer concurrentie moet toelaten.

In België, waar Banksys een soort monopoly heeft, vraagt de woordvoerder van Banksys zich dan weer af of de prijzen in België, vandaag zeer concurrentieel, nog wel verder kunnen dalen.

(bron artikel: **De Tijd**, (2006), 'EU eist goedkoper betalen met kaart', 13 april, p. 7.)

1.4.1.2 De Europese Centrale Bank (ECB), leverancier van het eurosysteem

De ECB is verantwoordelijk voor het monetaire beleid binnen het eurosysteem of de eurozone (de verzamelnaam voor alle landen van de Europese Unie die de euro als eenheidsmunt hebben) en staat er garant voor dat de taken die onder haar bevoegdheid vallen ook daadwerkelijk uitgevoerd worden. Hetzij via de ECB zelf, hetzij via de nationale banken die deelnemen aan het eurosysteem. Eén van de belangrijkste doelstellingen van de ECB is het garanderen van prijsstabiliteit.

(bron figuur: <nl.wikipedia.org/wiki/Europese_centrale_bank>)

De ECB heeft zich als taak toegemeten om - samen met de Europese Commissie - als regelgevende instantie de einddoelstellingen van SEPA te verduidelijken. Hierbij rekening houdend met de verwachtingen van alle belanghebbenden.

We refereren naar het reeds aangehaalde persbericht van 4 mei 2006 “Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied” waarbij de Europese Commissie en de ECB een gezamenlijke verklaring afleggen. Hierin stellen beide instellingen dat ze dezelfde visie hebben inzake SEPA en het proces dat moet leiden tot de verwezenlijking ervan. Tegen eind 2010 zouden alle technische voorwaarden gerealiseerd moeten zijn voor de verwezenlijking van het Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied.

(bron persbericht: [ECB, \(2006\), Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied – Single Euro Payments Area, 4 mei, <www.ecb.int/press/pr/date/2006>](http://www.ecb.int/press/pr/date/2006))

In haar 4^e voortgangsrapport “Naar een Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied” beschrijft de ECB niet alleen de algemene doelstellingen en het tijdsplan voor SEPA, maar - belangrijk - worden ook de te hanteren werkmethoden in kaart gebracht.

Zo stelt de ECB dat de overgang naar SEPA dient te gebeuren in de vorm van een project, dat de gebruikers dienen betrokken te worden, de overheidsinstanties geacht worden een voorbeeldrol te spelen, en de migratie naar SEPA goed georganiseerd moet worden.

Daarboven worden niet alleen de specifieke doelstelling voor de SEPA-producten overschrijvingen, directe debiteringen en kaartbetalingen beschreven, maar ook die voor cashbetalingen, cheques en andere niet onder SEPA vallende instrumenten.

(bron figuur: <www.ecb.eu/press/pr/date/2006/html/pr060217.nl.html>)

- Mevr. **Gertrude Tumpel-Gugerell** is, naast haar rol als vice-president van de Oostenrijkse Nationale Bank, lid van het ‘Comité voor toezicht op de banken’ van de ECB. In die positie verwoordt zij belangrijke standpunten van de ECB in het SEPA-programma. Ze is gekend voor een aantal belangrijke speeches ter verduidelijking van SEPA. Een beknopt overzicht:

(bron speeches: <www.ecb.int/press/key/date/2004/html/index.en.html> <www.ecb.int/press/key/date/2005/html/index.en.html> <www.ecb.int/press/key/date/2006/html/index.en.html>)

- Time to act: clear objectives and a convincing roadmap for the Single Euro Payments Area – (speech, Durbuy 6 september 2004)

G. Tumpel-Gugerell, (2004), *Time to act: clear objectives and a convincing roadmap for the SEPA*, Durbuy, 6 september.

Toespraak tot het coördinatiecomité van de EPC. Mevr. Tumpel maakt er een zinspeling op de plaats van samenkomst, Durbuy, het kleinste stadje ter wereld dat in 1977 fusioneerde met andere dorpen omdat deel worden van een grotere gemeenschap belangrijker bleek dan de naam te dragen van kleinste stad. Meteen was de toon gezet. Ze onderschrijft dat de EPC best aan het stuur van SEPA kan zitten, maar waarschuwt tegelijkertijd dat de ECB er zal blijven over waken waar de zelfregulering van de EPC werkt, en waar het zijn beperkingen heeft. Ze vraagt een bevestiging van de EPC dat SEPA in de tijdspanne 2008 - eind 2010 werkelijkheid zal worden.

- Keeping up the momentum: achieving the SEPA-objectives on time - (speech, Durbuy 3 oktober 2005)

G. Tumpel-Gugerell, (2005), *Keeping up the momentum: achieving the SEPA-objectives on time*, Durbuy, 3 oktober.

Hierin bevestigt mevr. Tumpel tegenover de EPC dat de banken nog steeds de leiding nemen in SEPA. Maar, ze waarschuwt opnieuw dat als de trein te traag loopt, andere globale spelers dan de banken de taak zullen moeten overnemen. Ze laat duidelijk 'geen stoom af'.

- From theory to practice: let's roll out the cables - (speech, Durbuy 7 september 2006)

G. Tumpel-Gugerell, (2006), *From theory to practice: let's roll out the cables*, Durbuy, 7 september.

Felicities aan de EPC voor het geleverde werk. Maar, evenzeer een vingerwijziging naar het talmen op gebied van evoluties in kaartbetalingen. Een waarschuwing ook dat de ECB zal optreden tegen eventuele 'monopolisering' van de kaartenmarkt.

1.4.1.3 De European Payments Council (EPC)

We vermeldden al dat de Europese banken samen de European Payments Council oprichtten in 2002, en het heft in handen namen bij de ontwikkeling van SEPA. Ze verklaarden zich te kunnen vinden in de ideeën van de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank rond de eenmaking van de Europese betaalruimte, en uitten het streven om via onderlinge samenwerking (zelfregulering) binnen de bankensector zelf de European Payments Area te lanceren.

Laten we eens dieper ingaan op de werking en de realisaties van de EPC:

- **Doel en werking van de European Payments Council**

In haar charter, goedgekeurd op 14 maart 2005 en 21 juni 2006, verklaart de EPC volgende doelstellingen:

“Ten behoeve van de bankinstellingen binnen SEPA heeft de EPC volgende doelstellingen:

- *een algemene visie verschaffen voor betaaldiensten*
- *strategische begeleiding verschaffen voor standaardisatie*
- *het formuleren van regels, beste praktijk mogelijkheden en standaarden*
- *besturen en ondersteunen van de invoering van genomen beslissingen”*

Dit moet de zelfregulering toelaten én de verwachtingen van de regelgevers (EC en ECB) zo efficiënt als mogelijk invullen”

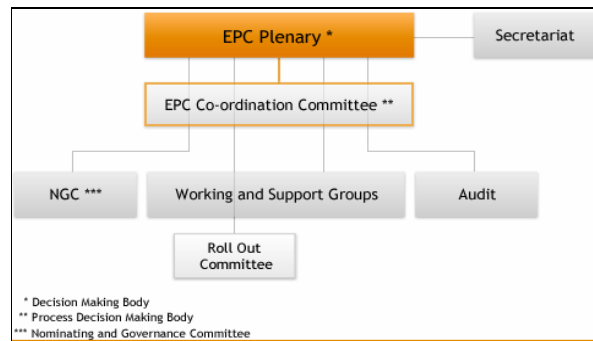
(bron citaat: **ECB**, (2006), *Charter of the European Payments Council (EPC) coordinated version*, 20 juni, p. 1-2, <www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC0632_EPC%20Charter%20V2.0%20June06%20ENG_.pdf>)

De kritische succesfactoren worden er als volgt omschreven:

- *“wijde acceptatie en mogelijk hergebruik van standaards, die simpel en gemakkelijk te verstaan en in te voeren moeten zijn*
- *de nieuwe oplossingen afwegen ten opzichte de impact op de bestaande systemen van banken, clearingorganismes en gebruikers*
- *de ondersteuning van een lagere kostenbasis voor betalingsverkeer.”*

(bron citaat: **ECB**, (2006), *Charter of the European Payments Council (EPC) coordinated version*, 20 juni, p. 2, <www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC0632_EPC%20Charter%20V2.0%20June06%20ENG_.pdf>)

Om dit te kunnen verwezenlijken heeft de EPC een aantal comités en werkgroepen opgericht. Elk met hun eigen rol en verantwoordelijkheden. Zo zijn de “Roll Out Committees” (ROC) verantwoordelijk voor de voorbereiding en de succesvolle uitrol van de SEPA-producten SCT en SDD.

(bron figuur:

<www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=what_is_e_pc>)

• **Belangrijkste activiteiten van de EPC in het kader van SEPA**

Zoals ook mevr. Tumpel-Gugerell van de ECB al aanhaalde, lijkt dat binnen de SEPA-ontwikkelingen het accent momenteel meer gelegd wordt op de overschrijvingen (SCT) en directe debiteringen (SDD) dan op de kaartbetalingen. Het is alvast zo dat de EPC voornamelijk voor die eerste twee producten concrete richtlijnen uitschrijft en draaiboeken opstelt. In navolging hierop lijkt het ook zo dat de meeste banken en clearinghuizen momenteel voornamelijk investeren in nieuwe ontwikkelingen voor overschrijvingen en directe debiteringen.

We behandelen de twee belangrijkste documenten die door de EPC in dit kader geproduceerd worden, en die onderwerp zijn van vele discussies: de ‘rulebooks’ en de ‘implementation guidelines’.

o **Rulebooks (voor SCT en SDD)**

Dé leidraad voor de ontwikkeling van de SCT en de SDD. De rulebooks beschrijven de 'schema's'.

De end-to-end werking van het systeem, vertrekkend bij de opdrachtgever (de particulier, het bedrijf of de overheid) tot bij de ontvanger: Wat houdt zo een betaling in? Welke zijn de toegelaten en verplichte gegevens? Binnen welke tijd dient de betaling op of van de rekening van de ontvanger geplaatst of ontnomen te worden? Welke zijn de verplichtingen van de bank en van het clearinghuis?

In die zin zijn ze een handleiding, een leidraad - de bijbel zeg maar - voor de diverse betrokken partijen die instaan voor de productontwikkeling (banken, clearinghuizen en andere betrokkenen).

The image shows a multi-page document from the European Payments Council. The top page is the title page for the 'SEPA CREDIT TRANSFER SCHEME RULEBOOK'. It includes the EPC logo and the text 'Towards our Single Payment Area'. Below the title, there is a table with the following information:

Document Reference	EPC125-05
Date	Version 2.2 Approved
Date of Issue	13 December 2006
Reason for Issue	Approved by the EPC Plenary 13 December 2006

Below this table is a diagram titled '4.2 Schematic Overview of the Credit Transfer Process & Time'. The diagram shows an 'Originator bank (OB)' on the left and a 'Beneficiary bank' on the right. An arrow labeled 'OB - Accepts' points from the originator to the beneficiary. A box labeled 'Clearing & Settlement Mechanism' is positioned between the banks. A yellow box labeled 'Mutual funds available for interbank transfer' is also shown. Below the diagram, there is a timeline: 'Execution Day: Day = 0' and 'Settlement Day: Day = D-2'. The text 'Maximum time cycle D' is also present.

Below the diagram is a table titled '4.5.2 Interbank Payment Dataset'.

Identification:	DS-02
Name:	The interbank payment dataset
Description:	This dataset describes the content of the interbank payment dataset
Attributes contained:	01 The IBAN of the account of the Originator 02 The name of the Originator 03 The address of the Originator (Optional) 04 The amount of the credit transfer in euro 05 The Remittance Information (Optional) 06 The BIC code of the Originator Bank 10 The Originator identification code (Optional) 20 The IBAN of the account of the Beneficiary 21 The name of the Beneficiary

Below the table is a section titled '5 RIGHTS AND OBLIGATION' with a sub-section '5.1 The Scheme'. The text in this section discusses the EPC's role in resolving disputes and its sole discretion based on a decision to...

Bron figuur: [EPC, \(2007\), SEPA Credit Transfer Scheme Rulebook V2.2 - EPC: EPC125_05 ECT RB V2.2 approved including clarification 20070315](#), 15 maart, p. 1-71, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank.cfm>

Belangrijk is dat de schema's die in de rulebooks beschreven zijn, losgetrokken worden van de infrastructuur die hun werking ondersteunt. In de praktijk beschrijven de rulebooks **wat** er moet gebeuren, wat in een betalingsverkeer bericht mag en moet opgenomen zijn (zowel in de communicatie van klant tot bank als van bank tot bank). Maar, de rulebooks staan los van de werkelijke implementatie ervan. Het zijn de individuele banken en clearinghuizen die instaan voor het **hoe**, de invoering en de technische onderbouw. De EPC laat bijvoorbeeld onderlinge concurrentie toe tussen clearinghuizen, laat ze hun eigen technische platformen en netwerkverbindingen kiezen. Maar, de inhoud van de berichten en de werking van het systeem moet voldoen aan de regels die de rulebooks voorleggen.

o **Implementation Guidelines (voor SCT en SDD)**

Als aanvulling op de rulebooks stelt de EPC praktische implementatierichtlijnen op. Zeer concrete informatie over bijvoorbeeld de maximale lengte van de naamgegevens van opdrachtgever en ontvanger, van een mededelingszone in een bericht enz. Hierbij wordt beoogd dat de elektronische uitwisseling van de

SEPA, the Single Euro Payments Area

gegevens tussen klant en bank enerzijds en tussen de banken onderling anderzijds op een volledig transparante en uniforme wijze uitgevoerd kan worden.

Meer technisch, maar niet minder belangrijk voor bedrijven en banken, wordt gesteld dat de berichten uitwisseling via XML (eXtensible Markup Language) dient te gebeuren.

Zonder hier in detail op uit te wijden onthouden we dat XML een vrij nieuwe standaard is die het gemakkelijker moet maken om nieuwe velden toe te voegen. Maar die wel nieuwe ontwikkelingen in computersystemen nodig maakt (en op zich ook ver-

tragend kan werken bij de verwerking van de gegevens - bron: <www.lizatec.nl/LIZATEC/Search.asp?Search=xml>). XML op zich zegt niets over de inhoud van de berichten, en is voor alle soorten van informatie toepasbaar. Specifiek voor betalingsverkeer zijn er op wereldvlak standaarden afgesproken over de inhoud en structuur van betalingsberichten. Zowel voor deze die gebruikt worden tussen de klant en de banken, als deze die tussen de banken onderling uitgewisseld worden. Deze standaard, UNIFI genoemd, UNiversal Financial Industry message scheme (ook gekend als ISO 20022), is tot leven gebracht door ISO, de International Organisation for Standardisation. De EPC heeft deze layout overgenomen en als SEPA- standaard gepositioneerd in haar implementation guidelines. Hierbij heeft ze het geldige gebruik van deze UNIFI-layout in SEPA-context verder afgelijnd. Ze duidde de toegelaten en verplichte velden aan, samen met beperkingen van toegelaten inhoud (waarden) van die velden.

Index	Malt	Message Element	SEPA Core Requirement
2.46	[0..1]	Original Mandate Identification	(AT-13) These Message Elements are given by the Original Creditor who issued the Mandate. Display Rule: Mandatory if changes occur in Mandate Identification, otherwise not to be sent.
2.47	[0..1]	Original Creditor Scheme Identification	(AT-13) Identifier of the Original Creditor who issued the Mandate. (Original AT-13 Name of the Creditor)
2.47	[0..1]	Name	(Original AT-13 Name of the Creditor)
2.47	[0..1]	Postal Address	(Original AT-13 Name of the Creditor)
2.47	[0..1]	Identification	(AT-13 Identifier of the original Creditor who issued the Mandate)
2.47	[0..1]	Organisation Identification	
2.47	[0..1]	Pseudo Identification	Display Rule: Pseudo Identification is mandatory to identify either an organisation or a private person.

Bron figuur: **EPC, (2006), SEPA Direct Debit Scheme Implementation Guidelines V2.2 - EPC114_06 DDIGV2.2 approved, 13 december, p. 1-63,** <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank.cfm>

Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.4.1 'Rollen op Europees niveau':

- (bron: <ec.europa.eu/commission_barroso/mccreevy/allspeeches_en.htm>)
- (bron: <europa.eu/rapid/searchAction.do>) (search on "SEPA")
- (bron: <nl.wikipedia.org/wiki/Europese_Commissie>)
- (bron: <nl.wikipedia.org/wiki/Europese_centrale_bank>)
- (bron: <www.ecb.int/paym/sepa/html/index.en.html>)
- (bron: <www.ecb.int/press/key/date/2004/html/index.en.html>)
- (bron: <www.ecb.int/press/key/date/2005/html/index.en.html>)
- (bron: <www.ecb.int/press/key/date/2006/html/index.en.html>)
- (bron: <www.europeanpaymentscouncil.eu>)
- (bron: <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank.cfm>)
- (bron: <www.lizatec.nl/LIZATEC/Search.asp?Search=XML>)
- (bron: <www.nbb.be/pub/07_00_00_00_00/07_01_00_00_00/07_01_06_00_00.htm?l=nl&t=ho>)
- (bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/14>)

1.4.2 Initiatieven op Belgisch niveau

Het laat zich aanvoelen dat initiatieven op Europees niveau onvoldoende zijn om een project met de omvang als SEPA tot een goed einde te leiden. Een niveau lager zijn de diverse betrokken landen als gemeenschap evenzeer betrokken bij het hele SEPA-gebeuren. Ook zij organiseren zich op nationaal niveau om te kunnen komen tot een succesvolle invoering, en om als lokale bankgemeenschap met één gezamenlijke stem te kunnen vormen in het EPC debat. Hoe heeft België zich in deze context georganiseerd?

1.4.2.1 Het SEPA-Forum

“In België werd er een SEPA-projectmanagement-structuur opgericht door de Nationale Bank van België (NBB) en door de Belgische Federatie van de financiële sector (Febelfin).

Die beide instellingen zijn samen met De Post vertegenwoordigd in het SEPA-Forum, dat wordt voorgezeten door de Gouverneur van de NBB. Het SEPA-Forum brengt zijn beslissingen ook naar het “Steering Committee” over de toekomst van de betaalmiddelen. Hierdoor krijgen die beslissingen een breed maatschappelijk draagvlak.

Binnen Febelfin wordt de SEPA-invoering voorbereid in een reeks werkgroepen, zoals bijgaande tekening aangeeft.”

(bron citaat en figuur: < www.sepabelgium.be/nl/node/28>)

Eén van belangrijke de werkzaamheden van het SEPA-Forum is het opstellen van het Belgische migratieplan. Dat bepaalt hoe SEPA in België daadwerkelijk zal ingevoerd worden. De beslissingen op Belgisch niveau en de concrete maatregelen die dienen genomen te worden tegen januari 2008 maken onderdeel uit van het migratieplan.

Op het migratieplan zelf komen ze later terug onder ‘De migratie naar SEPA-producten op een tijdsas - het Belgische migratieplan’.

Een opvallende beslissing is dat binnenlandse SEPA-betalingen tijdelijk ondersteund zullen worden het UCV (Uitwisselingscentrum en Verrekening), ons nationaal clearingmechanisme. Dit tot het einde van de overgangperiode die voor SEPA voorzien is (momenteel is dat eind 2010).

1.4.2.2 De Werkgroep Maatschappelijke implementatie SEPA

“Om het maatschappelijk draagvlak van SEPA nog te verbreden heeft de NBB ook werkgroepen opgericht voor de implementatie van de eengemaakte Europese betaalruimte (SEPA). In deze werkgroep worden alle betrokkenen op de hoogte gebracht van het projectverloop, en wordt hen gewezen op hun mogelijkheden met dit nieuw systeem, en op hun verantwoordelijkheden in het project.”

(bron citaat en figuur:
< www.sepabelgium.be/nl/node/28>)

Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.4.2 'Initiatieven op Belgisch niveau':

(bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/28>)

(bron: <www.nbb.be/pub/App/Search/SimpleSearch.aspx?searchstring=SEPA&l=nl&t=ho&s&fid=111872460212>)

1.4.3 Initiatieven van enkele globale marktspelers (SWIFT, EBA en anderen)

Naast de activiteiten van de klassieke initiatiefnemers, merken we op dat ook vrije marktspelers zich opwerpen in de strijd, en een actieve rol beginnen te spelen. We belichten er een aantal die in het oog springen.

1.4.3.1 SWIFT, een telecommunicator voor de financiële industrie, in een bredere rol

SWIFT, de **Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication**, is een (Belgische) organisatie die voornamelijk financieel informatieverkeer tussen banken afhandelt. SWIFT is er gaandeweg in geslaagd om de voornaamste speler te worden bij de wereldwijde uitwisseling van gegevens (betalingen, maar ook effecten en dergelijke) tussen financiële instellingen. SWIFT is zelf geen clearinghuis maar een telecommunicatiebedrijf. Het zorgt voor een veilige en efficiënte gegevensoverdracht tussen banken onderling of tussen banken en clearinghuizen, via het SWIFT-netwerk.

(bron figuur:
<www.swift.com>)

SWIFT kwam in 2006 nog uitdrukkelijk in het nieuws toen bekend raakte dat de CIA inzage heeft in alle transacties die via SWIFT verwerkt worden, dit in verband met de strijd tegen het terrorisme.

SWIFT ontwikkelde tal van layouts voor financiële diensten. Ze worden wereldwijd gebruikt en verzonden via het SWIFT-netwerk. De berichten staan bekend als de zogenaamde SWIFT Message Types (MT-berichten).

Bij de groeiende vraag naar uniforme, nieuwe XML-betalingsberichten greep SWIFT haar kans. Toen ISO, de International Organisation for Standardisation eind 2004

de nieuwe UNIFI-standaarden (ISO 20022) publiceerde kreeg SWIFT de rol van registratie autoriteit (Registration Authority). In deze rol kan SWIFT de standaard publiceren, de ontwikkelaars van deze standaard ondersteunen en de comptabiliteit ervan bij de technische implicatie bewaken. SWIFT speelt zo een belangrijke rol bij de wereldwijde introductie ervan. Op Europees vlak, in SEPA-context, zullen de UNIFI-berichten als standaard gelden en via het SWIFT-netwerk kunnen verstuurd worden. In deze optiek heeft SWIFT dus ook een belangrijke rol op zich genomen in het SEPA-verhaal.

Geoffroy de Schrevel, Head of Payments Market, Banking Industry Division, SWIFT stelt het als volgt:

- ***“SWIFT werkt samen met de EPC door de rulebooks te vertalen in technische standaarden, en werkt mee bij de definiëring van de implementation guidelines.***
- ***SWIFT helpt de bank- en bedrijvenindustrie door standaarden te ontwikkelen en haar platform aan te passen aan de SEPA-noden”***

(bron citaat: **G. de Schrevel**, (2006), 'Moving towards the Single Euro Payments Area – the challenge' in: Banking Technology, April, <www.swift.com/index.cfm?item_id=59561>)

1.4.3.2 EBA als potentiële PEACH (clearinghuis)

EBA, de European Banking Association, is een clearinghuis voor betalingsverkeer. Vandaag kunnen de aangesloten Europese banken via EBA overschrijvingen uitwisselen binnen nagenoeg heel Europa. EBA is voornamelijk thuis in de grensoverschrijdende betalingen. Het heeft verschillende systemen, maar de meest gekende is EBA-Step-2 XCT (Crossborder Credit Transfer), dat toelaat om EU-overschrijvingen te clearen (*).

(bron figuur: <www.abe.org>)

(*) op het onderscheid tussen een EU-betaling en een SEPA-betaling komen we later nog terug, zie: 'SEPA-producten, SCT'.

EBA werpt zich op als één van de eerste, of voorlopig de enige provider die tegen januari 2008 echt SEPA-compliant wenst te zijn (in de SEPA-context praten we over een PEACH, een Pan European Automated Clearing House) (**). Ze neemt daartoe acties opdat de SCT- én de SDD-betalingen binnen geheel Europa door haar gecleard zouden kunnen worden.

(**) doel en werking van een PEACH wordt nog uitvoerig beschreven, zie: 'De pijlers waarop de SEPA-producten gestoeld zijn, sub PEACH'

Vanuit Belgisch standpunt bekeken lijkt EBA bij de start van SEPA hét kanaal te worden voor de uitwisseling van grensoverschrijdende SEPA-betalingen.

Merken we nog op dat EBA nog concurrentie kan en mag verwachten. De clearing van SEPA-betalingen is een 'vrije' markt. Andere PEACH'es kunnen zich nog opwerpen. Het is dan aan de diverse clearinghuizen om er voor te zorgen dat ze 'interoperationaliteit' garanderen: een bank hoeft slecht aan één dergelijk

clearingmechanisme aangesloten te zijn. Het is aan de clearinghuizen zelf om ervoor te zorgen dat de berichten tot bij banken, aangesloten bij een ander clearinghuis, tijdig ter bestemming raken.

1.4.3.3 Ook providers zoals EQUENS en VOCA evolueren naar een mogelijke PEACH

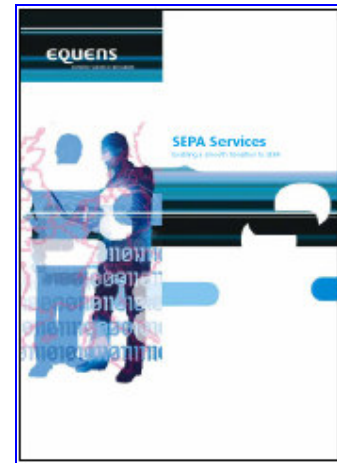
Die concurrentie van andere marktspelers in de clearingwereld van betalingen neemt inmiddels reeds concrete vorm aan. (Private) nationale clearinghuizen zijn op zoek naar samenwerkingsverbanden om zo aan clearingvolumes te winnen, en te kunnen uitgroeien tot een volwaardige PEACH. Een greep uit de initiatieven van enkele trendsetters:

- **Equens**

In februari 2007 smolten het Nederlandse clearinghuis INTERPAY Nederland B.V. (aandeelhouders zijn de Nederlandse banken), en de Duitse payments processor TAI (Transaktionsinstitut für Zahlungsverkehrsdienstleistungen AG, aandeelhouders zijn DZ-bank en in mindere mate KBC) samen om Equens te vormen. Samen staan ze in voor nagenoeg 7 miljard betalingstransacties per jaar of 10% van de Europese betalingsmarkt.

Equens is bezig met een service-aanbod om ook crossborder Europese betalingen op efficiënte wijze te kunnen clearen voor banken.

Equens was ook de eerste payments provider die een SWIFT MI-CUG (Market Infrastructure Closed User Group) connectie bekwam waardoor het kan communiceren met alle financiële instellingen van de 25-EU landen.

(bron figuur: <www.equens.com/Services>)

- **Voca(Link)**

Ook in de UK werpt Voca, de leverancier van het grootste UK-clearingsysteem BACS (Bankers Automated Clearing Services), zich op om de internationale markt op te gaan, en ook crossborder-overschrijvingen te verwerken.

(bron figuur: <www.vocalink.com>)

In maart 2007 kondigde Voca haar intentie aan tot een fusie met Link, de UK-provider voor het ATM-netwerk (Automatic Teller Machine = betaalterminal), om als VocaLink een totaal van 8 miljard transacties per jaar te zullen verwerken. In juli 2007 werd ook nog een samenwerkingsverband met het Italiaanse Seteci aangekondigd.

Daarenboven hebben VocaLink en EBA een principsakkoord gesloten dat VocaLink zou moeten toelaten via EBA Step 2 de gehele SEPA-zone te kunnen bereiken, en zo de verplichte SEPA-interoperaaliteit te kunnen garanderen.

Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.4.3. 'Initiatieven van enkele globale marktspelers':

(bron: <www.abe.org>)

(bron: <www.equens.com>)

(bron: <www.iso20022.org>)

(bron: <www.swift.com>)

(bron: <www.vocalink.com>)

1.4.4 EACHA, de European Automated Clearing House Association

De vertegenwoordigers van de clearinghuizen zijn er zich van bewust dat formeel overleg meer en meer aan de orde is. Daarom richtten ze in september 2006 de EACHA (European Automated Clearing House Association) op onder Belgisch recht. Een non-profit organisatie zonder commerciële of operationele rol in het betalingsverkeer.

bron figuur: <www.bundesbank.de/download/zahlungsverkehr/zv_announcement_eacha.pdf>)

EACHA staat open voor clearingbedrijven in gans Europa, ook buiten de Eurozone. De focus is momenteel sterk gericht op SEPA. EACHA ontwikkelde een samenwerkingsverband met bijvoorbeeld de EPC en de ECB. Zo participeert EACHA ondermeer in de teststrategie-werkgroep binnen de EPC.

EACHA ambitieert:

- een forum te zijn voor het uitwisselen van informatie tussen haar leden
- een geconsolideerd beeld te geven van het standpunt van haar leden met betrekking tot de algemene problematiek binnen de betaalindustrie
- de praktische (mede)uitwerking van een aantal actuele issues, bv. de ontwikkeling van algemene standaarden voor de interbancaire clearing en settlement in SEPA-context.

Algemeen geraadpleegde bron bij § 1.4.4 'EACHA':

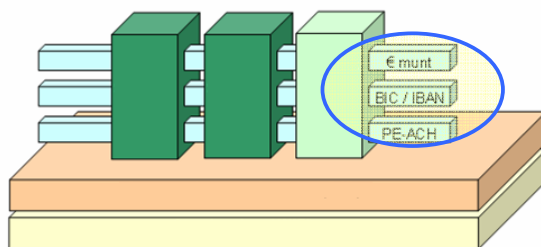
(bron: **EACHA**, (2006), *European Automated Clearing House Association – EACHA*, Brussel, 9 oktober, p. 1, <www.bundesbank.de/download/zahlungsverkehr/zv_announcement_eacha.pdf>)

1.5 De SEPA-componenten in detail

Wat houden de SEPA-componenten in detail in en hoe hangen ze samen? We lichten de SEPA-producten overschrijvingen (SCT) en directe debiteringen (SDD) in detail toe. Kaartbetalingen worden enkel vanop afstand bekeken.

Om ze correct te kunnen plaatsen gaan we vóóraf dieper in op de verschillende pijlers waarop deze verschillende producten gemeenschappelijk gebaseerd zijn en op overkoepelende ontwikkelingen die de SEPA-producten ondersteunen.

1.5.1 De pijlers waarop de SEPA-producten gestoeld zijn

1.5.1.1 De EURO als eenheidsmunt

De SEPA-producten SCT, SDD en kaartbetalingen worden steeds uitgevoerd in de euro munt.

In uitbreiding op dit principe stelt de EPC in haar SEPA-definitie heel expliciet dat dit los staat van de munt waarin de opdrachtgevende of ontvangende rekening gevoerd wordt.

Praktisch gezien creëert dit de mogelijkheid dat SEPA-betalingen ook uitgevoerd kunnen worden van, naar en in die landen van de SEPA-ruimte waar de euro nog niet ingevoerd is. Op voorwaarde dat de transactie zelf in de euromunt, en niet in de lokale munt uitgevoerd wordt.

Ook in de EMU-landen mag de munt van de opdrachtgevende en/of begunstigde rekening verschillen van euro. Zo kan een Belgische klant een SEPA-betaling uitvoeren in opdracht van zijn bankrekening gevoerd in USA dollars. De wisseloperatie die gepaard gaat met de muntomzetting maakt geen deel uit van de operatie op zich: de opdrachtgever duidt aan om x euro over te schrijven of te innen van een andere rekening. Dat euro-bedrag wordt dan integraal overgemaakt of gevorderd. Wel kan de opdrachtgevende bank en/of begunstigde bank dan, naast de gehanteerde wisselkoers, een bijkomende wisselprovisie aanrekenen als de betrokken rekening niet gevoerd wordt in de euro munt. Deze provisie op zich maakt geen deel uit van de SEPA-reglementering.

1.5.1.2 IBAN en BIC

Bij het uitvoeren van een binnenlandse girale overschrijving vermelden we vandaag in de betalingsopdracht steeds de bankrekening van de opdrachtgever en de bankrekening van de begunstigde. Die Belgische bankrekeningen bestaan steeds twaalf numerieke tekens, en hebben de vorm "123-4567890-cd". Hierbij zijn de laatste twee cijfers 'cd' een check-digit of controlegetal, gevormd door deling van de eerste tien cijfers door 97. Het controlegetal heeft als grote voordeel dat bij elektronische registratie van een rekeningnummer eenvoudig kan gecontroleerd worden of er een fout werd geregistreerd.

De Belgische rekening is nog verder gestructureerd. Uit de eerste drie posities kunnen specialisten (bijvoorbeeld banken, clearinghuizen) afleiden bij welke bank de rekening gevoerd wordt. Bij een overschrijving naar een rekening van een klant bij een andere bank, kan dus steeds automatisch afgeleid worden naar welke bank die transfer dient gestuurd te worden.

In andere landen gelden andere regels. Het rekeningnummer heeft verschillende lengtes, soms is de rekening ook minder gestructureerd of kan de bank er niet rechtstreeks uit afgeleid worden.

- **IBAN** (International Bank Account Number)

Bij de introductie van de EU-overschrijving (zie inleiding) werd binnen de ECBS (European Committee for Banking Standards) afgesproken dat alle begunstigde rekeningen dienen aangeduid te worden in een (nieuw) IBAN formaat, het zogenaamde International Bank Account Number.

Praktisch gezien bestaat dergelijk rekeningnummer uit een landencode van twee posities, gevolgd door een controlegetal van twee posities en daarna het huidige nationale rekeningnummer. Bij visualisering wordt een IBAN afgebeeld in groepjes van vier cijfers of letters, gescheiden door een spatie. Voor België is dat dus “**BEcd 1234 5678 90cd**”.

Een IBAN kan, afhankelijk van het land, tot 34 posities bevatten.

(bron figuur: www.ecbs.org/iban/iban.htm)

- **BIC** (Bank Identifier Code)

In tegenstelling tot in België, kan de rekeningvoerende bank niet in alle Europese landen automatisch afgeleid worden uit het nationale rekeningnummer. Omdat dit wel een belangrijk gegeven is om het geld tot bij de begunstigde te brengen, zijn er vandaag verschillende bijkomende coderingen voorzien die de bankidentificatie mogelijk maken. Om ook hier uniformiteit te krijgen werd bij de introductie van de EU-betaling afgesproken dat ook de bankherkenning van de begunstigde bank op één en dezelfde wijze dient te gebeuren. We noemen deze identificatie BIC of “Bank Identifier Code”. Het is een codering van acht of elf posities die al langer gebruikt wordt als één van de mogelijkheden voor bankherkenning bij de uitwisseling van berichten tussen financiële instelling via SWIFT.

De BIC bestaat uit 8 of 11 karakters en bestaat uit:

- een bankencode (4 karakters) (bv. GKCC, staat voor Dexia Bank)
- een landencode (2 karakters) (bv. BE, staat voor België)
- een plaatscode (2 karakters) (bv. BB, staat voor Brussel)
- eventueel een kantoorcode (3 karakters)

De BIC code van Belgische banken heeft de vorm “**XXXXBEXX(XXX)**”. De BIC van Dexia Bank bijvoorbeeld is GKCCBEBB.

- **Het gebruik van IBAN en BIC in SEPA-betalingen (verschil met de EU-overschrijving)**

Al bij het ontstaan van de EU-betaling informeerden de Belgische banken hun klanten over de IBAN en BIC die bij hun rekening hoort. De klant kreeg geen

'nieuwe' rekening, maar de bestaande bankrekening kreeg een tweede verschijningsvorm. Kennis van uw eigen IBAN en bijhorende BIC was enkel nodig om geld te kunnen ontvangen in opdracht van een buitenlandse tegenpartij: in een EU-overschrijving dient immers *enkel* de begunstigde in IBAN en BIC opgenomen te worden. Vooral nuttig voor bedrijven dus. De modale burger echter is in de praktijk heel weinig betrokken bij het IBAN en BIC gegeven. We ontvangen immers zelden geld uit het buitenland via een overschrijving. En die enkele keer dat we zelf overschrijven naar het buitenland moeten we enkel de IBAN en BIC van de begunstigde kennen, maar deze staat meestal gewoon vermeld op de factuur. Voor onze eigen opdrachtgevende rekening vullen we nog steeds ons twaalfdelig nationale rekeningnummer in.

Een eenvoudige rondvraag leert ons dat een meerderheid van particulieren vandaag zijn IBAN en BIC niet kent, en ook niet direct weet wat dit betekent.

Bij de uitvoering van een EU-overschrijving dienen vandaag enkel de IBAN en BIC van de begunstigde bank en klant ingevuld te worden. De opdrachtgevende rekening wordt nog steeds vermeld in de nationale rekeningsstructuur.

Memodatum (DD-MM-YYYY) _____ Bedrag* _____ EUR

Rekening opdrachtgever*
425-7143181-03 EUR

WILLEMS JOERI

IBAN rekening begunstigde _____

BIC bank begunstigde* _____

Naam-Adres-Land begunstigde*

Selecteer een land _____

Mededeling

Bewaren begunstigde

* Verplicht in te vullen

(bron figuur: KBC-Online, <kbconline.kbc.be>)

Sommige banken melden nu al het IBAN rekeningnummer van de klant, en de BIC van de bank op het rekeninguittreksel.

Toch 'kent' de modale Belg vandaag zijn IBAN en de bijhorende BIC van de bank nauwelijks.

Rekeningnr. 425-7143181-03
IBAN: BE21 4257 1431 8103
WILLEMS JOERI

Afschrift nummer 14/01
Datum afschrift _____

datum omschrijving	valuta	bedrag
12/05 *** VORIG SALDO ***	EUR	
OVERSCHRIJVING VAN 425-7143189-11 WILLEMS JOERI LUXEMBURGSTRAAAT 52 9890 ASPER		
13/05 BETALING TANKBEURT 13-05-2007 OM 17:33 UUR, Q8 GAVERE ASPER MET KBC-BANKKAART		

BIC: KREDBEBB

(bron figuur: KBC-rekeninguittreksel, gescand document)

SEPA-betalingen echter zullen steeds uitgevoerd moeten worden met vermelding van de BIC en IBAN van *zowel* de begunstigde én van de opdrachtgever. Dit heeft een aantal gevolgen:

- we zullen, ook als particulier of klein bedrijf, onze eigen IBAN en de BIC van onze rekeningvoerende bank moeten leren kennen. Als opdrachtgevende rekening voor een overschrijving, als te debiteren rekening voor een directe debitering door een bedrijf zoals Belgacom bijvoorbeeld, en als rekening die gekoppeld is aan onze betaalkaart.
- veel bedrijven hebben vandaag een bestand met leveranciersgegevens. Hierin wordt meestal ook de bankrekening van de leverancier bijgehouden. Voor de Belgische leveranciers is dat normalerwijze het nationale twaalfdelige rekeningnummer. Bedrijven zullen deze rekeningen moeten omvormen naar de corresponderende IBAN en er de BIC van de rekeningvoerende bank moeten aan toevoegen.
- banken zullen overal de nationale betaalrekening moeten vervangen door een rekening in IBAN formaat. In alle communicaties met de klant (op documenten, internetbankieren-schermen enz.). Het valt te verwachten dat het oude, nationale rekeningnummer op een bepaald ogenblik nergens meer zal gebruikt worden. Bijvoorbeeld ook niet voor een overschrijving naar de USA, voor het betalen van de aankoop van een effect, enzovoort.

1.5.1.3 Pan European Automated Clearing Houses (PEACH) als Infrastructuur

Als we via een betaling (een overschrijving, een directe debitering of een kaartbetaling) geld willen overplaatsen van een bankrekening gevoerd in één bank, naar een bankrekening gevoerd in een andere bank, dan:

- worden de betalingsgegevens uitgewisseld tussen beide banken, zodat de ontvangende bank haar klant kan informeren
- gebeurt er een onderliggende geldtransfer van de ene bank naar de andere

Het proces dat dit mogelijk maakt wordt in vaktermen 'clearing en settlement' genoemd. Clearing slaat voornamelijk op de uitwisseling van de betalingsgegevens en settlement op de overdracht van de fondsen.

In deze paragraaf gaan we dieper in op dit proces. Eerst geven we een algemeen overzicht over de werking en de mogelijke methoden van clearing en settlement. Daarna bekijken we hoe dit in een SEPA-context ingevuld wordt, en meer specifiek wat de rol is van de zogenaamde PEACH-es, de European Automated Clearing Houses.

We focussen ons vooral op de overschrijving en de directe debitering. Voor de clearing van de kaartbetaling kunnen soortgelijke principes gelden. Maar hoe dit proces op termijn in een SEPA-context zal verlopen, al dan niet gemengd met clearing van SCT en SDD, is nog niet volledig uitgeklaard. Bij de start van SEPA in januari 2008 lijkt het er alvast op dat er voor kaarttransacties nog niet onmiddellijk nieuwe clearingtechnieken zullen toegepast worden.

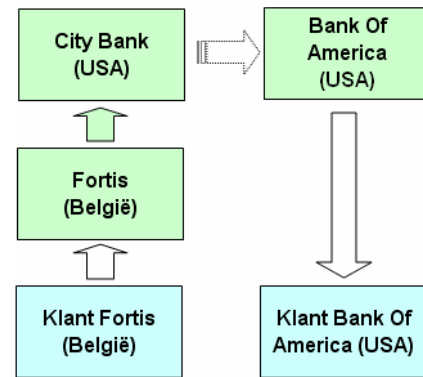
1.5.1.3.1 Clearing en Settlement van betalingen, algemeen

Er zijn verschillende manieren om clearing en settlement tussen banken uit te voeren: via correspondent banking, via gebruik van een extern clearingkanaal of via een mengvorm van beiden.

- **Correspondent banking**

Eén wijze bestaat eruit dat de banken bij elkaar een rekening aanhouden. Dit wordt traditioneel 'correspondent' banking genoemd. De bank van de zender stuurt dan een bericht naar de bank van de ontvanger en zal de rekening die de bank van de ontvanger bij haar voert crediteren (overschrijving) of debiteren (directe debitering). Een variante hierop is dat de bank van de zender een rekening aanhoudt bij de bank van de ontvanger. In de praktijk gebeurt het veelal dat bij internationale overschrijvingen een buitenlandse, bijvoorbeeld Amerikaanse bank een rekening aanhoudt in euro bij een Belgische bank, en de Belgische bank een rekening aanhoudt in dollar bij de Amerikaanse bank. Naargelang de munt van de transactie wordt dan de ene of de andere rekening gebruikt.

Meestal is de werking, zeker bij internationale betalingen, nog wat complexer. Dikwijls worden tussenliggende bankiers ingeschakeld. Als een klant van een Belgische bank een betaling uitvoert naar een klant van een Amerikaanse bank, dan is het praktisch niet haalbaar dat die Belgische bank steeds een rekening aanhoudt bij die Amerikaanse bank. Dit zou immers betekenen dat elke bank een rekening dient aan te houden bij alle Amerikaanse banken (en in uitbreiding hierop bij alle banken ter wereld).

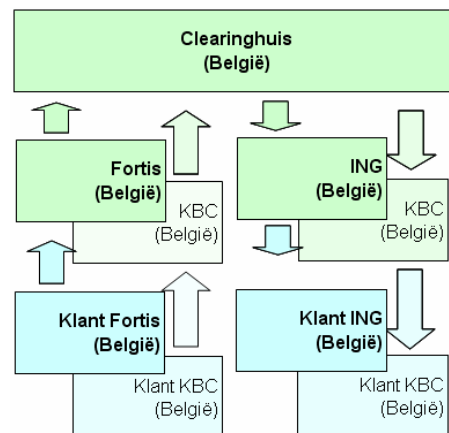
(eigen figuur)

Daarom zal de Belgische bank de betaling in de meeste gevallen naar één welbepaalde bank in Amerika sturen, waar ze wel een rekening bij voert. Die Amerikaanse bank zal dan op haar beurt de betaling overmaken aan de bank van de ontvangende klant. De deelnemende banken rekenen onderling kosten aan.

- **Clearing en settlement via een extern kanaal**

Bij een tweede methode van clearing en settlement is een groep van banken aangesloten bij een derde partij, een centraal clearinghuis. Alle betalingen ten gunste van klanten van een bank binnen die bankengroep worden dan naar dat ene clearinghuis gestuurd.

Het clearinghuis verzamelt alle ontvangen betalingen, sorteert ze volgens de bank van de ontvanger, en verstuurt de betalingsberichten vervolgens naar die bank van de ontvanger. In deze opstelling houden de diverse aangesloten banken ook geen rekening bij elkaar aan, maar heeft iedere aangesloten bank één rekening, veelal gevoerd bij de centrale bank. Het clearinghuis zal ook zorgen voor de verrekening (settlement) door de bewegingen door te geven aan de centrale bank.

(eigen figuur)

Bij de clearing via clearinghuizen onderscheiden twee belangrijke varianten: netto- en bruto-clearing en -settlement:

o *Netto-clearing en -settlement*

Netto-clearing is voornamelijk bedoeld voor 'retail'-betalingen: grote volumes van betalingen met relatief kleine bedragen per transactie. De betalingen worden verzameld door het clearinghuis en op periodieke tijdstippen globaal doorgestuurd naar de begunstigde bank. Per aangesloten bank wordt bij de dagelijkse afsluiting één saldo geboekt op, of afgenomen van de rekening die de bank voert bij een centrale bank, in België is dat de Nationale Bank. In een netto-clearingmechanisme wordt het geld pas definitief verworven na afsluiting van de clearing.

In België wordt de nationale netto-clearing uitgevoerd via het UCV, het 'Uitwisselingscentrum en Verrekening'. Het UCV is een vzw., geleid door de Nationale Bank. De Belgische Verenigingen der Banken (BVB), de Post en Banksys zijn er lid van.

Op Europees niveau verwerkt EBA, een privé-initiatief met vrije aansluiting van deelnemende banken, voornamelijk grensoverschrijdende overschrijvingen via netto-settlement.

o *Bruto-clearing en -settlement*

In aanvulling op de netto-settlement methode deed geleidelijk aan ook de zogenaamde **Real Time Gross Settlement**-methode (RTGS) haar intrede. Een RTGS-clearing is vergelijkbaar met de hiervóór beschreven methode van clearing via een clearinghuis, maar er zijn twee belangrijke verschillen:

- in een RTGS-systeem worden de betalingen transactioneel, stuk per stuk verwerkt en verrekend door het clearinghuis en doorgestuurd naar de ontvangende bank.
- het settlement tussen de zendende en ontvangende bank is onmiddellijk definitief en onherroepbaar. De begunstigde bank is bij ontvangst onmiddellijk rechtszeker dat ze het tegoed van de transfer op haar rekening zal geplaatst zien, ook als de te belasten bank in de loop van de dag bijvoorbeeld in faling zou gaan. Daarvoor plaatsen de deelnemende banken voldoende 'waarborgen' bij de centrale bank.

Dit laat de bank onder meer toe de ontvangen betalingen snel over te maken aan de klant.

Het laat zich aanvoelen dat dergelijke RTGS-clearingmechanisme vooral bedoeld is voor kleine volumes, maar voor grote bedragen. Het is sneller maar duurder. Er wordt ook korter op de bal gespeeld: er kan gecleard worden tot op een laat ogenblik van de werkdag. Bijzonder handig voor bedrijven (en de banken zelf) die einde-dag cashflows uitvoeren om hun einddag-saldo te centraliseren naar een rekening bij één bank.

In België noemt het RTGS-systeem **ELLIPS**, het ELectionic Large Interbank Payment System. Het is een clearingsysteem dat complementair is aan het UCV.

"In 2006 verwerkte ELLIPS gemiddeld 11.315 betalingen per dag voor een gemiddeld dagelijks bedrag van 138,7 miljard euro"

(bron citaat en figuur:

< www.nbb.be/pub/07_00_00_00/07_01_00_00_00/07_01_02_00_00.htm?l=en&t=ho>)

Ook de RTGS-systemen kregen ondertussen een Europese dimensie. Het huidige Europese systeem is gekend onder de naam TARGET, Transactional Automated Real-time Gross settlement Express Transfer System.

Het is een 'bovenbouw' op de diverse nationale RTGS-systemen binnen Europa, bedoeld voor grensoverschrijdende high-value payments. Het verbindt de verschillende nationale RTGS-systemen, zoals ELLIPS in België, met elkaar.

(bron figuur: < www.ecb.eu/paym/TARGET>)

Settlement gebeurt via de rekeningen die de diverse Nationale Banken aanhouden bij de Europese Centrale Bank. TARGET wordt gestuurd door het eurosysteem (zie ook 'Rollen op Europees niveau, ECB').

Binnenkort wordt omgeschakeld naar TARGET 2. In deze structuur sluiten de deelnemende banken rechtstreeks aan op TARGET, zonder tussenliggende schakel van de nationale RTGS-en. Zowel voor binnenlandse als voor grensoverschrijdende betalingen. De nationale RTGS-en zoals ELLIPS komen hierdoor te vervallen. In deze optiek is TARGET 2 een prachtvoorbeeld van een initiatief dat inspeelt op de vraag van de SEPA-initiatiefnemers (EC en ECB) tot omschakeling van nationale naar Europese infrastructuur.

- **Clearing in de praktijk: een mengvorm van clearingmethodes**

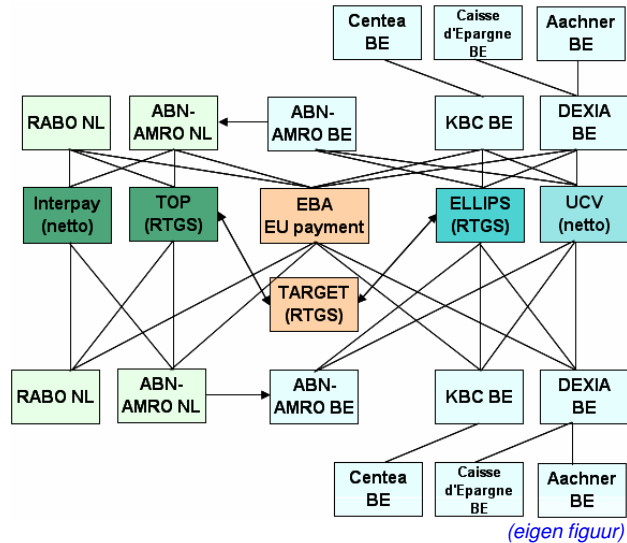
In realiteit wordt de clearing en settlement tussen banken tot stand gebracht door een 'mix' van clearingmethodes. De grotere banken sluiten aan op externe clearingkanalen zoals UCV en TARGET. De kleinere banken doen dat niet, maar houden een rekening aan bij een grotere bank (correspondent banking). De kleinere bank zendt/ontvangt betalingsberichten naar/van die ene bank waarbij ze in rekening is, maar kan toch gans België of Europa bereiken doordat die bank op haar beurt de betalingsberichten verder doorstuurt naar een clearinghuis. Op dezelfde wijze ontvangt de grotere bank betalingen die bestemd zijn voor de kleinere bank. Ze stuurt deze dan door. De clearinghuizen weten welke banken via welke andere banken bereikbaar zijn. We spreken in dit verband over deelnemers aan een clearingkanaal (de grotere banken) en over onderdeelnemers (de kleinere banken).

Een bank kan onderdeelnemer zijn van een bank in één clearingkanaal, en zelf deelnemer zijn, of onderdeelnemer van een andere bank in een ander clearingkanaal.

Schematische voorstelling. Huidige clearing door Belgische en Nederlandse banken (fictief voorbeeld)

Belgische deelnemers clearen tegenover UCV, ELLIPS, EBA en tegenover hun onderdeelnemers. Nederlandse deelnemers clearen tegenover hun netto- en bruto-clearingsysteem (TOP), EBA en tegenover hun onderdeelnemers. ELLIPS en TOP clearen grensoverschrijdende RTGS-betalingen tegenover TARGET.

Een bank kan deelnemer in één systeem zijn, en onderdeelnemer in een ander systeem. Zo kan ABN-AMRO België aangesloten zijn aan UCV en ELLIPS, maar haar EU-betalingen laten clearen via ABN-AMRO Nederland ...

1.5.1.3.2 Clearing en Settlement in SEPA-context: PEACH

We meldden al eerder dat **PEACH**, de afkorting voor Pan European Automated Clearing House, staat voor een clearinghuis dat in staat is SEPA-betalingen te clearen, conform de regels opgelegd door de EPC. Daarom dient een PEACH aan een aantal eisen of voorwaarden te voldoen. We beschouwen hier de belangrijkste.

- **Enkele belangrijke kenmerken van een PEACH:**
 - een PEACH is SEPA-compliant en ondersteunt de SCT en de SDD producten.
 - het mechanisme moet voldoen aan de beschrijving van de 'rulebooks'
 - de berichten, zoals gedefinieerd in de 'implementation guidelines' van de EPC dienen end-to-end ondersteund te worden: XML-based UNIFI-layout met specifieke SEPA-bepalingen en -gebruik
 - de regels met betrekking tot clearingcycli dienen gerespecteerd te worden. Bijvoorbeeld voor een credit transfer moet het clearinghuis er toe bijdragen dat de transfer binnen de drie dagen op de rekening van de begunstigde terecht kan komen. In de praktijk zal een PEACH ook een Straight Through Processing moeten toelaten
 - ten laatste bij de beëindiging van de transitieperiode (momenteel gepositioneerd op eind 2010) moet een PEACH de gehele SEPA-ruimte kunnen bereiken.
 - PEACH-es moeten opgericht kunnen worden vanuit vrije initiatieven, en in onderlinge concurrentie. Daarom heeft EPC bijvoorbeeld ook de SCT- en SDD-schema's losgemaakt van deze infrastructuur.
 - vanuit de stelling dat een PEACH de gehele SEPA-ruimte moet kunnen bereiken, en een bank slechts dient aangesloten te zijn bij één PEACH, dient een PEACH interoperationaliteit te garanderen met concurrerende PEACH-es. Hoe dit in de praktijk zal functioneren dient nog verder uitgewerkt te worden.

• **Huidige stand van zaken:**

- EBA, het eerder beschreven clearinghuis, staat met haar huidige Step 2 'XCT' (crossborder) clearingmechanisme wel heel dicht bij een PEACH. Toch zijn er nog enkele 'verschillen' waar te nemen. De voornaamste:
 - via de huidige EBA Step 2 clearing is een bank niet verplicht om XML-based UNIFI-berichten uit te wisselen. De meeste banken sturen en ontvangen momenteel de klassieke SWIFT MT-berichten naar en van EBA.
 - bij de uitwisselingen van betalingen is voor de identificatie van de opdrachtgevende rekening geen IBAN en BIC verplicht.
 - het maximum bedrag per overschrijving is vandaag beperkt tot 50.000 euro.
 - momenteel kunnen enkel overschrijvingen gecleard worden, geen directe debiteringen.

EBA ontwikkelt inmiddels een nieuw SEPA-compliant Step 2 clearingmechanisme voor SCT en voor SDD. Hierbij heeft EBA bijkomend aandacht voor de voor de hogere volume-eisen en voor de kostprijs: EBA pretendeert 'mass payments' te zullen kunnen clearen tegen een concurrentiele kostprijs. Hierdoor kan EBA uitgroeien tot (één van) de eerste volwaardige PEACH(-es) voor binnenlandse en grensoverschrijdende betalingen.

- TARGET 2 op haar beurt lijkt te evolueren naar een volwaardige SEPA-compliant RTGS-systeem naast de PEACH. Zo zal TARGET 2 op termijn wellicht omschakelen naar de XML-based UNIFI-berichten.

• **Gevolgen voor de banken:**

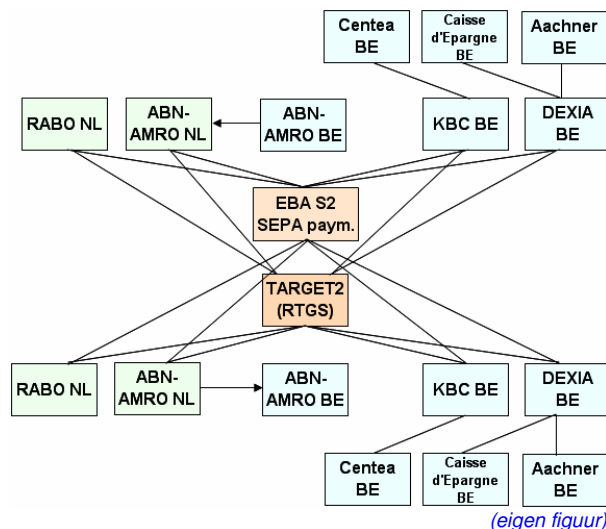
De banken zullen voor alle Europese betalingen niet langer verplicht zijn om op meerdere clearingsystemen aan te sluiten. Aansluiting op één netto-settlement- en één bruto-settlementsysteem zal volstaan.

Daarenboven kunnen de banken, als er meerdere PEACH-es de kop opsteken, kiezen voor de goedkoopste of de beste service verlenende PEACH.

Schematische voorstelling. SEPA-clearing door Belgische en Nederlandse banken (fictief voorbeeld), zie volgende bladzijde.

Belgische én Nederlandse deelnemers clearen enkel nog tegenover PEACH (EBA Step 2) (netto), TARGET 2 (bruto) en hun onderdeelnemers.

Merk op dat concurrerende PEACH'es op de markt kunnen komen, waardoor het plaatje er opnieuw ingewikkelder zou kunnen uitzien.

- **Standpunt van de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank**

De Europese Commissie en de Europese Centrale Bank staan achter het idee van verschillende PEACH-es die naast elkaar opereren, in vrije concurrentie. In een goed werkende markt zou dit de prijs moeten kunnen doen drukken. Toch waarschuwt men voor een te groot aantal, en voor protectionisme van de huidige nationale clearingsystemen, omdat dit op zich nefast zou kunnen werken.

In de praktijk zien de EC en de ECB slechts 'een beperkt aantal' PEACH-es levensvatbaar.

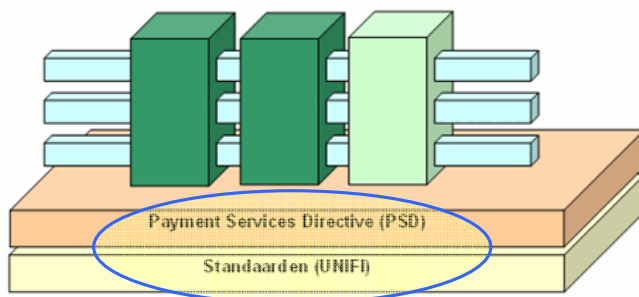
Ondertussen blijft het clearingverhaal de EC zorgen baren. Zo blijft dhr. McCreevy, Europees commissaris, bezorgd over de onduidelijke toekomst van de clearing van kaartbetalingen, al dan niet via aparte clearinginfrastructuur, en rond de noodzaak tot behoud van RTGS-systemen naast de netto-settlementsystemen. In deze sector ziet McCreevy nog verdere integratiemogelijkheden die kunnen leiden tot 'economies of scale' (dalende verwerkingskosten door volumestijging).

(bron: **C. McCreevy**, (2007), *SEPA, an opportunity for Europe – Role of the public sector*, Brussel, 08 mei, <ec.europa.eu/commission_barroso/mccreevy/allspeeches_en.htm>)

Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.5.1. De pijlers waarop de SEPA-producten gestoeld zijn:

- (bron: **ECBS**, (2003), *IBAN: International Bank Account Number - EBS204 V3.2*, augustus, p. 1-17, <www.ecbs.org/iban/iban.htm>)
- (bron: <www.abe.org>)
- (bron: <www.abb-bvb.be/edu/nl/mod002/tools/e_main.htm>) (Betaalmiddelen - de overschrijving)
- (bron: <www.betalingssystemen.be>)
- (bron: <www.dexia.be/NL/Professional/CorporateBanking/Pay/SEPA/>)
- (bron: <www.dnb.nl/dnb/home/betalingsverkeer/giraal_betalingsverkeer/nl/46-150796-64.html>)
- (bron: <www.ecb.eu/paym/TARGET>)
- (bron: <www.fimarkets.com/pages/correspondent_banking.htm>)
- (bron: <www.kbc.be/IPA/D9e01/~N/~KBC/~BZIV86H/~BZIQJDK/~BZJZ8ZZ>)
- (bron: <www.ingsepa.com/>)
- (bron: <www.nbb.be/pub/07_00_00_00/07_01_00_00_00/07_01_02_00_00.htm?l=en&t=ho>)
- (bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/57>)
- (bron: <nl.wikipedia.org/wiki/Grensoverschrijdend_betalingsverkeer>)
- (bron: <[nl.wikipedia.org/wiki/IBAN_\(bankcode\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/IBAN_(bankcode))>)

1.5.2 SEPA-ondersteunende maatregelen en initiatieven

Twee belangrijke grondvesten ondersteunen SEPA. Ze bezorgen SEPA een stabiele basis op het gebied van een wettelijk ondersteunend kader en van een uniforme betalingsberichtenstructuur.

1.5.2.1 De Payment Services Directive (PSD) als bron voor de wettelijke context

Op 24 april 2007 heeft het Europese Parlement de Richtlijn betreffende betalingsdiensten, de Payment Services Directive, goedgekeurd (P6_TA(2007)0128). In een volgende stap wordt deze voorgelegd aan de EU-Raad voor definitieve goedkeuring.

Het betreft een richtlijn. Dit betekent dat de lidstaten deze nog moeten omzetten in nationale wetgevingen. In haar gezamenlijke persmededeling gaan Europese Commissie en de Europese Centrale Bank ervan uit dat deze omzetting er zo snel mogelijk komt, maar nooit later dan tegen 1 november 2009.

“De Richtlijn Betalingsdiensten heeft tot doel ervoor te zorgen dat betalingen binnen de EU – met name overmakingen, automatische afschrijvingen en kaartbetalingen – even gemakkelijk, efficiënt en veilig worden als de binnenlandse betalingen binnen een lidstaat door de juridische grondslag te verschaffen die de eengemaakte euro-betalingsruimte (Single Euro Payments Area ofwel SEPA) mogelijk maakt. De Richtlijn Betalingsdiensten zal de rechten en bescherming van alle gebruikers van betalingsdiensten (consumenten, detailhandelaren, grote en kleine bedrijven en overheden) versterken.”

(bron citaat: [ECB, \(2007\), Richtlijn Betalingsdiensten, 24 april, p. 1-1, <www.ecb.eu/press/pr/date/2007/html/pr070424.nl.html>](#))

De komst van de Richtlijn wordt als fundamenteel beschouwd voor een succesvolle implementatie van SEPA:

“De ECB en de Europese Commissie beschouwen de aanneming van de Richtlijn Betalingsdiensten door het Europees Parlement als een doorslaggevende stap die de verwezenlijking van SEPA dichterbij brengt. De Richtlijn zal de operationele implementatie van SEPA-instrumenten door de banksector en de aanvaarding van deze instrumenten door de eindgebruikers ten zeerste vergemakkelijken door het van toepassing zijnde juridische kader te harmoniseren. Dit zal de grondslag verschaffen voor een eengemaakte “binnenlandse” eurobetalingsmarkt. De Richtlijn verstevigt tevens de consumenten-bescherming en versterkt de concurrentie en innovatie ...”

(bron citaat: [ECB, \(2007\), Richtlijn Betalingsdiensten, 24 april, p. 1-1, <www.ecb.eu/press/pr/date/2007/html/pr070424.nl.html>](#))

Reeds eerder, bij de beschrijving van de ‘[Rol van de Europese Commissie](#)’, verwezen we naar de noodzaak van een wettelijk kader.

- voor overschrijvingen en kaartbetalingen lijkt dit in eerste instantie wat minder aan de orde. Deze producten zijn, ook in een Europees kader, reeds goed ingeburgerd en succesvol geïmplementeerd. We verwijzen in dit verband naar de EU-overschrijving die sinds de verordening 2560/2001 even gemakkelijk en goedkoop uitgevoerd kan worden als een binnenlandse overschrijving. Toch kan een nieuwe wetgeving zorgen voor bijkomende mogelijkheden, voornamelijk op het gebied van e-handtekeningen en e-facturatie. Het laat zich uitwijzen dat bij de start van SEPA, in 2008, op dit gebied nog niet veel vooruitgang zal geboekt zijn. Maar, het opent wel mogelijkheden voor verdere evoluties.

- voor directe debiteringen liggen de zaken moeilijker. Vandaag kennen we in de verschillende landen aparte systemen, elk met hun eigen kenmerken en regels. Ook steeds enkel van toepassing in de binnenlandse markt. De SEPA-regels voor Europese directe debiteringen, zoals vastgelegd in het Rulebook SDD wijken dikwijls af van de nationale systemen. In het ene land zijn de verschillen wel groter dan in het andere.

De Europese Commissie onderkent dat het noodzakelijk kan zijn dat de Richtlijn is omgezet in nationale wetgevingen voordat de SDD succesvol kan ingevoerd worden. We verwijzen hiervoor bijvoorbeeld naar de eerder aangehaalde toespraak van dhr. McCreevy (*SEPA, an opportunity for Europe – Role of the public sector, conference for Public Administrators, Brussels, 08-05-2007*).

Mevr. G. Tumpel-Gugerell van de ECB onderschrijft dit gegeven ook, maar merkt wel op dat verschillende banken meldden dat de SDD wel kan geïmplementeerd worden in een nationale, binnenlandse context vanaf januari 2008.

(bron: [G. Tumpel-Gugerell, \(2007\), The European Central Bank's view on SEPA, Parijs, 13 februari, <www.ecb.int/press/key/date/2007/html/index.en.html>](#) (speech))

De Belgische bankensector van haar kant liet al weten dat de implementatie van een wettelijk kader voor haar onontbeerlijk is voor de invoering van de SDD in België. Ze stelt de invoering van de SDD daarom uit tot 1 november 2009.

(bron: [SEPA-forum, \(2007\), Belgian Migration Plan to SEPA V3.1, juli, p.21, <www.sepabelgium.be/node/158>](#))

- **Betalingsberichten: UNIFI-XLM (ISO 20022)**

We meldden reeds eerder dat SEPA-betalingen uitgewisseld worden via standaard XML-based UNIFI-berichten, en dat SWIFT hierbij een belangrijke rol speelt (zie: 'Rollen, EPC en SWIFT'). Maar, wat is de eigenlijke impact en betekenis van de introductie van deze standaard?

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<!--Generated by SWIFTStandards Workstation (build:R5.1.0.4)
<xs:schema xmlns:xs="http://www.w3.org/2001/XMLSchema"
xmlns="urn:iso:std:iso:20022:tech:xsd:pacs.008.001.01" elem
targetNamespace="urn:iso:std:iso:20022:tech:xsd:pacs.008.00
<xs:element name="Document" type="Document"/>
<xs:complexType name="AccountIdentification3Choice">
<xs:sequence>
<xs:choice>
<xs:element name="IBAN" type="IBANIdentifier"/>
<xs:element name="BBAN" type="BBANIdentifier"/>
<xs:element name="UPIC" type="UPICIdentifier"/>
```

voorbeeld van de XML-beschrijving van een Bank-to-Bank betalingsbericht (bron figuur: [<www.iso20022.org/index.cfm?item_id=42790>](#))

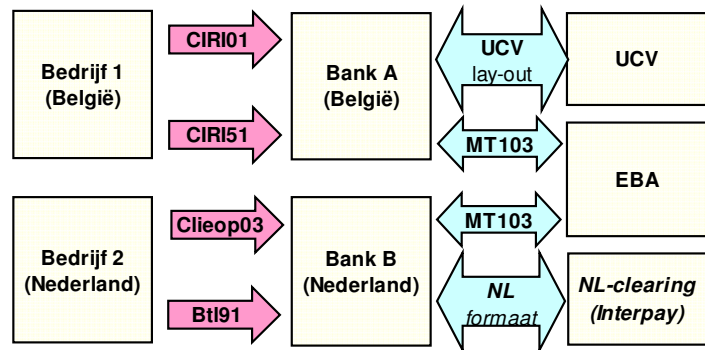
Europese bedrijven en banken hoeven maar één standaard meer te ondersteunen, voor alle types betalingen. De standaard is bruikbaar voor de SEPA-producten in eerste instantie, en in uitbreiding hierop ook voor crossborder-overschrijvingen buiten Europa (daar de UNIFI-berichten bedoeld zijn als wereldstandaard).

Vandaag is dit helemaal niet zo. We illustreren dit aan de hand van een vereenvoudigd voorbeeld voor overschrijvingen, uitgevoerd door een Nederlands en een Belgisch bedrijf:

In de huidige situatie worden er verschillende types berichten uitgewisseld, afhankelijk van het land waar het bedrijf of de bank zich bevindt, en afhankelijk van het type overschrijving (binnenlands of grensoverschrijdend).

Een Belgisch bedrijf stuurt binnenlandse overschrijvingen door naar haar bank in een CIRI01-layout (*). Buitenlandse overschrijvingen in een andere CIRI51-layout.

Een Nederlands bedrijf stuurt de binnenlandse Clieop03- (**) en de buitenlandse BtI91-layouts door.

(eigen figuur)

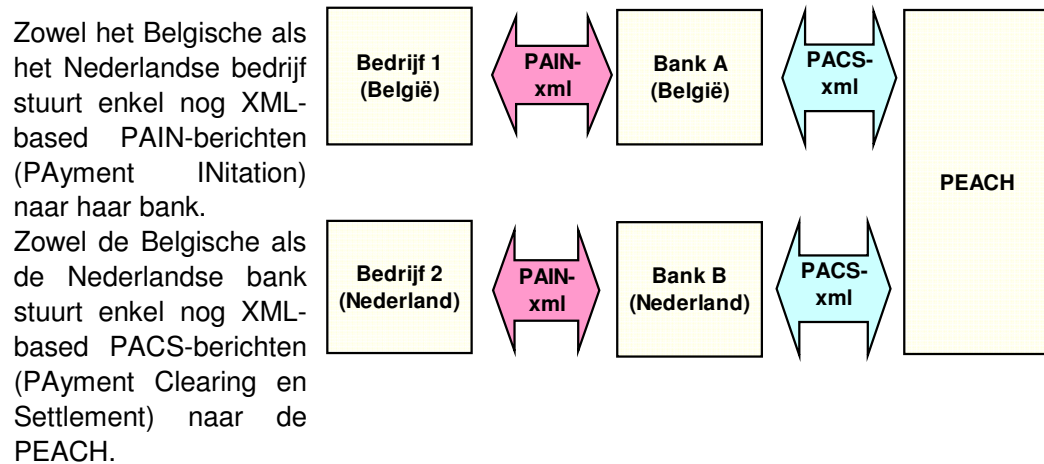
(*) CIRI = Centre Interbancaire de Recherche Informatique. Het CIRI-protocol is het huidige standaard formaat voor betalingen in België

(**) Clieop = Cliëntenopdracht

De Belgische bank stuurt de binnenlandse betalingsopdrachten in UCV-layout door naar het Belgische clearinghuis UCV. Voor EBA-betalingen (en andere crossborder-betalingen) wordt een SWIFT MT103 formaat gebruikt.

De Nederlandse bank stuurt binnenlandse opdrachten in een specifieke Nederlandse layout naar een Nederlands clearingorgaan. EBA-betalingen worden ook via SWIFT MT103 doorgestuurd.

In een SEPA-context ziet het schema er eenvoudiger uit.

(eigen figuur)

Het is duidelijk dat de overstap naar uniforme layouts van belang is voor zowel de bedrijven als de banken.

- o voor alle bedrijven en banken verdwijnt het onderscheid tussen layouts voor de binnenlandse en de grensoverschrijdende betalingen.

- o voor bedrijven en banken met vestigingen in meerdere Europese landen, verdwijnt daarenboven ook nog eens het landgebonden onderscheid.

Doordat de UNIFI-layouts wereldwijd bruikbaar zullen worden, kunnen via eenzelfde layout zowel SEPA-betalingen als crossborder-betalingen (bijvoorbeeld naar de USA) op één uniforme wijze overgemaakt worden door het bedrijf aan de bank. Uiteraard blijft het wél zo dat aan de SEPA-betalingen specifieke eisen en beperkingen blijven opgelegd, zoals het gebruik van een IBAN en BIC enzovoort.

- **Elektronische rekeninguittreksels**

Bedrijven kunnen ervoor opteren om alle bewegingen op een zichtrekening, een spaarrekening of termijnrekening in bestandsformaat op een elektronische wijze toegestuurd te krijgen door hun bank. Dit moet hun toelaten om deze gegevens automatisch op te nemen in hun ERP-toepassing (Enterprise Resource Planning).

De ECB betreft deze vorm van automatische reconciliatie van de uitgevoerde bewegingen op een rekening in het SEPA-verhaal.

“Even if payments themselves are processed efficiently by banks, payment initiation and reconciliation may require considerable work on the part of the payer and payee Corporations could make substantial savings from a paper-free bill presentation and e-reconciliation process”.

(bron citaat: **G. Tumpel-Gugerell**, (2006), *From theory to practice: let's roll out the cables*, Durbuy, 7 september, <www.ecb.int/press/key/date/2006/html/index.en.html>)

In een SEPA-context moet het mogelijk worden om via elektronische rekeninginformatie:

- o een automatische boekhoudkundige reconciliatie te kunnen doen van de zelf uitgestuurde SCT-, SDD- of uitgevoerde kaartbetaling
- o de binnenkomende SCT- (op basis van de uitgestuurde facturen), SDD- (op basis van een gegeven mandaat aan een schuldeiser directe debiteringen) of kaartbetaling (handelaren) op automatische wijze op te nemen in de boekhouding.

Ook hier pleit de ECB voor standaardisatie en uniformiteit.

In de wereldwijde UNIFI-standaard is ook een bericht voor rapportering opgenomen. Dit is perfect bruikbaar om ook SEPA-transacties te rapporteren.

Message Name	Msg ID (XML Schema)
BankToCustomerAccountReportV01	camt.052.001
BankToCustomerStatementV01	camt.053.001

elektronisch rekeninguittreksel: rapporting v/h saldo (Report) en bewegingen op de rekening (Statements)
(bron figuur: <www.iso20022.org/index.cfm?item_id=42790>)

Op Belgisch niveau is de gangbare CODA standaard ('geCOdeerd Dagafschrift') inmiddels aangepast aan de SEPA (en IBAN) vereisten. De nieuwe standaard is beschikbaar gesteld vanaf 23 maart 2007.

Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.5.2 ‘SEPA-ondersteunende maatregelen en initiatieven’:

(bron: **BVB**, (2006), *Gecodeerde berichtgeving (CODA) V2.1.C – WP/WP1402.DOC*, 13 december, p. 1,

<www.abb-bvb.be/gen/downloads/CODA-versie2.1.pdf>) (Coda V2.1)

(bron: **ECB**, (2006), *The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks*, mei, p. 26-27, <www.ecb.int/pub/html/index.en.html>) (Target)

(bron: <www.dexia.be/NL/Common/DOSSIERS/CODA>)

(bron: <www.ecb.int/press/key/date/2006/html/index.en.html>)

(bron: <www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0128+0+DOC+XML+V0//NL>) (inhoud PSD)

(bron: <www.europeanpaymentscouncil.eu/>)

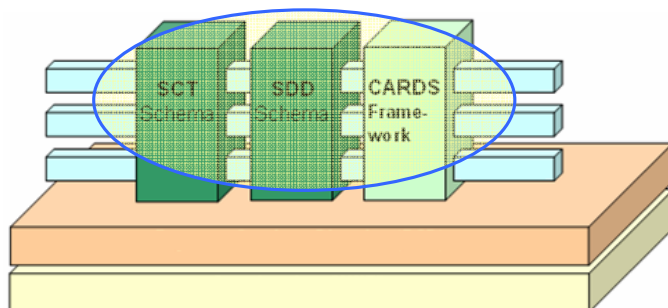
(bron: <www.isabel.be/gps/nl/index.php>)

(bron: <www.iso20022.org/>)

(bron: <www.iso20022.org/index.cfm?item_id=42790>) (XML ISO20022-berichten)

(bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/8>)

1.5.3 De SEPA-producten

Nu alle gemeenschappelijkheden en ondersteunende maatregelen en standaards voor de SEPA-producten in kaart gebracht zijn, kunnen we dieper ingaan op de verschillende producten zelf. We leggen de focus op de SCT- en SDD-schema's. Het kaarten-framework wordt niet in detail onder de loep genomen.

1.5.3.1 De overschrijving: SEPA Credit Transfer (SCT)

- **Definitie van een overschrijving (credit transfer)**

Een overschrijving of *“overboeking is een betaling die door de betaler wordt geïnitieerd door een betaalopdracht te zenden naar zijn bank. Die bank maakt vervolgens het geld over aan de bank van de begunstigde (de bank van de ontvanger), al dan niet via verschillende intermediaries”* (tussenliggende banken).

(bron citaat: **ECB**, (2006), *Information brochure: SEPA - An integrated retail payments market*, 13 november, p. 20 <www.ecb.int/paym/sepa/html/index.en.html#more>)

- **Definitie van een SEPA Credit Transfer**

Wat is er kenmerkend aan een SEPA Credit Transfer? Om dit bevattelijk voor te stellen vertrekken we van het onderscheid met de huidige Belgische binnenlandse en de grensoverschrijdende EU-overschrijving.

We nemen de belangrijkste kenmerken van deze verschillende types overschrijvingen op in een tabel. Waar de binnenlandse of EU-overschrijving verschilt van de SCT, **duiden we dat aan in het blauw**.

- Gegevens van de betalingsopdracht

Verschillen en gelijkenissen in de gegevens die de opdrachtgever kan invullen.

SEPA, the Single Euro Payments Area

Gegevens van de betalingsopdracht	Binnenlandse overschrijving	EU-overschrijving	SEPA Credit Transfer	Opmerking
Rekening opdrachtgever	Belgisch formaat	Belgisch formaat	IBAN formaat	1)
Naam opdrachtgever	Verplicht (*)	Verplicht (*)	Verplicht (*)	2)
Adres opdrachtgever	Optioneel	Optioneel	Optioneel	
Bedrag van de transfer	Geen limiet	Max. 50.000	Geen limiet	3)
Munt van de transfer	€	€	€	
Mededeling Of:	Max. 106 karakters	Max. 140 karakters	Max. 140 karakters	4)
Gestructureerde Mededeling	Belgische OGM	Neen	Ja	
Bank opdrachtgever	Neen	Neen	BIC (**)	5)
Rekening begunstigde	Belgisch formaat	IBAN formaat	IBAN formaat	6)
Naam begunstigde	Verplicht indien > 2.500€	Verplicht	Verplicht	7)
Adres begunstigde	Optioneel	Optioneel	Optioneel	
Bank begunstigde	Neen	BIC	BIC	8)
Referte opdrachtgever	Optioneel	Optioneel	Optioneel	9)
Uitvoeringsdatum	Optioneel	Optioneel	Optioneel	

Opmerkingen:

1) Rekening van de opdrachtgever

IBAN (International Bank Account Number) is verplicht in SEPA-context.

Zie ook '[de pijlers waarop de SEPA-producten gestoeld zijn, IBAN en BIC](#)'.

2) Naam van de opdrachtgever:

Moet altijd doorgegeven worden aan de begunstigde. (*): Eventueel hoeft de opdrachtgever die niet zelf in te vullen, maar voegt de bank van de opdrachtgever deze toe vóór ze de betaling doorstuurt naar de begunstigde bank (via een PEACH).

3) Bedrag van de transfer

Hoewel SEPA helemaal geen limieten oplegt, kunnen we aannemen dat de meeste banken de heel grote bedragen (momenteel is dat in België vanaf 500.000 euro) zullen blijven clearen via een RTGS (TARGET 2). Dit omwille van het risico- en snelheidsaspect.

Zie ook '[PEACH als Infrastructuur, Bruto Clearing en Settlement](#)'.

Belangrijk is wel dat de huidige bovengrens van 50.000 euro voor grensoverschrijdende EU-overschrijvingen komt te vervallen.

4) Mededeling of gestructureerde mededeling:

Laat toe dat de opdrachtgever informatie over de reden van betaling doorgeeft aan de ontvanger. Dit kan ófwel een vrije tekst zijn (bijvoorbeeld de vermelding van een factuur, een abonneenummer, een tekstuele omschrijving), ófwel een 'gestructureerde mededeling' (OGM - Overschrijving met Gestructureerde Mededeling). Deze OGM - je zou het een brandmerk kunnen noemen - laat de begunstigde toe om ontvangen betalingen eventueel op automatische wijze, snel en gemakkelijk te verwerken in zijn boekhoudpakket of ERP toepassing. Voor bedrijven zoals Belgacom, die miljoenen relatief kleine betalingen dienen te verwerken, is dit belangrijk.

SCT onderkent het gebruik van een algemene gestructureerde mededeling. In die mate dat je in het betalingsbericht kan aanduiden dat de mededeling 'gestructureerd' is. Welke deze structuur is en welke controles van toepassing zijn wordt in het SCT-schema niet beschreven.

Omdat één algemene Europese standaard voor de gestructureerde mededeling ontbreekt, heeft de Belgische bankensector, onder leiding van Febelfin, kunnen afdwingen dat de Belgische gestructureerde mededeling kan blijven gebruikt worden in de SEPA-context.

De Belgische OGM heeft de vorm +++123/1234/12399 +++ waarbij 99 een controlegetal is die foute registraties quasi onmogelijk maakt.

Er wordt verondersteld dat de EPC, samen met EACT, de European Association of Corporate Treasurers, later zal komen tot een Europees equivalent hiervan.

(bron: [SEPA-forum](#), (2007), Belgian Migration Plan to SEPA V3.1, juli, p.20, <www.sepabelgium.be/node/158>)

5) Bank van de opdrachtgever

De Bank Identifier Code (BIC) van de bank van de opdrachtgever is een verplicht gegeven in SEPA-context. Het is alvast een noodzakelijk gegeven in de bank-2-bank interface voor de interbancaire clearing en settlement.

Zie ook 'de pijlers waarop de SEPA-producten gestoeld zijn, IBAN en BIC'.

(**): Het veld is ook aanwezig in de customer-2-bank interface (betalingsbestand) maar is er niet verplicht in te vullen. Het kan dus perfect zijn dat de bank van de opdrachtgever dit gegeven niet eist van haar klant, maar dit gegeven zelf toevoegt vóór afstand aan een PEACH. Logisch ook, de bank kent immers haar eigen BIC.

In de klant-2-bank interface mag de BIC van de opdrachtgevende klant weggelaten worden ...

Ook op het nieuwe ontwikkelde Belgische SEPA-overschrijvingsformulier (°) staat enkel de IBAN van de opdrachtgever vermeld, en niet de BIC van de opdrachtgevende bank.

De BIC van de begunstigde bank is wel een verplicht veld, zie ook opmerking (8).

Bij invulling met de hand, één HOOFDLETTER of cijfer in zwart (of blauw) per vakje

Geplande uitvoeringsdatum in de toekomst

Rekening opdrachtgever (IBAN)

Naam en adres opdrachtgever

Rekening begunstigde (IBAN)

BIC begunstigde

Naam en adres begunstigde

Mededeling

(bron figuur: KBC-Online, <kbconline.kbc.be>)

(°) Merk op dat het 'Belgische' SEPA-overschrijvingsformulier een nationaal initiatief is. Op Europees vlak lijkt men er vooralsnog niet in te slagen om één algemeen formulier te ontwikkelen.

6) Rekening van begunstigde

Het verplichte gebruik van de begunstigde IBAN rekening is een nieuw gegeven voor wat betreft de binnenlandse overschrijving.

Zie ook *'de pijlers waarop de SEPA-producten gestoeld zijn, IBAN en BIC'*

7) Naam van de begunstigde

Is verplicht, ook voor kleinere bedragen (verschilt met de huidige binnenlandse overschrijving).

8) Bank van de begunstigde

Het verplichte gebruik van de BIC (Bank Identifier Code) van de bank van de begunstigde is een nieuw gegeven voor wat betreft de binnenlandse overschrijving.

Zie ook *'de pijlers waarop de SEPA-producten gestoeld zijn, IBAN en BIC'*

9) Opdrachtgeversreferte

Bedrijven kunnen naast een mededeling ook een eigen referte opnemen in de betalingsopdracht. Particulieren maken hier geen gebruik van.

- o Andere kenmerken van de betalingsopdracht

Naast de gegevens die de opdrachtgever kan invullen zijn er nog een aantal bijkomende kenmerken van belang.

Andere kenmerken	Binnenlandse overschrijving	EU-overschrijving	SEPA Credit Transfer	Opmerking
Kosten (provisie)	'gedeeld'	'gedeeld'	'gedeeld'	10)
Munt opdrachtgevende en begunstigde rekening	€ of andere	€ of andere	€ of andere	11)
Land van bestemming	België	EER, excl. België (***)	SEPA-ruimte, inclusief België	12)
Mededeling bankier	Niet toegelaten wel INTC (****)	(enkel) INTC	Niet toegelaten	13)
Data uitwisseling C2B	CIRI01	CIRI51	PAIN-XML	14)
Clearingkanaal	UCV / (ELLIPS)	EBA-S2 XCT	PEACH / (TARGET 2)	15)
Data uitwisseling B2B	UCV-layout / (SWIFT MT103)	SWIFT MT103	PACS-XML	16)
Uitvoeringstermijn	Max. D+1	Max. D+3	Max. D+3 grensoverschr. Max D+1 België	17)
Foutmelding	Geen tijdslimiet	Geen uniforme regels	Max. 3 dagen na afrekening.	18)

Opmerkingen:

10) Kosten (provisie)

Het volledige bedrag van de transactie moet overgemaakt worden aan de begunstigde. Kosten kunnen enkel 'gedeeld' aangerekend worden: het staat de opdrachtgevende en/of de begunstigde bank vrij een kost aan te rekenen aan haar eigen klant voor de uitgevoerde betaling. Dit dient dan wel te gebeuren via een afzonderlijke transactie. Op die manier zien de opdrachtgever en de begunstigde steeds het volledige bedrag van de overschrijving op hun rekeninguittreksel verschijnen.

Een EU-overschrijving mag, sinds de Resolutie 2560/2001 niet méér kosten dan een binnenlandse. Voor een binnenlandse en EU-overschrijving die je elektronisch doet betaal je vandaag bij de (meeste) Belgische banken weinig tot niets. Voor een grensoverschrijdende intra-Europese betaling boven 50.000 euro, dus vanaf wanneer de bank de prijs van een crossborder-transfer kan aanrekenen, loopt dit gauw op tot enkele tientallen euro's, enkel aan kosten aangerekend door de eigen bank. Ook eventuele kosten van buitenlandse banken worden doorgerekend. De toegepaste tarieven door buitenlandse banken verschillen bovendien tot op heden van land tot land, van bank tot bank.

Voor particulieren is 50.000 euro een bedrag dat niet te gauw zal overstegen worden. Maar het hoeft geen betoog dat dit voor veel Belgische bedrijven een plafond is dat dagelijks (meermaals) overschreden wordt. Voor multinationals en de grote binnenlandse bedrijven is 50.000 euro een marginaal bedrag.

Grote vraag is natuurlijk of de Belgische banken de huidige tarieven voor binnenlandse en EU-overschrijvingen zullen willen (of kunnen) aanhouden.

- enerzijds schermen de Europese Commissie en de ECB met 'winsten' uit economies of scale: het betalingsverkeer moet goedkoper worden door grotere volumes via minder verschillende mechanismen te laten verwerken.
- anderzijds is België gekend als een van de goedkoopste landen voor wat betreft de huidige verwerking én tarifiering van binnenlands betalingsverkeer. Met een zeer efficiënt, goedkoop verwerkend UCV voor de clearing.

Bovendien worden gaan er inkomsten verloren voor de banken voor grensoverschrijdende EU-betalingen boven de 50.000 euro.

Hoewel de banken vroeger al eens lieten doorschemeren dat de komst van SEPA wel eens duurder en minder flexibel zou kunnen worden voor de Belgische gebruiker, blijft het voorlopig koffiedik kijken hoe de individuele banken zullen reageren.

We komen hierop nog meer in detail terug onder '[Voordelen en mogelijke gevaren van SEPA](#)'.

11) Munt van de rekening

De opdrachtgevende en/of begunstigde rekening gevoerd mag worden in een andere munt dan de euro.

Zie ook '[de pijlers waarop de SEPA-producten gestoeld zijn, de euro munt](#)'

12) Land van bestemming

Een EU-betaling is van toepassing in de dertig landen van de EER (de Europese Economische Ruimte) (**). Een SEPA-transfer is van toepassing op de EER landen + Zwitserland.

Zie ook [bijlage 1: 'SEPA-ruimte, de 31 betrokken landen'](#).

(***) *Het is vandaag nog niet de bedoeling om een EU-overschrijving te sturen naar een begunstigde in het binnenland. Sommige banken laten dit bijvoorbeeld niet toe in hun internetbankieren-toepassing.*

The screenshot shows a web form for a transfer. Fields include: Memodatum (DD-MM-JJJJ), Bedrag* (100 EUR), Rekening opdrachtgever* (425-7143181-03 EUR, WILLEMS JOERI), IBAN rekening begunstigde* (BE58 8901 2345 6779), BIC bank begunstigde* (VDSPBE91), and Naam-Adres-Land begunstigde*. A Microsoft Internet Explorer window is overlaid with a yellow warning icon and the text: 'Belgische IBAN rekening niet toegelaten: gebruik Overschrijvingen naar andere rekeningen'. Below the form, there is a 'Mededeling' field and an 'OK' button.

(bron figuur: KBC-Online, <kbconline.kbc.be>)

In SEPA-tijdperk zullen we wel via één toepassing kunnen overschrijven naar rekeningen in het binnenland en in het buitenland.

13) Mededeling aan bankier

Dit gegeven, bedoeld om gegevens uit te wisselen met de opdrachtgevende of de begunstigde bank, is niet toegelaten. Logisch ook, omdat dergelijke mededeling meestal moet 'gelezen' worden door de bank. Dit proces betekent dan manuele tussenkomst en staat de Straight Through Processing (STP) in de weg. In die zin is dat niet vereenzelvigbaar met de SEPA-gedachte.

Merk op dat de notie 'Intracompany'-overschrijving niet aangeduid kan worden in een SCT.

- in de huidige EU-overschrijving kan dit wel: het codewoord INTC (wat staat voor intracompany-overschrijving) is in de customer-2-bank interface toegelaten in de mededeling aan de eigen bankier en aan de bankier van de begunstigde.
(bron: <www.kbc.be/IPA/D9e01/~N/~KBC/~BZIV86H/~BZIQJDK/~BZJ32O4> - EU-overschrijving)
- (****) ook in een Belgische binnenlandse overschrijving kan het gegeven intracompany doorgegeven worden naar de bank van de ontvanger via het UCV. Maar dan wel via een aparte notatie, en niet in een veld 'mededeling aan bankier'.

De notie intracompany kan belangrijk zijn in het kader van cash-management, waarbij bedrijven hun geld laat circuleren over eigen rekeningen, om zo het rendement op de geldstroom te optimaliseren. Deze notitie kan voor hen een significant gegeven zijn in het elektronische rekeninguittreksel (bijvoorbeeld CODA, zie eerder) met het oog op een soepele boekhoudkundige verwerking.

Let wel, niet alle Belgische banken ondersteunen momenteel deze optie.

14) Data uitwisseling C2B (Customer-2-Bank)

Bedrijven die betalingsbestanden doorsturen doen dit vandaag via een CIRI01-layout voor binnenlandse overschrijvingen, en via een CIRI51-layout voor buitenlandse overschrijvingen. Bij de komst van SEPA zullen de

bedrijven moeten omschakelen naar de UNIFI-layout (XML-based PAIN-bericht).

Zie ook '[SEPA-ondersteunende maatregelen en initiatieven, standaarden voor uitwisseling van gegevens](#)'.

15) Clearingkanaal

Clearing van overschrijvingen tegenover Belgische banken gebeurt vandaag via het UCV (Uitwisselingscentrum en Verrekening) voor de retail-betalingen en via ELLIPS voor RTGS-clearing

Voor EU-betalingen gebeurt de clearing via Europese kanalen, zoals EBA Step 2 XCT (XCT = Crossborder).

Voor SEPA-betalingen zal gebruikt gemaakt worden van één (of meerdere) PEACH(-es) zoals EBA Step 2 voor SCT. Te verwachten valt dat veel banken TARGET (2) zullen blijven gebruiken voor RTGS-betalingen.

Merk op dat ook het UCV voor binnenlandse overschrijvingen ook SEPA-berichten zal toelaten vanaf januari 2008 tot op het einde van de conversieperiode voor SEPA, momenteel is dat gepland op 31 december 2010.

Zie ook '[SEPA-ondersteunende maatregelen en initiatieven, PEACH als Infrastructuur](#)'.

16) Data uitwisseling B2B (Bank-2-Bank)

Banken en clearinghuizen wisselen vandaag betalingen uit in UCV-layout (UCV-clearing) of in SWIFT MT103-layout (ELLIPS-clearing) voor clearing binnen België. Bij grensoverschrijdende EU-overschrijvingen wordt eveneens de SWIFT MT103-layout gebruikt (clearing via EBA).

Voor SEPA-clearing via een PEACH zullen de banken en clearinghuizen omschakelen naar de XML-based UNIFI-layout (PACS-berichten). Op termijn zal wellicht ook TARGET 2 (RTGS-clearing) via deze layout werken en dus SEPA-compliant worden.

Zie ook '[SEPA-ondersteunende maatregelen en initiatieven, standaarden voor uitwisseling van gegevens](#)'.

17) Uitvoeringstermijn

De uitvoeringstermijn blijft voorlopig (*) onveranderd. Een grensoverschrijdende overschrijving moet ten laatste op de rekening van de begunstigde terechtkomen op het einde van de derde werkdag na uitvoering van de verrichting. Voor Belgische binnenlandse overschrijvingen blijft dit strikter, en moet de overschrijving ten laatste de eerstvolgende werkdag ter bestemming zijn.

(*) *De Payment Services Directive schrijft voor dat op langere termijn, vanaf 1 januari 2012, voor alle SEPA-overschrijvingen de regel 'ten laatste eerstvolgende werkdag' moet toegepast te worden (artikel 60)*

(bron: <www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0128+0+DOC+XML+V0//NL>) (inhoud PSD)

Het rulebook van de EPC stelt dat de regels voor RTGS-betalingen en dragende betalingen kunnen verschillen van deze van de SCT.

18) Foutmelding

Soms kan de overschrijving niet uitgevoerd worden. Hetzij omdat ze niet voldoet aan de regels van een SEPA-overschrijving, hetzij omdat de begunstigde bank ze niet kan uitvoeren of de begunstigde klant ze weigert.

Het rulebook van de EPC beschrijft strikte regels rond de afhandeling van fouten en niet-uitvoerbare overschrijvingen. Ze maken integraal deel uit van het schema. We onderscheiden twee types:

- **Reject**

Weigering van een betaling vóórdat de clearing en settlement is uitgevoerd (bij acceptatie door de bank van de opdrachtgever of door de PEACH).

- als de PEACH de betaling weigert, wordt het bericht teruggestuurd naar de opdrachtgevende bank in een specifieke UNIFI PACS-layout (*), inclusief een reden van weigering.
- de opdrachtgevende bank stuurt alle rejects terug naar de opdrachtgever via een specifieke UNIFI PAIN-layout (*), inclusief de reden van weigering (tenzij met de opdrachtgever een andere wijze afgesproken is).
- de weigering dient uiterlijk de eerstvolgende werkdag na de (niet)-acceptatie gemeld aan de opdrachtgever.

- **Return**

Weigering van een betaling na de clearing en settlement. De bank van de begunstigde, of de begunstigde zelf, weigert het bericht. Bijvoorbeeld omdat de rekening afgesloten is (bank weigert), of omdat de overschrijving voor iemand anders bestemd was (klant weigert).

- het bericht wordt door de begunstigde bank via de PEACH teruggestuurd naar de opdrachtgevende bank via een specifieke UNIFI PACS-layout (*), en bevat naast de referte van de afgegeven overschrijving ook een reden van terugstorting.
- de opdrachtgevende bank bezorgt de terugstorting via een specifieke UNIFI PAIN-layout (*) aan de opdrachtgever, met de reden van terugstorting (tenzij met de opdrachtgever een andere wijze afgesproken is).
- De return dient uiterlijk de derde werkdag volgend op de clearing en settlement bezorgd te worden aan de opdrachtgever.

(* *Zie ook 'SEPA-ondersteunende maatregelen en initiatieven, standaarden voor uitwisseling van gegevens'.*

Gevolgen van het vastleggen van regels met betrekking tot foutmeldingen

- door specifieke regels vast te leggen voor de verwerking van fouten, kan ook de foutenafhandeling STP uitgevoerd worden. Banken, clearinghuizen en bedrijven kunnen hierdoor ook dit proces automatisch laten verlopen. Zo kan een bank bijvoorbeeld de betaling automatisch terugsturen als de rekening van de begunstigde afgesloten is. Of via een internetbankieren-toepassing kan de bank de klant in de

mogelijkheid stellen om zelf geheel automatisch een ontbrekend ontvangstoverschrijving terug te sturen.

- door ook regels met betrekking tot de termijn van weigering en terugstorting vast te leggen, heeft ook de opdrachtgevende klant meer zekerheid rond de correcte verwerking van de door hem of haar uitgestuurde overschrijving.

- **Additionele Optionele Services (AOS)**

Het SCT-schema laat toe de banken bijkomende services aangeboden aan hun klanten, zolang ze niet strijdig zijn met het schema, en ze de goede werking ervan niet verstoren. We onderscheiden twee soorten van dergelijke mogelijke services:

- Services aangeboden door een bankgemeenschap

Een bankgemeenschap, bijvoorbeeld op nationaal niveau, kan beslissen om een bijkomende service te verlenen. Een mooi praktijkvoorbeeld vinden we terug bij de Belgische bankgemeenschap (onder leiding van Febelfin):

- de 'Belgische' OGM (*) (overschrijving met gestructureerde mededeling) is door de EPC aanvaard als een AOS. Als een Belgisch bedrijf een factuur uitstuurt naar het buitenland met OGM-vermelding (+++123/12345/12399+++), dan zijn de buitenlandse opdrachtgever en zijn bank niet verplicht deze 'Belgische' OGM te herkennen, en op die manier (dit is met aanduiding van het code woord 'Belgian Structured Remittance Information') over te schrijven naar de opdrachtgever. Belgische banken zullen dat wel doen, omdat dit in het huidige binnenlandse betalingsverkeer ingeburgerd is, en er afspraken rond gemaakt zijn.

(*) Zie ook *'definitie van een SCT, punt 4) mededeling of gestructureerde mededeling'*.

- Services aangeboden door een individuele bank

Belangrijker nog is dat ook individuele banken bijkomende services kunnen aanbieden aan hun klanten. Enkele mogelijke voorbeelden:

- de klant-2-bank interface (betalingsbestanden) dienen wel in XML-based PAIN-formaat uitgewisseld te worden, maar in het rulebook en de 'implementation guidelines' van de EPC worden enkel 'aanbevelingen' gedaan rond de invulling ervan. Een bank kan hiervan afwijken.
- een bank zou kunnen beslissen om - bijvoorbeeld tijdens de overgangperiode - toe te laten dat de opdrachtgever een Belgisch nationaal rekeningnummer van de begunstigde aanduidt in een SEPA-betaling. De bank zou deze dan zelf kunnen omvormen naar een IBAN rekening, en er de juiste BIC aan toevoegen.
- een bank kan vrij beslissen of een klant een mix van SEPA-betalingen en crossborder-betalingen mag afstaan in één betalingsbestand of niet.
- een bank zou kunnen beslissen om, ondanks de EPC-aanbeveling, toch bankeigen klant-2-bank interfaces (betalingsbestanden) aan te bieden naast de XML-based PAIN-berichten. Bv. de CIRI51-layout, vandaag in België bedoeld voor crossborder-overschrijvingen. De bank dient dan bijvoorbeeld wel de opdrachtgevende rekening om te vormen naar een IBAN, gezien in CIRI51 voor deze rekening slechts 12 posities voorzien zijn.

- binnenlandse loonbetalingen resulteren bij sommige banken momenteel in een speciale verwerking naar de begunstigde (de werknemer) toe. Voornamelijk de gelijktijdige creditering van werknemers die klant zijn bij dezelfde bank de werkgever, en zij die klant zijn bij een andere bank (waarvoor normaliter de creditering op rekening pas één dag later zou gebeuren). Een bank kan ervoor opteren om dit ook in de SCT te ondersteunen.
- Mogelijke gevolgen voor de banken en voor de gebruiker

De mogelijkheid tot bijkomende services geeft de banken de ruimte om zich te differentiëren van andere banken, en op die manier aan klantenwerving of -behoud te doen.

Natuurlijk blijft de vraag of de banken deze - en/of andere - services zullen willen (blijven) aanbieden. En, zo ja, tegen welke prijs. Staat daar al dan niet een extra tarifiering naar de klant toe tegenover, bijvoorbeeld om de investeringskost in SEPA of eventueel stijgende clearingkosten van een betaling te kunnen compenseren?

Als de banken méér zouden tariferen dan vandaag, dan is maar de vraag hoe de consument, de particulier en het bedrijf, hier zal tegenover staan.

- voor de particulier lijkt het duidelijk: een overschrijving is een overschrijving. Franjes hoeven niet, zolang ze maar veilig, snel en vooral goedkoop kan uitgevoerd worden.
- voor de bedrijven ligt dit misschien moeilijker. Vooral voor hen is ook de op hun specifieke wensen afgestemde verwerking door de bank een belangrijk gegeven. Bijvoorbeeld om de investeringskosten die gepaard gaan met de omschakeling naar SEPA proberen te drukken.

Onder 'Voordelen en mogelijke gevaren van SEPA' bekijken we dit nog in een uitgebreidere en productoverkoepelende context.

In [Deel II](#) van deze thesis gaan we, op basis van een uitgebreide bevraging, dieper in op de specifieke wensen van de Belgische bedrijven, hun 'gevoeligheid' voor de tarifiering door hun bank, en op het verwachte aanbod door de Belgische banken.

Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.5.3.1 'De SEPA-producten, de overschrijving (SCT)':

(bron: **ECB**, (2006), *Information brochure: SEPA - An integrated retail payments market*, 13 november, p. 1-32, <www.ecb.int/paym/sepa/html/index.en.html#more>)

(ECB – Informatiebrochure SEPA)

(bron: **EPC**, (2007), *SEPA Credit Transfer Scheme Implementation Guidelines V2.3 - EPC115_06*, 19 juni, p. 1-45, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=51>)

(Implementation Guidelines SCT)

(bron: **EPC**, (2007), *SEPA Credit Transfer Scheme Rulebook V2.3 - EPC125_05*, 19 juni, p. 1-104, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=49>)

(Rulebook SCT)

(bron: **FEBELFIN**, (2006), *Brochure SEPA*, p. 1-18, <www.sepabelgium.be/nl/node/134>).

(Febelfin – Brochure SEPA)

(bron: **SEPA-forum**, (2007), *Belgian Migration Plan to SEPA V3.1*, juli, p.1-25,

<www.sepabelgium.be/node/158>) (Het Belgische Migratieplan)

(bron: **Spaenhoven, A.**, (2007), *SEPA en overschrijvingen*, 1 maart, p. 1-10,

<www.sepabelgium.be/nl/node/151>) (slideshow - Fortis)

(bron: <www.abb-bvb.be/edu/nl/mod002/tools/e_main.htm> (Betaalmiddelen - De overschrijving)

(bron: <www.kbc.be/IPA/D9e01/~N/~KBC/~BZIV86H/~BZIQJDK/~BZJ32O4> (EU-overschrijving - KBC)

(bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/4>) (Overschrijvingen)

1.5.3.2 De directe debitering: SEPA Direct Debit (SDD)

- **Definitie van een directe debitering (automatisch incasso)**

Een directe debitering of automatisch incasso *“is een transactie die door de begunstigde (ontvanger) wordt geïnitieerd via zijn bank, op basis van een overeenkomst tussen de begunstigde en de opdrachtgever (de betaler).*

Directe debiteringen worden dikwijls gebruikt voor repetitieve betalingen met een voorafliggende overeenkomst, aangegaan met de betaler.

Directe debiteringen worden ook soms gebruikt voor eenmalige betalingen, waarbij de betaler een eenmalige inning vooraf autoriseert.”

(bron citaat: ECB, (2006), *Information brochure: SEPA - An integrated retail payments market*, 13 november, p. 21
<www.ecb.int/paym/sepa/html/index.en.html#more>)

- **Definitie van een SEPA Direct Debit**

Wat is er kenmerkend aan een SEPA Direct Debit? Hoe werkt zo'n Europese domiciliëring? We baseren ons op het basisschema, de zogenaamde **Creditor Mandate Flow (CMF)**. Alternatieve schema's worden achteraf kort toegelicht.

- Het grensoverschrijdende karakter

In tegenstelling tot wat bruikbaar is voor de overschrijving (credit transfer) wordt momenteel nog geen grensoverschrijdend gebruik gemaakt van de directe debitering.

In de meeste Europese landen bestaat er vandaag wel een lokale, nationale vorm van dergelijke inning. In België is dat de 'domiciliëringsopdracht'. Deze wordt frequent gebruikt door grote inners binnen sectoren als energievoorziening (bv. Electrabel), telecommunicatie (bv. Belgacom), media (bv. de Vlaamse Uitgevers Maatschappij VUM, recent omgedoopt tot Corelio), verzekeringsmaatschappijen enzovoort. Maar, de Belgische bedrijven kunnen momenteel niet via hun rekening bij een Belgische bank innen van klanten die een rekening voeren bij een buitenlandse bank. Ze zijn dus gebonden aan de nationale markt.

Via het SEPA Direct Debit-betaalinstrument zal het voor de begunstigde - hierna ook de schuldeiser of creditor genoemd - mogelijk worden om via één rekening aangehouden bij één bank, binnen de gehele SEPA-ruimte directe debiteringen in euro te initiëren, ongeacht het land van de bank waar de betaler - hierna ook de schuldenaar of debitor genoemd - zijn of haar rekening voert.

In die zin is de SDD dan ook innovatiever en ingrijpender dan de SCT.

- Het schema, beknopt samengevat:

(bron figuur: <www.sepabelgium.be/nl/node/44>)

1. de creditor (begunstigde) sluit éénmalig een contract (mandaat) met de debtor (betaler) die in de toekomst op periodieke (of éénmalige) basis een schuld dient te vereffenen (bijvoorbeeld een abonnement)
2. een tweetal weken vóór de uitvoeringsdag van een schuldvordering stuurt de creditor een factuur of notificatie naar de debtor, met melding van het te innen bedrag, de datum en de wijze van inning (SDD)
3. een aantal dagen vóór de uitvoeringsdag van een schuldvordering stuurt de creditor een betalingsbestand (in XML-based PAIN-layout) naar zijn bank (de creditor-bank) met inningsopdrachten (normaliter tegenover meerdere schuldenaren). De inningsopdracht bestaat uit:
 - de mandaatgegevens (mee te geven bij elke invordering)
 - de gegevens van de invordering zelf: bedrag, datum, referte, Soms is de het invorderingsbedrag vast (bv. betaling van een abonnement), soms is het variabel (bv. betaling telefoon, elektriciteit, ...)
4. de creditor-bank stuurt de vraag tot inning door naar het clearinghuis (PEACH) via XML-based PACS-layout.
5. het clearinghuis stuurt op haar beurt de vraag tot inning door naar de rekeninghoudende banken van de debtors (de debtor-bank).
Opmerking: voor de debtors die in rekening zijn bij dezelfde bank van de creditor gebeuren de stappen 4 en 5 niet. De creditor-bank acteert dan ook als debtor-bank.
6. de debtor-bank verwittigt haar klant van de ontvangen vraag tot inning. Bij een eerste invordering is dat vijf dagen vóór afrekening, bij een volgende is dat twee dagen vóór afrekening.
Normaliter, indien de betaling niet geweigerd wordt door de debtor of zijn bank, zal op afrekeningsdag het geld van de rekening van de debtor gehaald worden door de debtor-bank. Dit is ook de dag dat de 'vereffening' plaatsvindt: het settlement tussen de banken, waarbij het geld van de rekening van de debtor-bank op initiatief van de PEACH getransfereerd wordt naar de rekening van de creditor-bank (Zie ook: 'Pan European Clearing Houses, Clearing & Settlement').

- De belangrijkste kenmerken van SDD, meer in detail belicht
- De overeenkomst (het mandaat) wordt niet vastgelegd door de bank van de betaler, maar is een overeenkomst tussen de betaler en de begunstigde

Naast het feit dat de SDD in de ganse SEPA-ruimte van toepassing is in het basisschema van SDD één van de belangrijkste verschillen met de Belgische domiciliëring dat het niet langer de bank van de schuldenaar, maar de schuldeiser zelf is die verantwoordelijk is voor het beheer van de overeenkomst (het mandaat).

Vandaag stapt de schuldenaar (debtor) in de meeste gevallen naar zijn bank om een bepaalde schuldeiser (creditor) de toelating te geven voortaan geld te komen innen ten laste van zijn rekening.

Soms kan de schuldenaar rechtstreeks een overeenkomst maken met de schuldeiser zelf, bijvoorbeeld met Belgacom, Test-Aankoop, Maar, ook dan is de schuldeiser verplicht deze gegevens over te maken aan de bank van de schuldenaar vóórdat hij kan beginnen innen op die rekening. Het is altijd de bank van de schuldenaar die de overeenkomst beheert, en er een contractnummer aan toekent. De schuldeiser is verplicht dit contractnummer te kennen en te melden bij het innen.

In het geval van SDD is het de schuldeiser die belast is met het vastleggen en het beheer van de overeenkomst, en niet langer de bank van de schuldenaar. Zo kan er gemakkelijker geïnd worden, zonder voorafgaande tussenkomst van de bank van de schuldenaar. Het proces verloopt veel eenvoudiger dan bij een Belgische domiciliëringsoverdracht.

Indien de klant beslist om te betalen met Europese domiciliëring, dient hij een mandaat in te vullen en terug te sturen naar de leverancier.

(bron figuur: **Vandenbroecke, F.** (2007), *SEPA en domiciliëringen*, 1 maart, p. 11-13, <www.sepabelgium.be/nl/node/152> (slideshow - ING)

Een standaard SEPA-mandaat formulier in A4-formaat vindt u in [Bijlage 2 "SDD Mandaat formulier"](#).

De schuldeiser moet, net zoals vandaag, de schuldenaar vóór iedere inning op de hoogte brengen van de bedragen en het tijdstip van inning. Dit is vergelijkbaar met de factuur die Belgacom en andere bedrijven opsturen vóór inning van de domiciliëringsoverdracht. Maar, en dit is nieuw, ook bij de inning zelf moet de schuldeiser in zijn betalingsbestand de mandaatgegevens doorsturen, samen met de inningsopdracht zelf. De mandaatgegevens worden door de creditor-bank via PEACH doorgegeven aan de debtor-bank. Het staat deze bank van de schuldenaar vrij deze

gegevens al dan niet te stockeren en ter beschikking te stellen van haar klant (bv. om volgende inningen te blokkeren).

Een mogelijk nadeel van het schema, waarbij de bank van de schuldenaar niet op voorhand op de hoogte wordt gesteld door haar klant, is dat de bank van de schuldenaar minder controle heeft over de correctheid van een inning. Er is immers geen contract in haar bezit. Bovendien heeft de bank van de schuldenaar geen enkele verplichting om het bestaan van een contract te verifiëren.

- om dit op te vangen heeft de schuldenaar van rechtswege tot acht weken (*) de tijd om een uitgevoerde inning op zijn rekening te betwisten en het geld terug te eisen. Hij heeft hierbij geen enkele verplichting om de reden van betwisting te melden aan zijn bank. Zijn bank zal het geld automatisch terugvorderen bij de bank van de schuldeiser.
- op zich is dan weer een gevolg dat ook de bank van de schuldeiser een groter (krediet)risico neemt op haar klant. Immers, bv. na faling van de schuldeiser, kan de bank tot acht weken na datum uitgevoerde inningen terug moeten betalen op vraag van de schuldenaren. Vandaag is de onbetaaldstellersperiode voor een domiciliëring beperkt tot een viertal dagen.

() in tegenstelling tot in het Rulebook is in de PSD geen sprake van zes maar wel van acht weken van terugbetaling. Aangenomen wordt dat het SDD-schema zich in de toekomst nog zal aligneren op deze - nog langere - terugbetalingstermijn.*

PSD- Artikel 53

De lidstaten zorgen ervoor dat de betaler *gedurende een periode van acht weken na de datum waarop de geldmiddelen zijn gedebiteerd, om de in artikel 52 bedoelde terugbetaling van een toegestane, door of via een begunstigde geïnitieerde betalingstransactie kan verzoeken.*

(bron artikel 53 PSD: <www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0128+0+DOC+XML+V0//NL>) (inhoud PSD)

- SDD leent zich, meer dan de domiciliëring, tot een éénmalige betaling

Omdat in het huidige Belgische systeem vooraf een overeenkomst moet vastgelegd worden door de bank van de schuldenaar en deze een contractnummer - ook domiciliëringnummer genoemd - dient over te maken aan de schuldeiser, worden vandaag enkel domiciliëringen geopend voor weerkerende betalingen (bv. de jaarlijkse verzekeringspremie, het HUMO-abonnement, ...).

In een SEPA-context wordt het veel gemakkelijker om ook éénmalige inningen (one-off's) via de SDD te laten gebeuren. Een schuldeiser kan immers zomaar, zonder enige voorafgaande handeling innen. Het enige wat hij nodig heeft is een getekende overeenkomst met de schuldenaar. Dit maakt het product bijvoorbeeld handig voor reisbureaus: de klant tekent (al dan niet elektronisch) een overeenkomst bij boeking van een reis, en korte tijd vóór aanvang van de reis int het reisbureau via een éénmalige SDD haar geld.

Ook postorderbedrijven en internetbedrijven zijn potentiële schuldeisers voor éénmalige directe debiteringen.

Ook hier is de keerzijde van de medaille dat de klant, na debitering van zijn rekening, tot acht weken de tijd heeft om het geld via zijn bank terug te vorderen.

Betekent dus dat, als bijvoorbeeld het reisbureau het geld niet langer dan acht weken vóór beëindiging van de reis geïnd heeft, de klant na zijn reis zijn geld nog kan terugvragen zonder in rechtstreeks contact te komen met het reisbureau zelf. Een misschien niet ondenkbeeldige situatie als de klant niet tevreden was van de geboden service en zich fel benadeeld voelt. Het is dan aan het reisbureau om - via de geïjkte gerechtelijke wegen - te proberen het geld dan nog te recupereren.

Algemeen gesteld zullen de schuldeisers hun werkwijzen eventueel moeten aanpassen aan het nieuwe gegeven van de verlengde onbetaaldstellersperiode. De meeste autoverzekeringsmaatschappijen bv. sturen vandaag het "groene boorddocument" op na het verstrijken van de onbetaaldstellersperiode van vier dagen. In een SEPA-context, met een verlengde periode van acht weken, lijkt het moeilijk(er) haalbaar om dergelijke lange periode op voorhand de premies te innen.

- IBAN en BIC

Een bijkomend kenmerk is dat de SDD werkt met IBAN en de BIC van de schuldeiser en van de begunstigde. Bij de huidige domiciliëring wordt, zoals al vermeld, met een domiciliëringnummer gewerkt, en dienen de beide partijen elkaars rekeningnummer niet te kennen. Het is aan de banken om de relatie tussen de domiciliëringnummers de rekeningen bij te houden.

- Terugbetaling van teveel geïnde voorafbetalingen gebeurt voortaan via een SCT

Via een Belgische domiciliëringopdracht kan een schuldeiser naast het klassieke innen ook geld "terugbetalen" aan zijn schuldenaar. Een praktisch voorbeeld is de elektriciteitsmaatschappij die bij de jaarlijkse afrekening merkt dat de klant via de trimestriële voorafbetalingen (inningen) teveel betaald heeft en het saldo via een zogenaamde "terugstortingsdomiciliëring" teruggeeft.

Via een SDD is dit niet mogelijk. De schuldeiser zal verplicht zijn dergelijke retourneringen via het SCT-product over te schrijven naar zijn klant.

Opmerking: de schuldeiser kan wel een onterechte, foutieve inning via een SDD 'terugstorten' naar de schuldenaar (een zogenaamde 'reversal'). Maar, dit gebeurt enkel daags na inning, en is enkel bedoeld om fouten recht te zetten.

- Weigeringen (of onbetaaldstellingen)

Net zoals de SCT wordt de SDD ondersteund door een Rulebook, in dit geval het SEPA Debit Transfer Scheme Rulebook, opgesteld door de European Payments Council. Soortgelijke principes zijn geldig. Zo zijn bv. ook voor SDD de regels met betrekking tot het weigeren of terugvorderen strikt vastgelegd: hoe moeten de banken aan elkaar een weigering van een betaling melden, binnen welke termijn, enzovoort.

Zonder in detail te treden worden volgende types weigeringen onderkend:

- Reject

Weigering van een betaling door de bank van de schuldenaar of de schuldenaar zelf (in dit laatste geval ook een 'refusal' genoemd) vóór clearing en settlement (vereffening). Daar in geval van SDD pas gecleard wordt twee dagen (of vijf dagen bij een eerste inning) nadat de opdracht bij de bank van de betaler is terechtgekomen, zullen rejects meer voorkomen dan voor SCT (waarvoor quasi onmiddellijk gecleard wordt). De betaler (of zijn bank) kan immers weigeren de SDD te betalen vóóordat het geld van de bank van de betaler wordt overgeheveld naar de bank van de begunstigde.

- Return

Weigering van een betaling na clearing en settelement door de bank van de betaler (debtor). Toegelaten tot maximaal vijf dagen na clearing. Kan bijvoorbeeld voorkomen in geval van onvoldoende provisie op rekening van de betaler, als de rekening niet aangezuiverd wordt door de klant binnen de gestelde tijdspanne. De bank van de betaler werd dan wel gedebiteerd, maar ontving het geld niet van haar klant, en vordert dit uiteindelijk terug van de begunstigde (creditor).

- Refund

Weigering of terugvordering van een betaling na clearing en settlement door de betaler zelf. Kan tot maximaal acht weken na clearing. Vindt plaats bij betwisting van een betaling. De betaler hoeft zich niet te rechtvaardigen bij zijn of haar bank om het bedrag terug te vorderen.

In geval van een refund kan de debtor-bank ten voordele van haar klant een zogenaamde 'refund compensation' aanrekenen aan de creditor (zijn bank). Een vergoeding voor geleden intrestenverlies, te berekenen aan een welbepaalde rentevoet).

Opmerking: een schuldenaar kan een invordering betwisten tot één jaar na inning, op basis van het ontbreken van een geldig mandaat in het bezit van de schuldeiser. Maar, dit gebeurt dan wel buiten het schema om.

- Clearing SDD

In tegenstelling tot voor overschrijvingen, is er momenteel nog geen intra-Europese clearing voor handen voor de directe debitering. Dit betekent dat een organisatie als EBA dit clearingmechanisme vanaf nul dient op te starten. De clearing is ook wat complexer dan voor een overschrijving omdat de bank van de schuldenaar de opdracht tot inning een aantal dagen voor uitvoering en vereffening dient te ontvangen. Dit ondermeer om de bank de mogelijkheid te geven haar klant te verwittigen (bv. via mail) dat er in de eerstkomende dagen een debitering zal volgen.

- **Migratie van mandaten (domiciliëring naar SDD)**

Bij de omschakeling van de Belgische domiciliëring naar de SDD wordt de creditor geconfronteerd met het probleem dat hij vandaag niet in het bezit is van een de mandaatgegevens van zijn (dikwijls talloze) debtors. Ze worden immers beheerd door de bank van de debitor.

Om hieraan tegemoet te komen is op Belgisch niveau besloten dat een creditor eenmalig alle domiciliëringsmandaten van zijn debtors op elektronische wijze kan opvragen bij zijn bank. Op die wijze moet de conversie naar het SDD-schema beter verteerd kunnen worden voor de creditor.

De banken hebben achterliggend een uitwisselingsmechanisme van dergelijke mandaten uitgewerkt. Het is immers zo dat een creditor bij verschillende banken debtors kan hebben en niet verplicht zal worden met al deze banken (waarmee hij trouwens geen klantenrelatie hoeft te hebben) contact op te nemen.

(bron figuur: **DEXIA**, (2006), 'Domiciliëringen, SEPA Direct Debit' in: Accent nr. 1, augustus, p. 3, www.dexia.be/NR/rdonlyres/18D69EFD-B922-40F0-89F8-9BBE8E648A07/0/Accent_SEPA_01_nl.pdf >)

- **Additionele Optionele Services (AOS)**

Het SDD-schema laat, evenals het SCT-schema, toe de banken bijkomende services aangeboden aan hun klanten, zolang ze niet strijdig zijn met het schema, en ze de goede werking ervan niet verstoren. Ook hier maken we onderscheid tussen services aangeboden door een bankgemeenschap en services aangeboden door een individuele bank.

Enkele mogelijke voorbeelden van bijkomende services aangeboden door een individuele bank:

- Naar de creditor (schuldeiser) toe:

De creditor-bank zou de creditor de keuze kunnen laten tussen 'directe creditering' op uitvoeringsdatum of creditering 'na inning', bijvoorbeeld vijf dagen na uitvoering.

Na uitvoering heeft de bank van de debitor tot vijf (bankwerk)dagen tijd om de inning te 'returnen', bijvoorbeeld omdat er nog steeds geen voldoende provisie is op rekening van de debitor. Ongeacht het feit dat de debitor zelf ook nog kan 'refunden' tot acht weken na uitvoering, kunnen we er redelijkerwijze vanuit gaan dat de meeste weigeringen zullen plaatsvinden binnen die eerste vijf dagen. Het kan voor een creditor handig zijn pas na die periode het geld te ontvangen (met een valuta die afgesproken is met de bank). Op die manier heeft de creditor op één tijdstip een overzicht van het gros van de geïnde bedragen.

Als een creditor opteert om onmiddellijk, bij uitvoering gecrediteerd te worden, dan:

- beschikt de creditor wel vroeger over het geld (liquiditeit),
- maar, heeft de creditor het risico dat in de eerstvolgende dagen na uitvoering tal van individuele debiteringen op zijn rekening worden uitgevoerd, te wijten aan geweigerde inningen.

- Naar de debitor (schuldenaar) toe:

De bank van de debitor zou kunnen toelaten dat een debitor via zijn internetbankieren-toepassing een overzicht krijgt van alle creditors die reeds geïnd hebben, door de mandaten die de creditors doorstuurden te stockeren en ter beschikking te stellen van de debitor. Op die manier zou een debitor bijvoorbeeld een mandaat kunnen 'blokkeren', waardoor alle volgende invorderingen de gekoppeld zijn aan dat mandaat automatisch geweigerd zullen worden.

- **Interbank fees (interchange fee)**

In tegenstelling tot voor de SCT, is er binnen het SDD-schema mogelijk sprake van een interbancaire kost per transactie. Dit is de kost die de bank van de creditor dient te betalen aan de bank van de debitor. Uitgangspunt is dat het vooral de creditor is de baat heeft bij een SDD-schema. Er werden reeds vroeger 'voorstellen' rond deze tarifiering geformuleerd, maar het belangrijk om weten dat er vandaag nog steeds geen echte duidelijkheid is op Europees niveau. Dit blijft blijkbaar een heikel punt.

Bekijken we de eerder geformuleerde voorstellen toch eens meer in detail:

- de maximale interbank fee werd vastgelegd op 0,093 euro per transactie.

c) Multilateral balancing fee

Claude Brun, EPC Vice Chair, reported that the EPC conducted a study on a SEPA direct debit multilateral balancing fee. By analysing the costs on the two banks involved in a direct debit transaction, the study was aimed at clarifying the need for a balancing fee and at defining its maximum level. Claude Brun indicated that the underlying methodology has already been explained to the European Commission and to national competition authorities, who did not raise competition concerns, so far. The default maximum multilateral balancing fee has been identified in the amount of 0.093 euro per transaction from the creditor bank to the debtor bank. This unique fee, in which all return costs are included, is going to be implemented as part of the SEPA Direct Debit rulebook.

(bron: ECB, (2007), *Summary of the 13th meeting of the Contact Group euro payments strategy*, 2 februari, p. 13, <www.ecb.int/paym/groups/pdf/COGEPS_summary_061121.pdf>.

- banken kunnen bilateraal andere afspraken maken

Balancing Payment Arrangement

- Creditor Banks and Debtor Banks shall be free to agree a Balancing Payment Arrangement.
- Pursuant to a Balancing Payment Arrangement, the Creditor Bank shall pay a Balancing Payment to the Debtor Bank in relation to a Direct Debit Transaction to which the Creditor Bank and Debtor Bank are parties.

Multilateral Balancing Payment Arrangement

- In the absence of a Balancing Payment Arrangement between the Creditor Bank and the Debtor Bank, the Multilateral Balancing Payment Arrangement as detailed in document EPC164-07 (available on the EPC Extranet) shall apply.
- Pursuant to the Multilateral Balancing Payment Arrangement, the Creditor Bank shall pay the Multilateral Balancing Payment to the Debtor Bank in relation to a Direct Debit Transaction to which the Creditor Bank and Debtor Bank are parties.
- The Multilateral Balancing Payment is payable when the Debtor Bank makes a payment in relation to Direct Debit Transaction, subject to any arrangements otherwise agreed between the Creditor Bank and Debtor Bank.

(bron: EPC, (2007), *SEPA Direct Debit Scheme Rulebook V2.3 – EPC016*, 19 juni, p. 83, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=50>)

- **Princing-model voor SDD**

Ook voor SDD is, net als voor SCT, de vraag in hoeverre de Belgische banken additionele services zullen blijven aanbieden, en vooral, tegen welke prijs.

Bijkomend kan, specifiek voor SDD, het gegeven dat er interbancaire vergoedingen zullen aangerekend worden kan een doorn in het oog zijn van de banken. Vooral van deze die beogen veel creditors aan te trekken:

- komen er afspraken op Belgisch vlak of niet? Of, zullen banken bilateraal afspraken maken met specifieke banken in het buitenland?
- zullen schuldeiser niet 'aangemoedigd' worden om te innen via de verschillende banken van de debtors, om zo een interbank kost te ontlopen? Wat op zich tegen de geest van SEPA is (vertrekkende van één rekening ...).

Onder 'voordelen en mogelijke gevaren van SEPA' bekijken we de prijszetting nog verder in een productoverkoepelende context. Feit is wel dat de banken wellicht nog hun strategie moeten bepalen, laat staan dat ze nu reeds in hun kaarten zouden laten kijken. Het feit dat SDD later zal starten dan eerst gepland (zie hieronder) versterkt dit nog.

- **Uitgestelde invoering van SDD (in België): pas vanaf 1 november 2009 actief wegens het ontbreken van een wettelijk kader**

Omwille van het ontbreken van een wettelijk kader rond bijvoorbeeld die nieuwe terugvorderingstermijn van acht weken, zowel in België als in de meeste andere SEPA-landen, is het belangrijk dat de Payment Service Directive, de "Richtlijn Betalingsdiensten" door de diverse nationale overheden in wetten wordt omgezet. Algemeen gezien erkent de ECB dat het uitvoeren van SDD's zonder het bestaan van dergelijke Nationale wetgevingen te riskant is.

De Belgische bankensector had eerder al laten weten de ondersteuning van het SDD product te zullen uitstellen tot 1 januari 2009. Nadat de EC heeft laten weten 1 november 2009 als deadline te stellen voor de omvorming van de PSD in nationale wetgevingen, heeft de Belgische bankensector zich op deze nieuwe datum gealigneerd.

- **Alternatieve schema's van SDD: Debtor Mandate Flow (DMF) en Business-2-Business Flow (B-2-B Flow)**

Het SDD product is nieuw, en nog aan evoluties onderhevig. Volgende varianten op het basisproduct worden of werden bekeken:

- 1) De eerste variant heeft te maken met het vastleggen van de overeenkomst (het mandaat). We stelden dat dit een zaak is tussen de schuldeiser en de schuldenaar. Dit is de basisflow, we noemen ze de Creditor Mandate Flow (CMF). Er werd ook een Debtor Mandate Flow (DMF) voorgesteld waar de bank van de schuldenaar wél tussenkomt in de vastlegging van de overeenkomst.

Opmerking: hierbij zou het wel de bedoeling zijn dat het mandaat dan via de bank van de schuldeiser tot bij de schuldeiser terecht komt. Vanaf dat ogenblik zou dan dezelfde flow gevolgd worden als bij de DMF.

Huidige stand van zaken: het DMF model is afgeblazen op de Plenary EPC van juni 2007.

- 2) De tweede variant wordt de Business-2-Business SDD genoemd, met een kortere cyclus (aantal dagen dat de inning vóór uitvoering bij de bank van de schuldenaar moet terechtkomen, aantal dagen van weigering of terugvordering). Dit moet het mogelijk maken om sneller fondsen te kunnen innen, en sneller zekerheid te verwerven over het definitieve karakter van de geldoverdracht. Een bank zal wellicht niet verplicht worden deze variant te ondersteunen. Ze is ook niet bedoeld om te innen ten opzichte van particulieren.

We kunnen aannemen dat bij de start van SDD (in België) deze variant nog niet, of minder zullen gebruikt worden.

- **e-Mandates in de CMF**

Melden we ook nog dat in de basisflow (CMF) inmiddels ook de mogelijkheid wordt onderzocht om de zogenaamde 'e-mandates' op te nemen. Een end-to-end geautomatiseerde elektronische vastlegging en doorgifte van mandaten, met inbegrip van een elektronische handtekening. Dit moet het STP-gehalte (Straight Through Processing) én de veiligheid (validatie) ten goede komen.

Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.5.3.2 'De SEPA-producten, de directe debitering (SDD)':

- (bron: **DEXIA**, (2006), 'Domiciliëringen, SEPA Direct Debit' in: Accent nr. 1, augustus, p. 1-4, <www.dexia.be/NR/rdonlyres/18D69EFD-B922-40F0-89F8-9BBE8E648A07/0/Accent_SEPA_01_nl.pdf>)
- (bron: **ECB**, (2006), *Information brochure: SEPA - An integrated retail payments market*, 13 november, p. 1-32, <www.ecb.int/paym/sepa/html/index.en.html#more>)
(ECB – Informatiebrochure SEPA)
- (bron: **ECB**, (2007), *Summary of the 13th meeting of the Contact Group euro payments strategy*, 2 februari, p. 1-11, <www.ecb.int/paym/groups/pdf/COGEPS_summary_061121.pdf>)
- (bron: **EPC**, (2007), *SEPA Direct Debit Scheme Implementation Guidelines V2.3* - EPC114_06, 19 juni, p. 1-66, <http://www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=52>.
(Implementation Guidelines SDD)
- (bron: **EPC**, (2007), *SEPA Direct Debit Scheme Rulebook V2.3* – EPC016, 19 juni, p. 1-149, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=50>)
(Rulebook SDD)
- (bron: **FEBELFIN**, (2006), *Brochure SEPA*, p. 1-18, <www.sepabelgium.be/nl/node/134>).
(Febelfin – Brochure SEPA)
- (bron: **SEPA-forum**, (2007), *Belgian Migration Plan to SEPA V3.1*, juli, p.1-25, <www.sepabelgium.be/node/158>) (Het Belgische Migratieplan)
- (bron: **Vandenbroecke, F.**, (2007), *SEPA en domiciliëringen*, 1 maart, p. 1-21, <www.sepabelgium.be/nl/node/152> (slideshow - ING)
- (bron: <www.abb-bvb.be/edu/nl/mod002/tools/e_main.htm> (Betaalmiddelen - De domiciliëring)
- (bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/5>) (Domiciliëringen)

1.5.3.3 De kaartbetalingen: SEPA Cards Framework (SCF)

Cards zijn out-of-scope in deze thesis. We beperken ons voor dit product dan ook tot een bondige beschrijving.

Onder SEPA wordt ook een framework voor kaartbetalingen - geldopname via Automatic Teller Machines (ATM) en betalingen via Point-Of-Sale (POS) - opgesteld, het zogenaamde SEPA Cards Framework (SCF).

- **Algemene doelstelling**

Het doel is kaartoperaties niet langer onderhevig te laten zijn aan nationale toepassingsgebieden en/of -regels:

- voor de gebruiker moet een betaalkaart gekoppeld aan een bankrekening in om het even waar in de SEPA-ruimte, overal bruikbaar zijn. Even gemakkelijk, veilig en tegen eenzelfde tarief.
- de handelaren en operatoren die kaartbetalingen en geldafnames mogelijk maken moeten vrij kunnen kiezen via welke kaartverwerker ze de processing laten gebeuren. De markt moet competitief worden, met meerdere mogelijke aanbieders.

Kaartbetalingen moeten 'definitief' blijven. Na afwerking van de transactie moet de handelaar of de operator zeker zijn van de ontvangst van de fondsen (dit in tegenstelling tot bij een SDD operatie).

Het blijft de aanbieders van bijvoorbeeld geldautomaten (ATM's) wel vrij added-services aan te bieden aan haar eigen klanten. Zo kan een bank toelaten dat (enkel) haar eigen klanten via een ATM een overzicht te zien krijgen van de uitgevoerde bewegingen op hun zicht- of spaarrekening.

De kaartenindustrie is zowel in technisch als in commercieel opzicht verschillend georganiseerd in de diverse Europese landen. Het is dan ook een moeilijke klus om een eenheidsmarkt op te richten. Anders dan voor de SCT en SDD wordt daarom momenteel slechts een 'Framework' vastgelegd. Een beschrijving van de algemene principes, uitgewerkt door de EPC. Het is vooralsnog wachten op een detail uitwerking.

(bron figuur: EPC, (2006), *SEPA Cards Framework V2.0* – Doc Cards-027/5, 8 maart, p. 1, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=18>)

- **Een uitgesteld Belgisch initiatief: omschakeling van BC/MC naar Maestro**

In België wordt het nationale debetkaartenverkeer georganiseerd door Banksys. Het omvat betalingen en geldafhalingen via het Bancontact/Mister Cash (BC/MC) netwerk. Het door Banksys gehanteerde schema is Belgisch geïntendeerd. Bovendien beschikt Banksys over een monopoly, en zijn aansluitende handelaren verplicht via het Banksys-netwerk te opereren.

Bank Card Company (BCC) op haar beurt staat voornamelijk in voor kredietkaartbetalingen via Visa of Mastercard, en voor Maestro: de internationale debetkaart-functie uit de Mastercard familie, die toelaat dat Belgen in het buitenland, en buitenlanders in België, ook via een debetkaart kunnen betalen en geld afhalen.

De Belgische initiatiefnemers (de banken) hadden eerder besloten om voor het Belgische debetkaartenverkeer vanaf 1 januari 2008 over te stappen van BC/MC

naar internationale schema's en zo SEPA-compliant te worden. In een eerste stap zou dat Maestro worden. Later zouden concurrerende schema's toegelaten worden.

Met de overstap naar Maestro zouden alle Belgische handelaren de Europese burgers die over er een kaart met Maestro-functie beschikken - en dat zijn er heel wat - kunnen laten betalen via hun kaart. Momenteel aanvaarden slechts ongeveer de helft van de Belgische handelaren niet-Belgische kaarten met de Maestro functie. Voor de Belgische kaarthouders zou de impact minimaal tot nihil zijn, daar ongeveer alle Belgische kaarten (95%) reeds uitgerust zijn met de Maestro functie.

Op 30 maart 2007 liet Febelfin echter via een persinformatie weten voorlopig af te stappen van deze plannen. Als reden werd het ontbreken van een duidelijk Europees referentiekader voor kaartbetalingen, en onvoldoende steun om het project te realiseren.

Feit is wel dat na de bekendmaking van de geplande overstap naar Maestro vanuit consumentenorganisaties en handelaarsorganisaties wel een zekere druk is ontstaan. De vrees was immers dat een kaartbetaling voor de handelaar, en indirect of direct ook voor de klant, wel eens duurder zou kunnen worden. Of dit heeft meegespeeld in de beslissing tot uitstel door de banken is maar de vraag.

- **Andere bewegingen in de kaartenmarkt**

Blijft het feit in de kaartenwereld zichtbare bewegingen en initiatieven tot stand komen. Opmerkelijk bv. is dat Banksys en Bank Card Company inmiddels overgenomen zijn door een privaat bedrijf, Atos Worldline, een dochter van Atos Origin, een Europese toespeler in het elektronische betaallandschap.

(bron figuur:
< www.banksys.be>)

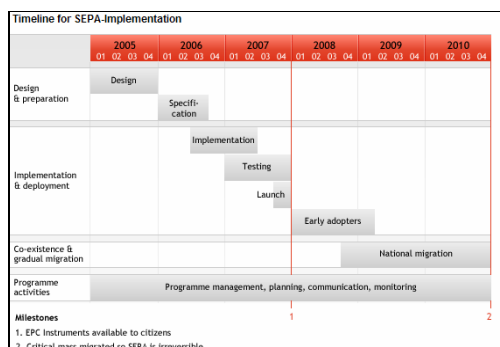
Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.5.3.3 'De kaartbetalingen: SEPA Cards Framework':

- (bron: **EPC**, (2006), *SEPA Cards Framework V2.0 – Doc Cards-027/5*, 8 maart, p. 1, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=18> (Cards Framework)
- (bron: **Febelfin**, (2007), *Geen Bancontact/Mister Cash migratie op 1/1/2008*, Brussel, p. 1-2, <www.sepabelgium.be/nl/node/54> (persbericht).
- (bron: <www.banksys.be/bkscomwt/NL/Terminals_en_diensten/Index.jsp>)
- (bron: <www.banksys.be/bkscomwt/NL/Over_Atos_Worldline/Media/Persberichten/pressrel070601.jsp>)
- (bron: <www.bcc.be/site/nl/handelaren/nuttigeinformatie_kaarttypes.asp>)
- (bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/6>)

1.6 De migratie naar SEPA op een tijdsas - het Belgische migratieplan

1.6.1 De migratie naar SEPA vanuit Europees standpunt

De EPC voorziet in een migratieperiode voor omschakeling van de SEPA-producten. Gaande van 28 januari 2008 tot 31 december 2010.

(bron figuur:

<www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_milestones_and_actions>

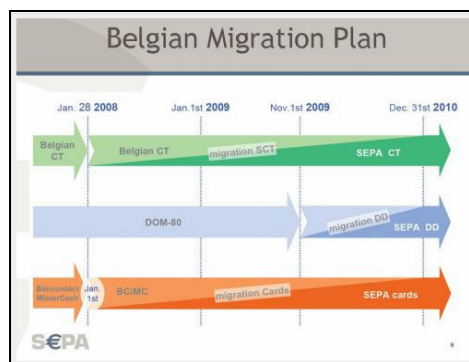
1.6.2 Het Belgische migratieplan

Ongeacht het 'streven' van de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank naar een snelle invoering van SEPA lijkt het logisch dat niet àlle landen binnen de SEPA-ruimte even snel zullen en kunnen reageren op de nieuwe SEPA-ontwikkelingen. Voor landen waar de Euro-munt nog niet is ingevoerd lijkt het bijvoorbeeld minder evident, en ook duurder, om reeds per begin 2008 SEPA-compliant te werken. Maar, hoe positioneert België zich?

Het Belgische standpunt is aan evolutie onderhevig. In een eerste versie bijvoorbeeld was het de bedoeling SDD in te voeren vanaf 1 januari 2008, met volledige afschaffing van het huidige domiciliëringssysteem per eind 2009 (één jaar vroeger dan de regelgevers eisen). In een volgende versie werd de start uitgesteld tot 1 januari 2009. In de recentste versie tot 1 november 2009, in functie van de tot dan ontbrekende wettelijke omkadering. We baseren ons verder op het meest recente Belgische migratieplan (versie 3.1 van juli 2007). Dit Belgische migratieplan wordt uitgetekend binnen het SEPA-forum (zie eerder 'Initiatieven op Belgisch niveau, het SEPA-forum').

• De tijdsas

- de SCT-introductie in België start per 28 januari 2008, de vroegste Europese start voor SEPA.
- SDD wordt pas ingevoerd vanaf 1 november 2009, later dan de vroegste Europese start, maar nodig indien men zeker wil zijn van een wettelijke omkadering.
- Cards volgen een zacht migratiepad, vanaf januari 2008. De big-bang omschakeling naar Maestro per 1 januari 2008 werd inmiddels uitgesteld (zie eerder).

(bron figuur: <www.sepabelgium.be/node/158>)

- **Overige krijtlijnen**

- het Belgische clearingmechanisme UCV (UitwisselingsCentrum en Verrekening) wordt SEPA-compliant om gedurende de transitieperiode SCT's en SDD's binnen België te kunnen clearen. Het UCV wordt geen PEACH: het zal geen Europees bereik hebben, en het zal verdwijnen na het einde van de migratieperiode, momenteel gepositioneerd op 31 december 2010.
- de Belgische bankgemeenschap wenst niet een 'first mover' naar SEPA te zijn. Bijvoorbeeld door nog tijdelijk via het eigen UCV inlandse SEPA-betalingen te clearen, in plaats van dit te doen via een volwaardige PEACH.
- de Belgische banken wordt aangeraden om - bij de start van SEPA - aan te sluiten op één en dezelfde PEACH. Dit totdat de interoperationaliteit tussen de verschillende PEACH-es gegarandeerd kan worden.
Dit zou ondermeer toelaten dat ook Belgische volumes fasegewijze zouden kunnen migreren naar van het UCV naar die PEACH.
Via een gentlemen's agreement zouden de Belgische banken proportioneel, en volgens een gelijkmatige spreiding, ook hun lokale volumes van het UCV kunnen laten overvloeien naar de PEACH-instelling. Dit moet voorkomen dat bepaalde banken vroegtijdig het UCV zouden verlaten, en de werkingskost ervan zouden laten betalen door de overige (dikwijls kleinere) banken.
- de bankensector houdt ook rekening met een fall-back scenario voor het UCV, indien zou blijken dat eind 2010 de PEACH-es nog steeds niet volledig volgens behoren zouden werken (qua interoperationaliteit en/of kostprijs).
- Belgische betalingsbestandlayouts (CIRI-layouts) zullen niet langer als Belgische standaard worden beschouwd na 31 december 2010. Dit sluit natuurlijk niet uit dat bepaalde banken deze layouts nog (tijdelijk) zouden kunnen blijven ondersteunen onder de noemer van een proprietaire, bankeigen layouts.
- het migratieplan laat toe dat de banken rekeningen van Belgische tegenpartijen tijdelijk converteren van BBAN naar IBAN, op voorwaarde dat de correctheid van de BBAN gecontroleerd wordt vóór de omvorming ervan.
- het migratieplan voorziet in een migratie van de bestaande domiciliëringsovereenkomsten (in het bezit van de banken) naar de creditors. Dit moet vermijden dat de bestaande creditors zware investeringen moeten doen om alle bestaande contracten te laten her-ondertekenen door hun klanten om ze vervolgens op te nemen in hun bestanden.

Geraadpleegde bronnen § 1.6 'De migratie op een tijdsas – het Belgische migratieplan':

(bron: [SEPA-forum](#), (2007), *Belgian Migration Plan to SEPA V3.1*, juli, p. 1-25, <www.sepabelgium.be/node/158>)

(Het Belgische migratieplan)

(bron: <www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_milestones_and_actions>)

1.7 Voordelen en mogelijke gevaren van SEPA

SEPA is gegroeid vanuit het idee tot verdere harmonisering en vereenvoudiging van het Europese girale betalingsverkeer, met een beoogd verhoogd gebruikersgemak en economische profijten als gevolg van een rationalisering van systemen, verwerking van verhoogde volumes (schaalverhoging) en een gezonde competitie. Maar, zoals dikwijls, is het SEPA-verhaal niet a priori enkel een goed nieuws verhaal. Als keerzijde van de medaille schuilen er ook mogelijke gevaren in SEPA.

1.7.1 Voordelen

- **Standpunt van de EPC**

SEPA moet zorgen voor een efficiënter betalingsverkeer een verhoogde competitie. De EPC ziet tal van voordelen voor de verschillende partijen die bij SEPA betrokken zijn.

Een overzicht van de voordelen die de EPC publiceert op haar website www.europeanpaymentscouncil.eu:

(bron: <www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_benefits_and_implications>)

SEPA Benefits to Bank Customers				
New SEPA Benefit	Consumers	Merchants	Corporates	Public Ad-ministrations
Common SEPA standards	X	X	X	X
More options for making payments	X	X	X	X
One account serves all Europe	X	X	X	X
Transparency and clarity of charges	X	X	X	X
Common processes with reduced costs/complexity	X	X	X	X
Predictable execution times	X	X	X	X
New SEPA Direct Debit Scheme	X		X	X
Common Scheme Governance	X	X	X	X
Transaction pooling / STP multi country operations, better liquidity management		X	X	
End to end automated processes		X	X	X
EU wide acceptance of payment cards	X	X		X
Increased card transactions through cash displacement	X	X	X	X
Reduced fraud	X	X		X
Lower cost terminals		X		X
Single terminal footprint		X		X

SEPA Benefits to Bank Customers				
New SEPA Benefit	Consumers	Merchants	Corporates	Public Ad-ministrations
Increased choice of processing services		X	X	X
Lower cost standard software and services		X	X	X

- voor de particulier zou de mogelijkheid tot betaling in de gehele SEPA-ruimte via één rekening én de wijde acceptatie van betaalkaarten moeten zorgen voor veiliger en eenvoudiger betalen en voor het verminderen van de cash-betalingen.
- voor handelaren wordt het mogelijk kaartbetalingen te aanvaarden van klanten binnen de gehele SEPA-ruimte. Hun betalingsverkeer zou dan ook moeten vereenvoudigen.
- voor KMO's zou naast de hiervóór reeds aangehaalde voordelen ook een sneller settlement bijkomende voordelen moeten bieden (betere liquiditeit).
- voor corporates ziet de EPC nog grotere baten. Via één rekening en één type betalingsbestand betalingen kunnen uitsturen en ontvangen binnen de gehele SEPA-ruimte is vooral voor hen een belangrijke troef.
- overheidsinstellingen zullen gemakkelijker services kunnen aanbieden aan hun burgers die in het buitenland verblijven (bijvoorbeeld bij het uitbetalen van buitenlandse pensioenbetalingen).
- banken kunnen innovatieve betalingsproducten ontwikkelen, kunnen nieuwe markten bestrijken en klanten winnen.

- **Standpunten op Belgisch niveau**

Op de Belgische website www.Sepabelgium.be vinden we in grote mate overeenstemming met de hiervóór opgesomde voordelen. Wel worden een aantal specifieke accenten gelegd. Een greep uit de belangrijkste:

(bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/2>)

- de selectie van de best bij de klant passende bank wordt voortaan een Europees, en niet langer een nationaal gegeven.
- valuterig wordt transparanter en voordelig (zeker als we later evolueren naar creditering van overschrijvingen op uitvoeringsdag + 1, ook voor grensoverschrijdende betalingen).
- tarifiering 'zou' een gunstige evolutie moeten kennen, vertrekkende vanuit de verhoogde concurrentie door de banken.
- gemakkelijke procedure voor directe debiteringen. Mandaten worden rechtstreeks vastgelegd in afspraak met de creditor. Ook worden éénmalige directe debiteringen hierdoor praktischer haalbaar. Handig voor onder andere reisbureaus en internetbedrijven.
- duidelijkere wettelijke plichten en rechten, met gewaarborgde consumentenbescherming, en met vaste procedures voor onbetaaldstellingen.
- Europese geïntegreerde fraudebestrijding.
- voor de bankensector de promotie van elektronisch betalingsverkeer, met straight through, volautomatische processing tot gevolg.

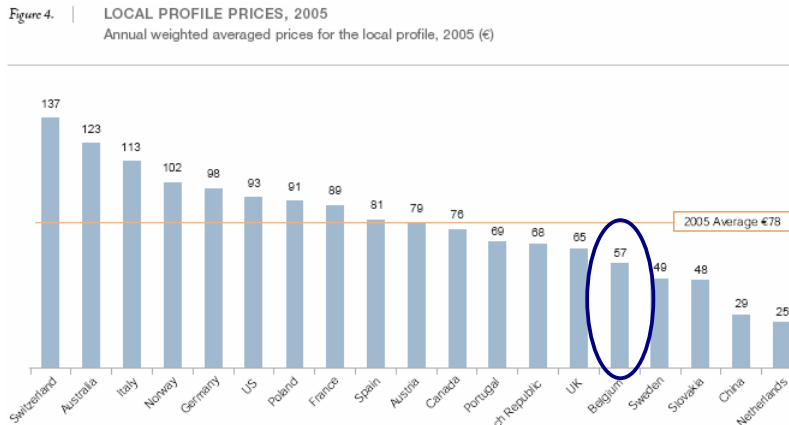
Dit kan nog versterkt worden door de introductie van de elektronische handtekening, e-invoicing en e-mandaten. Nieuwigheden waartoe SEPA zich in grote mate leent. SEPA is in die zin dan ook geen éénmalige omschakeling, maar de basis voor mogelijke verdere evoluties.

- Europese uniforme regelgeving, vooral van nut voor grote bedrijven met activiteiten in verschillende Europese landen.
- centralisatie van het kasbeheer wordt eenvoudiger voor de grote bedrijven.

1.7.2 Mogelijke gevaren

- **Wordt betalen in België goedkoper, of net duurder?**

Introductie van nieuwe schema's en toepassingen leiden tot belangrijke investeringskosten. Zeker bij de banken. Daarenboven zijn lokale betalingen in België momenteel zeer goedkoop voor de gebruiker, zeker in vergelijking met andere Europese landen (zie bijvoorbeeld de grafiek van Capgemini, referentiejaar 2005).

(bron figuur: <www.cz.capgemini.com/resources/thought_leadership/by_industry/financial_services/>) - (World Retail Banking Report 2005)

Eén van de mogelijke verklaringen vinden we terug in het feit dat België historisch gezien één van de meest vooruitstrevende landen was bij het automatiseren van het interbancair binnenlands betalingsverkeer:

- naar de bedrijven en burgers toe denken we hierbij bijvoorbeeld aan:
 - de snelle introductie van het twaalfdelige genormaliseerde bankrekeningnummer dat door de incorporatie van een check-digit foutieve registraties nagenoeg uitsluit.
 - initiatieven zoals ISABEL. Een betalingsportaal op nationaal niveau die bedrijven toelaat om via één toepassing hun verschillende rekeninghoudende bankiers te bereiken. Voordeel voor de banken is dat via één gezamenlijk gefinancierde toepassing het volledige Belgische bedrijvensegment kan bediend worden.
 - de snelle introductie van thuisbankieren voor particulieren. Momenteel vooral internetbankieren, maar ook vóór de komst van het internet konden klanten bij verschillende banken thuisbankieren via bankspecifieke PC-toepassingen en modemverbindingen.

- naar de interbancaire clearing en settlement denken we hierbij voornamelijk aan het clearingorgaan UCV (Uitwisselingscentrum en Verrekening) dat bijzonder efficiënt functioneert, tegen een zeer lage kostprijs.

Vraag is of de Belgische banken bij de komst van SEPA deze lage tarifiering zullen kunnen of willen behouden, of de nieuwe investeringskosten - en eventuele verhoogde processingskosten in geval van duurdere clearingmechanismes - zullen willen verhalen op de klant.

De Belgische banken verklaarden vroeger al dat betalen wel eens 'minder flexibel en duurder' zou kunnen worden naar aanleiding van SEPA.

woensdag 28 maart 2007

SEPA zal betalen in België duurder maken

Over de kostprijs van elektronische betalingen in de Europese betaalruimte is het laatste woord niet gezegd. In België dreigt een tariefverhoging.

(bron artikel:

<www.standaard.be/Artikel/Detail.aspx?artikelid=941A6Q06&word=sepa+zal+betalen+in+belgi%c3%ab+duurder+maken>)

- **Additionele Optionele Services (AOS) vormen een potentieel gevaar**

De additionele optionele services vormen een onderdeel van de schema's. In die zin dat ze door het schema erkend en toegelaten worden, in die mate dat ze 'de goede werking' van het schema niet versturen, en dat de niet-aanbieders van de service er niet door geïmpacted of belemmerd worden (Zie ook 'De SEPA-producten, sub SCT en SDD').

De ECB begrijpt en onderschrijft deze stelling. Ze moet toelaten dat SEPA op 'zachtere' wijze kan ingevoerd worden in bepaalde landen, met behoud van het huidige niveau van ondersteunde services en speciale verwerkingen. In die zin komen ze ook tegemoet aan de verwachtingen van de gebruikers, in eerste instantie de bedrijven. Anderzijds kunnen ze wel een rem betekenen op de harmonisering van de producten, en een landeigen of zelfs bankeigen karakter in stand doen houden.

- **Blijvend onderscheid tussen lokale en grensoverschrijdende betalingen**

De Belgische bankensector besliste reeds dat de Belgische clearing via het UCV op termijn verdwijnt. Maar, in grote Europese landen bestaat het risico dat hiertegen meer weerstand ontstaat, en men op één of andere manier toch onderscheid zal proberen te blijven maken tussen beide types van transacties. Ook dit kan een end-to-end Europese harmonisering bemoeilijken.

Algemeen geraadpleegde bronnen bij § 1.7. 'Voordelen en mogelijke gevaren van SEPA':

(bron: **De Standaard**, (2006), 'SEPA zal betalen in België duurder maken', 28 maart, p. 1.

<www.standaard.be/Artikel/Detail.aspx?artikelid=941A6Q06&word=sepa+zal+betalen+in+belgi%c3%ab+duurder+maken>)

(bron: <www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_benefits_and_implications>)

(bron: <www.cz.capgemini.com/resources/thought_leadership/by_industry/financial_services/>)

(World Retail Banking Report 2005

(bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/2>)

1.8 Wat met cash-betalingen, cheques en wissels?

1.8.1 Cash-betalingen: SECA (Single Euro Cash Area)

Cash-betalingen maken nog steeds een wezenlijk deel uit van het betalingsgedrag, vooral daar waar het kleine bedragen betreft. Momenteel vinden in de EU jaarlijks zo'n 360 miljard cash-operaties plaats, tegenover 70 miljard niet-cash-operaties.

Cash-betalingen maken onderdeel uit van het globale programma. In die zin dat onder de noemer SECA (Single Euro Cash Area) ook een Framework wordt ontworpen voor cash-operaties. Bedoeling is een set van regels en best practices te ontwikkelen voor wat ondermeer de distributie en het recupereren (recycling) van euro cash in de Eurozone betreft.

Vandaag is de cash-verwerking (het beschikbaar stellen van chartaal geld en het recupereren ervan) voornamelijk een nationale aangelegenheid, met landeigen regels en gebruiken. De euromunten en -biljetten worden uitgegeven door de Nationale Centrale Banken, met bijvoorbeeld eigen regels rond debitering en creditering, kwaliteitscontrole van het ingeleverde geld enzovoort, én met een nationale serviceverlening. Ook hier wordt gestreefd naar harmonisering en openstelling van de markt, zodat alle gegadigden in de Eurozone beroep zouden kunnen doen op de services aangeboden door een Nationale Centrale Bank in om het even welk land.

1.8.2 Cheques en Wissels

Cheques en wissels op zich maken geen deel uit van het SEPA-programma, maar toch pleit de Europese Commissie voor afschaffing van dergelijke dure betaalmiddelen.

Momenteel onderzoekt de Belgische bankensector hoe en in welke mate ze een vermindering van het gebruik van deze betaalinstrumenten kunnen tot stand brengen:

- **Het gebruik van Cheques**

De modale particulier maakt nog slechts heel zelden gebruik van genormaliseerde cheques (bijvoorbeeld de cheques waarvoor tot voor een paar jaar nog een Eurocheque garantie bestond).

Voor die sectoren die blijvend gebruik maken van genormaliseerde cheques worden alternatieven voorgesteld zoals in eerste instantie overschrijvingen, en in tweede instantie andere instrumenten zoals terminalbetalingen, draagbare terminals en mobile payments.

Circulaire cheques en bankcheques, veelal - ook door particulieren - gebruikt voor grotere betalingen zouden eventueel enkel nog worden uitbetaald door de uitschrijvende bank (juridische haalbaarheid is nog in onderzoek). Dit zou een interbank clearing van dergelijke cheques niet langer noodzakelijk maken.

- **Het gebruik van Wissels**

Wisselbrieven kunnen juridisch gezien niet zomaar worden afgeschaft. Ze worden trouwens niet door de banken zelf uitgegeven.

De Belgische bankensector streeft wel naar een voortzetting van de reeds ingezette dalende trend in het gebruik van de nationale wisselbrief. Ze promoot ondermeer elektronische betalingen en domiciliëringen (in SEPA-tijdperk: SDD) als mogelijke alternatieven.

Geraadpleegde bronnen bij § 1.8 'Wat met cash-betalingen, cheques en wissels?':

(bron: <www.europeanpaymentscouncil.eu/content.cfm?page=sepa_components>)

(bron: <www.sepabelgium.be/nl/node/7>)

1.9 Beoordeling en conclusies

SEPA leidt een nieuw tijdperk in voor de Europese burgers, bedrijven en banken. Op de vooravond van de introductie ervan zijn de sterkhouders, de Europese regelgevers en de Europese banken, druk in de weer om de realisatie van SEPA tot een goed eind te brengen. SEPA kondigt zich aan als een gigantisch project.

SEPA wordt, maar is voorlopig nog geen werkelijkheid. Voor- en nadelen blijven momenteel dan ook meer een geloofskwestie dan feitelijkheid. Hoe dan ook, voor al diegenen onder ons die geloven in de kracht van de Europese éénwording is SEPA een belangrijk en lovenswaardig initiatief. Wellicht met de nodige barensweeën, maar een noodzakelijkheid om te komen tot een échte Europese gemeenschap.

Het leek ons vooral interessant na te gaan hoe de Belgische burgers, bedrijven en banken zelf staan tegenover dit gegeven. In Deel II, bij de bevraging van de Belgische gebruikers (particulieren en bedrijven) en banken, gaan we dan ook dieper in op hun standpunt.

2 Impact van SEPA op de Belgische gebruikers en banken

In Deel I werd verduidelijkt wat SEPA concreet betekent en welke veranderingen en uitdagingen het SEPA-programma inhoudt. Dit voornamelijk bekeken vanuit de visie van de sterkhouders van SEPA: de Europese Commissie (EC), de Europese Centrale Bank (ECB) en de European Payments Council (EPC), het antwoord van de banken op de vraag of eis van de regelgevers.

Maar, hoe staan de Belgische burgers, bedrijven en banken in de praktijk tegenover dit gegeven? Volgen zij de SEPA-initiatieven met enthousiasme, of eerder passief of zelfs met tegenzin? Kénnen zij SEPA trouwens wel en zo ja, in welke mate voelen zij er zich bij betrokken? De beste manier om dit te weten te komen leek een ruime bevraging van de verschillende partijen. De resultaten van de bevragingen en de uitgestuurde enquêtes vormen het onderwerp van Deel II van dit proefwerk. Ook hier wordt de klemtoon gelegd op de SEPA Credit transfers (SCT) in eerste instantie, en de SEPA Direct Debit (SDD) in tweede instantie. Kaartbetalingen op zich zijn out-of-scope. Ze komen wel heel even globaal aan bod in een eerste, meer algemene bevragingronde.

2.1 Bevraging van de voornaamste betrokken spelers

2.1.1 Impact op de Belgische particulieren

Een willekeurige bevraging van een groot aantal particulieren leert dat de meeste mensen, in het voorjaar van 2007 - op minder dan negen maanden voor de start van SEPA - nauwelijks op de hoogte zijn van de veranderingen die ons staan te wachten. SEPA blijft voorlopig een ver van mijn bed show voor de meeste burgers.

Een aantal interessante bevindingen:

- vandaag hebben weinig particulieren nood aan eenvoudigere overschrijvingen naar tegenpartijen met een buitenlandse bankrekening. Soms kent de particulier wél een toepassingsgebied, voornamelijk voor de betaling van een aankoop bij een buitenlandse leverancier via het internet. Toch blijft betaling via een kredietkaart in dit geval een veel gebruikt betaalinstrument. Maar vooral voor diegene die niet wenst te investeren in een kredietkaart, of die een internetbetaling via dergelijke kaart als 'onveilig' beschouwt, lijkt SEPA wel een interessante ontwikkeling. Zowel betaling via SCT als inning door de schuldeiser via SDD worden dan als mogelijke alternatieven beschouwd.
- in één adem dient wel gesteld dat heel wat particulieren er zich niet echt van bewust zijn dat we vandaag al even goedkoop en eenvoudig kunnen overschrijven naar Europese tegenpartijen via de zogenaamde EU-overschrijving - een volwaardig alternatief voor uitgaande SCT's - als we maar de IBAN en BIC van de tegenpartij kennen.

Opvallend ook is dat de meeste particulieren vandaag eigen IBAN en bijhorende BIC niet kennen, noch een besef hebben van het bestaan ervan. Dit terwijl we deze rekening-indicatoren toch zouden moeten opgeven voor ontvangende betalingen uit het buitenland. Maar, uiteraard is het wel zo dat de meeste particulieren weinig tot geen overschrijvingen verwachten uit het buitenland, en hier dus niet echt een toepassingsgebied in zien.

- ook de directe debitering in opdracht van een buitenlandse tegenpartij lijkt - naast een mogelijke toepassing voor eenmalige internetaankopen - (nog) niet echt in de lijn van de verwachtingen te liggen van de meeste particulieren. Sommigen zien wel een mogelijke toepassing bij het verder openbreken van de Europese markt, bv. in geval van mogelijke

energievoorziening door een buitenlandse leverancier. Enkelingen zien mogelijkheden voor betaling van een buitenlands tijdschrift.

Op de algemene vraag of SEPA een meerwaarde zou kunnen bieden reageren de meeste particulieren wel gematigd positief. Veilig en eenvoudig betalen in de Eurozone - zonder een kredietkaart te moeten gebruiken - spreekt wel tot de verbeelding, en lijkt vooral naar de toekomst toe belangrijker te kunnen worden. Maar, de voornaamste zorg van de particulier is en blijft de tarifiering door de bank, de kostprijs die aan deze nieuwe betalingsmogelijkheden zal gekoppeld zijn, en vooral de weerslag ervan op de kostprijs van onze - meest voorkomende - 'binnenlandse' betalingen.

2.1.2 Impact op de Belgische bedrijven.

Bedrijven zijn meer geïmpacteerd door, en zouden meer voordelen moeten kunnen putten uit SEPA. Ze zouden dan ook meer op de hoogte moeten zijn. Maar, is dit wel steeds het geval?

Bij een kleine internetaankoop in november 2006 bij het Nederlandse bedrijf 'Informatique', werd ik als Belg gevraagd te betalen via overschrijving naar een rekening die het bedrijf voert bij een Belgische bank. Toch bleef de levering na betaling uit. Ik ontving zelfs een rappel tot betaling.

(bron figuur: <www.informatique.nl>)

Bleek, na wat bijkomende e-mails, dat het bedrijf haar Belgische rekening niet (elektronisch) opvolgde. Op het eerste zicht eigenaardig dat dit bedrijf een aparte (en niet opgevolgde) Belgische rekening aanhoudt om betalingen vanuit België te innen. Maar, dit is wellicht voornamelijk te wijten aan het feit dat het bedrijf geen drempelverhoging wil inbouwen voor haar Belgische klanten. Het gebruik van IBAN en BIC op zich was het bedrijf immers wél bekend en was bruikbaar voor niet-Belgische en niet-Nederlandse klanten.

U heeft aangegeven de bestelling vooruit te willen betalen. U kunt het bedrag a € 40,50 overmaken op ABN AMRO rekeningnr. 54.06.25.329 of op gironr. 9513007 t.n.v. Informatique computers en componenten BV te Bergschenhoek o.v.v. ordernummer 877043 en klantnummer 0225985. Voor betalingen uit België kunt u gebruik maken van onze Fortis (Brussel) bankrekening 001-4992280-57 t.n.v. Informatique computers o.v.v. ordernummer 877043 en klantnummer 0225985. Voor betalingen uit overige landen dient u gebruik te maken van het ABN AMRO bankrekeningnummer is IBANNR is NL85ABNA0540625329 en de BIC code is ABNANL2A. Zodra de totale betaling bij ons binnen is en de order uitleverbaar is wordt deze order naar u verzonden.

(bron: ontvangen e-mail van Informatique - orderbevestiging 27-10-2006)

We bevroegen enkele honderden grotere bedrijven naar hun kennis van, en mening over SEPA. Een deel van de bedrijven werd bevraagd met steun van een bank, die instond voor het versturen van de enquête. Een ander deel van de bedrijven werd rechtstreeks aangeschreven via verzending van een enquêteformulier naar hun webmaster-adres. In totaal antwoordden **77 bedrijven** op de vrij uitgebreide vragenlijst.

In deze paragraaf vindt u de resultaten van de antwoorden van de bedrijven. Onder § 2.3.1 'Enquêteformulier bedrijven (Nederlandstalige versie)' vindt u ter volledigheid de vragenlijst die aan de basis lag.

In 'Bijlage 3 'Extracten uit de resultaten van de bedrijvenenquête' vindt u ook een (anonieme) greep uit de antwoorden van de bedrijven.

2.1.2.1 De bevroegde bedrijven. Classificatie

Om eventuele trends per 'type' bedrijf te kunnen afleiden, hebben we de bedrijven geïdentificeerd volgens verschillende criteria:

Classificatie (meerdere assen)	C. Huidig gebruik van betalingsinstrumenten algemeen in België in de rest van Europa in scope Uitgedrukt in percentage														D. Huidig gebruik uitgedrukt in	
	Inningen (inkomend) per instrument							Betalingen (uitgaand) per instrument							Binnenkomende overschrijvingen (inningen)	
	Inningen (inkomend) per instrument							Betalingen (uitgaand) per instrument							Domestic over- schrijvingen	Europese overschrijvingen (grensoverschr.)
	Criteria	1	2	3	4	5	Totaal	Criteria	1	2	3	4	5	Totaal	1	2
1A	99%	2%	0%	1%	0%	3%	100%	90%	8%	0%	2%	0%	0%	1,00	1	
1B	16%	69%	0%	0%	0%	15%	100%	47%	47%	6%	0%	0%	0%	1,00		1
1C	0%	10%	0%	0%	0%	90%	100%	0%	25%	75%	0%	0%	0%	1,00	1	
1D	60%	15%	5%	10%	0%	10%	100%	20%	20%	60%	0%	0%	0%	1,00		1
2A	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,00	1	
2B	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,00		1
2C	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,00		1
2D	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0,00		1

Criteria	1	2	3	4	5	1A	1B	1C	1D	2A	2B	2C	2D	3A	3B	3C	3D	4A	4B	4C	4D	T1	T3
Grootte van het bedrijf (binnen de scope)						>= 100 mio or >= 1.000																	
Aantal vaknemers						>= 25 mio or >= 100																	
Binnenkomende overschrijvingen domestic						< 10.000 or >= 1.000 or >= 10.000 or >= 1.000																	
Binnenkomende overschrijvingen EU						>= 1.000 or >= 100 or >= 1.000 or > 100																	
Uitgaande overschrijvingen domestic (file-base)						< 1.000 and < 100 and < 1.000 and < 100																	
Uitgaande overschrijvingen EU (file-base)						onbekend																	
Gebruik binnenlandse & buitenlandse rekeningen																							
Deels gecentraliseerd betalingsverkeer (binnenland of buitenland)																							
Gebruik binnenlandse & buitenlandse pakketten																							
Gebruik van RFT (Request For Transfer)																							
Buitenlandse vestigingen in scope																							
Huidse schuldeiser domiciliëringen (percentage i.o.v. overschrijvingen)																							
Schuldeiser Direct Debit																							
Toekomstige schuldeiser SDD																							
Type bevraging																							

- **criterium 1: grootte van het bedrijf**

- **Niveau 1** (24 in aantal)
 - een omzet van minstens 100 miljoen euro
of
 - méér dan 1.000 werknemers in dienst
- **Niveau 2** (33 in aantal)
 - een omzet van minstens 25 miljoen euro
of
 - méér dan 100 werknemers in dienst
- **Niveau 3** (20 in aantal)
 - een omzet van minder dan 25 miljoen euro
en
 - minder dan 100 werknemers in dienst
- **Niveau 4** (0 in aantal)
 - omzet en aantal werknemers niet gespecificeerd

- **criterium 2: aantal overschrijvingen per maand**

- **Niveau 1** (11 in aantal)
 - minstens 10.000 binnenkomende binnenlandse overschrijvingen
of
 - minstens 1.000 binnenkomende grensoverschrijdende Europese overschrijvingen
 - of
 - minstens 10.000 uitgaande binnenlandse overschrijvingen
of
 - minstens 1.000 uitgaande grensoverschrijdende Europese overschrijvingen
- **Niveau 2** (38 in aantal)
 - minstens 1.000 binnenkomende binnenlandse overschrijvingen
of
 - minstens 100 binnenkomende grensoverschrijdende Europese overschrijvingen
 - of
 - minstens 1.000 uitgaande binnenlandse overschrijvingen
of
 - minstens 100 uitgaande grensoverschrijdende Europese overschrijvingen
- **Niveau 3** (26 in aantal)
 - minder dan 1.000 binnenkomende binnenlandse overschrijvingen
en
 - minder dan 100 binnenkomende grensoverschrijdende Europese overschrijvingen
 - en
 - minder dan 1.000 uitgaande binnenlandse overschrijvingen
en
 - minder dan 100 uitgaande grensoverschrijdende Europese overschrijvingen

- **Niveau 4** (2 in aantal)
 - aantal overschrijvingen niet gespecificeerd
- **criterium 3: complexiteit van het betalingsverkeer**

Er werden vijf parameters in aanmerking genomen:

 - 1) het gebruik van zowel binnenlandse als buitenlandse bankrekeningen
 - 2) het (deels) gecentraliseerd betalingsverkeer in het binnenland en/of in het buitenland
 - 3) het gebruik van zowel binnenlandse als buitenlandse bankpakketten
 - 4) het gebruik van het RFT-betaalinstrument (Request For Transfer)
 - 5) buitenlandse vestigingen in scope van de enquête

Scoring:

 - **Niveau 1** (19 in aantal)
 - 'Ja' op 4 of 5 van de parameters
 - **Niveau 2** (22 in aantal)
 - 'Ja' op 2 of 3 van de parameters
 - **Niveau 3** (20 in aantal)
 - 'Ja' op 1 parameter
 - **Niveau 4** (16 in aantal)
 - 'Ja' op geen enkele parameter / niet gespecificeerd
- **criterium 4: creditor directe debiteringen** (het bedrijf acterend als schuldeiser)
 - **Niveau 1** (8 in aantal)
 - minstens 25% van de binnenkomende betalingen worden geïnd via een directe debitering (domiciliëring of soortgelijk product in het buitenland)
 - **Niveau 2** (5 in aantal)
 - minstens 5% van binnenkomende betalingen via worden geïnd via een directe debitering
 - **Niveau 3** (11 in aantal)
 - meer dan 0% van binnenkomende betalingen worden geïnd via een directe debitering
 - of
 - vandaag wordt niet geïnd via een directe debitering, maar het bedrijf is van plan in de toekomst wel een creditor via SDD te worden
 - **Niveau 4** (53 in aantal)
 - vandaag wordt niet geïnd via een directe debitering (of het bedrijf heeft dit niet gespecificeerd), en het bedrijf is ook niet van plan om in de toekomst een creditor via SDD te worden

2.1.2.2 SEPA-awareness

In het voorjaar van 2007 werden de bedrijven gepolst naar hun voorkennis van, en huidige betrokkenheid bij SEPA. Dit vóórdat ze een bijgevoegde beschrijving en informatiefolder hadden doorgenomen. Welke zijn de resultaten?

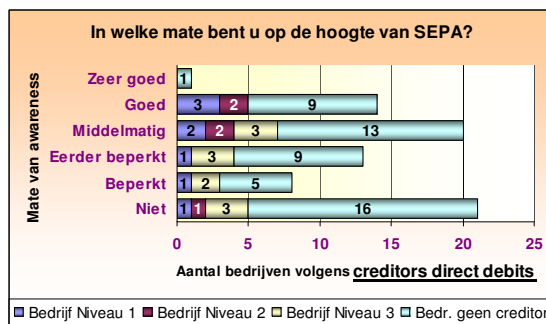
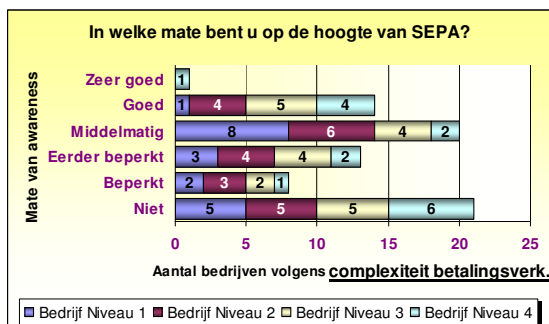
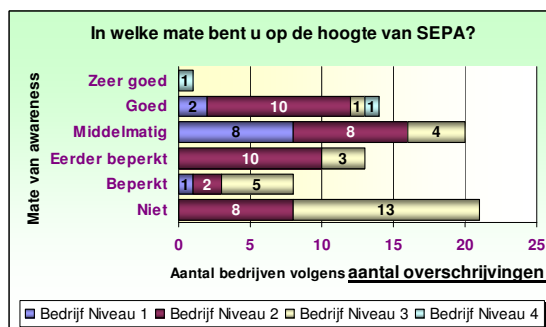
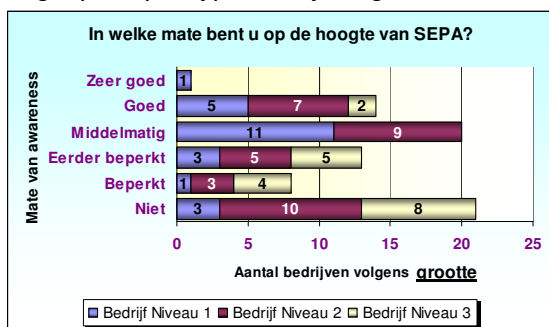
- De mate waarin de bedrijven op de hoogte zijn van SEPA (basis: 77 bedrijven)

Op de vooravond van SEPA is een belangrijk deel van de bedrijven niet echt op de hoogte:

- méér dan 50% is zich slechts in beperktere mate bewust van de mogelijke impact, waarvan méér dan de helft zelfs helemaal niet.
- minder dan 20% stelt goed op de hoogte te zijn. Nagenoeg geen enkel bedrijf (slechts één in totaal) is van oordeel dat het 'zeer goed' geïnformeerd is.

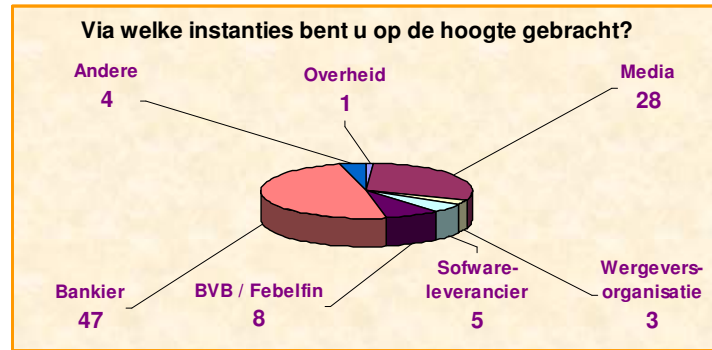
Uitgesplitst per type bedrijf volgens de verschillende classificatiecriteria, in aantallen:

De grootste bedrijven en bedrijven met veel betalingsverkeer lijken zich iets meer bewust van de mogelijke impact dan de overige.

Van de 72% (of 56 in aantal) die op de hoogte zijn van SEPA noteerden we bijkomend volgende informatie:

o **De instanties die de bedrijven informeerden (basis: 56 bedrijven)**

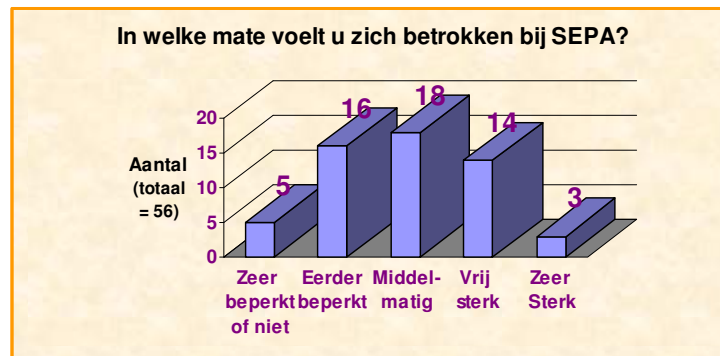

De meeste bedrijven worden vooral geïnformeerd over SEPA door de banken en bijkomend (in iets mindere mate) door de media. Opvallend is dat:

- de overheid blijkbaar (nog) in geen informatie voorziet
- Febelfin, de Belgische Federatie van de financiële sector (zie deel 1, 'Initiatieven op Belgisch niveau') zelf (nog) geen uitgebreide initiatieven neemt om de bedrijven te informeren.
- ook de software-leveranciers (bv. SAP en anderen) blijkbaar nog niet staan te springen om de bedrijven warm te maken om hun pakketten SEPA- en IBAN-compliant te maken.

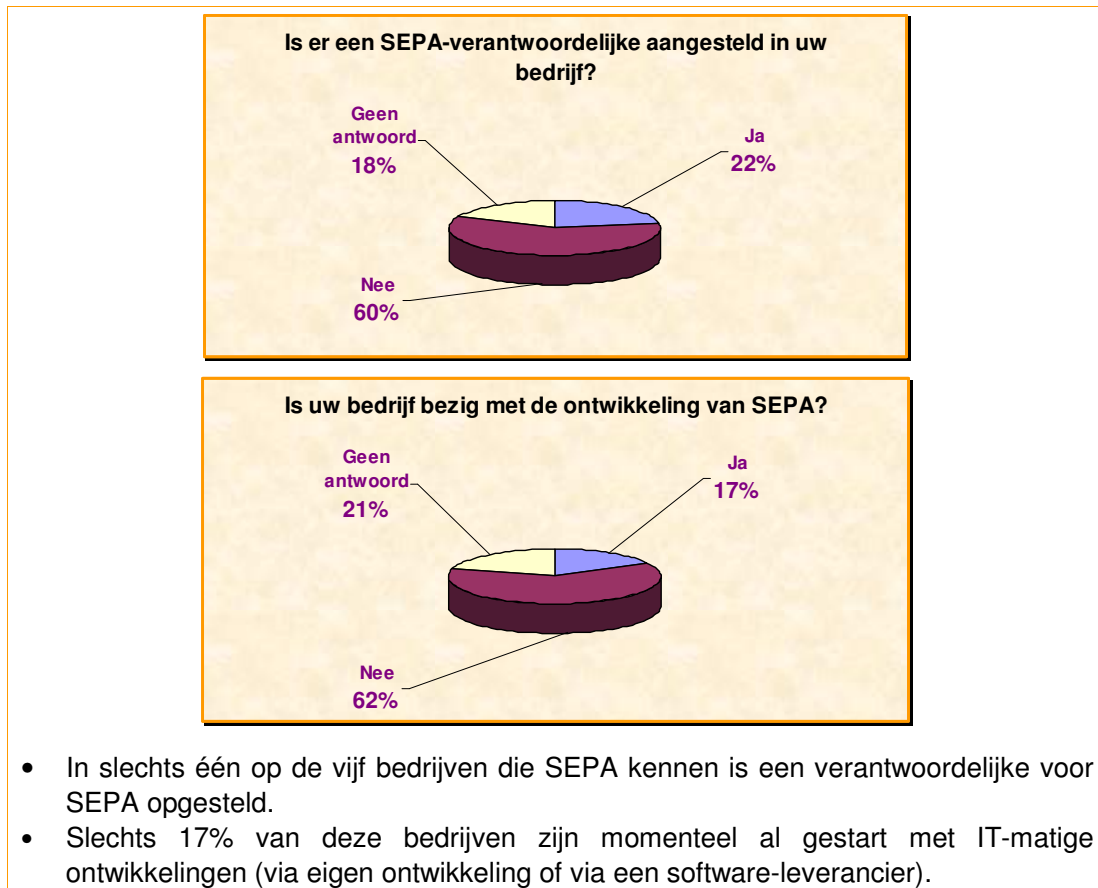
Onder de rubriek 'Andere' meldden twee bedrijven geïnformeerd te zijn door ATEB, de Belgische associatie van treasurers (Association des Trésoriers d'Entreprise de Belgique), één bedrijf via de European Payments Council (EPC) en één via AGORIA, de sectorfederatie voor de technologische industrie in België.

o **De mate waarin de bedrijven zich betrokken voelen bij SEPA (basis: 56 bedrijven)**

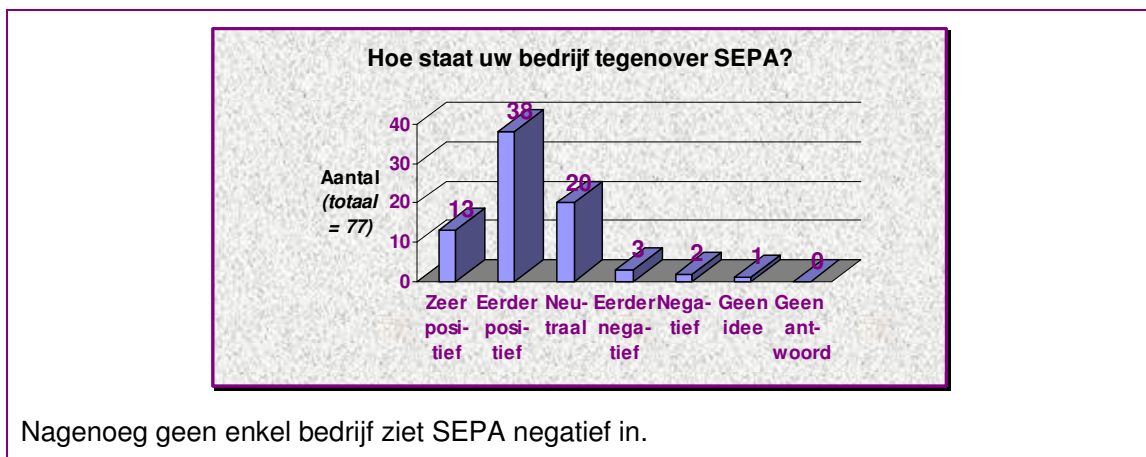
De meeste bedrijven die zich bewust zijn van SEPA voelen er zich ook bij betrokken. Niet extreem sterk, maar toch in voldoende mate.

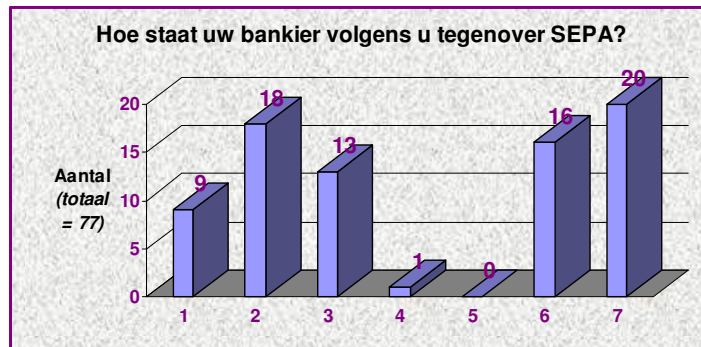
- De mate waarin de bedrijven bezig met ontwikkelingen voor SEPA (basis: 56 bedrijven)

2.1.2.3 Houding tegenover SEPA

Bij de enquêtering werden ook de zich nog niet van SEPA bewuste bedrijven op de hoogte gesteld van wat SEPA inhoudt via een beschrijving en een bijgevoegde informatiefolder. In de hierna volgende scores zijn ook de antwoorden opgenomen van die bedrijven die vooraf niet op de hoogte waren van SEPA (28% van het totaal). (Basis: 77 bedrijven)

Ook heeft nagenoeg geen enkel bedrijf de indruk dat haar bank SEPA negatief inziet. Een mogelijke conclusie kan zijn dat de banken SEPA voorstellen aan de bedrijven als een positieve evolutie in het betalingsverkeer.

2.1.2.4 *Opportunities and threats van SEPA*

De enquête is in eerste instantie gericht op de impact van SEPA op overschrijvingen (SCT) en in tweede instantie op directe debiteringen. In veel mindere mate of niet op kaartbetalingen. Maar in de 'algemene' bevragingronde werden wel alle SEPA-producten onder de loep genomen: welke zijn de mogelijke opportuniteiten en de mogelijke gevaren per SEPA-product?

- **Opportunities** (basis: 77 bedrijven)

In welke mate zien de bedrijven mogelijke opportuniteiten verbonden aan SEPA?

- Twee derden van de bedrijven zien positieve effecten verbonden aan SEPA.
- Eén derde van de bedrijven ziet geen enkel voordeel in SEPA.

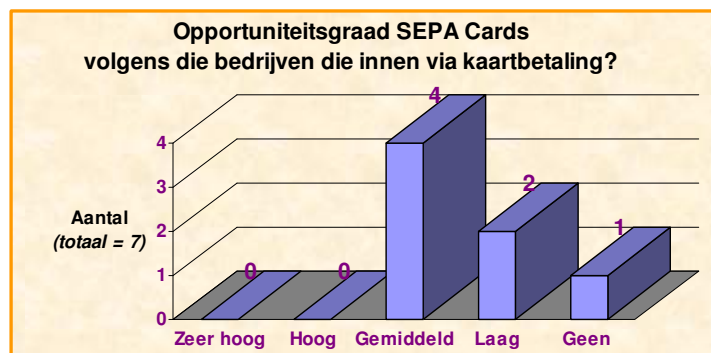
○ **Afhankelijkheid ten opzichte van de verschillende SEPA-producten**
(basis: 50 bedrijven)

Bekijken we, vertrekkende van de 50 bedrijven (65% van het totaal) die wel degelijk opportuniteiten zien, meer in detail hoe de verhoudingen liggen tussen de verschillende producten:

- Vooral voor overschrijvingen (SCT) wordt veel opportuniteiten gezien, gevolgd door directe debiteringen. Elektronische dagafschriften (ook van toepassing voor binnenkomende betalingen) volgen de trend van de overschrijvingen.
- Voor kaartbetalingen worden veel minder voordelen verwacht.

Van de 77 bevraagde bedrijven zijn er 7 die regelmatig innen via kaartbetalingen (minimaal 1% van het inkomende betalingsverkeer). Hoe denken zij over de opportuniteiten voor kaartbetalingen? (basis: 7 bedrijven)

Blijkt dat ook deze bedrijven de globale trend volgen.

○ **De belangrijkste productoverkoepelende opportuniteiten (basis: 50 bedrijven)**

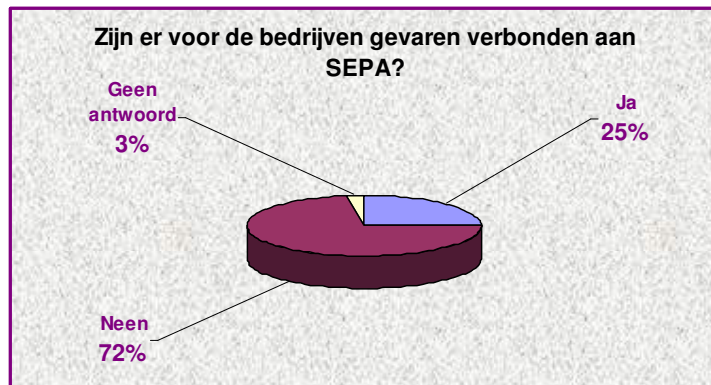
Welke zijn de opportuniteiten die de bedrijven zien in SEPA? De scores liggen heel dicht bij elkaar. We zien, in volgorde van belangrijkheid, volgende top-5 verschijnen:

Voornaamste SEPA-opportuniteiten, in volgorde van belangrijkheid:

1. lagere interne verwerkingskost
2. eenvoudigere reconciliatie
3. grotere reikwijdte van betalingsmogelijkheden
4. nieuwe betalingsmogelijkheden (vnl. van toepassing voor SDD)
5. minder aan te houden rekeningen bij de banken

• **Gevaren (basis: 77 bedrijven)**

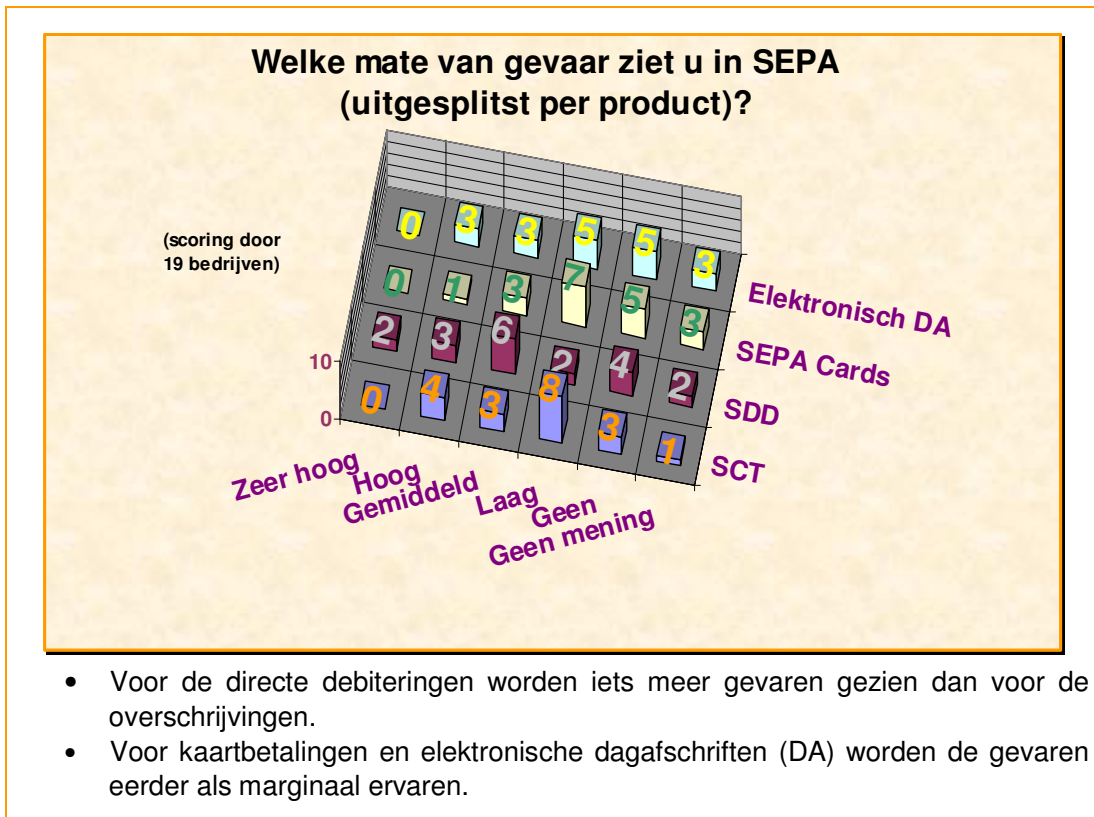
In welke mate zien de bedrijven mogelijke gevaren verbonden aan SEPA?

Slechts één vierde van de bedrijven ziet mogelijke gevaren verbonden aan SEPA.

○ **Afhankelijkheid ten opzicht van de verschillende SEPA-producten (basis: 19 bedrijven)**

Bekijken we, vertrekkende van de 19 bedrijven (25% van het totaal) die wel degelijk gevaren zien, meer in detail hoe de verhoudingen liggen tussen de verschillende producten:

○ **De belangrijkste productoverkoepelende gevaren (basis: 19 bedrijven)**

Welke potentiële gevaren zien de bedrijven zien in SEPA? We zien, in volgorde van belangrijkheid volgende top-5 verschijnen:

Voornaamste SEPA-gevaren, in volgorde van belangrijkheid:

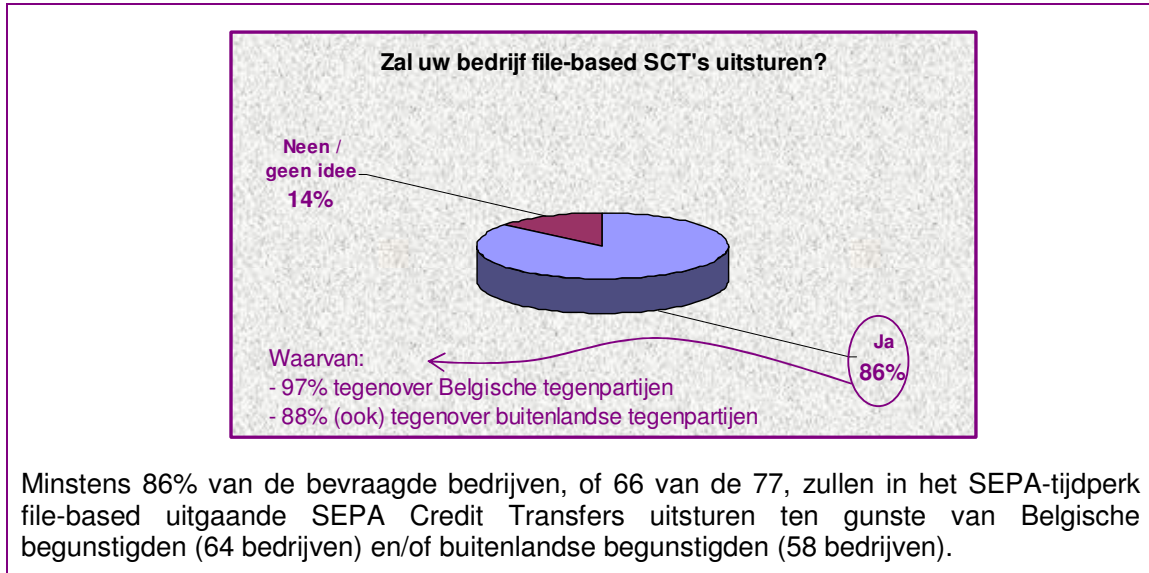
1. hogere tarifiering door de bank
2. minder juridische zekerheid
3. de te maken investeringskost voor omschakeling
4. minder ondersteunde opties door de banken
5. meer concurrentiemogelijkheden door (buitenlandse) bedrijven

2.1.2.5 Impact van de SEPA Credit Transfer (SCT)

De enquête concentreert zich op de SEPA Credit Transfer. Rond dit product werden de bedrijven uitgebreid bevraagd.

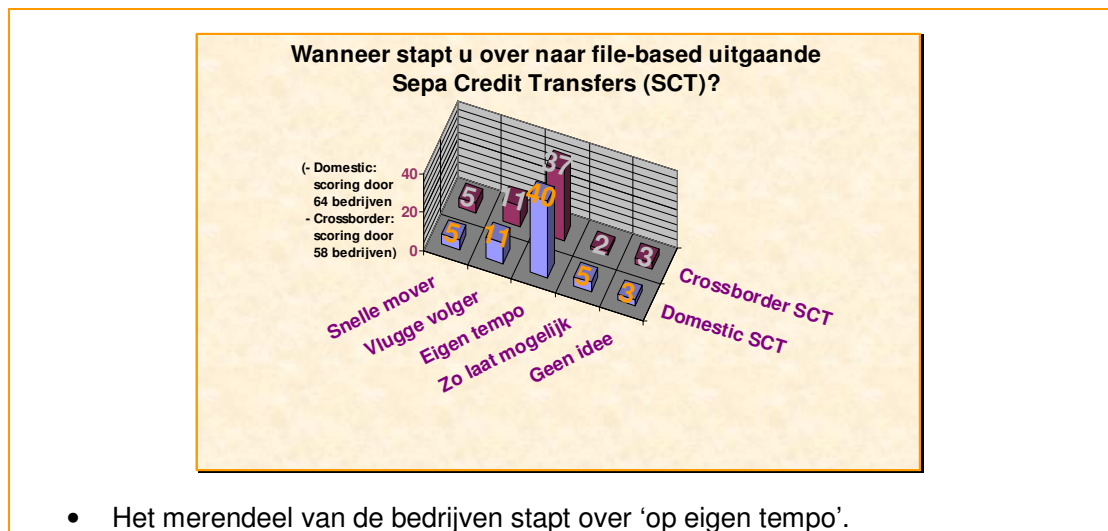
- **Uitgaande SCT's via betalingsbestanden (file-based) (basis: 77 bedrijven)**

Er is geen merkbaar onderscheid in het aantal bedrijven dan momenteel betalingsbestanden uitstuurt met domestic of EU-overschrijvingen, en zij die in de toekomst op soortgelijke wijze SCT's zullen uitsturen.

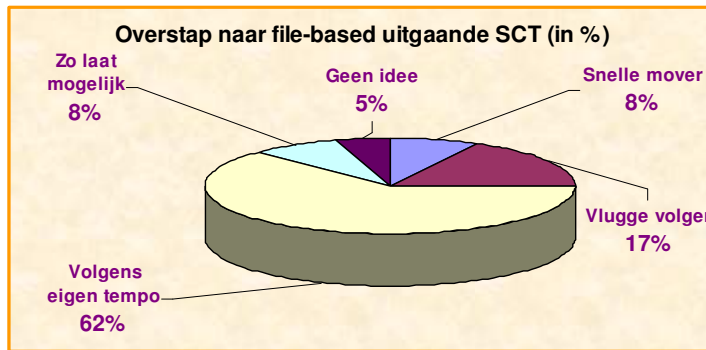
- **Wanneer stappen de bedrijven over naar file-based SCT opdrachten? (basis: 66 bedrijven)**

Bekijken we, vertrekkende van de 66 bedrijven (86% van het totaal) die file-based SCT bestanden zullen uitsturen, meer in detail wanneer zij deze overgang zien:

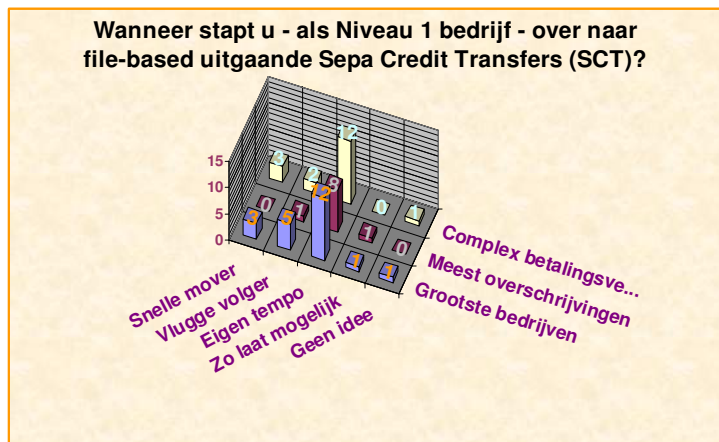
- Een respectabel aantal bedrijven stapt over naar de SCT bij de start van SEPA per begin 2008 (snelle movers) of in de loop van 2008 (vlugge volgers).
- Slechts weinig bedrijven willen zo lang mogelijk wachten om over te schakelen
- Bedrijven stappen op eenzelfde ogenblik over voor de domestic betalingen enerzijds en crossborder EU-betalingen anderzijds.

Uitgedrukt in percentages (gebaseerd op domestic SCT's,) geeft dit volgend resultaat (basis: 64 bedrijven):

○ **Stappen de top-bedrijven (niveau 1) sneller over dan de overige bedrijven?**

In welke mate speelt het type bedrijf mee in deze verdeling? Bekijken we de verdeling voor de **Niveau 1** top-bedrijven volgens de diverse onderscheiden criteria: grootte van het bedrijf, aantal overschrijvingen en complexiteit van het betalingsverkeer.

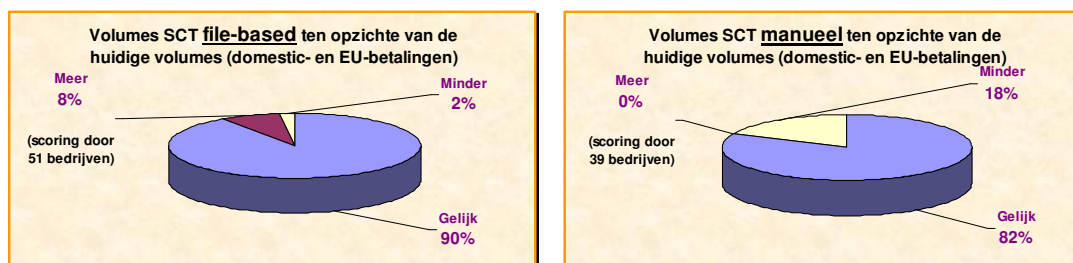

Een echt onderscheid met de overige bedrijven valt niet uitgesproken op te merken. Wel is het zo dat:

- de grootste bedrijven iets korter op de bal wensen te springen dan de overige bedrijven
- het zeker niet de bedrijven zijn met het meeste overschrijvingen die sneller wensen om te schakelen dan de overige bedrijven.

o **Verwachte volumewijzigingen in overschrijvingen (Belgische en EU)**

Zijn er belangrijke volumewijzigingen te verwachten ten opzichte van de huidige uitgaande overschrijvingen, file-based (basis: 51 bedrijven) en/of manueel (basis: 39 bedrijven)?

We zien een lichte verschuiving van manuele overschrijvingen, ten voordele van file-based overschrijvingen.

Op de stijgende volumes van file-based SCT's konden de meeste bedrijven geen percentage klevan. Eén bedrijf verwacht 25% stijging, een ander 15%.

• **Opportunities (basis: 77 bedrijven)**

Ten opzichte van de algemene, productoverkoepelende opportuniteiten (zie eerder) scoren de bedrijven slechts licht verschillend voor de opportuniteiten, specifiek van toepassing voor de SCT. Ook hier liggen de cijfers trouwens heel bij elkaar.

Opportunititeit	Volgorde van belangrijkheid volgens de scoring door de bedrijven	
	Productoverkoepelend	SCT
lagere interne verwerkingskost	1	1
eenvoudigere reconciliatie	2	2
grotere reikwijdte van betalingsmogelijkheden	3	3
nieuwe betalingsmogelijkheden (vnl. van toepassing voor SDD)	4	5
minder aan te houden rekeningen bij de banken	5	4

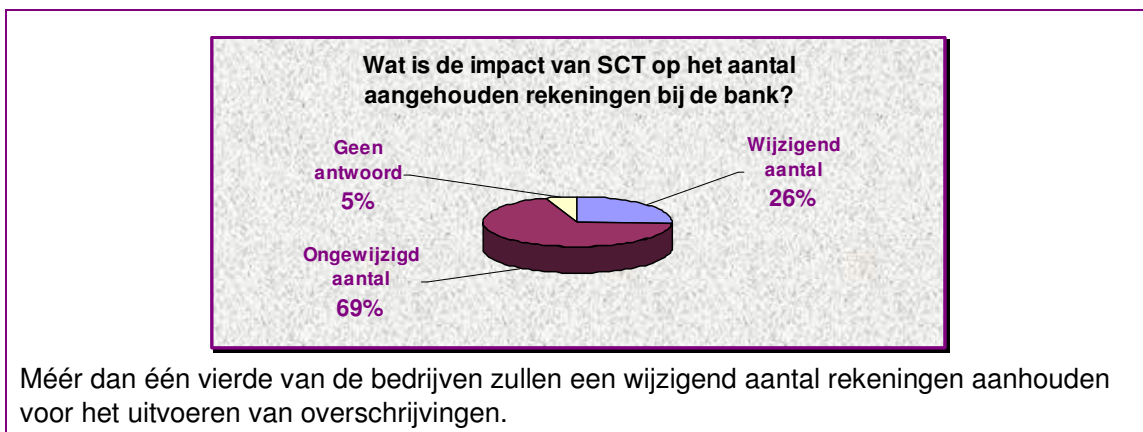
In Deel I haalden we onder 'Voordelen en mogelijke gevaren van SEPA' aan welke voordelen de EPC ziet voor gebruikers, handelaren, bedrijven en overheidsinstanties.

In welke mate komt de voordelen die EPC publiceert op haar website overeen met de opvatting van de bevraagde bedrijven? Een overzicht:

SEPA Benefits to Bank Customers (EPC's point of view)					Enquête
New SEPA Benefit	Consumers	Merchants	Corporates	Public Administrations	Aantal bedrijven akkoord
Common SEPA standards	X	X	X	X	23%
More options for making payments	X	X	X	X	21%
Transparency and clarity of charges	X	X	X	X	18%
Common processes with reduced costs/complexity	X	X	X	X	16%
End to end automated processes		X	X	X	10%
Lower cost standard software and services		X	X	X	10%
Predictable execution times	X	X	X	X	16%
Transaction pooling / STP multi country operations, better liquidity management		X	X		8%
One account serves all Europe	X	X	X	X	7%
Common Scheme Governance	X	X	X	X	3%
Reduced fraud	X	X		X	3%

- Aantal bankrekeningen (basis: 77 bedrijven)**

Wat is de impact van SCT op het aantal aan te houden bankrekeningen bij binnenlandse en buitenlandse banken? In welke mate leidt SEPA tot verdere centralisatie van het betalingsverkeer?

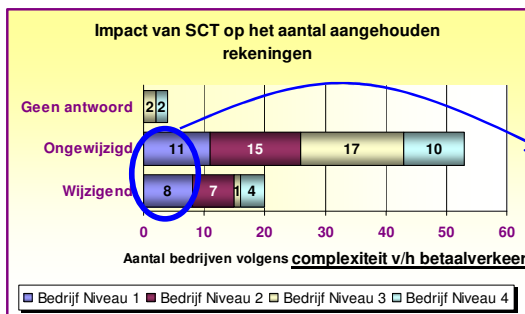
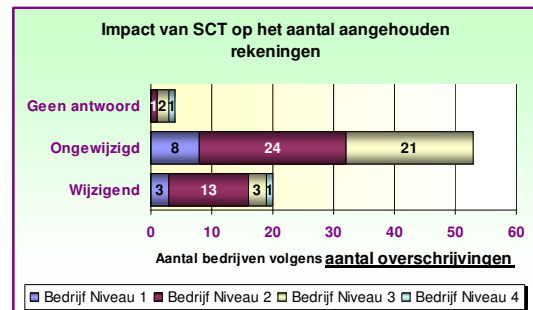
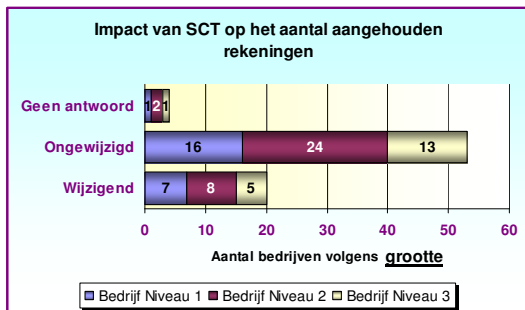
- Zullen die bedrijven die een wijzigend aantal rekeningen zullen gebruiken (26% of 20 in totaal) méér of minder rekeningen aanhouden? In het binnenland en in het buitenland? (basis: 20 bedrijven)

Nagenoeg al deze bedrijven (op één na) zullen ‘minder’ rekeningen aanhouden dan vandaag:

- vooral het aantal rekeningen aangehouden bij een buitenlandse bank lijken drastisch te zullen verminderen: in totaal méér dan 80% rationaliseert in het aantal buitenlandse rekeningen.
- toch zullen ook 35% van deze bedrijven ook in het binnenland minder rekeningen aanhouden.

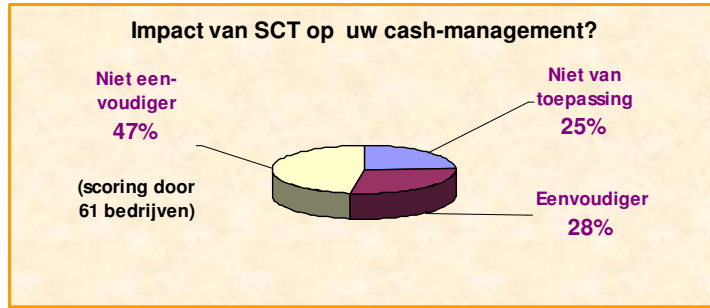
Is er een tendens waar te nemen in het wijzigingsgedrag volgens het ‘type’ bedrijf? Bekijken we de scores per type en per classificatiecriterium (op 100% van de bevraagde bedrijven). (basis: 77 bedrijven)

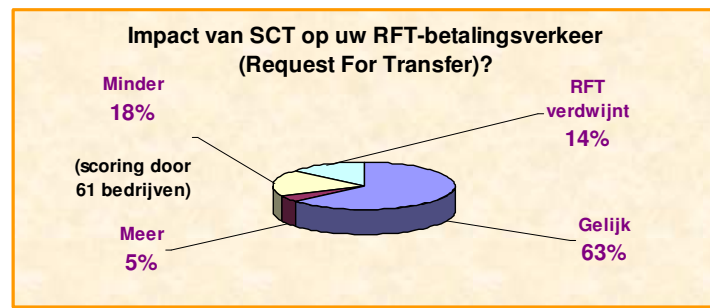
Vooral bedrijven met complex betalingsverkeer, met buitenlandse vestigingen en actief in cash-management, zullen hun aantal bankrekeningen (en bankiers) verminderen.

○ **Impact van de SCT op het cash-management (basis: 61 bedrijven)**

Aan 61 van de 77 bedrijven (willekeurig geselecteerd) werden in een uitgebreidere bevraging extra vragen gesteld rond de impact van SCT, heel specifiek wat het cash-management en het gebruik van het Request For Transfer (RFT) betalingsinstrument betreft. Welke zijn de conclusies?

28% van de bedrijven zien hun cash-management vereenvoudigen.

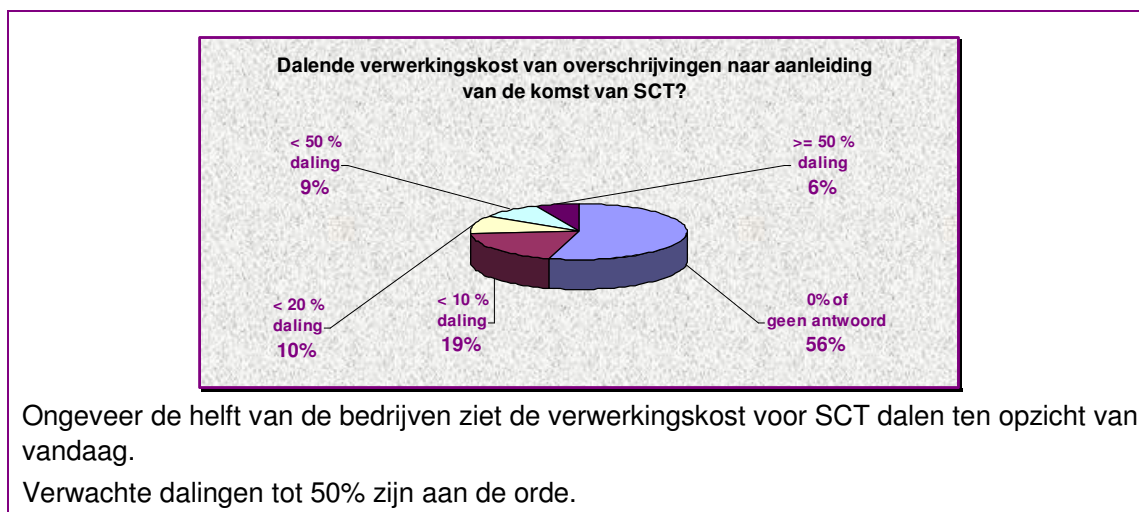

De helft van het aantal bevroegde bedrijven (32 van de 61) gebruikt het Request For Transfer (RFT) betalingsinstrument: een opdracht die het bedrijf doorstuurt aan zijn (binnenlandse) bankier ter debitering van zijn rekening bij een andere (buitenlandse) bankier.

Van die bedrijven die momenteel RFT opdrachten uitsturen, ziet één derde het aantal verminderen of verdwijnen.

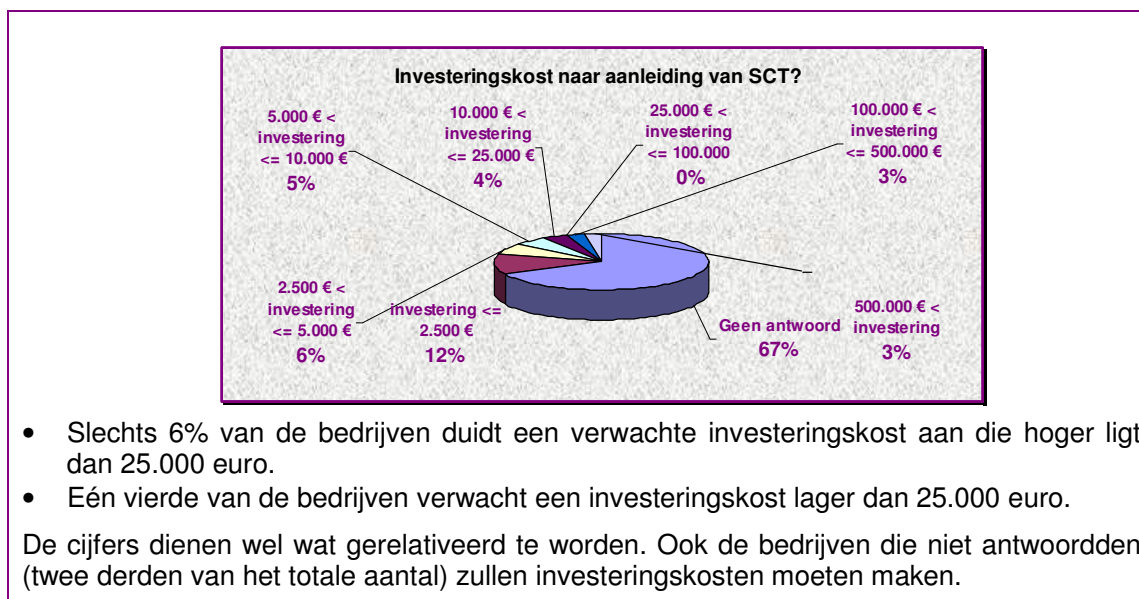
● **Daling van de verwerkingskost van overschrijvingen (basis: 77 bedrijven)**

Lagere interne verwerkingskost wordt aangeduid als één van de belangrijke opportuniteiten voor SCT. Maar, in welke mate verwachten de bevroegde bedrijven een daling van deze kosten?

- **Gevaren (basis: 77 bedrijven)**

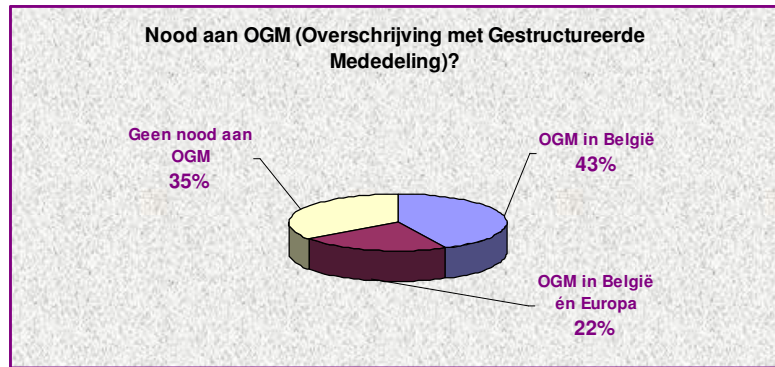
Naast de vrees tot hogere tarifiering door de banken, zijn de te maken investeringskosten één van de hoogst ingeschatte gevaren door de bedrijven (zie eerder, productoverkoepelend). Welke investeringen zien de bedrijven nodig voor SCT?

- **Verwachte services door de Belgische banken**

Het overgrote gedeelte van de Belgische bedrijven (79%) heeft blijvende nood aan 'added value' services door de banken. Een overzicht van de belangrijkste aangehaalde services die verwacht worden:

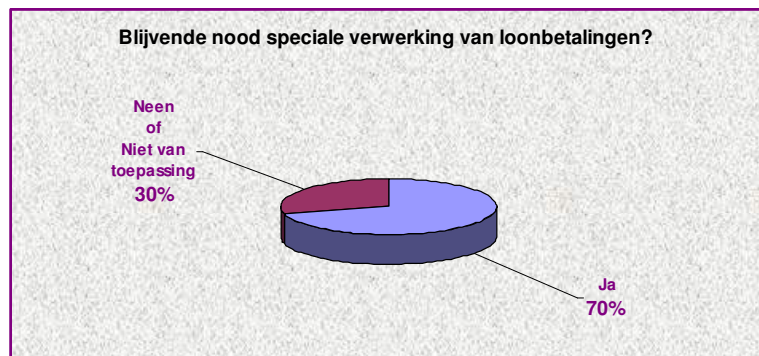
○ **Overschrijving met Gestructureerde Mededeling (OGM) (basis: 77 bedrijven)**

- 43% van de bedrijven verwacht de blijvende ondersteuning van de OGM (“Overschrijving met Gestructureerde Mededeling” vorm +++123/1234/12397+++ in louter Belgische context (overschrijvingen in opdracht van Belgische klanten).
- Hier bovenop wou 22% van de bedrijven het gebruik van een OGM graag uitgebreid zien tot een Europese context.
Deze bedrijven zullen minstens nog even op hun honger blijven zitten. Febelfin kon de “Belgische” OGM wel doordrukken als een door de EPC erkende ‘added value for local communities’, maar een algemeen bruikbare “Europese” OGM komt er voorlopig niet.
Verwacht wordt de EPC initiatieven zal nemen opdat een Europese OGM in een latere versie van de SCT wél zou ondersteund worden.

○ **Speciale verwerkingen, bv. ‘loonbetalingen’ (basis: 77 bedrijven)**

Loonbetalingen resulteren bij sommige banken momenteel in een speciale verwerking naar de begunstigde (de werknemer) toe. Voornamelijk de gelijktijdige creditering van werknemers die klant zijn bij dezelfde bank als de werkgever, en zij die klant zijn bij een andere bank (waarvoor normaliter de creditering op rekening pas één dag later zou gebeuren). Zijn speciale verwerkingen zoals deze een blijvende must voor de bedrijven, of aanvaarden de bedrijven een meer algemene, minder gecustomiseerde verwerking?

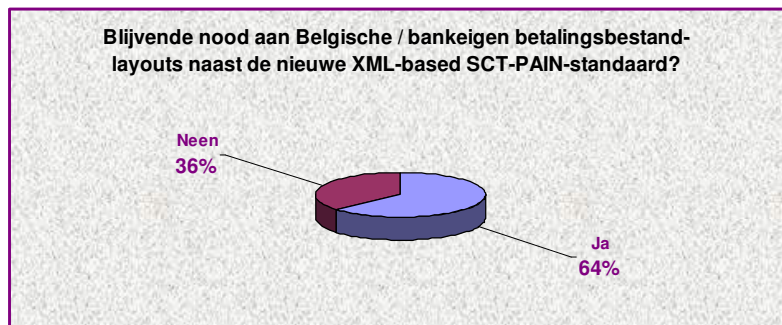
Bedrijven gaan er zeker niet van uit dat naar aanleiding van SEPA minder specifieke of speciale verwerkingen zouden ondersteund worden door de banken.

○ **Ondersteunde formaten voor betalingsbestanden (basis: 77 bedrijven)**

In Deel I onder 'Standaarden voor het uitwisselen van gegevens' beschreven we reeds uitvoerig dat de nieuwe standaard voor het doorsturen van bestanden met SEPA-overschrijvingen het XML-based SCT-berichtentype CustomerCreditTransferInitiation (CCTI) is (MX.pain.001), een ISO 20022-standaard.

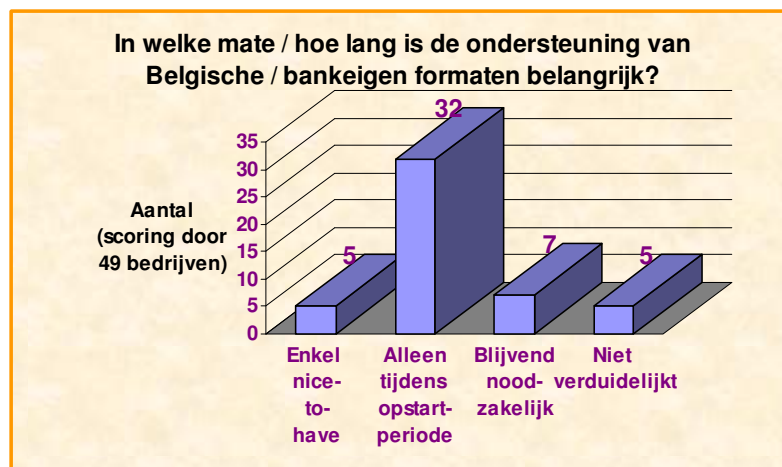
Zijn de Belgische bedrijven bereid en van plan om van bij de start van SEPA om te schakelen naar deze layout voor uitgaande SCT's? Of verwachten, verlangen of eisen ze blijvende ondersteuning van de huidige layouts, ook voor SEPA-overschrijvingen? Bijvoorbeeld het Belgische CIRI51-formaat, bestemd voor de huidige EU- en crossborder-betalingen?

Als opdrachtgevende rekening kan dan bv. wel geen IBAN structuur meegegeven worden (deze rekening is in het CIRI51-formaat beperkt tot 12 posities). De bank zou dan verplicht worden de opdrachtgevende rekening te transformeren naar IBAN vóór afstand aan het clearinghuis.

Twee op drie bedrijven wil file-based SCT-betalingen afstaan in een bestandslayout die afwijkt van de SEPA-standaarden.

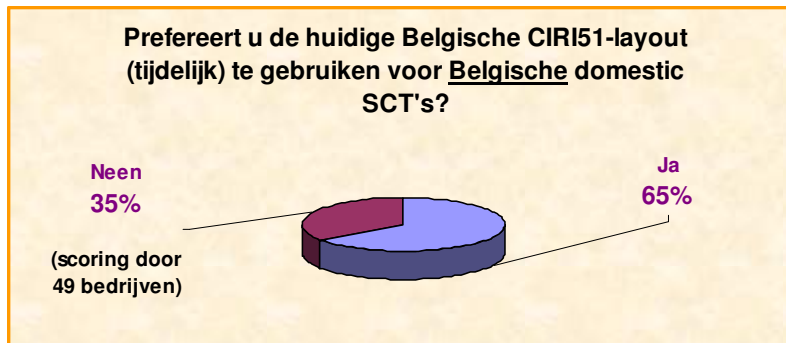
In welke mate en binnen welk tijds kader is die afwijkende bestandslayout belangrijk voor die 64% van de bedrijven? (basis: 49 bedrijven)

- Het overgrote deel van de bedrijven wenst dergelijke ondersteuning tijdelijk, tijdens een opstartperiode.

Het CIRI51-formaat is het Belgische formaat dat meest in aanmerking komt om als tijdelijke 'surrogaat' SCT oplossing gebruikt te worden. Dit formaat wordt vandaag gebruikt voor grensoverschrijdende overschrijvingen binnen en buiten Europa. Voor domestic overschrijvingen wordt het eenvoudigere CIRI01-formaat gebruikt. Maar, door zijn structuur komt dit formaat veel minder in aanmerking om er SCT-overschrijvingen in op te nemen. Zo is er bijvoorbeeld geen IBAN en BIC van de begunstigde tegenpartij mogelijk.

In welke mate willen de bedrijven die kiezen voor tijdelijke Belgische of bankeigen formaten ondersteuning voor SCT-betalingen, ook de binnenlandse overschrijvingen graag in een (buitenlandse) CIRI51-layout afstaan? (basis: 49 bedrijven)

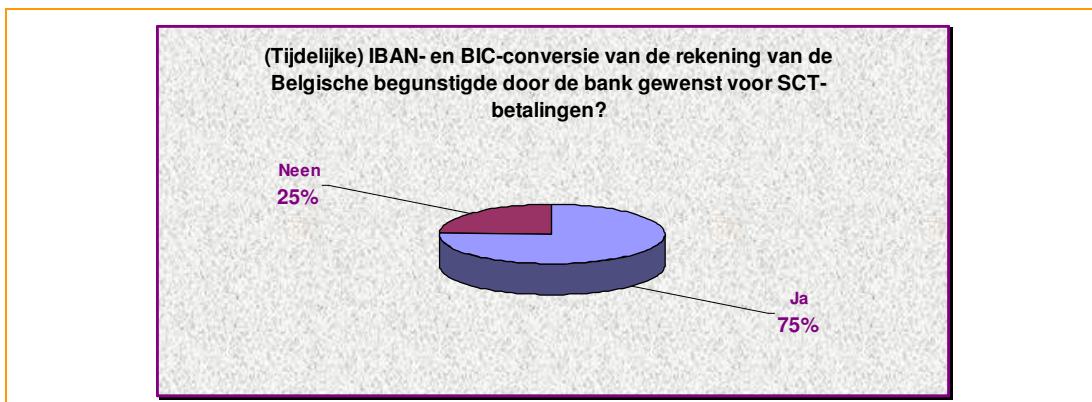

- Twee derden van deze bedrijven (of 42% van het totale aantal bedrijven) wil ook graag - voornamelijk tijdelijk - Belgische domestic SCT's afstaan in de huidige Belgische buitenlandse CIRI51-layout.

o **IBAN en BIC conversie (basis: 77 bedrijven)**

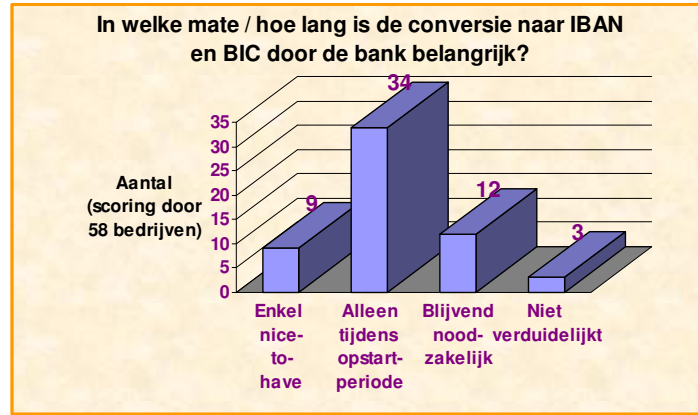
SCT vereist aanduiding van IBAN en bijhorende bankidentificatie (BIC) voor zowel de opdrachtgevende als begunstigde rekening. De meeste bedrijven houden vandaag een leveranciersbestand bij met daarin de bankrekeningnummers van Belgische leveranciers in nationaal, 12-delig formaat. Dus geen IBAN en evenmin een BIC.

Verwachten de bedrijven dat de bank deze begunstigde rekeningen aanvaardt voor uitgaande SCT-betalingen (bestanden in XML-based PAIN-layout, CIRI51 of manuele registratie) en ze omzet in IBAN en BIC vóór verdere verwerking? Zo kan het bedrijf, zeker op korte termijn, bijvoorbeeld conversiekosten uitsparen.

- Drie op vier bedrijven wil dat de bank voorziet in een conversie van het Belgische rekeningnummer van de begunstigde naar IBAN en BIC.

In welke mate en binnen welk tijds kader is rekeningenconversie belangrijk voor die 75% van de bedrijven? (basis: 58 bedrijven)

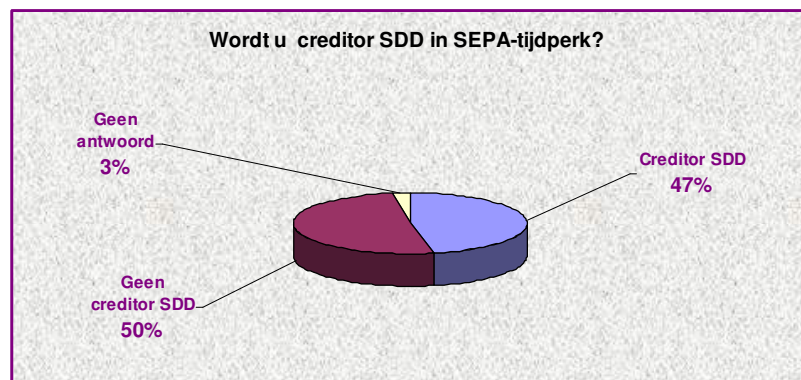
- Het overgrote deel van de bedrijven wenst dergelijke ondersteuning slechts tijdelijk, tijdens een opstartperiode.
- Merken we nog op dat onder de rubriek 'andere verwachtingen' door drie bedrijven gevraagd werd dat de bank hen een omrekeningsmodule BBAN naar IBAN en BIC (voor Belgische rekeningen) zou aanleveren. In die zin kan het bedrijf dan een éénmalige conversie uitvoeren, en de bestanden afstaan in een correcte vorm, dus mét IBAN en BIC.

2.1.2.6 Impact van de SEPA Direct Debit (SDD)

De enquête richt zich in beperktere mate ook tot de SEPA Direct Debit. Over dit product werden de bedrijven op globalere wijze bevroegd.

- **Creditor SDD (basis: 77 bedrijven)**

In welke mate zullen bedrijven innen via SEPA Direct Debits? (basis: 77 bedrijven)

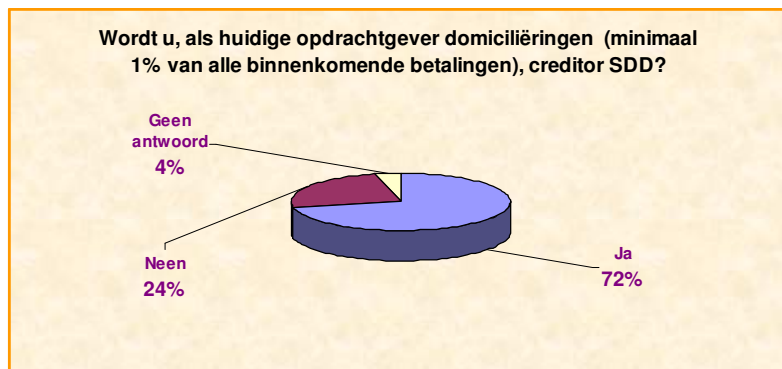
- Ongeveer de helft van de bevroagde bedrijven (36 in aantal) is van plan om als creditor te innen via SDD.

In welke mate willen de toekomstige creditors SDD ook innen ten laste van debtors die een bankrekening voeren in het buitenland? (basis: 36 bedrijven)

- Van alle toekomstige creditors SDD is meer dan 60% van plan om ook te innen van debtors die hun rekening bij een buitenlandse bank aanhouden.

Welke verschuivingen vallen er waar te nemen ten opzichte van de huidige schuldeisers via domiciliëring? (basis: 25 bedrijven)

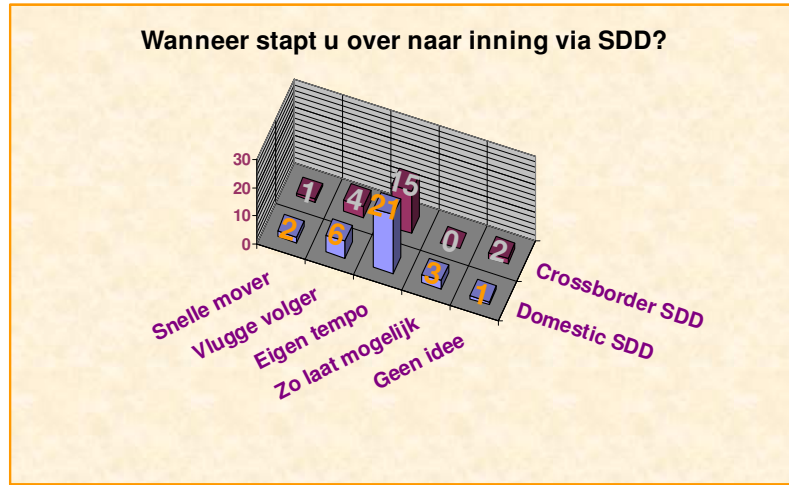

- Eén vierde van de bedrijven die vandaag minstens 1% van hun binnenkomend geld innen via domiciliëringen, is van plan om in SEPA-tijdperk geen creditor SDD te worden.

Van de zes bedrijven die niet langer zullen innen haalt één momenteel 80% van zijn inkomsten binnen via domiciliëringen, twee andere tussen de 5 à 10%.

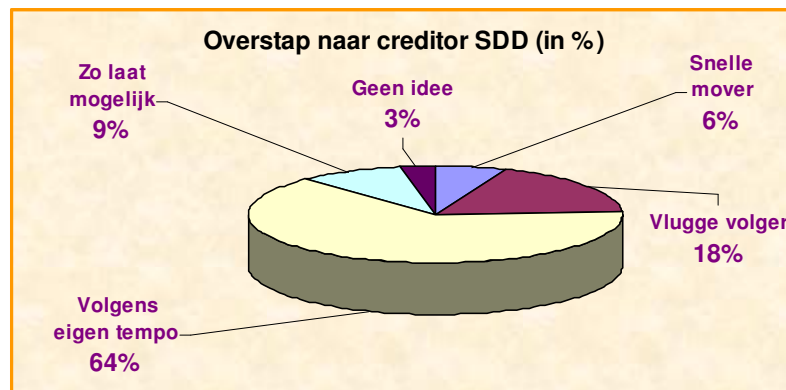
○ **Wanneer stappen de bedrijven over naar inning via SDD? (basis: 36 bedrijven)**

Bekijken we, vertrekkende van de 36 bedrijven (47% van het totaal) die creditor SDD worden, meer in detail wanneer zij deze overgang zien:

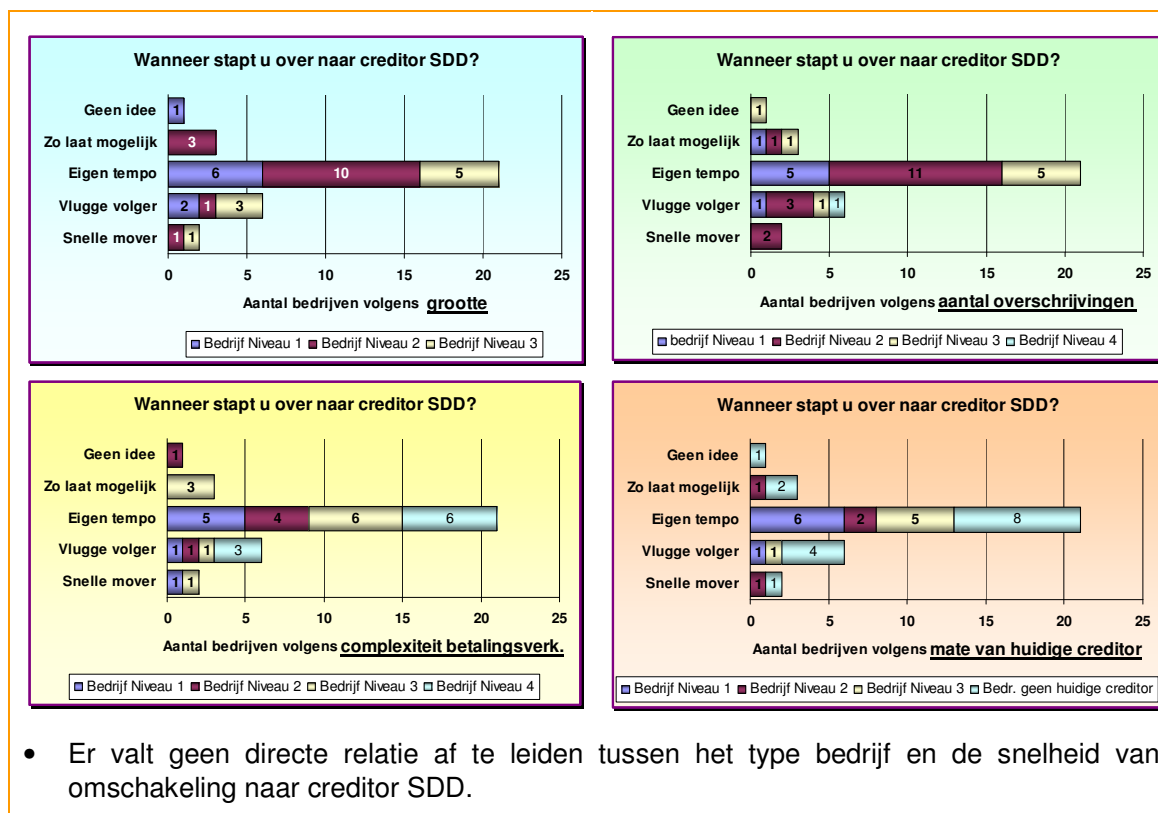
- Het merendeel van de bedrijven stapt over 'op eigen tempo'.
- Een respectabel aantal bedrijven stapt over naar de SDD bij de start van SEPA per begin 2009 (snelle movers) of in de loop van 2009 (vlugge volgers) (opmerking: inmiddels, na de bevraging, is de Belgische start van SDD verschoven naar 1 november 2009).
- Slechts weinig bedrijven willen zo lang mogelijk wachten om over te schakelen
- Op het ogenblik dat bedrijven overstappen naar de domestic SDD's (33 in totaal), zullen ze - indien van toepassing - ook starten met het innen van crossborder SDD's (22 in totaal).

Uitgedrukt in percentages (gebaseerd op domestic SDD's) geeft dit volgend resultaat:

o **Stappen de top-bedrijven sneller over dan de overige bedrijven? (basis: 33 bedrijven)**

In welke mate speelt het type bedrijf mee in deze verdeling? Uitgesplitst volgens de verschillende classificatiecriteria op een totaal van 33 bedrijven (gebaseerd op domestic SDD's)

• Er valt geen directe relatie af te leiden tussen het type bedrijf en de snelheid van omschakeling naar creditor SDD.

• **Zijn de timings voor de verplichte overstap naar SDD problematisch?**

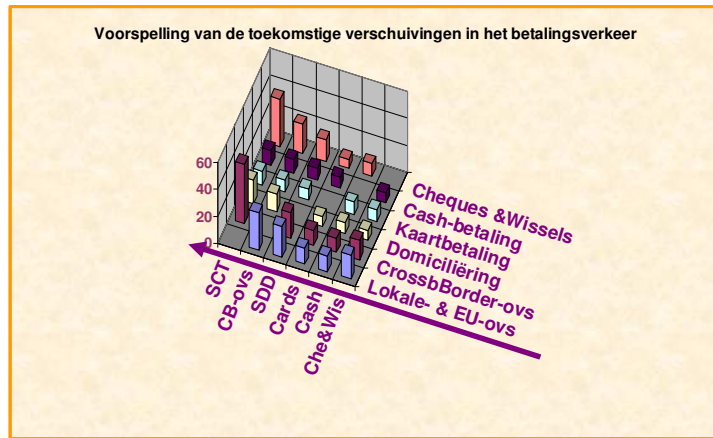
- Slechts twee bedrijven zien een overstap vóór 2010 als 'problematisch' (cf. het initiële Belgische migratieplan domiciliëringen voorzag een verplichte overstap tegen eind 2009, dit is inmiddels wel herroepen).
- Slechts één bedrijf beschouwt een verplichte overstap vóór 2011 'problematisch' (cf. het huidige Europese migratieplan van de EPC verplicht de overstap van alle lokale incassosystemen naar SDD tegen eind 2010)
- Eén bedrijf overweegt om 'tijdelijk' te innen via SCT (door het uitsturen van facturen) in de plaats van SDD omwille van de opgelegde tijdsdruk.

2.1.2.7 Impact van SEPA op betaalinstrumenten en relatie met de huidige bankier

In een slotronde werden aan 61 van de 77 bedrijven (willekeurig geselecteerd) in een uitgebreidere bevraging extra volgende vragen gesteld:

- **Voorspelde verschuivingen in het betalingsverkeer gedrag (basis: 61 bedrijven)**

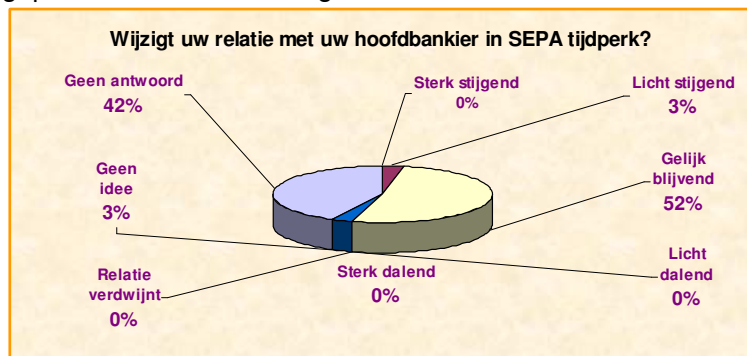
Gegeven alle mogelijke implicaties en (on)duidelijkheden rond SEPA, welke is de prognose van de bedrijven met betrekking tot mogelijke verschuivingen in de door hen gebruikte betaalinstrumenten (scoring van 0 tot 3 in functie van volumes)?

- Verschuivingen worden voorspeld in alle richtingen (bv. van cheques naar meer cash- of SCT-betalingen, maar anderzijds ook van overschrijvingen naar cheques)
- Schematisch gezien zullen vooral de SCT-betalingen toenemen, in hoofdzaak ten nadele van Crossborder overschrijvingen en Cheques en Wissels.

- **Voorspelde relatie met de huidige hoofdbankier (basis: 61 bedrijven)**

Er werd ook gepolst naar de toekomstige relatie met de hoofdbankier.

De relatie blijft nagenoeg ongewijzigd, maar alle antwoordende bedrijven stelden wel dat dit afhankelijk is van voornamelijk:

- de blijvende service door de bankier (85% van de antwoordende banken)
- de toekomstige tarifiering door de bankier (70% van de antwoordende banken).

2.1.3 Impact op de Belgische banken.

2.1.3.1 De bevraagde banken

Ook aan het gros van de Belgische banken werd een enquêteformulier bezorgd. **Vijf banken** antwoordden:

- vier grootbanken (met minimum 10.000 werknemers)
- één kleinere bank (tussen de 100 en 1.000 werknemers).

In deze paragraaf vindt u de resultaten van de antwoorden van de banken. Onder § 2.3.2. 'Enquêteformulier banken (Engelstalige versie)' vindt u ter volledigheid de vragenlijst die aan de basis lag.

In 'Bijlage 4 'Extracten uit de resultaten van de bankenenquête' vindt u ook een (anonieme) greep uit de antwoorden van de banken.

2.1.3.2 SEPA-awareness

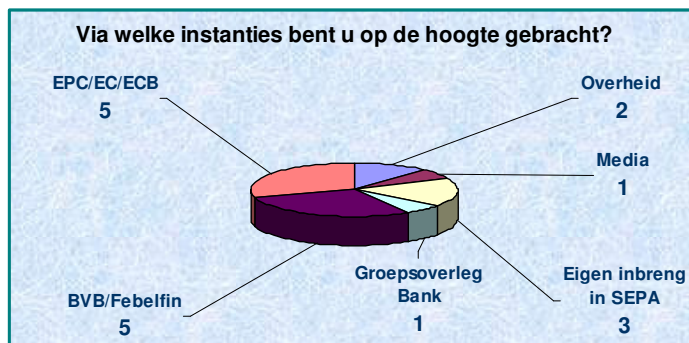
In de periode maart - april 2007 werden ook de banken gepolst naar hun voorkennis van, en huidige betrokkenheid bij SEPA. Dit levert volgende resultaten op:

- **De mate waarin de banken op de hoogte zijn van SEPA (basis: 5 banken)**

Alle banken zijn zeer goed op de hoogte van SEPA. Veel beter dan het gemiddelde bedrijf.

- **De instanties die de banken informeerden (basis: 5 banken)**

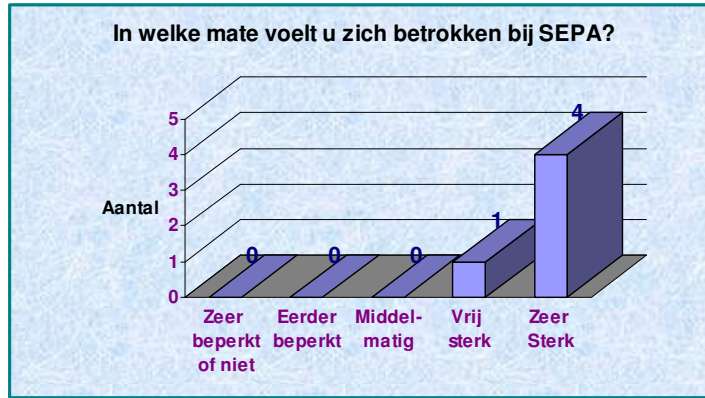
De banken zijn uitvoerig geïnformeerd over SEPA:

- op Europees vlak door de European Payments Council, de Europese Commissie en de Europese Centrale bank (zie deel 1, 'Rollen op Europees niveau')
- op nationaal vlak door de Febelfin, de Belgische Federatie van de financiële sector (zie

deel 1, 'Initiatieven op Belgisch niveau')

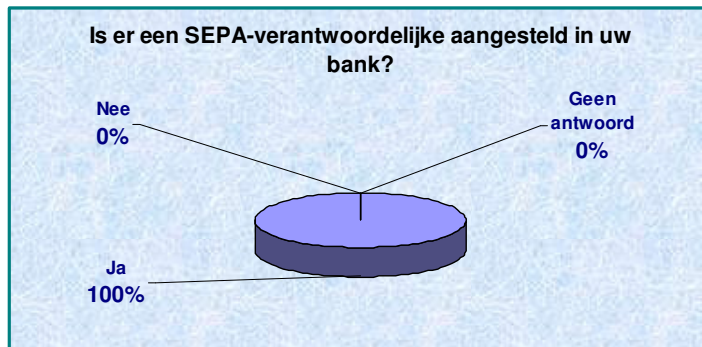
- de grootbanken hebben ook hun eigen inbreng in de SEPA-organen, hetzij zelf, hetzij via het Europese moederhuis.

- **De mate waarin de banken zich betrokken voelen bij SEPA** (basis: 5 banken)

De banken voelen zich zeer sterk betrokken bij SEPA.

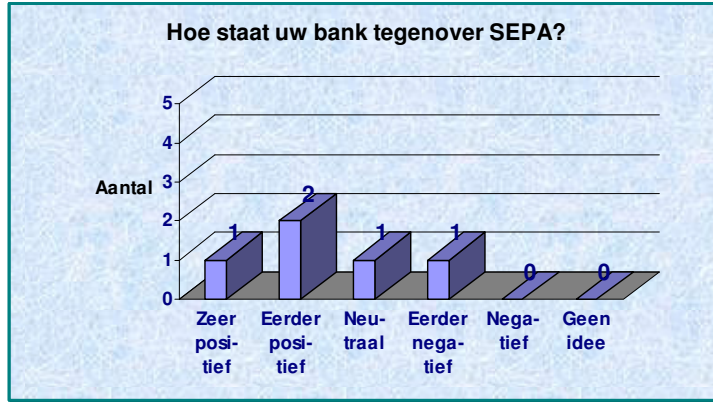
- **De mate waarin de banken bezig met ontwikkelingen voor SEPA** (basis: 5 banken)

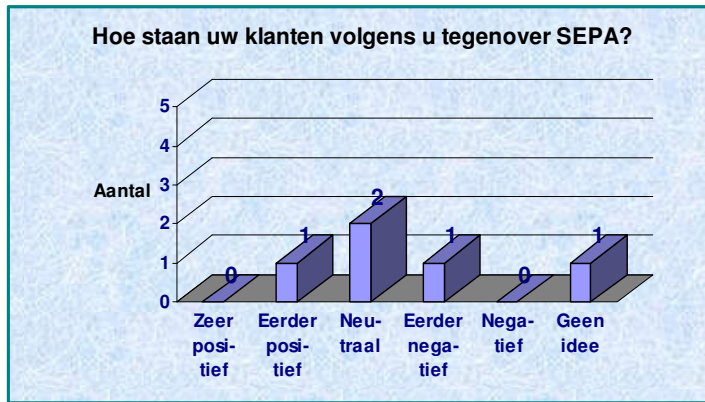
- In alle banken is een een verantwoordelijke voor SEPA opgesteld (tegenover in slechts 22% van de bedrijven).
- Alle banken zijn gestart met IT-matige ontwikkelingen (tegenover slechts 17% van de bedrijven).

2.1.3.3 Houding tegenover SEPA

Hoe staan de banken tegenover SEPA, en wat is hun perceptie van de houding van hun klanten? (Basis: 5 banken)

De houding van de banken tegenover SEPA is overwegend, maar niet louter positief. Dit komt goed overeen met de perceptie die de bedrijven hebben over het standpunt van de banken.

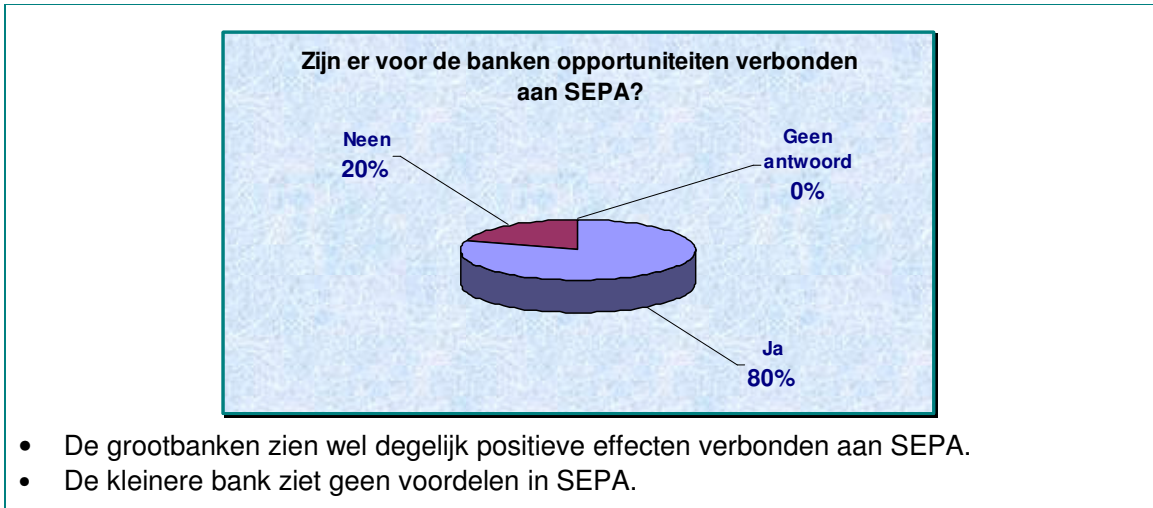
De banken hebben een iets negatiever gevoel over de houding van hun klanten tegenover SEPA dan de bevroegde bedrijven zelf. De banken melden wel dat de bedrijven over het algemeen méér opportuniteiten zien in SEPA dan de particulieren die ook in de beoordeling van de banken zijn opgenomen.

2.1.3.4 Opportuniteiten en threats van SEPA

Ook in de bankenenquête werden in de 'algemene' bevrogingsronde alle SEPA-producten onder de loep genomen, inclusief cards: welke zijn de mogelijke opportuniteiten en de mogelijke gevaren per SEPA-product?

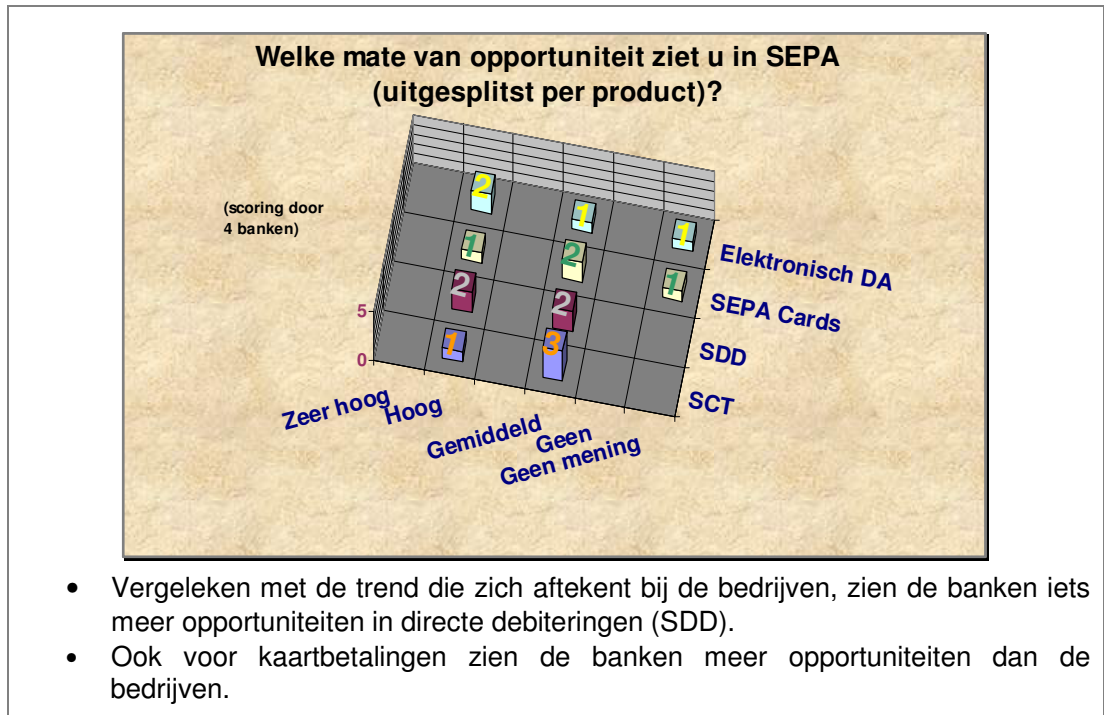
- **Opportunities (basis: 5 banks)**

In welke mate zien de banken mogelijke opportuniteiten verbonden aan SEPA?

- **Afhankelijkheid ten opzichte van de verschillende SEPA-producten (basis: 4 banken)**

Bekijken we, vertrekkende van de 4 banken (80% van het totaal) die opportuniteiten zien, meer in detail hoe de verhoudingen liggen tussen de verschillende producten:

• **Gevaren** (basis: 5 banken)

In welke mate zien de banken mogelijke gevaren verbonden aan SEPA?

- De grootbanken zien wel degelijk ook mogelijke gevaren verbonden aan SEPA.
- De kleinere bank ziet - naast geen voordelen - ook geen echte gevaren in SEPA.

○ **Afhankelijkheid ten opzicht van de verschillende SEPA-producten** (basis: 4 banken)

Bekijken we, vertrekkende van de 4 banken (80% van het totaal) die gevaren zien, meer in detail hoe de verhoudingen liggen tussen de verschillende producten:

Ook de mogelijke gevaren scoren bij de banken iets hoger dan bij de bedrijven:

- voor de directe debiteringen worden de gevaren het grootst ervaren.
- ook voor kaartbetalingen worden gevaren gezien. Wellicht vooral vanuit de vrees tot genoodzaakte grote nieuwe investeringen in de kaartenwereld.

2.1.3.5 Impact van de SEPA Credit Transfer (SCT)

De enquête concentreert zich op de SEPA Credit Transfer. Rond dit product werden de banken uitgebreider bevraagd.

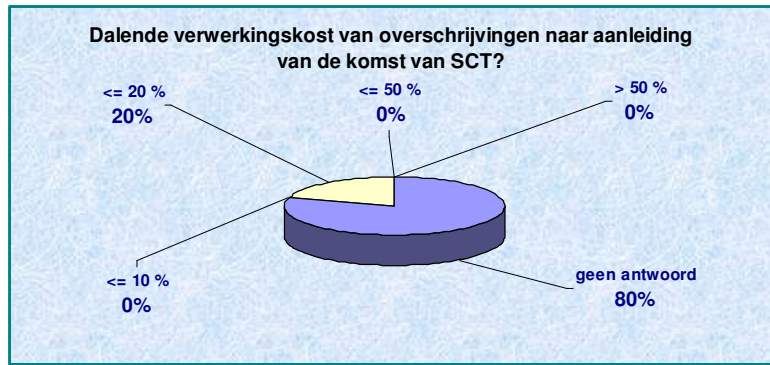
In Deel I haalden we onder ‘Voordelen en mogelijke gevaren van SEPA’ aan welke voordelen de EPC ziet voor gebruikers, handelaren, bedrijven en overheidsinstanties. Bijkomend meldt de EPC dat de voordelen voor de banken voornamelijk te vinden zijn in “de mogelijkheid tot innovatieve productontwikkeling, het aanboren van nieuwe markten en het binnenhalen van nieuwe klanten”.

In welke mate komt de voordelen die EPC publiceert op haar website overeen met de opvatting van de bevraagde banken? En in hoeverre loopt dit gelijk met de reeds eerder gemelde opvatting van de bedrijven? Een overzicht:

SEPA Benefits to Bank Customers (EPC's point of view)					Enquête	
New SEPA Benefit	Consumers	Merchants	Corporates	Public Administrations	Aantal bedrijven akkoord	Aantal banken akkoord
Common SEPA standards	X	X	X	X	23%	80%
More options for making payments	X	X	X	X	21%	40%
Transparency and clarity of charges	X	X	X	X	18%	60%
Common processes with reduced costs/complexity	X	X	X	X	16%	60%
End to end automated processes		X	X	X	10%	60%
Lower cost standard software and services		X	X	X	10%	20%
Predictable execution times	X	X	X	X	16%	60%
Transaction pooling / STP multi country operations, better liquidity management		X	X		8%	60%
One account serves all Europe	X	X	X	X	7%	60%
Common Scheme Governance	X	X	X	X	3%	40%
Reduced fraud	X	X		X	3%	0%

- **Opportunities: daling van de verwerkingskost van overschrijvingen (basis: 5 banken)**

Lagere interne verwerkingskost wordt door de EPC aangeduid als één van de belangrijke opportuniteiten voor SCT. Dit werd door slechts één van de bevraagde banken bevestigd (20%). Ook slechts 10% van de bedrijven duidde dit als opportuniteit aan. Maar, bij verdere bevraging zag toch 50% van de bedrijven die kost wel dalen (zelfs tot 50%). Hoe zien de banken hun verwerkingskost evolueren? In een bijkomende vraag werd gepolst ‘in welke mate’ de bevraagde banken voor henzelf een daling van de verwerkingskosten zien, uitgedrukt in een percentage ten opzicht van de huidige kosten:

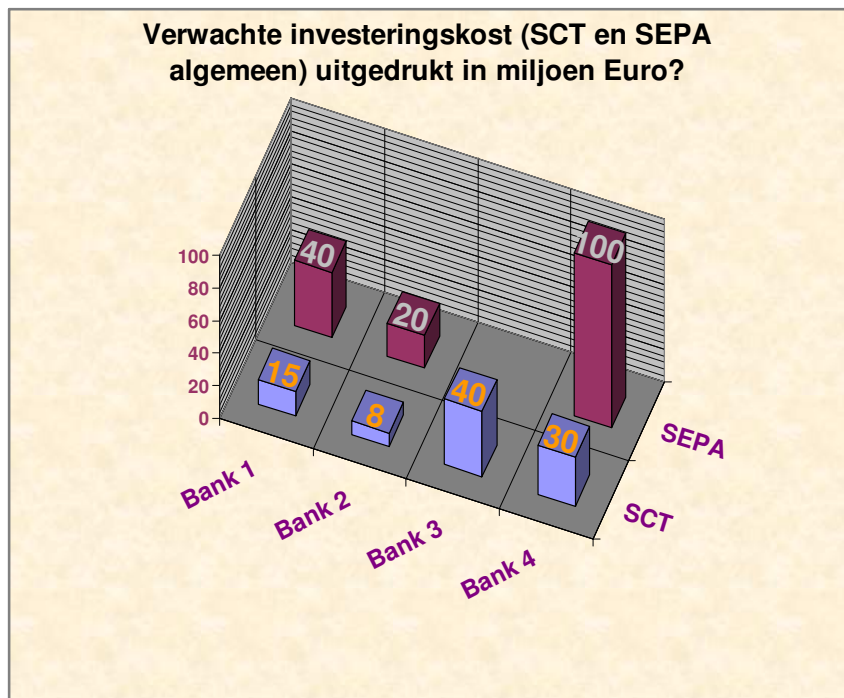

- De meeste banken geven geen antwoord rond de verwachte dalende verwerkingskost.
- Eén bank heeft het over een vermindering van deze kost met 20%.

De banken lijken er niet van overtuigd dat het samensmelten van hun betalingssystemen voor binnenlandse overschrijvingen enerzijds en EU-overschrijvingen anderzijds zal leiden tot een goedkopere verwerking. Eén van de redenen zou kunnen zijn dat de banken vrezen dat de externe clearingkost van een SCT-betaling hoger zal zijn dan de huidige UCV-clearingkost van de Belgische overschrijving.

• **Gevaren: de te maken investeringskosten (basis: 4 banken)**

Welke investeringen zien de banken nodig voor SEPA in het algemeen, en voor het onderdeel SCT in het bijzonder? Het antwoord van de vier grootbanken:

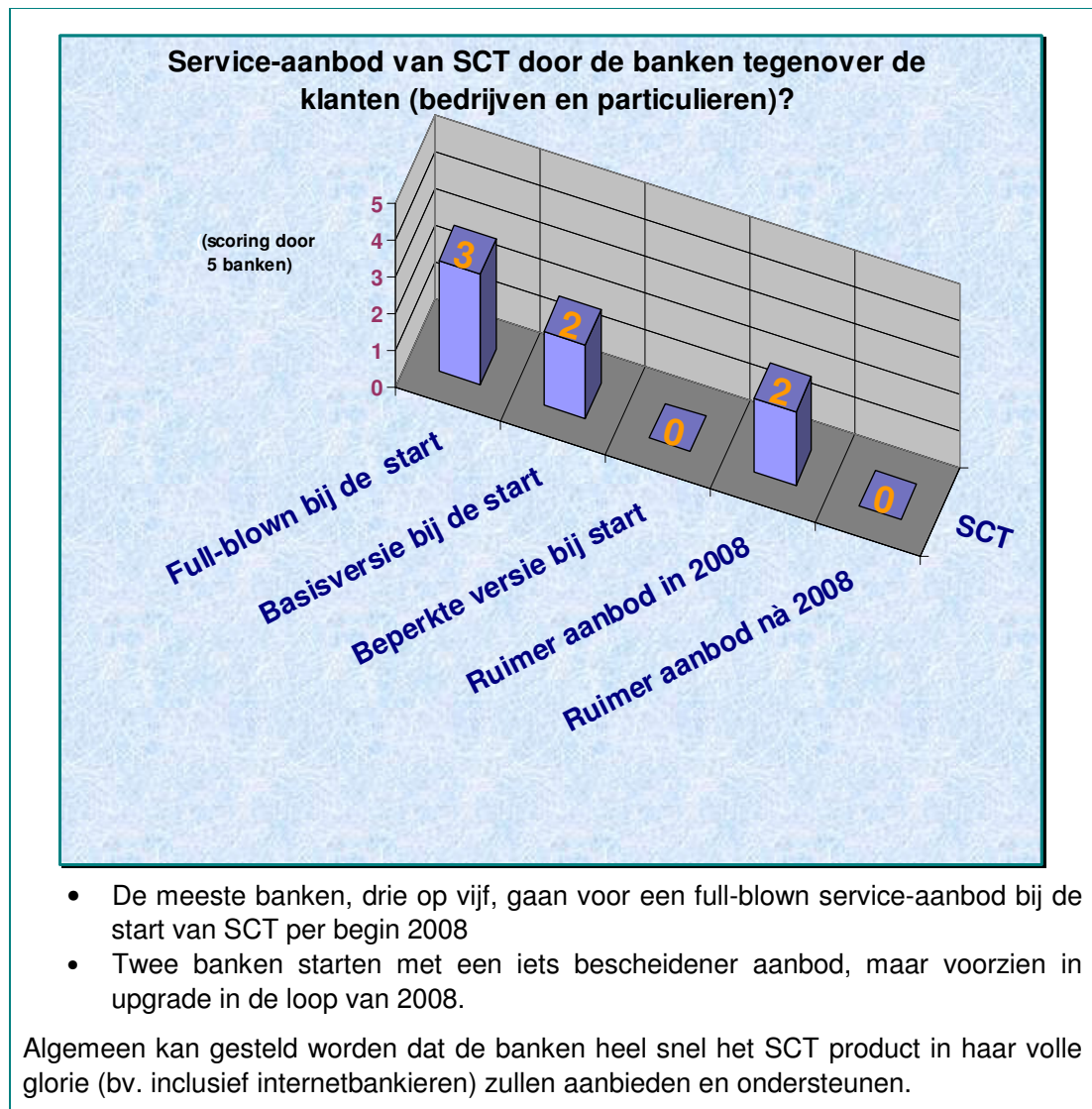

De te maken investeringen door de banken lijken enorme proporties aan te nemen.

- **Service offering door de Belgische banken**

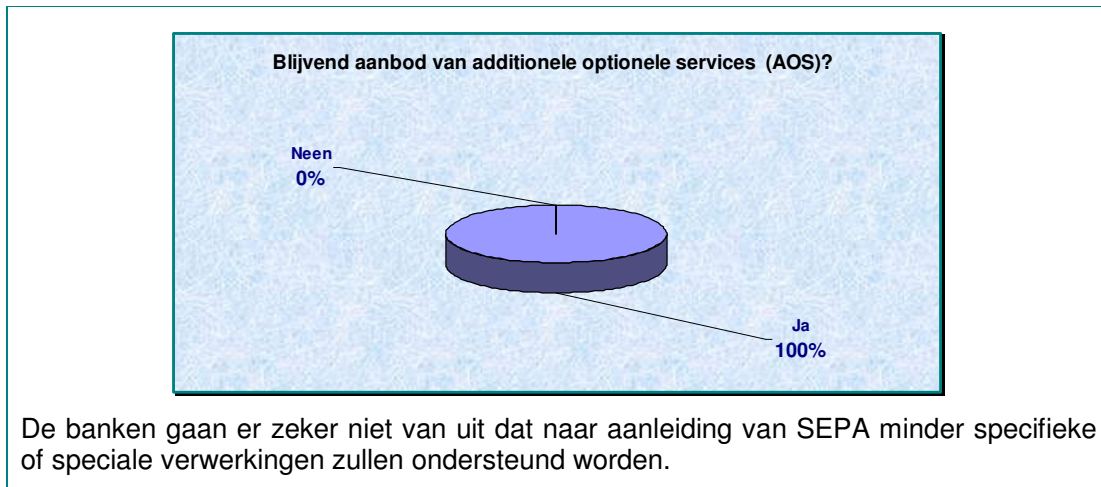
Eerst gaan we na welke SCT-services de banken aanbieden aan hun klanten: de bedrijven en de particulieren. Daarna bekijken we voor die banken die ook services aanbieden aan derde banken (onderdeelnemers SEPA) welke hiervoor het aanbod is.

- **Service-offering door de Belgische banken aan bedrijven en particulieren (basis: 5 banken)**

- **Service-offering van 'Additonele Optionele Services' (AOS) (basis: 5 banken)**

Is SEPA een aanleiding voor de banken om enkel nog een generieke, basis service aan te bieden aan haar klanten, en zo te besparen op nieuwe investeringen? Of blijven de banken een waaier van additionele services met toegevoegde waarde (added values) aanbieden?

Bekijken we enkele van deze mogelijke “added values” meer in detail:

- **Overschrijving met Gestructureerde Mededeling**

Ondersteuning van de Belgische OGM (Overschrijving met Gestructureerde Mededeling) is verworven op Belgisch niveau (zie [Deel I 'De overschrijving: SEPA Credit Transfer'](#)), en zal dus door de Belgische banken blijvend ondersteund worden.

- **Speciale verwerkingen, bv. 'loonbetalingen' (basis: 5 banken)**

Loonbetalingen resulteren bij sommige banken momenteel in een speciale verwerking naar de begunstigde (de werknemer) toe. Voornamelijk de gelijktijdige creditering van werknemers die klant zijn bij dezelfde bank als de werkgever, en zij die klant zijn bij een andere bank (waarvoor normaliter de creditering op rekening pas één dag later zou gebeuren). Zijn speciale verwerkingen zoals deze een blijvende service, of zullen de banken in dergelijke services rationaliseren naar aanleiding van SEPA (om bv. de te maken investeringen onder controle te houden)?

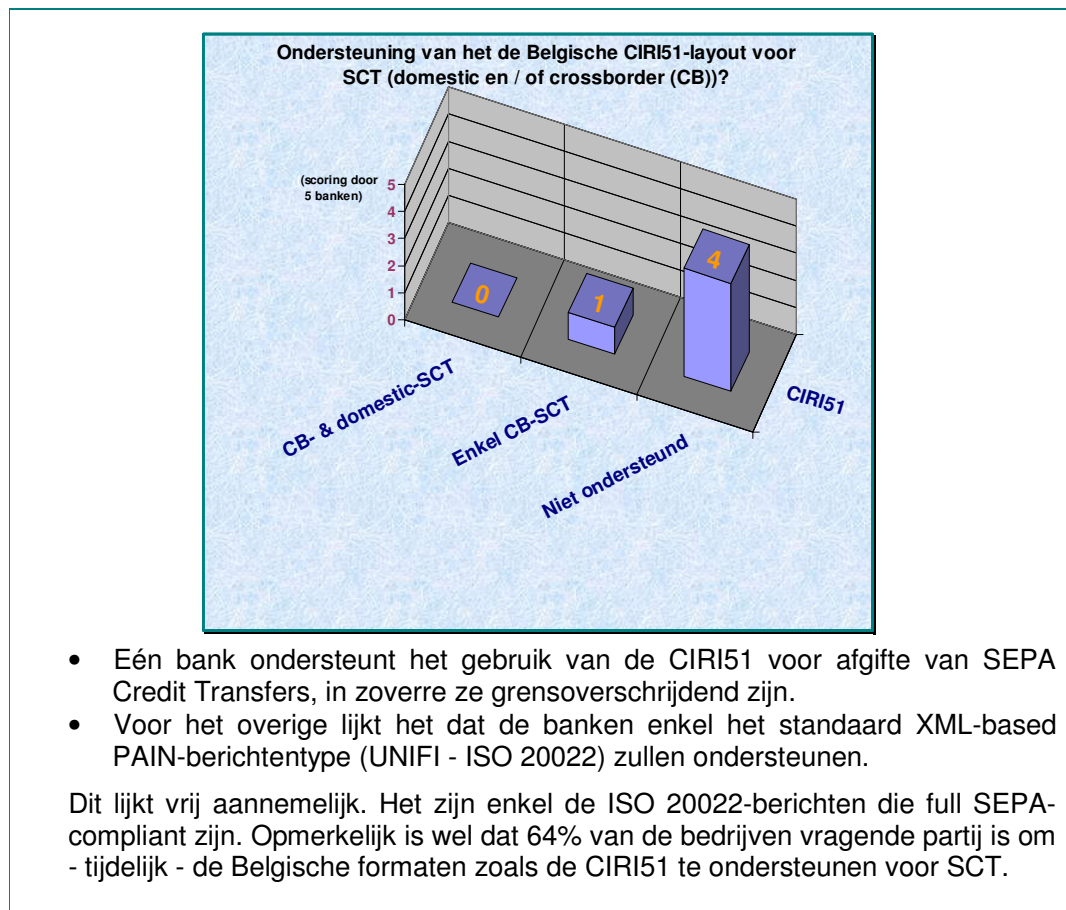

- **Ondersteunde formaten voor betalingsbestanden (basis: 5 banken)**

In Deel I onder 'Standaarden voor het uitwisselen van gegevens' beschreven we reeds uitvoerig dat de nieuwe standaard voor het doorsturen van bestanden met SEPA-overschrijvingen het XML-based PAIN-berichtentype CustomerCredit TransferInitiation (CCTI) is (MX.pain.001), een ISO 20022-standaard.

Zijn de Belgische banken van plan om van bij de start van SEPA bedrijven te doen omschakelen naar deze layout voor uitgaande SCT's? Of ondersteunen ze - al dan niet tijdelijk - de huidige layouts, ook voor SEPA-overschrijvingen? Bijvoorbeeld het Belgische CIRI51-formaat, bestemd voor de huidige EU- en crossborder-betalingen?

Als opdrachtgevende rekening kan dan bv. wel geen IBAN structuur meegegeven worden (deze rekening is in het CIRI51-formaat beperkt tot 12 posities). De bank zou dan verplicht worden de opdrachtgevende rekening te transformeren naar IBAN vóór afstand aan het clearinghuis.

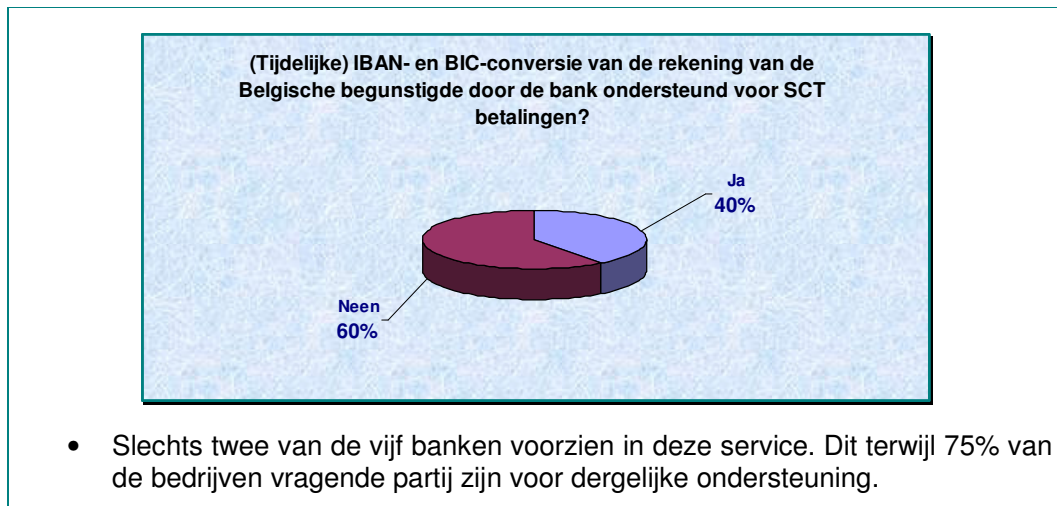

- **IBAN en BIC conversie (basis: 5 banken)**

SCT vereist aanduiding van IBAN en bijhorende bankidentificatie (BIC) voor zowel de opdrachtgevende als begunstigde rekening. De meeste bedrijven houden vandaag een leveranciersbestand bij met daarin de bankrekeningnummers van Belgische leveranciers in nationaal, 12-delig formaat. Dus geen IBAN en evenmin een BIC.

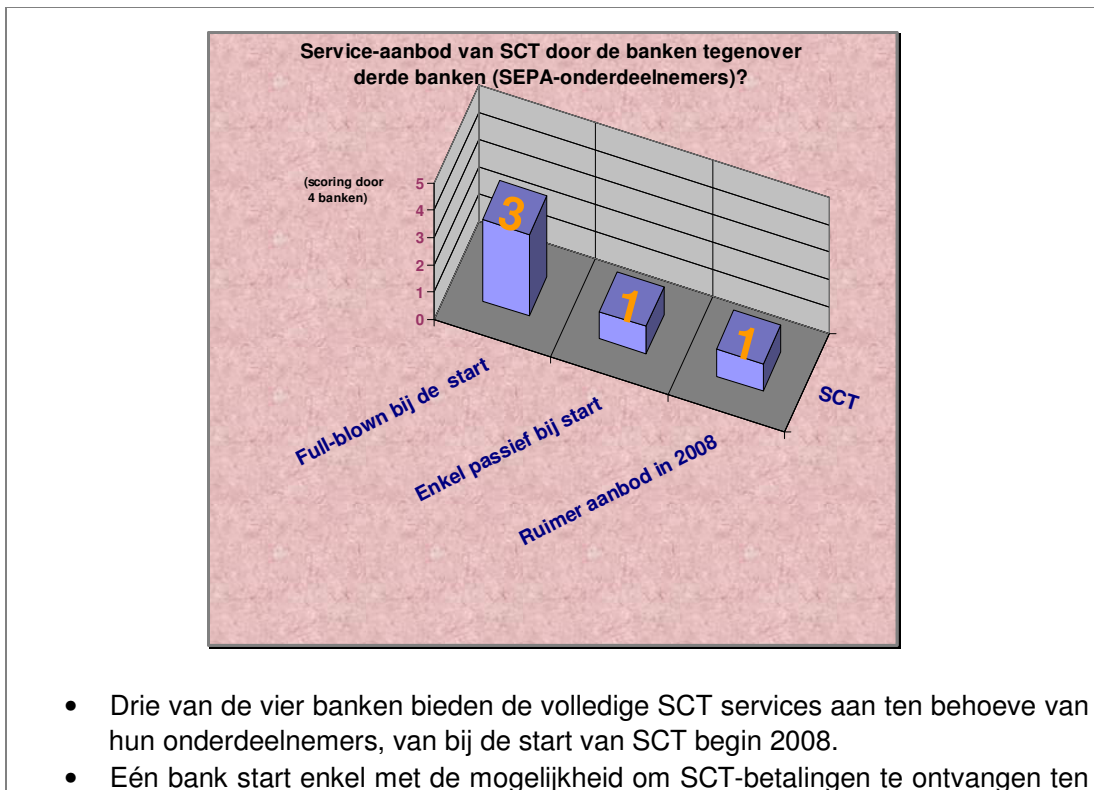
Zullen de banken deze begunstigde rekeningen aanvaarden voor uitgaande SCT-betalingen (bestanden in XML-based PAIN-layout, CIRI51 of manuele registratie) en

ze omzetten in IBAN en BIC vóór verdere verwerking? Zo kan het bedrijf, zeker op korte termijn, bijvoorbeeld conversiekosten uitsparen.

- **Service offering door de Belgische clearingbanken aan derde banken** (basis: 4 banken)

Van de antwoordende banken zijn er vier actief als clearingbank (zie [Deel 1 'Pan European Automated Clearing Houses als Infrastructuur'](#)). In welke mate bieden zij SCT services aan ten behoeve van hun 'onderdeelnemers': banken die hun SEPA-betalingen via hen wensen te clearen?

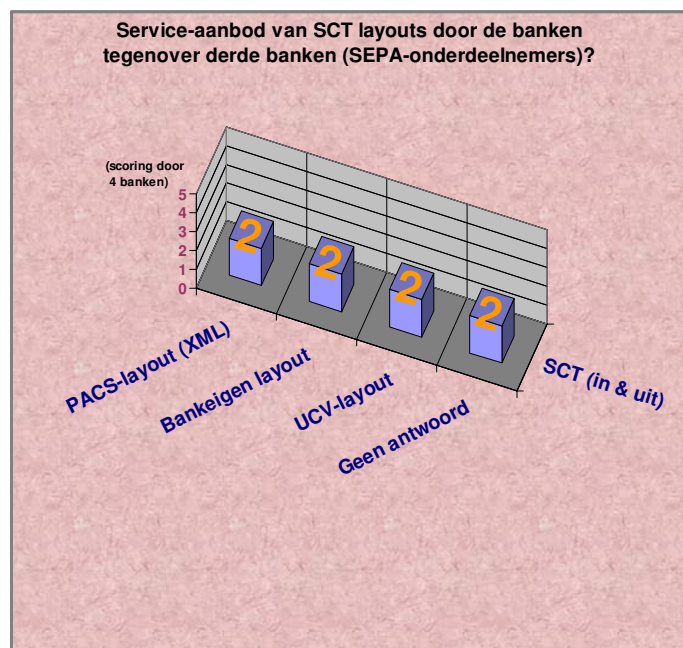

laste van klanten van de onderdeelnemer bij de start (passief). De onderdeelnemer zal pas SCT-betalingen kunnen afstaan in opdracht van haar klanten, ergens in de loop van 2008.

Algemeen kan gesteld worden dat de clearingbanken heel snel het SCT product zullen ondersteunen ten behoeve van hun onderdeelnemers.

- **Ondersteunde formaten voor betalingsbestanden van/voor onderdeelnemers (basis: 4 banken)**

Zijn de Belgische banken van plan om van bij de start van SEPA ook hun onderdeelnemers, veelal kleinere banken, te doen omschakelen naar XML-based PACS-berichten volgens ISO 20022-standaard voor uitgaande en inkomende SCT's (zie ook 'Deel 1 'Standaarden voor het uitwisselen van gegevens')? Of ondersteunen ze een specifieke, bilateraal af te spreken bankeigen SCT-layout (bv. om de onderdeelnemers niet te verplichten XML-based te moeten werken)? Of ondersteunen ze - al dan niet tijdelijk – bijkomend de huidige UCV-layouts, ook voor SEPA-overschrijvingen (met noodzaak tot IBAN en BIC conversie door de clearingbank)?

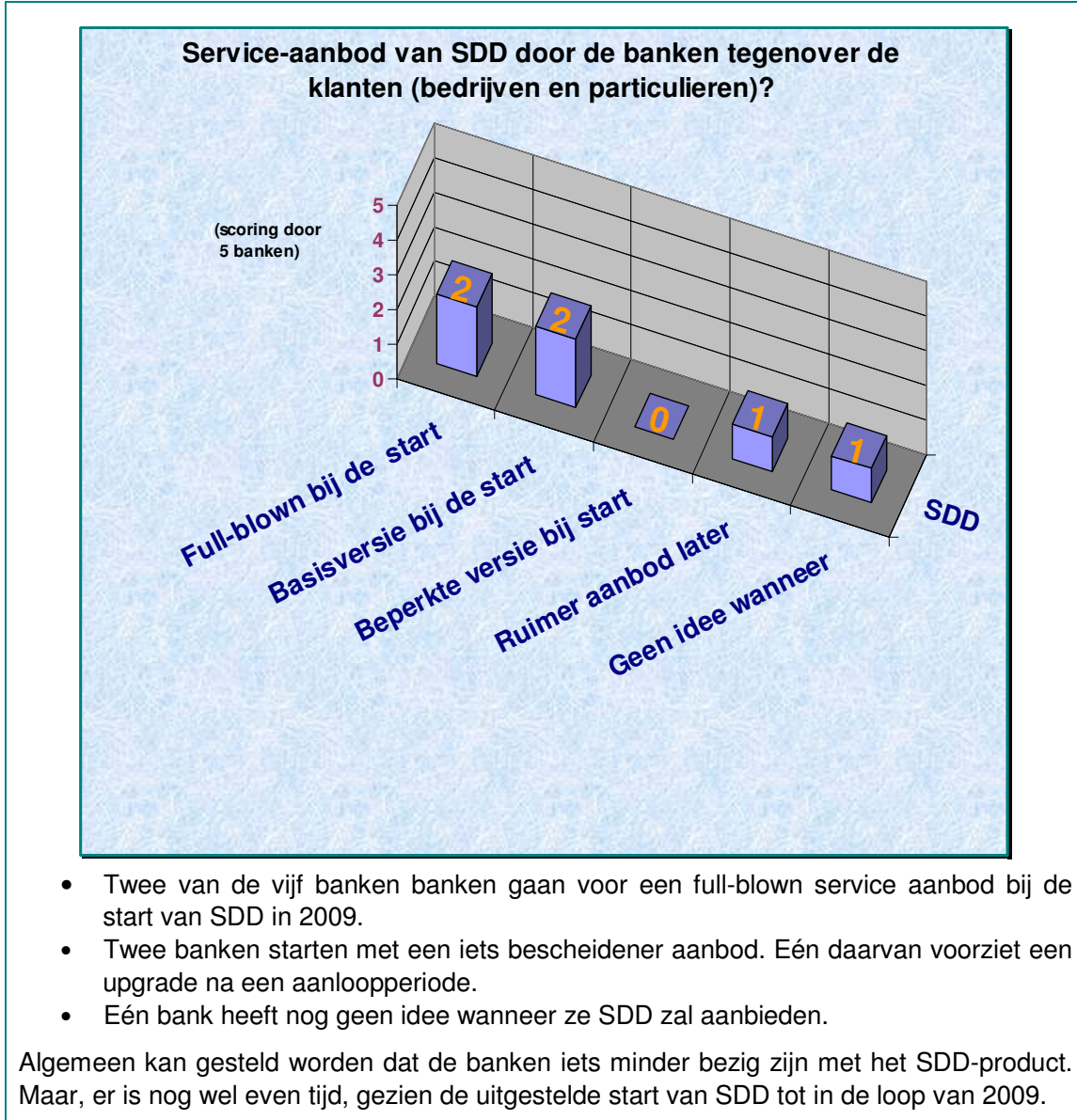

- Twee banken ondersteunen alle layouts, zowel de officiële ISO 20022 XML-based PACS-layout, als een bankeigen layout en de huidige UCV-layout (met verplichte omzetting naar IBAN en BIC vóór afstand aan een PEACH).
- Twee banken gaven geen antwoord op deze vraag.

Opmerking: de vijfde bevraagde bank zal optreden als onderdeelnemer. Deze bank is enkel geïnteresseerd in uitwisseling van bestanden via de ISO 20022 XML-based PACS-layout. Ze wil SCT's kunnen afstaan en ontvangen van bij de start van SCT.

2.1.3.6 Impact van de SEPA Direct Debit (SDD)

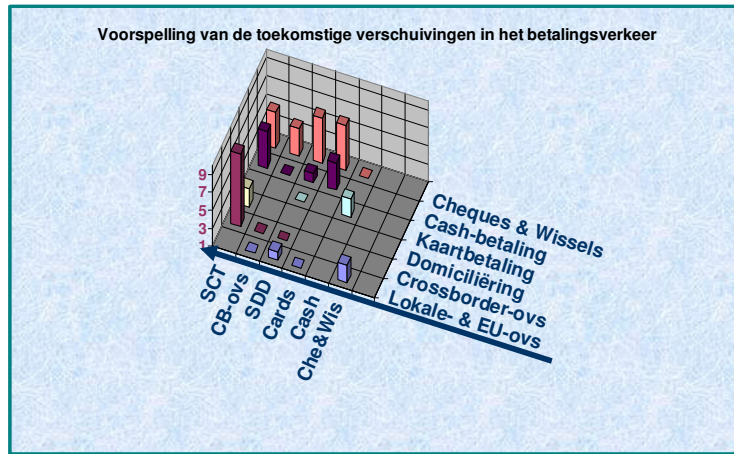
De enquête richt zich in beperktere mate ook tot de SEPA Direct Debit. Over dit product werden de banken op globalere wijze bevroegd. (Basis: 5 banken)

2.1.3.7 Impact van SEPA op betaalinstrumenten en relatie met de klanten

- **Voorspelde verschuivingen in het betalingsverkeer gedrag (basis: 5 banken)**

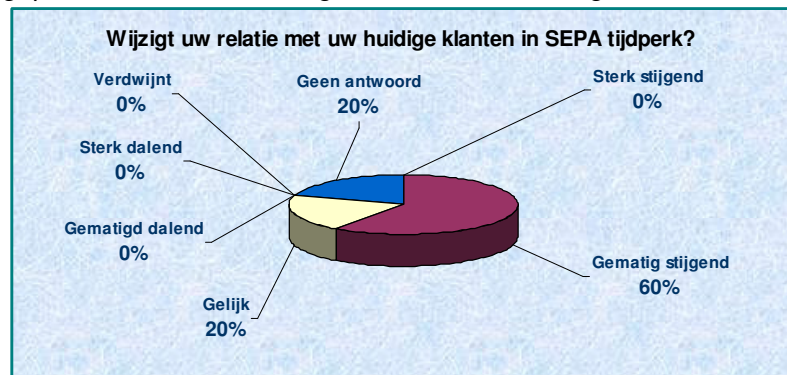
Gegeven alle mogelijke implicaties en (on)duidelijkheden rond SEPA, welke is de prognose van de banken met betrekking tot mogelijke verschuivingen in de door de klanten gebruikte betaalinstrumenten (scoring van 0 tot 3 in functie van volumes)?

- De banken zien vooral een verschuiving van cheques en wissels naar de SEPA-producten.
- Ook cash-betalingen worden geacht in volume te dalen ten voordele van SEPA-producten.
- Het aandeel van crossborder-betalingen vermindert ten voordele van SCT's. Dit heeft wellicht te maken met de overschrijving van grote bedragen die momenteel geen onderwerp uitmaken van een EU-betaling.

- **Voorspelde relatie met de huidige klanten (basis: 5 banken)**

Er werd ook gepolst naar de toekomstige relatie met de huidige klanten in SEPA-tijdperk.

De meeste banken zien de relatie met hun klanten lichtjes stijgen naar aanleiding van SEPA. Alvast een mogelijk signaal dat de banken hun marktaandeel proberen te behouden, en voorzichtig zullen zijn met eventuele stijgende tarifiering in het betalingsverkeer.

- **Toekomstige tarifiering door de banken**

De toekomstige tarifiering van SCT producten door de banken maakten geen onderdeel uit van de enquête. Het aanvoelen was dat de banken hun ziel rond dit gegeven sowieso niet zouden willen of kunnen blootgeven. Maar, enkele maanden na de ontvangen reacties van de banken, stelden we in een aparte bevraging bijkomend de vraag aan hen die reageerden. We deden dit in de periode juli 2007, op een ogenblik dat SEPA - ook voor de banken - een meer definitieve vorm ging aannemen.

- de kleinere bank was heel formeel in haar antwoord: het betalingsverkeer voor haar klanten is en blijft kostenloos, ook in SEPA-tijdperk.
- de grootbanken antwoordden meer afhoudend. De meeste banken zijn momenteel nog volop bezig om hun strategie met betrekking tot de tarifiering van SEPA-betalingen te bepalen. Geen enkele bank gaf een duidelijk antwoord rond de toekomstige kostenaanrekening.

2.2 Beoordeling en conclusies

De Belgische banken zijn volop bezig met de ontwikkeling van SEPA. Ze worden door de Europese regelgevers gedwongen tot belangrijke nieuwe investeringen, vooral voor de grootbanken oplopend tot vele tientallen miljoenen euro's. Naast mogelijke voordelen, zien de banken ook een aantal gevaren in SEPA. Toch engageren ze zich om de nieuwe producten heel snel en ten volle te ondersteunen.

De grote vraag blijft natuurlijk of de banken al dan niet meer kosten zullen aanrekenen dan vandaag. Kleinere spelers lijken het 'kostenloze' betalingsverkeer te zullen blijven aanbieden. De grootbanken zijn momenteel bezig met het bepalen van hun strategie rond dit heikel punt. Het lijkt wel aannemelijk dat ook zij niet zomaar zullen uithalen met forse nieuwe prijsstijgingen. Vooral het behoud van het huidige marktaandeel zou een belangrijke reden kunnen zijn. Het is moeilijk om door te dringen tot de diepste doelstellingen en strategie van de banken, maar we mogen redelijkerwijze aannemen dat de banken vooral een blijvend partnership beogen met hun klanten. Misschien niet zozeer vanuit de mogelijke profits van het betalingsverkeer op zich, maar vooral vanuit een algemene relatie-bankieren aanpak. Klanten - particulieren en bedrijven - die hun betalingsverkeer via een bank laten passeren, zullen ook heel dikwijls kapitaal aanhouden bij diezelfde bank en er kredieten of verzekeringen afnemen.

De Belgische bedrijven, ook de hele grote, zijn momenteel iets minder met SEPA bezig. Wellicht heeft dit te maken met het feit dat de betalingsstromen voor bedrijven slechts een gevolg zijn van hun economische activiteiten, en geen doel op zich. Toch geven de meeste bedrijven te kennen vrij snel te willen omschakelen naar SEPA-producten, en hiermee niet te willen wachten tot ze ertoe gedwongen worden (eind 2010).

De bedrijven onderkennen ontegensprekelijk dat er ook voor hen voordelen verbonden zijn aan SEPA. In eerste instantie lagere verwerkingskosten. Ook eenvoudigere reconciliatie en gemakkelijker penetratie in de Europese markt door grotere reikwijdte en nieuwe betalingsmogelijkheden. Vooral voor hen die actief bezig zijn met cash-management, dikwijls bedrijven met vestigingen in meerdere landen, is de

rationalisering van het aantal aan te houden bankrekeningen een bijkomende belangrijke opportuniteit.

De bedrijven verwachten een verre gaande ondersteuning van SEPA door hun bankier. Ze blijven geïnteresseerd in additionele services, en zijn vooral gevoelig voor de toekomstige tarifiering door de bank. De banken van hun kant lijken in grote mate te zullen voorzien in de verwachtingen van de bedrijven. Enkel voor wat betreft het ondersteunen van niet-standaard SEPA-bestandslayouts lijkt het bedrijfsleven méér te vragen dan wat de banken bieden. Maar, die verwachting is slechts een 'tijdelijk' fenomeen, enkel van toepassing tijdens een overgangperiode, en lijkt niet echt een breekpunt te zullen worden.

De Belgische particulier ligt hoegenaamd nog niet wakker van SEPA. Zijn voornaamste bezorgdheid is in de toekomst niet méér te moeten betalen dan vandaag voor het uitvoeren van een overschrijving, een domiciliëring of een kaartbetaling.

De Europese betaalmarkt is voor de modale particulier vandaag al vrij open en transparant. Traveller cheques, Euro-cheques, cash-operaties in deviezen zijn voor de meesten onder ons al een tijdje uit het straatbeeld verdwenen. We kunnen vandaag al gemakkelijk betalen in binnenland én in de Europese zone. Wel blijken de meeste particulieren open staan voor 'verdere harmonisering' in het Europese betalingsverkeer. We worden op die manier stapsgewijze meer en meer Euro-burgers.

2.3 Enquêteformulieren

2.3.1 Enquêteformulier bedrijven (Nederlandstalige versie)

! Waarschuwing!
 Als u uw antwoorden rechtstreeks invult op deze elektronische versie van de spreadsheet (= voorkeur!), gelieve deze xls-sheet dan eerst op te slaan op uw harde schijf (save as / opslaan als). Die versie na het invullen opent uw als bijlage (attachment) toevoegen bij uw antwoord-mail. Als u de xls-sheet opent vanuit uw e-mail toepassing, en enkel kiest voor 'save' (opslaan), dan gaan uw antwoorden verloren! (u merkt dat niet echt, maar de save / het opslaan gebeurt dan op niet-gekoppeld werkbestand).

A. Identificatie van uw bedrijf.
 - Keuze met betrekking tot mogelijke feedback van de resultaten van deze bevraging.
 - Afspraken met betrekking tot de anonieme behandeling van uw antwoorden.

Naam en adres van uw bedrijf: _____

Economische hoofdactiviteit: _____
 (NACE-code) Indien bijkomende informatie vereist is: zie werkblad 4 'Activiteitscodes (NACE)'

ISO-landcode moederbedrijf: _____ of omschrijving: _____
(indien verschillend van België) Indien bijkomende informatie vereist is: zie werkblad 5 'ISO-landcodes'

Bent u geïnteresseerd in de algemene resultaten van deze enquête, zoals ze worden verwerkt in de thesis (inclusief deze van de bijkomende bevraging van banken)? Ja Nee

Op welk e-mail adres (= grote voorkeur!) wenst u de resultaten te ontvangen?
 op uw e-mail adres via hetwelke u deze enquête terugstuurt
 of
 op volgend e-mail adres: _____

Enkel indien verzending per e-mail geen optie is, op welk adres wenst u de resultaten te ontvangen?
 op het bovenaan ingevulde postadres
 of
 op volgend postadres (en / of eventuele contactpersoon) _____

Met betrekking tot de confidentialiteit bij de verwerking van uw antwoorden
 Deze enquête is anoniem. Standaard wordt in de thesis, bij de toelichting van de resultaten van de bevraging, geen enkele indicatie gegeven die kan leiden tot de identificatie van uw bedrijf. Enkel in geval van uw expliciete toestemming kan uw bedrijf genoemd worden, bv. bij beschrijving van specifieke bevindingen, of in de vermelding van een groep uit de gevraagde bedrijven. Ik wens evenwel te benadrukken dat die keuze volledig vrij is. Ze beïnvloedt in geen enkele mate het grote belang dat wordt gehecht aan de door u geformuleerde antwoorden, en aan de sterke appreciatie voor uw bereidwillige medewerking. Waarvoor nu reeds hartelijk dank!

Mag uw bedrijf genoemd worden in de thesis? Ja Nee
(optioneel de aankruising verplaatsen naar het Ja-vakje)
 u kunt uw antwoord op deze vraag ook uitstellen totdat u alle vragen doorlopen heeft.
 Achteraan de vragenlijst wordt u hier nog eens aan herinnert.

Legende:
 - alleen antwoorden in de in het geel aangeduide vakken wijzig tekst of
 - graag antwoorden door aankruising met een 'X', tenzij anders vermeld
 - indien (X) aangeduid, zijn meerdere antwoorden onder elkaar mogelijk
 - ga bij voorkeur naar de invulvakken met volgende toetsen:
 - enkel de invulvakken zijn toegankelijk. Indien dit om een of andere reden problemen oplevert: zie werkblad 2. Lees mij eerst.

Wat omvat de SEPA-ruimte?
 - EER = Europese Economische Ruimte, zijnde de 27 EU landen + Noorwegen, Liechtenstein en IJsland
 - SEPA = Single Euro Payments Area, zijnde het gebied binnen de EER + Zwitserland (31 landen)
voor een gedetailleerd overzicht van SEPA-landen zie werkblad / worksheet 3 'SEPA-landen'

B. Situering van uw bedrijf, en uw betrokkenheid bij het betalingsverkeer van uw bedrijf:
 - gegevens over uw bedrijf, grootte van uw bedrijf, omvang en structuur van het huidige betalingsverkeer.
 - afbakening van de scope waarbinnen u uitspraak kunt doen over de verwachte impact van SEPA, over welke vestigingen van uw bedrijf kunt u uitspraak doen over het betalingsverkeer? Hoe wordt dat betalingsverkeer georganiseerd (gecentraliseerd of niet, via welke bankrekeningen, ...)?

1. uw bedrijf heeft vestigingen in het binnenland Ja Nee

1.1 totaal aantal werknemers binnen alle binnenlandse vestigingen:
 minder dan 10
 tussen 10 en 100
 tussen 100 en 1.000
 meer dan 1.000
 benaderende jaarmetzet van alle binnenlandse vestigingen (in 1.000.000 €) _____

1.2 u kunt in deze enquête uitspraak doen over het betalingsverkeer van één of meerdere binnenlandse vestigingen? Ja Nee

u doet in deze enquête uitspraak over het betalingsverkeer van alle binnenlandse vestigingen? Ja Nee

totaal aantal werknemers binnen de subset van binnenlandse vestigingen waarover u in deze enquête uitspraak doet:
 minder dan 10
 tussen 10 en 100
 tussen 100 en 1.000
 meer dan 1.000
 benaderende jaarmetzet van deze binnenl. vestigingen (in 1.000.000 €) _____

1.3 wordt het betalingsverkeer voor uw binnenlandse vestigingen waarover u in deze enquête uitspraak doet centraal behandeld / verwerkt (bv. door uw hoofdzetel)? (*)
 (deels) geïntegreerd in België
 (deels) geïntegreerd in het buitenland
 (deels) gedecentraliseerd in België (bv. per vestiging)

1.4 uw bankrekening(en) voor het betalingsverkeer van de binnenlandse vestigingen waarover u in deze enquête uitspraak doet, wordt (t)(den) gehouden bij:
 één Belgische bank
 meerdere Belgische banken
 en / of bij:
 één buitenlandse bank
 meerdere buitenlandse banken

2. uw bedrijf heeft vestigingen in het buitenland, binnen Europa (de SEPA ruimte) Ja Nee

2.1 totaal aantal werknemers binnen alle buitenlandse vestigingen in Europa:
 minder dan 10
 tussen 10 en 100
 tussen 100 en 1.000
 meer dan 1.000
 benaderende jaarmetzet van alle buitenlandse vestigingen (in 1.000.000 €) _____

2.2 u kunt in deze enquête uitspraak doen over het betalingsverkeer van één of meerdere buitenlandse vestigingen in Europa? Ja Nee

u doet in deze enquête uitspraak over het betalingsverkeer van alle buitenlandse vestigingen in Europa? Ja Nee

totaal aantal werknemers binnen de subset van buitenlandse vestigingen in Europa waarover u in deze enquête uitspraak doet:
 minder dan 10
 tussen 10 en 100
 tussen 100 en 1.000
 meer dan 1.000
 benaderende jaarmetzet van deze buitenlandse vestigingen (in 1.000.000 €) _____

2.3 wordt het betalingsverkeer voor uw buitenlandse vestigingen waarover u in deze enquête uitspraak doet centraal behandeld / verwerkt (bv. door uw hoofdzetel)? (*)
 (deels) geïntegreerd in het buitenland
 (deels) geïntegreerd in België
 (deels) gedecentraliseerd in het buitenland (bv. per vestiging)

2.4 uw bankrekening(en) voor het betalingsverkeer van de buitenlandse vestigingen waarover u in deze enquête uitspraak doet, wordt (t)(den) gehouden bij:
 één buitenlandse bank
 meerdere buitenlandse banken
 en / of bij:
 één Belgische bank
 meerdere Belgische banken

2.5 De buitenlandse vestigingen waarover u uitspraak doet zijn gevestigd in volgende landen:
 u scoort als volgt: h = hoge activiteitsgraad
 (enkel indien van toepassing) l = lage(re) activiteitsgraad
 (*) meerdere antwoorden mogelijk

Nederland	Portugal	Hongarije	Bulgarije
Luxemburg	Oostenrijk	Lettland	Roemenië
Frankrijk	Finland	Litouwen	Noorwegen
Duitsland	Slovenië	Malta	Liechtenstein
Italië	Denemarken	Polen	IJsland
Ierland	Zweden	Groot-Brittannië	Zwitserland
Griekenland	Cyprus	Slowakije	
Spanje	Estland	Tsjechië	

SEPA, the Single Euro Payments Area

C. Huidig gebruik van betalingsinstrumenten in het algemeen

Van toepassing op die binnenlandse en Europese vestigingen waarover u uitspraak doet in deze enquête

1. **Binnenkomende betalingen:** via welke betaalinstrumenten **lukt** uw bedrijf betalingen, vnl. van klanten (bv. op basis van uw uitgestuurde facturen)? Inclusief binnenkomende intra-company / cash-management operaties (per kolom een ruwe raming van het aandeel uitgedrukt in % van de totale omzet)

	Binnenl. Overboordoverschrijving (*)	EU-overschrijving	Cross-border overboordoverschrijving	Directe Overboordoverschrijving	Kasregistratie	Cash betaling	Cheque, Wissel of andere
Inningen per instrument							
Geschatte omzet (in % op een totaal van 100)							
Percentage							totaal 0%

(*) als u uw begünstigde rekening aanhoudt bij een buitenlandse bank, en uw klant is in rekening bij een bank in hetzelfde land, dan betreft het ook een binnenlandse overschrijving.

1.1 U maakt gebruik van de gestructureerde mededeling op uw facturen voor automatische reconciliatie van uw binnenkomende binnenlandse betalingen (vom +++123123412397+++)? Ja Nee

2. **Uitgaande betalingen:** via welke betaalinstrumenten **betaalt** uw bedrijf betalingen aan vnl. leveranciers, de overheid, electriciteit- en telefoonmaatschappij en dergelijke? Inclusief uitgaande intra-company en cash-management operaties, loonbetalingen aan uw werknemers, ... (per kolom een ruwe raming van het aandeel uitgedrukt in % van de totale omzet)

	Binnenl. Overboordoverschrijving (*)	EU-overschrijving	Cross-border overboordoverschrijving	Directe Overboordoverschrijving	Kasregistratie	Cash betaling	Cheque, Wissel of andere
Betalingen per instrument							
Geschatte omzet (in % op een totaal van 100)							
Percentage							totaal 0%

(*) als u uw opdrachtgeverende rekening aanhoudt bij een buitenlandse bank, en uw leverancier is in rekening bij een bank in hetzelfde land, dan betreft het ook een binnenlandse overschrijving.

2.1 U staat zelf in voor loonbetalingen ten gunste van uw werknemers (alternatief is bv. dat u dit uitbesteedt aan een sociaal secretariaat)? Ja Nee

3. Naast de meest gekende binnenlandse, EU- en Cross-border overschrijvingen kunt u ook betalen via RFT (Request For Transfer), ook gekend als TFB (Transactions for Foreign Banks). Dit is een vraag die u uitstuurt naar uw (binnenlandse) bank ter debitering van uw rekening bij een andere (buitenlandse) bank, veelal binnen dezelfde bankengroep. **wordt gebruikt voor cash-management en voor uitgaande betalingen, waarbij u vanuit één centraal punt, met één elektronisch-bankieren toepassing, betalingen ten laste van uw rekeningen bij verschillende banken kunt versturen ... Uw ontvangende bank stuurt uw requests voor u door naar de rekeningvoerende bank(en).** Maakt u ook gebruik van het RFT betaalinstrument? Ja Nee

Uw RFT opdrachten zijn bedoeld voor: ()

cash-management (geldtransfers tussen uw eigen rekeningen)

betalingen aan derden (bv. leveranciers)

D. Huidig gebruik van overschrijvingen (ovs) binnen Europa in het bijzonder.

Van toepassing op die binnenlandse en Europese vestigingen waarover u uitspraak doet in deze enquête

Overschrijvingen worden hier meer in detail bekeken omdat de studie zich in eerste instantie richt op de impact van de SEPA overschrijvingen op de Belgische bedrijven, burgers en banken. Bedoeld worden overschrijvingen binnen Europa (de SEPA-ruimte), in de €-munt of in een vreemde munt.

1. Wat is het gemiddeld aantal binnenkomende overschrijvingen te uw gunste per maand? (enkel betaling binnen de SEPA-ruimte) (per kolom één vakje met aantallen aankruisen)

	Binnenlandse ovs (*)	Europese ovs (€ of andere)
Benaderend aantal binnenkomende overschrijvingen per maand		
geen		
van 1 tot 100		
van 100 tot 1.000		
van 1.000 tot 10.000		
meer dan 10.000		

(*) als u uw begunstigde rekening aanhoudt bij een buitenlandse bank, en uw klant is in rekening bij een bank in hetzelfde land, dan betreft het ook een binnenlandse overschrijving.

2. Stuurt uw bedrijf overschrijvingen **uit** door middel van de afgifte van bestanden aan uw bankier? De zogenaamde **file:import**, meestal afkomstig uit uw boekhoudpakket. Een boekhoudpakket kan op basis van de ingevoerde facturen een betalingsbestand aanmaken. Dit bevat alle betalingen die u moet uitvoeren. Het enige dat u dan nog moet doen is via een elektronisch-bankieren toepassing een digitale handtekening plaatsen en doorsturen. Manueel werk is daardoor quasi volledig geautomatiseerd. Ja Nee

2.1 Wat is het gemiddeld aantal transacties per maand (ongeacht het aantal bestanden waarin ze zijn opgenomen)? (per kolom één vakje met aantallen aankruisen)

	Binnenlandse ovs (*)	Europese ovs (€ of andere)	RFT (in Europa)
Benaderend aantal transacties (= uitgaande overschrijvingen) per maand (via bestandsafgifte)			
geen			
van 1 tot 100			
van 100 tot 1.000			
van 1.000 tot 10.000			
meer dan 10.000			

(*) als u uw opdrachtgeverende rekening aanhoudt bij een buitenlandse bank, en uw leverancier is in rekening bij een bank in hetzelfde land, dan betreft het ook een binnenlandse overschrijving.

3. **Registreert** uw bedrijf **regelmatig** manueel overschrijvingen in een elektronisch-bankieren / homebanking toepassing? (bv. een internet-bankieren toepassing waarin u overschrijvingen intake) Ja Nee

3.1 Wat is het gemiddeld aantal transacties per maand dat u manueel registreert? (per kolom één vakje met aantallen aankruisen)

	Binnenlandse ovs (*)	Europese ovs (€ of andere)	RFT (in Europa)
Benaderend aantal transacties (= uitgaande overschrijvingen) per maand (via manuele registratie)			
geen			
van 1 tot 100			
van 100 tot 1.000			
van 1.000 tot 10.000			
meer dan 10.000			

(*) als u uw opdrachtgeverende rekening aanhoudt bij een buitenlandse bank, en uw leverancier is in rekening bij een bank in hetzelfde land, dan betreft het ook een binnenlandse overschrijving.

4. Geeft uw bedrijf **regelmatig** ingevulde papieren overschrijvingsformulieren af aan uw bank? Ja Nee (de bank zorgt dan zelf voor de uitvoering van de betaling)

E. Huidig gebruik van rekeninginformatie via elektronische berichtgeving

Bedoeld worden dagafschriften (rekeninguitreksels) die u niet op papier, maar op elektronische wijze van uw bank ontvangt via uw elektronisch-bankieren toepassing.

1. Ontvangt u momenteel elektronische dagafschriften van uw bank(en)? Ja Nee

Wort onder meer gebruikt om de rekeninginformatie op basis van uw binnenkomende en uitgaande betalingen op automatische wijze op te nemen in uw boekhoudpakket of-toepassing (bv. CODA in België = geCodeerd Dagafschrift, MT940 via SWIFT, ...)

u ontvangt elektronische rekeninginformatie: ()

over uw Belgische rekeningen

over uw buitenlandse rekening(en) binnen Europa

over uw buitenlandse rekening(en) buiten Europa

F. Huidig gebruik van elektronisch-bankieren / homebanking toepassingen.

1. **Via welke elektronisch-bankieren / homebanking toepassing(en)** of kanalen stuurt u bestanden door, registreert u manueel uw overschrijvingen en / of ontvangt u elektronische rekeninginformatie? (meerdere antwoorden mogelijk)

	Electronisch dagafschrift	Binnenlandse ovs (*)	Europese ovs (€ of andere)	RFT (in Europa)
1.1 Belgisch pakket (u bent abonnee bij een Belgische bank)				
Welke(n) pakket(ten) of kanalen? (*)				
ISABEL				
bankspecifieke toepassing (**)				
SWIFT				
Voor welke van uw bankrekeningen? (*)				
uw Belgische rekening(en)				
uw buitenlandse rekeningen (***)				
1.2 Buitenlands pakket (u bent abonnee bij een buitenlandse bank)				
Welke(n) pakket(ten)? (*)				
Voor welke van uw bankrekeningen? (*)				
uw Belgische rekening(en)				
uw buitenlandse rekeningen (***)				

(*) (meerdere antwoorden mogelijk)

(**) als u uw opdrachtgeverende rekening aanhoudt bij een buitenlandse bank, en uw leverancier is in rekening bij een bank in hetzelfde land, dan betreft het ook een binnenlandse overschrijving

(***) u kunt u dit veld overschrijven met de naam van de bedoelde toepassing(en)

ISABEL: een pakket waarmee je via één elektronisch-bankieren toepassing o.m. uw betalingen in opdracht van uw rekeningen bij meerdere Belgische banken kunt uitvoeren.

Bankieren toepassing: pakket aangeboden door uw bank, via hetwelke u betalingen in opdracht van uw rekeningen bij die ene bank kunt uitvoeren. Inclusief het bankelgen luik van ISABEL. zie ook <http://www.isabel.be>. Met Isabel kiest u voor een ebanking-oplossing waarmee u niet alleen alle verrichtingen doet, maar die u ook toelaat om te communiceren met uw bank(en) één van haar (hun) eigen financiële modules te gebruiken

SWIFT: communicatiekanaal voornamelijk gebruikt tussen banken onderling, maar ook beperkt gebruikt door sommige bedrijven voor communicatie met hun bank. zie ook <http://www.swift.com>: "SWIFT is the industry-owned co-operative supplying secure, standardised messaging services and interface software to nearly financial institutions ... The broader SWIFT community also encompasses corporates as well as market infrastructures in payments, securities, treasury and trade."

SEPA, the Single Euro Payments Area

G. Awareness rond de impact van SEPA (Single Euro Payments Area) op betalingsverkeer

Beoordel wordt de uniformisering van domestic en intra-Europese betalingsverkeer met betrekking tot overschrijvingen (Sepa Credit Transfers), directe debiteringen (Sepa Direct Debits) en kaartbetalingen. Inclusief de weerlag ervan op de geharmoniseerde (electronische) berichtgeving van rekeninginformatie. In hoeverre bent u vandaag reeds betrokken bij / vertrouwd met SEPA als onderwerp?

1. Bent u op de hoogte van de komende wijzigingen in betalingsverkeer bij de komst van SEPA? Ja Nee

In welke mate bent u op de hoogte?

zeer intensief	5
vrij intensief	4
middelmäßig	3
eerder beperkt	2
zeer beperkt	1

Via welk kanaal bent u op de hoogte gesteld?

via de overheid	5
via de media	4
via de werkgeversorganisatie	3
via uw software-leverancier	2
via de Belgische Vereniging der Banken (BVB) / Federatie v/d financiële Sector (Fefabfin)	1
via uw bankier	0
via andere wegen	0

(Bij voorkeur aanduiden via welke wegen)

2. In welke mate voelt u zich betrokken bij SEPA?

zeer sterk (u spendeert een belangrijk deel van uw tijd aan SEPA)	5
vrij sterk	4
middelmäßig	3
eerder beperkt	2
beperkt/niet	1

3. Is er in uw bedrijf iemand aangeduid als SEPA-verantwoordelijke (problemeigenaar)? Ja Nee

4. Is uw bedrijf reeds bezig met de technische implementatie van SEPA (bv. IT-ontwikkeling)? Ja Nee

5. Hoe staat(u) uw bankier(s) volgens uw aanvoelen tegenover SEPA?

zeer positief (uw bank ziet opportuniteiten voor de banksector en voor de bedrijven)	5
eerder positief	4
neutraal	3
eerder negatief	2
zeer negatief	1
geen idee	0

6. Eventuele bijkomende opmerkingen rond SEPA awareness (enkel met betrekking tot de mate waarin u geïnformeerd / op de hoogte bent. Onderwerpen zoals opportuniteiten en gevaren komen verder nog uitgebreid aan bod in aparte hoofdstukken.) (optioneel in te vullen)

De SEPA-producten SCT, SDD, Cards en elektronische rekeninginformatie aan u voorgesteld.

Een korte voorstelling van de betekenis van SEPA.

Overschrijvingen (SCT: Sepa Credit Transfers)

SEPA schrijft o.m. voor dat tegen ten laatste eind 2010 alle Intra-Europese overschrijvingen, zowel de binnenlandse als de grensoverschrijdende binnen de EER + Zwitserland, op eenzelfde leest zullen geschied zijn:

- voor wat betreft het gebruik door de bedrijven en door de burger:
 - één (gemengd) product voor binnenlandse en intra-Europese overschrijvingen in €
 - uniforme Europese (*) standaardformat (XML-based), ter vervanging van CRR01 (binnen), CIR51 (buiten) in België (*) of de DMF (SDD 2002) agendum (standaard in wereldwijde bankier, en ook toepasbaar voor betalingen buiten Europa)
 - uniforme registratie schermen in elektronisch-bankieren / homebanking toepassingen
 - het bedrag van de verrichting wordt volledig overgemaakt (tarifiering wordt u afzonderlijk aangerekend), en staat ten laatste na maximaal drie dagen op de rekening van de begunstigde (binnen België blijven de banken een maximum doortlooptijd van één dag tussen debet en credit garanderen).
 - er zal ook een nieuw papieren overschrijvingsformulier voor SEPA-betalingen ontwikkeld worden.
- voor wat betreft de verwerking en clearing door de banken en clearingorganen:
 - uniforme verwerking door de banken
 - interbankaire clearing via Europese clearing organen (niet langer nationale clearing, via bv. het UCV in België)
 - tegen eenzelfde prijs en met eenzelfde snelheid naar de klant toe.
- rekening van de opdrachtgever en begunstigde worden geïdentificeerd via IBAN (International Bank Account Number) en bijhorende Bank Identifier Code (BIC) (het 12-delig Belgisch rekeningnummer wordt niet langer toegelaten, ook niet voor de opdrachtgevende rekening).

Vanaf januari 2009 zou de klant in de mogelijkheid moeten gesteld worden om te schakelen naar dit nieuw instrument. De transitieperiode voor omschakeling loopt tot eind 2010 (= huidige mijnpunt, geponeerd door de Europese Commissie).

Directe debiteringen (SDD: Sepa Direct Debits)

Identieke modaliteiten en timings (*) als v.w.b. de SCT. Het betreft natuurlijk wel een verschillend product. Meer dan voor overschrijvingen zijn er belangrijke nieuwe mogelijkheden en beperkingen. De belangrijkste:

- het wordt mogelijk voor de schuldeiser om via één product direct debits uit te sturen naar schuldenaars in alle landen binnen Europa (EER + Zwitserland). Niet langer landeigen incasso-systemen zoals domiciliëringen in België.
- de schuldeiser zal zelf moeten instaan voor het contract met de schuldenaar, zonder tussenkomst van bank.
- Bij een inning zullen de contractgegevens mee moeten doorgestuurd worden door de schuldeiser, samen met de transactie. We noemen dit de Creditor Mandate Flow (CMF).
- Wel wordt inmiddels een bijkomende Debtor Mandate Flow (DMF) schema voorgesteld waarbij de bank tussentijd bij de vastlegging van het contract. Aangenomen wordt dat dit nog niet in ondersteund zal worden bij de start van SEPA.
- het zal het voor de schuldeiser mogelijk zijn éénmalige invorderingen te doen via dit systeem (one-off). Voornamelijk omdat de bank niet langer dient tussen te komen bij de vastlegging van het contract (in geval van CMF).
- de schuldenaar wordt van rechtswege in de mogelijkheid gesteld worden om tot wellicht 6 weken na inning de betaling terug te vorderen van de schuldeiser via het systeem (vandaag is dat in België 4 dagen). Periode nog ter discussie.
- er komt ook een -wellicht niet verplicht te ondersteunen- business-2-business SDD (B2B) met bv. een kortere betaalstelling periode. Aangenomen wordt dat ook dit nog niet in ondersteund zal worden bij de start van SEPA.
- op termijn zullen ook mogelijkheden m.b.t. de autorisatie van mandaten (e-signature) ingebouwd worden.

(*) door verdrag bij het opstellen van een Payment Service Directive, naaktien te vertalen door lokale overheden in nationale wetgeving, bestaat de kans dat SDD niet kan starten per 01/01/2009 binnen een wettelijk ondersteund kader.

Kaartbetalingen (Cards)

SEPA beschrijft een 'framework' voor cards. Het moet mogelijk zijn om via één kaart even gemakkelijk en goedkoop te betalen in de gehele SEPA-ruimte. Initiatieven die tot nog toe door de Belgische banken zijn genomen betreffen o.m. de omschakeling in 2008 van Bancontact/Mister Cash naar Maestro, ook voor binnenlandse betalingen.

(Electronische) dagafschriften

U ontvangt in een SEPA context uniforme (electronische) dagafschriften m.b.t. inkomende en uitgaande overschrijvingen en directe debiteringen, uitgevoerd binnen Europa, zowel de binnenlandse als grensoverschrijdende. Rekeningen worden gemiddeld in IBAN-structuur. (voor elektronische dagafschriften bv. wordt CODA, het geCODeerd Dagafschrift, reeds vanaf maart 2007 aangepast aan de IBAN rekening.) Ook een nieuw Europees standaard formaat XML voor elektronische berichtgeving is in scope.

H. Nieuwe mogelijkheden door SEPA (productoverkoepelend). Algemene relevantie voor uw bedrijf. Opportuniteiten of enkel 'opgelegd' last? Bent U een Vluggere 'trover' of niet niet? ...

1. Hoe staat u in het algemeen tegenover deze wijzigingen in het betalingsverkeer landschap? Ja Nee

zeer positief (u ziet nieuwe opportuniteiten voor de bedrijven in het algemeen)

eerder positief

neutraal

eerder negatief

zeer negatief (u ziet vooral / enkel gevaren voor de bedrijven in het algemeen)

geen idee

2. Ziet u in het algemeen concrete opportuniteiten voor uw bedrijf? Ja Nee

(per product één vak aankruisen)

opportuniteitsgraad voor	zeer hoog	hoog	gemidd	laag	geen
SCT (overschrijvingen)					
SDD (directe debiteringen)					
CARDS (kaartbetalingen)					
(electronisch) dagafschrift					

2.1. Voornaamste opportuniteiten (voor één of meerdere SEPA producten) (top-10) (deze rubriek scoort u door per item de belangrijkheid aan te geven via een score tussen 5 (= zeer belangrijk) en 0 (= totaal van geen belang). Bv.:

grotere reikwijdte (bv. directe debitering mogelijk in heel Europa, via één product)

lagere interne verwerkingskost (bv. één verwerking voor alle Europese leverancierbetalingen)

nieuwe betalingsmogelijkheden (bv. mogelijkheid tot éénmalige inname directe debitering)

minder aan te houden rekeningen bij verschillende bankiers

eenvoudigere reconciliatie (bv. door uniforme elektronische dagafschriften)

andere (aanduiden welke)

(Het is belangrijk voor de studie om uw mening te kennen over dit onderwerp.)

3. Ziet u in het algemeen concrete gevaren voor uw bedrijf? Ja Nee

(per product één vak aankruisen)

gevaar	zeer hoog	hoog	gemidd	laag	geen
CARDS (kaartbetalingen)					
SCT (overschrijvingen)					
SDD (directe debiteringen)					
CARDS (kaartbetalingen)					
(electronisch) dagafschrift					

3.1. Voornaamste gevaren (bij minstens één SEPA product) (top-10) (deze rubriek scoort u door per item de belangrijkheid aan te geven via een score tussen 5 (= zeer belangrijk) en 0 (= totaal van geen belang). Bv.:

investeringskost om te schakelen (bv. nieuwe XML-based standaardisatie, IBAN, ...)

minder ondersteunde opties (bv. minder geautomatiseerd ten opzichte van uw noden)

minder (juridische) zekerheden (bv. weigering SDD mogelijk tot 6 weken na inning)

hogere tarifiering door uw bankier

meer concurrentie van (buitenlandse) bedrijven wegens ruimere inname-mogelijkheden

andere (aanduiden welke)

(Het is belangrijk voor de studie om uw mening te kennen over dit onderwerp.)

4. Evt. bijkomende opmerkingen mbt. opportuniteiten en gevaren voor het bedrijfsleven. (optioneel in te vullen)

SEPA, the Single Euro Payments Area

I. Specifieke impact van het product "SCT" (de overschrijving) op uw bedrijf.
 Uw huidige standpunt / aarzelen / voorstelling ten opzichte van het gebruik van dit product door uw bedrijf.
 Meer in detail: De studie kijkt zich toe op de impact van de SEPA-overschrijving op de Belgische bedrijven, burgers en banken.

1. Uw bedrijf zal te maken hebben met Sepa Credit Transfers (uitgaand en/of inkomend) (bij de start, of later na afschaffing van de binnenlandse en EU-overschrijvingen) Ja Nee

2. **Uitgaande overschrijvingen** naar uw leveranciers, de overheid, ...

2.1 Uw bedrijf zal in SEPA tijdperk SCT's uitsturen d.m.v. de afgifte van **betalingstanden** (de zogenaamde file-import, meestal afkomstig uit uw boekhoudtoepassing) Ja Nee

A. In welke mate? (het aantal SCT transacties dat u via betalingsbestanden denkt te zullen uitvoeren) (dit is op termijn, na uw volledige omschakeling naar SCT ...)

ongeveer evenveel als het huidige volume binnenlandse en Europese overschrijvingen

beduidend méér

beduidend minder

ruwe raming van de stijging / daling van het volume in %

B. Binnen welk gebied (binnenland en / of buitenland) zal u SCT's uitsturen via betalingsbestanden? (dit is op termijn, na uw volledige omschakeling naar SCT ...)

B.1 U zal in het SEPA tijdperk uitgaande SCT bestanden uitsturen met betalingen voor tegenpartijen (leveranciers, overheid, ...) in het **binnenland** Ja Nee

vanaf wanneer? (omschakeling van de binnenlandse betaling (bv. CIRIO1) naar XML-SCT) :

u positioneert zich als snelle mover (u stapt over per begin 2008)

u positioneert zich als vlugge volger (u stapt over in de loop van 2008)

u stapt over volgens uw eigen tempo (of dat van uw software-leverancier)

u stapt zo laat mogelijk over (eind 2010, bij afschaffing huidige toepassingen)

geen idee

B.2 U zal in het SEPA tijdperk uitgaande SCT bestanden uitsturen met betalingen voor tegenpartijen (leveranciers, overheid, ...) in het **buitenland, binnen Europa** Ja Nee

vanaf wanneer? (omschakeling van de buitenlandse betaling (bv. CIRIO1) naar XML-SCT) :

op hetzelfde ogenblik als voor de binnenlandse overschrijving

u positioneert zich als snelle mover (u stapt over per begin 2008)

u positioneert zich als vlugge volger (u stapt over in de loop van 2008)

u stapt over volgens uw eigen tempo (of dat van uw software-leverancier)

u stapt zo laat mogelijk over (eind 2010, bij afschaffing huidige toepassingen)

geen idee

B.3 enkel als u onder B.1 en / of B.2 niet koos voor snelle mover of vlugge volger : is de huidige voorziene deadline (eind 2010) voor u haalbaar, of ziet u zware problemen (bv. tegengesteld met uw financieel plan, problemen met beschikbare mankracht binnen uw business afdeling en / of uw IT-afdeling of software leverancier) ? Ja Nee

De overstap naar SCT, ten laatste tegen eind 2010, is problematisch voor u

2.2 Uw bedrijf zal in SEPA tijdperk SCT betalingen **manueel registreren** in een home-banking toepassing. (bv. in een internet-bankieren toepassing waarin u zelf overschrijvingen kunt intikken) Ja Nee

A. In welke mate (het aantal SCT transacties dat u denkt manueel te registreren) : ongeveer evenveel als het huidige volume binnenlandse en Europese overschrijvingen

beduidend méér

beduidend minder

ruwe raming van de stijging / daling van het volume in %

3. Denkt u dat SEPA zal leiden tot een wijziging in het aantal bankrekeningen dat u aanhoudt voor de uitvoering van uw uitgaande en inkomende overschrijvingen? Ja Nee

Vermoedelijke impact van SEPA op uw rekeningen in het binnenland en buitenland (een prognose) : (per kolom één vak aankruisen)

aantal aan te houden rekeningen t.o.v. nu	gelijk	meer	minder	geen
rekeningen in het binnenland (België)	☐	☐	☐	☐
rekeningen in het buitenland	☐	☐	☐	☐

gelijk = evenveel rekeningen als vandaag (in het binnen- of buitenland)
geen = geen of niet langer rekeningen (in het binnen- of buitenland)

criteria voor de keuze van uw resterende rekeningen : (*)

(verdere) centralisatie van uw betalingsverkeer (in een land, hoofzetel, ...)

uitbreiding van uw betalingsverkeer door de ruimere markt

de meest "spokeuse" rekening(en) qua tarifiering door de bank

andere criteria

(bij voorkeur aanduiden welke)

4. Denkt u dat uw cash-management zal vereenvoudigen? (minder intra-company overschrijvingen en RFT's voor cash-management) Niet van toepassing Ja Nee

5. Indien u vandaag gebruik maakt van de Requests For Transfers (RFT) voor betalingen naar derden (dus verschillend van cash-management operaties) : U denkt evenveel gebruik te blijven maken van RFT's méér gebruik te maken van RFT's minder gebruik te maken van RFT's niet langer gebruik te maken van RFT's Ja Nee

6. Opportuniteiten en gevaren met betrekking tot SCT

Onder de rubriek H werd gepolst naar de mogelijke impact van het totale pakket van de nieuwe SEPA producten op uw betalingsverkeer. In deze rubriek zoomen we dieper in op de specifieke impact van SCT. Loopt die gelijk met uw overkoepelende visie over alle producten heen? Of zijn er, specifiek voor SCT, toch belangrijke aparte accenten te leggen?

6.1 Ten opzichte van uw scoring onder de rubriek H : wenst u andere accenten te leggen in de **opportunities**, specifiek voor SCT? Ja Nee

Voornaamste opportuniteiten voor SCT (top-10) (deze rubriek scoort u door per item de belangrijkheid aan te geven via een score tussen 5 (= zeer belangrijk) en 0 (= totaal van geen belang). Bv. :

	Score
	0
	0
	0
	0
	0
	0
	0
	0
	0
	0
	0

(Het is belangrijk voor de studie om uw mening te kennen over dit ondersnet.)

(In de elektronische versie worden uw antwoorden van de rubriek H (productoverkoepelend) overgenomen. U kunt hier deze scoring overschrijven om accenten te verleggen, specifiek voor SCT)

6.2 De bankwereld geeft zelf een aantal voordelen aan van SEPA voor de bedrijven. Hier kunt u, indien u dat wenst, aanduiden in hoeverre die stroken met uw opvattingen of met de toepasbaarheid in uw bedrijf (geen antwoord verplicht). Ja Nee

Wenst u te antwoorden op deze vraag?

De European Payments Council (*) publiceert de hieronder opgenomen "benefits" op haar website www.europeanpaymentscouncil.eu
Welke van deze **benefits** zijn voor de SCT mogelijk van toepassing voor uw bedrijf? (*) The European Payments Council (EPC) is the decision making and coordination body of the European banking industry in relation to payments.

New SEPA Benefits	Consumers	Merchants	Corporates	Public Administration	van toepassing
Common SEPA standards	x	x	x	x	☐
More options for making payments	x	x	x	x	☐
One account serves all Europe	x	x	x	x	☐
Transparency and clarity of charges	x	x	x	x	☐
Common processes with reduced costs/complexity	x	x	x	x	☐
Predictable execution times	x	x	x	x	☐
Common Scheme Governance	x	x	x	x	☐
Transaction pooling / STP multi country operations, better liquidity		x	x		☐
End to end automated processes		x	x	x	☐
Reduced fraud	x	x	x	x	☐
Lower cost standard software and services		x	x	x	☐

(enkel de voor u valabele profielen aankruisen)

6.3 Lagere verwerkingskosten is een frequent terugkomend argument in de SEPA literatuur (ofs van de éénmalige investeringskost voor omschakeling). Indien u het eens bent met deze stelling, kunt u dan een (wild) guess doen rond de grootte hiervan, uitgedrukt in een percentage ten opzichte van uw totale kosten inzake betalingsverkeer? ruwe raming van de daling van de kosten in %

6.4 Ten opzichte van uw scoring onder de rubriek H : wenst u andere accenten te leggen in de **gevaren**, specifiek voor SCT? Ja Nee

Voornaamste gevaren voor SCT (top-10) (deze rubriek scoort u door per item de belangrijkheid aan te geven via een score tussen 5 (= zeer belangrijk) en 0 (= totaal van geen belang). Bv. :

	Score
	0
	0
	0
	0
	0
	0
	0
	0
	0
	0

(Het is belangrijk voor de studie om uw mening te kennen over dit ondersnet.)

(In de elektronische versie worden uw antwoorden van de rubriek H (productoverkoepelend) overgenomen. U kunt hier deze scoring overschrijven om accenten te verleggen, specifiek voor SCT)

6.5 Eénmalige investeringskost is een frequent terugkomend minpunt in de SEPA literatuur. Indien u het eens bent met deze stelling, kunt u dan een (wild) guess doen rond de grootte hiervan, uitgedrukt in €? ruwe raming van de investeringskosten voor SCT in € €

SEPA, the Single Euro Payments Area

7. Verwachte service door uw Belgische bank(en) De SEPA literatuur waarschuwt her en der voor minder ondersteunde klant- of landspecifieke noden door de banken en clearinghuizen, veroorzaakt door de globalisering van het betalingsverkeer. Vooral in een land als België, dat getypeerd worden als een land waarin het betalingsverkeer een hoge efficiëntie- en servicegraad heeft, lijkt dit een bedreiging te kunnen vormen ... 7.1 verwacht / verlangt / eist u blijvende ondersteuning van domestic of 'addes value' functionaliteiten door uw Belgische bank(en) (of volstaat een algemenere, Europese service)? Ja ☐ Nee ☐ A. De Belgische banksector kon ervoor zorgen dat de 'gestructureerde mededeling' in de overschrijving (vorm ++123123412397++) in de XML-SCT formaten behouden blijft, en eventueel zelfs bruikbaar wordt in Europees verband. Is dit voor u een belangrijk / relevant blijvend gegeven in het SEPA tijdperk? Ja ☐ Nee ☐ A.1 blijvende ondersteuning van Belgische gestructureerde mededeling is belangrijk voor: (*) het gebruik tegenover Belgische tegenpartijen (klanten) ☐ het gebruik tegenover buitenlandse tegenpartijen (klanten) in Europa ☐ B. Loonbetalingen resulteren bij sommige banken momenteel in een speciale verwerking naar de de begunstigde (de werknemer) toe. Voornamelijk de gelijktijdige creditering van werknemers die klant zijn bij dezelfde bank als u (de werkgever), en zij die klant zijn bij een andere bank (waaronder normaliter de creditering op rekening pas één dag later zou gebeuren). Is dit voor u een belangrijke / relevante blijvende service in het SEPA tijdperk? Ja ☐ Nee ☐ 7.2 De nieuwe standaard voor het doorsturen van bestanden met SEPA overschrijvingen, is het XML-SCT berichtentype CustomerCreditTransfer Initiation (CCTI) (MX.pain.001). Bent u bereid om van bij de start van SEPA om te schakelen naar deze layout voor uw uitgaande SCT's die u in bestandsformaat doorstuurt naar uw Belgische bankier? Of verwacht / verlangt / eist u blijvende ondersteuning van de huidige layouts, ook voor SEPA overschrijvingen? Ev. het het Belgische CIRIS1 formaat, bestemd voor EU- en cross border betalingen. als opdrachtgevende rekening kunt u dan wel geen IBAN structuur meegeven (deze rekening is in het CIRIS1-formaat beperkt tot 12 posities). Je bank zou dan verplicht worden je opdracht gevende rekening te transformeren naar IBAN vóór afstand aan het clearinghuis. Is de blijvende ondersteuning van Belgische bestandsformaten voor u een belangrijke / relevante blijvende service in het SEPA tijdperk? Ja ☐ Nee ☐ A. blijvende ondersteuning van Belgische of bankeigen bestandsformaten is: nice-to-have ☐ een vereiste tijdens een opstart- of transitieperiode ☐ een blijvende vereiste ☐ Overweegt u, indien uw bank dit ondersteunt, (tijdelijk) gebruik te maken van de CIRIS1-layout voor uw binnenlandse SCT's (met BIC/IBAN Belgische tegenpartij)? Ja ☐ Nee ☐ 7.3 SCT vereist aanduiding van IBAN en bijhorende bankidentificatie (BIC) voor zowel de opdrachtgevende als begunstigde rekening. Wellicht heeft u vandaag een leveranciersbestand met daarin de banrekeningnummers van uw Belgische leveranciers in nationaal, 12-delig formaat. Dus geen IBAN en evenmin een BIC. Verwacht u dat uw bank deze begunstigde rekeningen aanvaardt voor uitgaande SCT betalingen (bestanden in XML-SCT, CIRIS1 of manuele registratie) en ze voor u omzet in IBAN en BIC vóór verdere verwerking? Ja ☐ Nee ☐ (zo vermijdt u, zeker op korte termijn, conversiekosten in uw bedrijf) A. blijvende ondersteuning van 12-delige rekeningnummers van Belgische tegenpartijen is: nice-to-have ☐ een vereiste tijdens een opstart- of transitieperiode ☐ een blijvende vereiste ☐ 7.4 Andere verwachte speciale (blijvende of nieuwe) services door uw Belgische bankiers? (optioneel in te vullen) 1. ____ 2. ____ 3. ____	J. Impact van het SDD product (directe debitering) op uw bedrijf. <i>Meer globaal benaderd, ter vergelijking met de impact van de SCT ...</i> 1. Denkt uw bedrijf, als schuldeiser (creditor), te zullen innen via dit nieuwe product? Ja ☐ Nee ☐ <i>(bij de start, of later na afschaffing van domiciliëringen in België en soortgelijke nationale producten in het buitenland, bv. doorlopende machtigingen in Nederland ...)</i> 1.1 In welke mate? (het aantal SDD transacties dat u op deze wijze denkt te zullen uitvoeren) ongeveer evenveel als het huidige volume van domiciliëringen (en soortgelijken) ☐ beduidend méér ☐ beduidend minder ☐ ruwe raming van de stijging / daling van het volume in % ____ 1.2 Denkt u gebruik te zullen maken van de zogenaamde one-off mogelijkheden? Ja ☐ Nee ☐ <i>(een éénmalige inruiming, o.m. interessant voor reisagentschappen, internet-bedrijven, ...)</i> 1.3 Binnen welk gebied denkt u te zullen innen via SDD inruimingsbestanden? A. U zal in het SEPA tijdperk uitgaande SDD bestanden uitsluiten met inruiming tegenover schuldenaars in het binnenland Ja ☐ Nee ☐ vanaf wanneer? (omschakeling van de domiciliëring naar SDD) u positioneert zich als snelle mover (u stapt over per begin 2008 of 2009) (*) ☐ u positioneert zich als vlugge volger (u stapt over in de loop van 2008 of 2009) ☐ u stapt over volgens uw eigen tempo (of dat van uw software-leverancier) ☐ u stapt zo laat mogelijk over (eind 2009 of 2010), bij afschaffing domiciliëringen) ☐ geen idee ☐ (*) er van uitgaande dat SDD start per 01/01/2008 of uitgesteld wordt tot 01/01/2009 (**) de Belgische banksector mikt op de stopzetting van domiciliëringen reeds per eind 2009, dus één jaar vroeger dan de Europese target. Bij uitstel van de start van SDD eind 2010. B. U zal in het SEPA tijdperk uitgaande SDD bestanden uitsluiten met inruiming tegenover schuldenaars in het buitenland, binnen Europa Ja ☐ Nee ☐ vanaf wanneer? (omschakeling van het buitenlands product naar SDD of starten met de nieuwe inruimingsmethode) op hetzelfde ogenblik als voor de binnenlandse SDD ☐ u positioneert zich als snelle mover (u stapt over / start per begin 2008 of 2009) ☐ u positioneert zich als vlugge volger (u stapt over / start in de loop van 2008 of 2009) ☐ u stapt over / start volgens uw eigen tempo (of dat van uw software-leverancier) ☐ u stapt zo laat mogelijk over (eind 2010, bij afschaffing huidige toepassingen) ☐ geen idee ☐ C. enkel als u onder A en / of B niet koos voor snelle mover of vlugge volger: is de huidige voorziene deadline (eind 2009 / 2010) voor u haalbaar, of ziet u zware problemen (bv. tegenstrijdig met uw financieel plan, problemen met beschikbare mankracht binnen uw business afdeling en / of uw IT-afdeling of software leverancier, ...)? Ja ☐ Nee ☐ De overstap naar SDD binnen België, ten laatste eind 2009, is problematisch voor u ☐ Bij vertraging, is de overstap in België, ten laatste tegen eind 2010, problematisch voor u ☐ De overstap naar SDD buiten België, ten laatste eind 2010, is problematisch voor u ☐ 2. Indien problematisch: is dit een reden voor u om (tijdelijk) om te schakelen naar overschrijvingen (de huidige of de nieuwe SCT)? Niet van toepassing ☐ Ja ☐ Nee ☐ <i>(u wilt dan niet langer als schuldeiser, maar u stuurt overschrijvingsformulieren uit)</i>	K. Tot slot : samenvattende impact van SEPA op uw betalingsverkeer gedrag , op uw relatie met uw hoofdbankier. Evt. opmerkingen op SEPA of op deze enquête. 1. Gegeven alle mogelijke implicaties van, en (on)duidelijkheden rond SEPA, welke is uw prognose rond de mogelijke verschuivingen in de door u gebruikte betaalinstrumenten? Zal u bv. méér, of net minder gebruik maken van cash betalingen, ten nadele of ten voordele van kaartbetalingen (vnl. points-of-sale), en/of SDD. Zullen cheques méér of minder gebruikt worden, ...? In welke mate? u scoort als volgt: h = hoge graad van verschuiving (enkel indien van toepassing) l = lage(re) graad van verschuiving (*) meerdere antwoorden mogelijk <table border="1" style="width: 100%; text-align: center; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Verschuivingen in het gebruik van betaalinstrumenten door uw bedrijf (prognose)</th> <th colspan="7">NAAR (in SEPA tijdperk)</th> </tr> <tr> <th>SEPA Credit Transfer (SCT)</th> <th>Cross-border overschrijving</th> <th>SEPA Direct Debit</th> <th>SEPA- Kaarttransactie</th> <th>Cash betaling</th> <th>Cheque Wissel of andere</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>VAN (huidig)</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Domestic / EU overschrijving</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Cross-border overschrijving</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Domestic directe debitering</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Kaartbetalingen</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Cash betalingen</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td>Cheque, Wissel, andere</td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </tbody> </table> 2. Gegeven alle mogelijke implicaties van SEPA, zoals nieuw te maken investeringen, eventuele (verdere) centralisatie van rekeningen, uitwijkmogelijkheden naar bankrelaties in 'goedkopere' landen qua tariefen, mogelijke concurrentie tussen uw Belgische bankiers, ... welke is uw prognose met betrekking tot uw relatie met uw hoofdbankier? Denkt u dat die ongewijzigd blijft, intensifieert, afzwakt of zelfs verdwijnt? Uiteraard kunt u volstrekt vrijblijvend beslissen om al dan niet te antwoorden op deze vraag. Wenst u te antwoorden op deze vraag? Ja ☐ Nee ☐ Uw prognose met betrekking tot uw relatie met uw hoofdbankier in het SEPA tijdperk: <table border="1" style="width: 100%; text-align: center; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th>sterk stijgend</th> <th>gematigd stijgend</th> <th>gelijk blijvend</th> <th>gematigd dalend</th> <th>sterk dalend</th> <th>relatie verdwijnt</th> <th>geen idee</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </tbody> </table> Is uw gestelde prognose afhankelijk van / beïnvloedbaar door: de blijvende service door de bank (bv. domestic functionaliteiten, formaten, ...) de tarifiering door de bank (*) ☐ 3. Eventuele bijkomende opmerkingen m.b.t. SEPA en / of deze enquête: (optioneel in te vullen)	Verschuivingen in het gebruik van betaalinstrumenten door uw bedrijf (prognose)	NAAR (in SEPA tijdperk)							SEPA Credit Transfer (SCT)	Cross-border overschrijving	SEPA Direct Debit	SEPA- Kaarttransactie	Cash betaling	Cheque Wissel of andere		VAN (huidig)								Domestic / EU overschrijving								Cross-border overschrijving								Domestic directe debitering								Kaartbetalingen								Cash betalingen								Cheque, Wissel, andere									sterk stijgend	gematigd stijgend	gelijk blijvend	gematigd dalend	sterk dalend	relatie verdwijnt	geen idee		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Verschuivingen in het gebruik van betaalinstrumenten door uw bedrijf (prognose)	NAAR (in SEPA tijdperk)																																																																																								
	SEPA Credit Transfer (SCT)	Cross-border overschrijving	SEPA Direct Debit	SEPA- Kaarttransactie	Cash betaling	Cheque Wissel of andere																																																																																			
VAN (huidig)																																																																																									
Domestic / EU overschrijving																																																																																									
Cross-border overschrijving																																																																																									
Domestic directe debitering																																																																																									
Kaartbetalingen																																																																																									
Cash betalingen																																																																																									
Cheque, Wissel, andere																																																																																									
	sterk stijgend	gematigd stijgend	gelijk blijvend	gematigd dalend	sterk dalend	relatie verdwijnt	geen idee																																																																																		
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐																																																																																		

SEPA, the Single Euro Payments Area

2.3.2 Enquêteformulier banken (Engelstalige versie)

Gavere, March 18, 2007

Dear Mr, Mrs

As a student commercial Sciences, I'm working on a thesis about SEPA, the Single Euro Payments Area. The study handles about the impact of SEPA on the Belgian companies, financial institutions and citizens.

By means of an extensive survey, about 400 large Belgian companies were asked to their opinion of SEPA. Treated items are: opportunities, threats, possible changing payment business behavior, who's positioning himself as quick mover or late follower, will their be a difference in the number of held current accounts in different banks, which are wished remained supported services by the banks in a SEPA context, ...

On similar base, I would like to question the Belgian banks via a survey. What opportunities and threats do you see? With which speed, and how far, do you want to respond to SEPA? Are there trends to notice in the expected service offering to customers ...?

By comparing the answers of the banks and companies, it should be possible to check the expectations of both important SEPA players, to discover possible tension fields and to put some conclusions.

Due to privacy limitations, Febelfin could not give me the e-mail addresses of the banking people, involved in the payments departments. That's why I direct to you via your common web master e-mail address, as it was published by the ABB/BVB, or as it was published on your website.

Enclosed, you find an electronic answer form (excel sheet, English and Dutch version). It would be a huge pleasure for myself if you would be so nice to cooperate to this survey. All answers will be treated totally anonymous.

If you answer the questions, you can choose to receive the results of the answers of the banks and companies, as they will be written down in the thesis. Then, the results will be sent to you during the summer months.

Your answers are expected preferably at least at mid-April '07.

If, for one reason or another, you didn't receive the enclosed forms, e.g. due to security reasons, please don't hesitate to apply for a new copy via my e-mail address listed below. If wished, a paper based copy can be sent to you.

Hoping on a positive reaction,

With kind regards

Joeri Willems

Warning!
If you wish to answer directly on this electronic version of the sheet (= preferred!), please save this xls-sheet first on your hard disk (save as). After you filled in the questionnaire, then attach the saved and updated version to your answer mail. Please take notice that when you open this sheet starting from your e-mail application, choosing for 'save' (instead of 'save as'), your answers will be lost! (the save takes place then on a not-coupled temporary file.)

Legend:

- please only answer in the yellow coloured boxes free text or
- please answer by cross-marking with a 'x', unless otherwise mentioned **X**
- if is marked, several successive answers are allowed **O**
- by preference, use this keys for accessing the answer boxes:
- besides the answer boxes, the cells of this sheet are write-protected. **X**

The SEPA space

- EEA = European Economic Area, being the 27 EU countries + Norway, Liechtenstein and Iceland
- SEPA = Single Euro Payments Area, being the zone of the EEA + Switzerland (31 countries)

for a detailed overview of the SEPA countries - see worksheet 2 'SEPA-countries'

B. Situation of your bank and your involvement in payments:

- data about your bank.
- size of your bank, structure of the payments business.
- scope definition of the area on which you can take position of the expected impact of SEPA.
- for which divisions of your bank do you have an overview over the payments business? How are payments organised in those divisions (centralized or not)?

1. your bank has divisions / branches in the midland (Belgium) Yes No

1.1 total amount of employees in the Belgian divisions / branches

less than 100	☐
between 100 and 1.000	☐
between 1.000 and 10.000	☐
more than 10.000	☐

approximate yearly turnover of these Belgian branches (in 1.000.000 €)

1.2 are the payments in order of / meant for your customers treated / processed centralized for the Belgian branches? Yes No

(partly) centralized in Belgium

(partly) centralized abroad (in a foreign country)

(partly) decentralized in Belgium (e.g. per branch)

1.3 are payments in order of / meant for your customers of your Belgian branches treated in a segmented way? Yes No

Which are the most important segments (approximate number of customers, expressed in a percentage in relation with the total number of customers)

	Percentage
Multi-nationals (corporates)	☐
(Large) companies	☐
SME's	☐
Private Banking Customers	☐
Citizens	☐
Others	☐
(you optionally can fill in which other segments are meant) total:	0%

1.4 in this survey, do you evaluate the possible insurance activities within your organization? Yes No

2. your bank has foreign European branches (outside Belgium, inside the SEPA space) Yes No

2.1 you can evaluate the payments business of one or more of the foreign European branches? Yes No

total amount of employees of the subset of foreign European branches for which you evaluate the payments business in this survey:

less than 100	☐
between 100 and 1.000	☐
between 1.000 and 10.000	☐
more than 10.000	☐

approximate yearly turnover of these foreign branches (in 1.000.000 €)

A. Identification of your bank

- Possibilities about the feedback of the results of this survey.
- Arrangements about the anonymous treatment of your answers.

Name and address of your bank:

Are you interested in the results of this survey, as they will be included in the thesis? Yes No

On which e-mail address (= preferred!) do you wish to receive the results?
on your e-mail address that you will use to send back this survey

or
on the following e-mail address:

Only when forwarding by e-mail is no option, on what post address do you want to receive the results?
on the post address mentioned above

or
on the following post address:
(and / or possible contact person)

Concerning the privacy of your answers

This survey is anonymous. Standard, at no place in the thesis, any indication is made which could lead to the identification of your bank.

Only on your explicit permission, your bank could be mentioned, e.g. when describing particular findings, or for listing a representation of the cooperating banks.

I want to emphasize that this choice is completely free. Your choice doesn't influence in any way the big importance I attach to your answers, and the appreciation I have for your willing cooperation. For which I want to thank you very much!

Can your bank be mentioned in the thesis? Yes No

(optionally remove the cross-mark to the Yes column)

if you wish, you could postpone your answer to this question until you answered all the other questions. At the end of this survey, you will be remembered on this.

SEPA, the Single Euro Payments Area

2.2 are payments treated / processed centralized for those foreign European branches of which you make an evaluation of the payments business ? (?)

(partly) centralized abroad (in a foreign country)

(partly) centralized in Belgium

(partly) decentralized abroad (e.g. per branch)

2.3 The foreign branches of which you make an evaluation are located in the following countries : (?) several answers possible

Netherlands	Portugal	Hungary	Bulgaria
Luxembourg	Austria	Latvia	Romania
France	Finland	Lithuania	Norway
Germany	Slovenia	Malta	Liechtenstein
Italy	Denmark	Poland	Iceland
Ireland	Sweden	United Kingdom	Switzerland
Greece	Cyprus	Slovak Republic	
Spain	Estonia	Czech Republic	

C. Current use of payment instruments by your customers (in general)
Applied to those Belgian and European branches for which you make an evaluation in this survey.

1. **Incoming payments**, via which payment instruments do your customers **collect** payments from their customers (initiated by ordering customers in account with your bank, another Belgian financial institution or a foreign bank) ? (?)

(in each column, please fill in a rough estimate of the share, expressed in a % of the total turnover)

	<i>Domestic Credit transfer</i> (local bank transfer within Europe)	<i>EU Credit Transfer</i> (local bank transfer within Europe)	<i>Cross-border Credit Transfer</i> (local bank transfer within Europe)	<i>Direct Debit</i> (e.g. in Belgium) (for monthly direct debit or in a year multiple direct debits)	<i>Cash transaction</i> (including bank notes, coins, etc.)	<i>Cash payment</i>	<i>Cheque, Draft or other</i>
Estimated number of transactions, in a % on a total of 100.							
Percentage							total 0%

2. **Outgoing payments**, via which payment instruments do your customers **pay** to suppliers, the government and so on via your bank (for beneficiaries in account with your bank, another Belgian financial institution or a foreign bank) ? (?)

(in each column, please fill in a rough estimate of the share, expressed in a % of the total turnover)

	<i>Domestic Credit transfer</i> (local bank transfer within Europe)	<i>EU Credit Transfer</i> (local bank transfer within Europe)	<i>Cross-border Credit Transfer</i> (local bank transfer within Europe)	<i>Direct Debit</i> (e.g. in Belgium) (for monthly direct debit or in a year multiple direct debits)	<i>Cash transaction</i> (including bank notes, coins, etc.)	<i>Cash payment</i>	<i>Cheque, Draft or other</i>
Estimated number of transactions, in a % on a total of 100.							
Percentage							total 0%

3. Besides the most common used payment instruments: the domestic, EU and cross-border transfer, customers also could pay via a Request For Transfer (RFT). This is an ask to a (interior) bank for debiting your account held with another (foreign) bank (most likely held with the same bank-group).

Does your bank offer the the Request For Transfer (RFT) instrument ? Yes No

4. Does your bank offer clearing activities on behalf of third banks ? Yes No

e.g. your bank acts as participant CEC for other banks (sub participants CEC).

5. In which way is your bank connected tot the CEC (Centre for Exchange and Clearing) ? Yes No

as a participant without sub participants

as a sub participant (via a third bank)

6. Which volumes of credit transfers and direct debits does your bank clear on a yearly base in a Belgian context (CEC, ELLIPS) of intra European context (e.g. EBA-Step1, EBA-Step-2, Target or correspondent banking), either as being a participant or being a sub participant ?

Rough estimation of the clearing volumes on a yearly base (per 1.000)	Belgian volumes (CEC, Ellips)		Intra European volumes (e.g. EBA)	
	Credit transfers	Direct Debits	Credit transfers	Direct Debits
in order of / meant for your own customers				
in order of / meant for customers of third banks (only meant for clearing banks)				

D. Offering of electronic bank statements
Meant are the statements of the bank accounts accounts of your customers, not paper based, but in an electronic way delivered by your bank via an electronic-banking application.

1. Does your bank offer electronic bank statements information to your (corporate) customers? Yes No

for instance used for the uploading of the movements on their accounts (due to outgoing and incoming payments) into their accounting application or package (e.g. CODA in Belgium = geOdeerd Dagafschrift, MT940 via SWIFT, ...)

E. Offering of electronic-banking / home banking applications.

1. Which electronic-banking / home banking application(s) or channels does your bank offer to your customers ? (?) (several answers possible)

Electronic-banking application (or channel)	Electronic statements	Domestic Credit Transfer	European Credit Transfer	RFT (within Europe)
ISABEL				
Bank specific application(s)				
SWIFT				

F. Awareness with regard to the impact of SEPA (Single Euro Payments Area) on payment systems.
Meant is the harmonizing of domestic and intra-European payment systems with regard to credit transfers (SCT = Sepa Credit Transfers), collections (SDD = Sepa Direct Debits) and card payments. Including the repercussion on harmonized (electronic) account statements. To what degree are you already involved / familiar with the subject 'SEPA' ?

Are you informed about the coming changes in payment systems as a result of the appearance of SEPA ? Yes No

To what degree are you informed ?

very extensive

rather extensive

average

rather limited

very limited

Via which channels have you been informed ? (?)

via the European Payment Council / de European Central Bank / European Commission

via the Belgian Bankers' Association (ABB/BVB) / Federation of the Financial sector (Fefelfin)

via the government

if you are a sub participant: via the bank who represents you at CEC level

via the media

via your own involvement in SEPA-related organisms (national or international)

via other ways

(preferably indicate via which ways)

2. To what degree do you feel to be involved in SEPA ? Yes No

very strongly (you spend an important part of your time to SEPA)

rather strongly

average

rather limited

very limited / not at all

3. In your bank, has someone been assigned as SEPA-responsible (problem owner) ? Yes No

4. Has your bank already started the technical implementation of SEPA (e.g. IT-development)? Yes No

5. In your perception, how do **your customers** feel about SEPA ? (?)

very positive

rather positive

neutral

rather negative

very negative

you have no idea

6. Possible additional remarks concerning SEPA awareness (?)
(only with regard to the degree you are informed / aware. Subject as opportunities and threats will be treated more extensively further on, in separate chapters)

(to fill in optionally)

SEPA, the Single Euro Payments Area

G. The SEPA-products SCT, SDD, Cards en electronic account statements presented to you.

A brief presentation of the meaning of SEPA.

Credit transfers (SCT: Sepa Credit Transfers)

SEPA describes that at least at the end of 2010 all intra European payments, both domestic as cross border ones in the EEA + Switzerland, will be harmonized :

- with regard to the use by companies and citizens :
 - one (harmonized) product for domestic and intra European payments in the € currency
 - uniform European (*) file standard (XML-based), replacing the CIRI01 (domestic) and CIRI51 (cross border) in Belgium
 - (*) the UNIFI (ISO 20022) payments standard is valid worldwide, and is also applicable for cross border payments outside Europe**
 - uniform registration screens in electronic-banking / home banking applications
 - the full amount of the transaction will be hand over (invoicing will be charged separately), and will be booked on the account of the beneficiary at the latest within three bank working days (inside Belgium, banks will still guarantee a maximum duration of one bank working day between the debit and credit of the accounts).
 - a new paper based credit transfer form will be developed.
- with regard to the processing by banks and the clearing by clearing houses :
 - uniform processing by banks (domestic and intra-European payments in €)
 - inter bank clearing via European clearing mechanisms (no longer national clearing, e.g. via the CEC in Belgium)
 - against the same price and with the same speed to the customer.
- the ordering and beneficiary account are being identified via the IBAN (International Bank Account Number) and the according Bank Identifier Code (BIC) (the normalized 12-digit Belgian account number won't be allowed any more, neither for the ordering account).

Starting from January 2008, the customer should be enabled to change over to this new instrument. The transition period for switch over continues until the end of 2010 (= current target, determined by the European Commission).

Direct debits (SDD: Sepa Direct Debits)

Identical modalities and timings (*) as for the SCT. Of course, here we are handling a different product. More than for the SCT, important new possibilities and constraints are involved. The most important ones :

- for the creditor, it becomes possible to collect money using one product, from debtors situated in any country of Europe (EEA + Switzerland). No longer dedicated collection systems such as 'domiciliations' in Belgium.
- the creditor will be obliged to manage the mandate, the contract with the debtor, without involvement of the bank
- When collecting, these mandate data will have to be forwarded by the creditor, along with the transaction itself. We call this the Creditor Mandate Flow (CMF).
- In the mean time, a second Debtor Mandate Flow (DMF) scheme is presented, in which the bank participates in the mandate handling. The assumption is that this scheme won't be supported at the beginning of SEPA.
- It will be possible for the creditor to make onetime collections via this system (one-off). Mainly because the bank doesn't have to interfere in the mandate handling (in case of CMF).
- the debtor legally will be able to contest the collection, and reclaim the money, within the scheme, until probably 6 weeks after the initial collection (today, in Belgium this is restricted tot 4 bank working days). The period is still in discussion.
- probably, a second -not mandatory- business-2-business (B2B) SDD scheme will come in place. E.g. with a shortened reclaiming period by the debtor. The assumption is that also this scheme won't be supported at the beginning of SEPA.
- in the longer term new possibilities with regard to authorisation of mandates (e-signature) will be built into the scheme.

(*) because of the delay in the set up of a Payment Service Directive, to be translated afterwards into national legislation by the local authorities, it might be possible that the SDD can't start at 01/01/2008 within a legal supported executive.

Card payments

SEPA describes a card 'framework'. It should be possible to pay with one card in the whole SEPA, as easy and cheap as in the interior market. Initiatives taken by the Belgian bank industry until now, among other things, regard to the changeover in 2008 from Bancontact/Mister Cash to Maestro, also for domestic card payments.

Electronic bank account statements

In a SEPA context, you receive harmonized (electronic) bank account statements with regard to all incoming and outgoing payments and direct debits, executed within Europe.

Accounts only will be reported in an IBAN-structure.

(concerning the electronic statements, OODA, the CODeed statement of Account, will be adapted to IBAN, starting from March 2007)

Additionally, a new European standard format (XML-based) for electronic bank account statements is in scope.

H. New opportunities created by SEPA (cross product). Common relevancy for your bank

Opportunity or only 'disturbed troubles' ? Are you a fast mover or quite the contrary ? ...

1. How do you, in a global way, look at these changes in the payment systems area ?

very positive
 rather positive
 neutral
 rather negative
 very negative
 you have no idea

2. Do you see, in a global way, concrete opportunities for your bank in particular ? Yes No

(for each product, one cell should be cross-marked)

opportunity degree for	very high	high	average	low	none
SCT (credit transfers)	☐	☐	☐	☐	☐
SDD (direct debits)	☐	☐	☐	☐	☐
CARDS (card payments)	☐	☐	☐	☐	☐
(electronic) statements	☐	☐	☐	☐	☐

3. Do you see, in a global way, concrete threats for your bank in particular ? Yes No

(for each product, one cell should be cross-marked)

threat degree for	very high	high	average	low	none
SCT (credit transfers)	☐	☐	☐	☐	☐
SDD (direct debits)	☐	☐	☐	☐	☐
CARDS (card payments)	☐	☐	☐	☐	☐
(electronic) statements	☐	☐	☐	☐	☐

4. Possible additional remarks concerning opportunities and threats for banks.

(to fill in optionally)

I. More specific impact of the "SCT" product (the credit transfer) with regard to your bank.
 Your actual point of view / feeling / prediction with regard to the use of this product by your bank.
 More detailed. The survey is accentuated on the impact of the SEPA credit transfer on the Belgian corporates, merchants, citizens and banks.

1. The European Payments Council (*) published following "benefits" on her website www.europeanpaymentscouncil.eu/

Which of these benefits are for the SCT possibly applicable for your bank ?

(*) The European Payments Council (EPC) is the decision making and coordination body of the European banking industry in relation to payments.

New SEPA Benefits	Applicable
Common SEPA standards	☐
More options for making payments	☐
One account serves all Europe	☐
Transparency and clarity of charges	☐
Common processes with reduced costs/complexity	☐
Predictable execution times	☐
Common Scheme Governance	☐
Transaction pooling / STP multi country operations, better liquidity	☐
End to end automated processes	☐
Reduced fraud	☐
Lower cost standard software and services	☐

(only cross-over the valid benefits)

2. Lower processing costs, including for banks, are a frequent marked argument in the SEPA literature (apart from the onetime investment costs for the change over).
 If you agree with this vision, can you make a (wild) guess about the weight of this, expressed into a percentage in relation to your total costs with regard to domestic and cross-border intra-European payments ?
 Rough estimate of the decreased costs for credit transfers in %

3. Onetime investment costs is a frequent marked argument in the SEPA literature
 If you agree with this vision, can you make a (wild) guess about the weight of this, expressed in € ?

3.1 Rough estimate of the investment costs for SCT in €

3.2 Proportion of the investment costs for SCT compared to the total investment cost for the SEPA implementation :
 In addition to SCT, other investments might be needed because of the implementation of SDD, SEPA-CARDS and the transformation of your current accounts to an IBAN structure
 Rough estimate of the total investment cost for the whole SEPA program (including SCT) in €

4. Does your bank offer the SCT product to your customers in an active way as from 01/01/2008? Yes No

full-blown (for all segments, via different channels, including XML-formats, ...)
 in a basic version (e.g. not via all channels, no XML-formats, ...)
 in a very restricted way

5. Starting from what point do you expect to offer a more complete service-offering to your customers ? (being conform with the standard levels your bank defines) (*)

during 2008
 during 2009
 during 2010
 after the abolition of the domestic (clearing) payment services, end of 2010
 never
 no idea

6. Supported services to your customers

Here and there, the SEPA literature warns for less supported customer or land specific needs by the banks and clearing houses, due to the globalisation of payments systems. Especially in a country as Belgium, typified as a country with a high efficiency and service degree, this seems to become a potential threat for the companies ...

6.1 do you foresee lasting support of domestic or 'added value' services (or will your service be limited to an generic, global European basic service) ? Yes No

Today, wage payments, in some banks, result in a specific processing, especially in favour of the beneficiary (the employee). Mainly in the simultaneous crediting of employees which are in account with the same bank as yours (the employer), and those who are in account with another bank (for which, normally the crediting would only takes happen one day later on).
 Is this a (remaining) offered functionality in the SEPA period for your bank ? Yes No

6.2 The new standard for forwarding payment files with SEPA transfers is the XML-SCT message type CustomerCreditTransferInitiation (CCTI) (MX.pain.001).
 Will your bank support the XML SCT format on behalf of your customers ? Yes No

6.3 Will you offer a remaining support of the current existing lay-outs, for the future use of SEPA payments? E.g. the Belgian CIRI51 format, meant for EU- and cross border payments ?
 then, it won't be able to define an ordering account in the IBAN structure (this account is in the CIRI51-format limited to 12 digits). The bank should be obliged then to transform the ordering account to IBAN before forwarding the payment to the clearing house. Yes No

SEPA, the Single Euro Payments Area

A. Does your bank (temporary) support the use of the CIR51-lay-out for domestic SCT's (within Belgium with BIC/IBAN counter party) ? Yes No

B. Does your bank (temporary) support the use of the CIR51-lay-out for cross-border SCT's (with BIC/IBAN foreign counter party) ? Yes No

6.4 SCT requires the definition of the IBAN an according bank identifier (BIC) for both ordering and beneficiary account. Probably, today your customers possess a suppliers' file in which they store the bank accounts of their Belgian suppliers in the national, 12-digit format (no IBAN and BIC). Do you foresee that your bank accepts these beneficiary accounts (for files in XML-SCT, CIR51 or other formats and /or for your manual registrations) and converts them to BIC/IBAN before further processing ? Yes No

7. Will your bank offer services to third banks which can become sub participant of your bank in a PE-ACH context (sub participants CEC-SCT, EBA-S-2 SCT, ...)? Yes No

7.1 Do you foresee the third banks, e.g. your sub participants CEC and / or EBA-Step-2, ... will be able to clear SCT's as from 01/01/2008, using your services ? Yes No

both active (sending) (*) and passive (receiving), inside the whole SEPA area
both active (sending) (*) and passive (receiving), only within Belgium (CEC-SCT)
only passive (receiving), for payments coming from the whole SEPA area
only passive (receiving), for payments coming from Belgium (CEC-SCT)
(* sending, your sub participant delivers file to your bank for clearing via PEACH)

7.2 Do you foresee a more complete service-offering later on ? Yes No

during 2008
during 2009
during 2010
after the abolition of the domestic (clearing) payment services, end of 2010
no idea

7.3 Via which clearing-lay-outs (-formats) will your sub participants be able to send and / or receive SCT-payments to / from your bank (as from 01/01/2008 or later on) ? Yes No

via the SEPA compliant XML Pacs-messages (ISO20022)
via bank specific SEPA-compliant formats (including BIC and IBAN)
via the current domestic formats (e.g. CEC-lay-out without BIC-IBAN support)
(in this case, your bank will be obliged to transform the message e.g. from BBAN to IBAN)

8. Will your bank become a sub participant of a third bank in a PE-ACH context ? (your bank becomes sub participant CEC-SCT, EBA-S-2 SCT) ? Yes No

8.1 Do you claim that your participant can clear your SCT-payments as from 01/01/2008 in a PE-ACH format (IBAN-IBAN)? Yes No

both active (sending) (*) and passive (receiving), inside the whole SEPA area
both active (sending) (*) and passive (receiving), only within Belgium (CEC-SCT)
only passive (receiving), for payments coming from the whole SEPA area
only passive (receiving), for payments coming from Belgium (CEC-SCT)
(* sending, as sub participant you deliver payments to your participant for further clearing via a PEACH channel)

8.2 Do you claim a more complete service-offering later on ? Yes No

during 2008
during 2009
during 2010
after the abolition of the domestic (clearing) payment services, end of 2010
no idea

8.3 Via which clearing-lay-outs (-formats) do you want to be able to sent / receive your SCT-payments to / from your participant (as from 01/01/2008 or later) ? Yes No

via the SEPA compliant XML Pacs-messages (ISO20022)
via bank specific SEPA-compliant formats (including BIC and IBAN)
via the current domestic formats (e.g. CEC-lay-out) without BIC-IBAN support
(in this case, your participant will be obliged to transform the message e.g. from BBAN to IBAN)

9. Other expected special (remaining or new) SCT services your bank will offer ? Yes No
(to fill in optionally)

1.

2.

3.

J. Impact of the SDD product (direct debit) to your bank.
More global approached, for comparison reasons in relation to the SCT ...

1. Will your bank offer the SDD in an active way to your customers as from 01/01/2009 (*) ? Yes No
(* the Belgian bank sector published to postpone the SDD to 2009, because of the lack of a legal framework (the Payment Service Directive has to be transmitted yet to national laws, this won't be in place at 01/01/2009)

full-blown (for all segments, via different channels, including XML-formats, ...)
in a basic version (e.g. not via all channels, no XML-formats, ...)
in a very restricted way

2. Starting from what point do you expect to offer a more complete service-offering to your customers ? Yes No

during 2008
during 2009
during 2010
after the abolition of the domestic (clearing) payment services, end of 2010
never
no idea

3. Has your bank the intention to offer SDD earlier than 01/01/2009, despite the lack of a legal framework (see before) ? E.g. in an international context, to allow creditors to collect earlier across the borders ? Yes No

K. At last : summarized impact of SEPA on the payments business behaviour, on your relation to your customers. Additional remarks concerning SEPA and / or this survey.

1. Considered all possible impact and (un)clearness of SEPA, which is your prognosis about the use of payment instruments? Will the use of cash payments increase or decrease, in favour of or to the detriment of card payments (mainly with regard to points-of-sale), SCT and / or SDD. Will cheques be used less frequently, ... ? To what degree ? Yes No

you score as follows : h = high degree of movement
(only if applicable) l = low(er) degree of movement
(* several answers possible)

Movements in the use of payment instruments (prognosis)	TO (in the SEPA area)	SEPA Credit Transfer (SCT)	Cross-border Transfer	SEPA Direct debit	SEPA Card payment	Cash payment	Cheque, Draft or other
FROM (actual)							
Domestic / EU Transfer							
Cross-border Transfer							
Domestic direct debit							
Card payments							
Cash payments							
Cheque, Draft, others							

2. Considered all possible impact of SEPA, such as new needed investments, possible (growing) centralization of accounts, alternatives for new bank relations in cheap countries concerning invoicing, possible competition between your Belgian bankers, ... : which is your prognosis concerning your payments business relationship with your customers ? Will that relation stay unchanged, intensify, weaken or even be given up ? Yes No

Do you wish to answer this question ? Yes No

Your prognosis concerning your relationship with your customers in the SEPA period :

3. Optional additional remarks concerning SEPA and / or this survey : Yes No

(to fill in optionally)

L. How to return your filled in questionnaire ? Further process.

Did you already fill in (correctly) the section A, concerning the privacy of your answers ? When not, don't hesitate to do this now.

The importance of your answers

All possible answer are very important for the success of this survey. When you don't feel involved with SEPA, you were not thinking about SEPA until now, you barely can evaluate the impact of SEPA, ... even then, the knowledge of that is an important fact for the survey.

Standard procedure for returning the filled in questionnaire :

By preference, you send back an electronic version of this filled in XLS-sheet to myself on following e-mail address : joeri.willems@skynet.be
If this is no option for you, you can return a paper based version of this sheet. This could be sent to my home address mentioned at the bottom.

Confidentially

Your answers never will be presented to third parties, different from my promotor at the Hogeschool of Gent.
After finishing this survey and the according thesis, your answers will be destroyed by myself.

Feedback around the results of this survey

If you have chosen for feedback, the results of this survey will be sent to you. The thesis will be sent to you then on the e-mail address you marked in the section A.

Planned timings : during the summer holidays 2007 (period July, August, September).

Thank you very much for your cooperation.

Joeri Willems
 student 2° licence Commercial Sciences
 Hogeschool Gent

Lijst van geraadpleegde bronnen

Tijdschriften en kranten

- De Standaard**, (2006), 'SEPA zal betalen in België duurder maken', 28 maart, p. 1.
- De Tijd**, (2005), 'Bankieren wordt duurder en complexer', 17 september, p. 1.
- De Tijd**, (2006), 'Belgische banken willen cheque binnen 4 jaar zien verdwijnen', 13 april, p. 1.
- De Tijd**, (2006), 'EU eist goedkoper betalen met kaart', 13 april, p. 7.
- De Tijd**, (2006), 'EU opent front tegen dure betaalkaarten', 13 april, p. 7.
- Simon Lelieveldt**, (2005), 'De prijs van één Europa' in: *NVBulletin*, nr. 1, maart, p. 1-4.

Andere gepubliceerde bronnen

- BVB**, (2006), *Gecodeerde berichtgeving (CODA) V2.1.C – WP/WP1402.DOC*, 13 december, p. 1, <www.abb-bvb.be/gen/downloads/CODA-versie2.1.pdf>.
- Capgemini/EFMA/ING**, (2005), *World Retail Banking Report 2005*, p. 1-31, <www.cz.capgemini.com/resources/thought_leadership/by_industry/financial_services/>.
- de Schrevel, G.**, (2006), 'Moving towards the Single Euro Payments Area – the challenge' in: *Banking Technology*, April, <www.swift.com/index.cfm?item_id=59561>.
- DEXIA**, (2006), 'Domiciliëringen, SEPA Direct Debit' in: *Accent* nr. 1, augustus, p. 1-4
- EACHA**, (2006), *European Automated Clearing House Association – EACHA*, Brussel, 9 oktober, p. 1, : <www.bundesbank.de/download/zahlungsverkehr/zv_announcement_eacha.pdf>
- EC**, (2005), *Implementing the Community Lisbon program – COM2005 0603*, 1 december, p. 1-54, <eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0603en01.pdf>.
- ECB**, (2006), *Gemeenschappelijk Eurobetalingsgebied - Single Euro Payments Area*, 4 mei, <www.ecb.int/press/pr/date/2006>.
- ECB**, (2006), *Charter of the European Payments Council coordinated version*, 20 juni, p. 1, <www.europeanpaymentscouncil.eu/documents/EPC0632_EPC%20Charter%20V2.0%20June06%20ENG.pdf>.
- ECB**, (2006), *Information brochure: SEPA - An integrated retail payments market*, 13 november, p. 1-32, <www.ecb.int/paym/sepa/html/index.en.html#more>.
- ECB**, (2007), *Richtlijn Betalingsdiensten*, 24 april, p. 1-1, <www.ecb.eu/press/pr/date/2007/html/pr070424.nl.html> (persbericht).
- ECB**, (2007), *Summary of the 13th meeting of the Contact Group euro payments strategy*, 2 februari, p. 1-11, <www.ecb.int/paym/groups/pdf/COGEPS_summary_061121.pdf>.

SEPA, the Single Euro Payments Area

ECB, (2006), *The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks*, mei, p. 26-28, <www.ecb.int/pub/html/index.en.html>.

ECB, (2006), *Towards a Single Euro Payments Area, Objectives and deadlines, Fourth Progress Report*, februari, p. 1-25, <<http://www.ecb.int/press/pr/date/2006/html/pr060217.en.html>>.

ECB, (2007), *Towards a Single Euro Payments Area, Objectives and deadlines, Fifth Progress Report*, juli, p. 1-31, <www.ecb.int/press/pr/date/2007/html/pr070720.en.html>.

ECBS, (2003), *IBAN: International Bank Account Number - EBS204 V3.2*, augustus, p. 1-17, <www.ecbs.org/iban/iban.htm>.

EPC, (z.j.), *Roadmap 2004-2010 - Roadmap public version 4th April*, p. 1-16, <www.europeanpaymentscouncil.org/documents/Roadmap%20public%20version%204th%20April.pdf>.

EPC, (2006), *SEPA Cards Framework V2.0 - EPC125_05*, 8 maart, p. 1-23, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=18>.

EPC, (2007), *SEPA Credit Transfer Scheme Rulebook V2.2 - EPC125_05 ECT RB V2.2 approved including clarification 20070315*, 15 maart, p. 1-71, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank.cfm>.

EPC, (2007), *SEPA Credit Transfer Scheme Rulebook V2.3 - EPC125_05*, 19 juni, p. 1-104, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=49>.

EPC, (2007), *SEPA Credit Transfer Scheme Implementation Guidelines V2.3 - EPC115_06*, 19 juni, p. 1-45, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=51>.

EPC, (2007), *SEPA Direct Debit Scheme Rulebook V2.3 – EPC016*, 19 juni, p. 1-149, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=50>

EPC, (2006), *SEPA Direct Debit Scheme Implementation Guidelines V2.2 - EPC114_06 DDIGV2.2 approved*, 13 december, p. 1-63, <www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank.cfm>.

EPC, (2007), *SEPA Direct Debit Scheme Implementation Guidelines V2.3 - EPC114_06*, 19 juni, p. 1-66, <http://www.europeanpaymentscouncil.eu/knowledge_bank_detail.cfm?documents_id=52>.

EPC, (2002), *SEPA Whitepaper 0520021 – Summary, Workshop Participants and the 3 ECSAs*, 25-26 maart, p. 1-7, <www.europeanpaymentscouncil.org/documents/EPC175_05_EPC_press_release_Sept05.pdf>.

Febelfin, (2006), *Brochure SEPA*, p. 1-18, <www.sepabelgium.be/nl/node/134> (brochure).

Febelfin, (2007), *Geen Bancontact/Mister Cash migratie op 1/1/2008*, Brussel, p. 1-2, <www.sepabelgium.be/nl/node/54> (persbericht).

KBC, (2007), *SEPA, external presentations*, (publicatie op het internet, link niet langer actief).

McCreevy, C., (2005), *A vision for the future of payments in Europe*, Parijs, 20 september, <ec.europa.eu/commission_barroso/mccreevy/allspeeches_en.htm> (speech).

McCreevy, C., (2006), *Banking Regulation – Next steps* - French Banking Federation Conference, Parijs, 21 maart, <ec.europa.eu/commission_barroso/mccreevy/allspeeches_en.htm> (speech).

McCreevy, C., (2007), *SEPA, an opportunity for Europe – Role of the public sector* - Conference for Public Administrators, Brussel, 8 mei, <ec.europa.eu/commission_barroso/mccreevy/allspeeches_en.htm> (speech).

SEPA-forum, (2007), Belgian Migration Plan to SEPA V3.1, juli, p. 1-25, <www.sepabelgium.be/node/158>.

Spaenhoven, A., (2007), *SEPA en overschrijvingen*, 1 maart, p. 1-10, <www.sepabelgium.be/nl/node/151>. (slideshow)

Tumpel-Gugerell, G., (2004), *Time to act: clear objectives and a convincing roadmap for the Single Euro Payments Area*, Durbuy, 6 september, <www.ecb.int/press/key/date/2004/html/index.en.html> (speech).

Tumpel-Gugerell, G., (2005), *Keeping up the momentum: achieving the SEPA-objectives on time*, Durbuy, 3 oktober, <www.ecb.int/press/key/date/2005/html/index.en.html> (speech).

Tumpel-Gugerell, G., (2006), *From theory to practice: let's roll out the cables*, Durbuy, 7 september, <www.ecb.int/press/key/date/2006/html/index.en.html> (speech).

Tumpel-Gugerell, G., (2007), *The European Central Bank's view on SEPA*, Parijs, 13 februari, <www.ecb.int/press/key/date/2007/html/index.en.html> (speech).

Vandenbroecke, F., (2007), *SEPA en domiciliëringen*, 1 maart, p. 1-21, <www.sepabelgium.be/nl/node/152> (slideshow)

Algemene sites:

- <www.standaard.be>
- <europa.eu>
- <www.europarl.europa.eu>
- <nl.wikipedia.org>
- <www.ec.europa.eu>
- <www.abb-bvb.be>
- <www.cz.capgemini.com>
- <www.ecb.int>
- <www.ecb.eu/paym/sepa/html/index.en.html>
- <www.ecbs.org>
- <www.europarl.europa.eu>
- <www.europeanpaymentscouncil.eu>
- <www.Febelfin.be>
- <www.informatique.nl>
- <www.Sepabelgium.be>
- <www.standaard.be>

Sites van banken:

- <www.axa.be>
- <www.bundesbank.de>
- <www.dexia.be>
- <www.fortis.be>
- <www.ing.be>
- <www.kbc.be>
- <www.nbb.be>

Sites van Infrastructuur providers en andere marktspelers:

- <www.banksys.be>
- <www.bcc.be>
- <www.betalingsystemen.be>
- <www.equens.com>
- <www.swift.com>
- <www.isabel.be/gps/nl/index.php>
- <www.iso20022.org>
- <www.abe.org>
- <www.vocalink.com>
- <www.betalingsystemen.be>

Mondelinge bronnen

Depoorter J., Depotter J. (2006-2007), verschillende interviews met de Segment Manager Payments & Trade Finance en de Segment Manager e-Banking van de KBC Merchant banking business unit, Brussel, diverse tijdstippen.

Bijlagen

BIJLAGEN

Bijlage 1: SEPA-ruimte, de 31 betrokken landen

Potentiële SEPA ruimte per 01/01/2008 de betrokken landen				
Landengroepen binnen SEPA				
Land	EMU	EU	EER	SEPA
Nederland	1	1	1	1
België	2	2	2	2
Luxemburg	3	3	3	3
Frankrijk	4	4	4	4
Duitsland	5	5	5	5
Italië	6	6	6	6
Ierland	7	7	7	7
Griekenland	8	8	8	8
Spanje	9	9	9	9
Portugal	10	10	10	10
Oostenrijk	11	11	11	11
Finland	12	12	12	12
Slovenië	13	13	13	13
Denemarken		14	14	14
Zweden		15	15	15
Cyprus		16	16	16
Estland		17	17	17
Hongarije		18	18	18
Letland		19	19	19
Litouwen		20	20	20
Malta		21	21	21
Polen		22	22	22
Groot-Brittannië		23	23	23
Slowakije		24	24	24
Tsjechië		25	25	25
Bulgarije		26	26	26
Roemenië		27	27	27
Noorwegen			28	28
Liechtenstein			29	29
IJsland			30	30
Zwitserland				31

Legende :	EMU	Economische en Monetaire Unie (€-munt)
	EU	Europese Unie
	EER	Europese Economische Ruimte
	SEPA	Single Euro Payments Area

Bijlage 2: SDD mandaat formulier

		SEPA Direct Debit Mandate	Magazine A B C												
		<table border="1" style="display: inline-table;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">1</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">2</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">3</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">4</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">5</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">6</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">7</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">8</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">9</td> <td style="width: 20px; height: 20px; text-align: center;">0</td> </tr> </table>			1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0				
		Mandate reference - to be completed by the creditor													
By signing the mandate form, you authorise (A) (Name of creditor) to send instructions to your bank to debit your account and (B) your bank to debit your account in accordance with the instructions from (Name of creditor) As part of your rights, you are entitled to a refund from your bank under the terms and conditions of your agreement with your bank. A refund must be claimed within 6 weeks starting from the date on which your account was debited Your rights are explained in a statement that you can obtain from your bank. Please complete all the fields marked *															
Your name <i>Ihr Name</i>	*	A L A I N D A R A I N E	1												
Your address <i>Ihre Adresse</i>	*	2 3 R U E D E L A P L A G E	2												
	*	F - 3 6 2 4 0 M O N T G A R E U X	3												
	*	F R A N C E	4												
Debtor identification code <i>Kundennummer Zahlungsverpflichtigter</i>			5												
Creditor's name <i>Name Zahlungsempfänger</i>	*	M A G A Z I N E A B C	6												
	**	A T 5 6 7 8 9 1 2 3 4	7												
	**	B E R G W E G 4 6	8												
	**	A - 1 1 3 5 V I E N N A	9												
	**	A U S T R I A	10												
Your account number <i>Kontonummer</i>			11												
	*	A T 2 5 1 2 1 0 1 1 1 2 3 4 5 6 7 8	12												
	*	B A N K I A T W W	13												
Person on whose behalf payment is made			14												
Person for which the payment is made			15												
In respect of the contract <i>Vertragsdaten</i>	**	1 2 3 4 5 6 7 8 9	15												
	**	S U B S C R I P T I O N A B C M A G A Z	16												
Type of payment <i>Zahlungsart</i>	*	Recurrent payment ☒ or One-off payment ☐ Wiederkehrende Zahlung or Einmalige Zahlung	17												
City or town in which you are signing <i>Ort der Unterschriftsleistung</i>		M O N T I A R E U X	18												
		Date * 0 7 0 1 0 9	18												
Please sign here	*	Signature(s) of the account holder													

Terugsturen naar:
 Magazine ABC
 Bergweg 46
 A-1135 Vienna

Stuur dit mandaat naar de leverancier

(bron: **Vandenbroecke, F., (2007), SEPA en domiciliëringen**, 1 maart, p. 11-13, <www.sepabelgium.be/nl/node/152>)

SEPA, the Single Euro Payments Area

Bijlage 3: Extracten uit de resultaten van de bedrijvenenquête

Classificatie (meerdere assen)	A1. Identificatie van het bedrijf				A2. Feedback van de resultaten van de enquête ?			B1. Situering van het bedrijf in België						B2. Situering van het bedrijf in Europa, buiten België						B2. Situering van het bedrijf in landen buiten België									
	Adres van het bedrijf	Economische activiteitscode	ISO-landen-code moederbedrijf	Code Tekstueel	Feedback gewenst	Op volgend postadres		grootte van het bedrijf in en buiten scope v.d. enquête	grootte bedrijf in scope van de enquête		organisatie van het betalings-verkeer		totaal in en buiten de scope van de enquête		grootte van het bedrijf in scope van de enquête		organisatie van het betalings-verkeer		Activiteiten in landen buiten België scoring = high / low										
Criterium 1 (Groede van het bedrijf) Criterium 2 (aantal overschrijvingen) Criterium 3 (Complexe betalingsstructuren) Criterium 4 (Creditor directie betalingsverkeer) Criterium 5 (Bewerking uitgezend (CI)-basis (73))	Naam	Adreslijn 2	Adreslijn 3			Feedback gewenst (Meen)	Zendend e-mail adres	Aanspreekpunt Afwijkend post adres	werk-nemers	omzet	werk-nemers	omzet	Centrale verwerking	aangehouden rekening	Werk-nemers	omzet	Mult. de buitenland. Verwijzigen	Zijn er overzichten buiten scope?		werk-nemers	omzet	Centrale verwerking	aangehouden rekening	meerdere rekeningen in het buitenland	meerdere rekeningen in België	België	Luxemburg	Frankrijk	Duitsland

Classificatie (meerdere assen)	D. Huidig gebruik van overschrijvingen uitgedrukt in aantallen per maand				D. Huidig gebruik van overschrijvingen uitgedrukt in aantallen/maand (vervolg)				E. Elektronische daggeschiften		Belgisch pakket (abonnement bij Belgische bank)			
	Binnenkomende overschrijvingen (mningen)		Uitgaande overschrijvingen (betalingen) File-based		Uitgaande overschrijvingen (betalingen) Manuele registratie (online bankieren)		Uitgaande overschrijvingen (betalingen) Manuele registratie (offline bankieren)		ISABEL	Banqueigen toepassing	SU			
Criterium 1 (Groede van het bedrijf) Criterium 2 (aantal overschrijvingen) Criterium 3 (Complexe betalingsstructuren) Criterium 4 (Creditor directie betalingsverkeer) Criterium 5 (Bewerking uitgezend (CI)-basis (73))	Domestic overschrijvingen	Europese overschrijvingen (grensoversch.)	Domestic overschrijvingen	Europese overschrijvingen (grensoversch.)	Transfers for Foreign Banks (RFT)	Domestic overschrijvingen	Europese overschrijvingen (grensoversch.)	Transfers for Foreign Banks (RFT)	ISABEL	Banqueigen toepassing	SU			

Classificatie (meerdere assen)	F. Elektronisch-bankieren pakketten								
	Belgisch pakket (abonnee bij Belgische bank)						Buitenlands pakket (abonnee bij buitenlandse bank)		
Criterium 1 (Groede van het bedrijf) Criterium 2 (aantal overschrijvingen) Criterium 3 (Complexe betalingsstructuren) Criterium 4 (Creditor directie betalingsverkeer) Criterium 5 (Bewerking uitgezend (CI)-basis (73))	ISABEL	Banqueigen toepassing	SWIFT	Voor Belgische rekeningen	Voor buitenlandse rekeningen	Banqueigen toepassing	Voor Belgische rekeningen	Voor buitenlandse rekeningen	

SEPA, the Single Euro Payments Area

Classificatie (meerdere assen)	G. Awareness rond de impact van SEPA										H. Opportunites & Threats voor uw bedrijf, algemeen										Classificatie (meerdere assen)	H. Opportunites & Threats voor uw bedrijf, algemeen (productoverkoepelend) (vervolg)																																						
	Beint u op de hoogte van de impact van SEPA op betalingsverkeer ?					In welke mate voelt u zich bedreigd door SEPA ?					Houding van uw handlev tegenover SEPA, volgens u ?					Uw houding tegenover SEPA in het algemeen ?						Algemene gevaren-grad voor uw bedrijf					Top-10 scoring algemene gevaren (voor één of meerdere producten)																																	
	In welke mate ?		via welke wegen ?			Bij welke maatregelen wordt u betrokken ?					Bij welke maatregelen wordt u betrokken ?					Uw houding tegenover SEPA in het algemeen ?						SCT	SDD	Cards	Electronisch dagafschrift	Andere gevaren (incl. score van 5 tot 1)																																		
Criterium 1 (Grootte van het bedrijf) Criterium 2 (Aantal overzichten) Criterium 3 (Complexe betalingsstructuren) Criterium 4 (Creditor directe debet) Criterium 5 (Gevoeligheid op de markt)	Beint u op de hoogte ? 1: ja, heel vaak 2: ja, vaak 3: ja, soms 4: ja, zelden 5: nee, nooit										In welke mate voelt u zich bedreigd door SEPA ? 1: heel vaak 2: vaak 3: soms 4: zelden 5: nooit										Houding van uw handlev tegenover SEPA, volgens u ? 1: heel positief 2: positief 3: neutraal 4: negatief 5: heel negatief										Uw houding tegenover SEPA in het algemeen ? 1: heel positief 2: positief 3: neutraal 4: negatief 5: heel negatief										SDD 1: ja, heel vaak 2: ja, vaak 3: ja, soms 4: ja, zelden 5: nee, nooit										Top-10 scoring algemene gevaren (voor één of meerdere producten) 1: heel hoog 2: hoog 3: matig 4: laag 5: heel laag									
Criterium 1 (Grootte van het bedrijf) Criterium 2 (Aantal overzichten) Criterium 3 (Complexe betalingsstructuren) Criterium 4 (Creditor directe debet) Criterium 5 (Gevoeligheid op de markt)	Beint u op de hoogte ? 1: ja, heel vaak 2: ja, vaak 3: ja, soms 4: ja, zelden 5: nee, nooit										In welke mate voelt u zich bedreigd door SEPA ? 1: heel vaak 2: vaak 3: soms 4: zelden 5: nooit										Houding van uw handlev tegenover SEPA, volgens u ? 1: heel positief 2: positief 3: neutraal 4: negatief 5: heel negatief										Uw houding tegenover SEPA in het algemeen ? 1: heel positief 2: positief 3: neutraal 4: negatief 5: heel negatief										SDD 1: ja, heel vaak 2: ja, vaak 3: ja, soms 4: ja, zelden 5: nee, nooit										Top-10 scoring algemene gevaren (voor één of meerdere producten) 1: heel hoog 2: hoog 3: matig 4: laag 5: heel laag									

Classificatie (meerdere assen)	I. Specifieke impact van de SCT op het bedrijf										I. Specifieke impact van de SCT op het bedrijf										Classificatie (meerdere assen)	I. Specifieke impact van de SCT op het bedrijf																		
	SCT Files					Timings overstap naar SCT File-based					Wijzigingen in het aantal bankrekeningen					Opportunities SCT						Threats SCT																		
	Volume t.o.v. vandaag		Overstap Belgische SCT			Overstap Europese SCT			Registraties (toekomst)					Daling in Percent					Top-10 scoring algemene gevaren (Afwijkend voor SCT)																					
Criterium 1 (Grootte van het bedrijf) Criterium 2 (Aantal overzichten) Criterium 3 (Complexe betalingsstructuren) Criterium 4 (Creditor directe debet) Criterium 5 (Gevoeligheid op de markt)	Overstap Belgische SCT 1: ja, heel vaak 2: ja, vaak 3: ja, soms 4: ja, zelden 5: nee, nooit										Overstap Europese SCT 1: ja, heel vaak 2: ja, vaak 3: ja, soms 4: ja, zelden 5: nee, nooit										Daling in Percent 1: > 10% 2: 10% < daling < 20% 3: 20% < daling < 30% 4: 30% < daling < 40% 5: > 40%										Top-10 scoring algemene gevaren (Afwijkend voor SCT) 1: heel hoog 2: hoog 3: matig 4: laag 5: heel laag									
Criterium 1 (Grootte van het bedrijf) Criterium 2 (Aantal overzichten) Criterium 3 (Complexe betalingsstructuren) Criterium 4 (Creditor directe debet) Criterium 5 (Gevoeligheid op de markt)	Overstap Belgische SCT 1: ja, heel vaak 2: ja, vaak 3: ja, soms 4: ja, zelden 5: nee, nooit										Overstap Europese SCT 1: ja, heel vaak 2: ja, vaak 3: ja, soms 4: ja, zelden 5: nee, nooit										Daling in Percent 1: > 10% 2: 10% < daling < 20% 3: 20% < daling < 30% 4: 30% < daling < 40% 5: > 40%										Top-10 scoring algemene gevaren (Afwijkend voor SCT) 1: heel hoog 2: hoog 3: matig 4: laag 5: heel laag									

SEPA, the Single Euro Payments Area

Classificatie (meerdere assen)		J. Impact van de SDD op het bedrijf		K. Samenvattend de verschuivingen, relatie met de bank en eindbemerkingen.	
		Creditor SDD ?	Timings overstap naar Creditor SDD		
Belgische bankiers voor SCT					
Criteria 1 (Grootte van het bedrijf) 2 (Aantal overschrijvingen) 3 (Complexe betalingsstructuren) 4 (Creditor directe debiteringen) 5 (Bevestiging uitbetaald (T1)-basis (T3))	BIC/RIBAN conversie Belgische tegenpartijen	Andere verwachtingen	Creditor SDD ? Geen antwoord (Neen) Ongewijzigd Bedrijfsleider meer Bedrijfsleider minder Percentage (meer of minder) Gebruik van one-off ? Creditor SDD of binnenlandse debtors ? (Iiteen) snelle mover vlugge volger volgens eigen tempo zo laat mogelijk geen idee Creditor SDD of buitenlandse debtors ? (Iiteen) Op hetzelfde moment als binnenlandse snelle mover vlugge volger volgens eigen tempo zo laat mogelijk geen idee Niet 2009 (de-geschied) is problematisch	Van Domestic/ EU ovs naar : Van Cross-border ovs naar : Van Domestic Directe Debitering naar : Van kaart-betalingen naar : Van Cash betalingen naar : Van Cheques, Wissels, andere naar :	Mate van v
	Make?				
	Wants to convert through the bank (Neen)				
	Nice-to-have				
	Vorreste tijdens de opstartperiode				
Blijvende vereiste					
niet tijden zijn dat in SEPA s'ficon de IBAN					
(Grid of data points for each criterion and instrument type, showing 1 for 'Yes' and 0 for 'No')					

SEPA, the Single Euro Payments Area

H. Opportunities & Threats voor uw bank, algemeen (productoverkoepelend)									
Algemene opportuniteitsgraad voor uw bank					Algemene gevarengraad voor uw bank				
Opportunities (Neen)	SCT	SDD	Cards	Electronisch dagafschrift	Opportunities (Neen)	SCT	SDD	Cards	Electronisch dagafschrift
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

I. Specifieke impact van de SCT op de bank									
Opportunities SCT		Investeringskost voor SEPA	Service offering mbt. SCT aan de klanten (bedrijven en particulieren)			Service offering aan de klant (enkel bedoeld voor)			
Scoring door de bank (op opportuniteiten zoals aangegeven door de EPC)	Daling verwerkingskost		In welke mate?	Ruimer aanbod in SCT wordt voorzien vanaf volgend tijdstip	Ondersteunde domeestic of added value functionaliteiten				
Common SEPA standards	Daling in Percent	Investeringskost voor SCT	Full-blown	Ondersteunt u domeestic or added value functionaliteiten (Neen)	Dienstverlening op een later tijdstip				
More options for making payments	daling < 10 %	Investeringskost voor SEPA	In een basisversie						
One account serves all Europe	10 % < daling < 20 %	15.000.000	In zeer beperkte mate	Speciale verwerking loonbetalingen (Neen)	Vanaf 01/01/2008 (SCT)?				
Transparency and clarity of charge	20 % < daling < 50 %	40.000.000	In de loop van 2008	XML/PAIN berichten (= basis)	Indien Ja				
Common processes with reduced time	50 % < daling	80.000.000	In de loop van 2009	CIRI-SI met SEPA ondersteuning voor de binnenlandse overschrijving	Indien Ja				
Common Scheme Governance		100.000.000	In de loop van 2010	voor de buitenlandse overschrijving	Indien Ja				
Predictable execution time			na afschat domeestic overschrijving nooit	IBAN conversie begunstigde België	Indien Ja				
Transaction pooling / STR multi country ops			geen idee	Blijft u diensten aan aan onderdeel van 01/01/2008 (SCT)?	Indien Ja				
End to end automated processes				actief en passief in de gehele SEPA	Indien Ja				
Reduced fraud				enkel passief, ontvangst uit de s	Indien Ja				
Lower cost standard software and				Ruimere service op een later tijdstip	Indien Ja				
				In de loop van 2008	Indien Ja				

J. Impact van de SDD op de bank		K. Samenvattend de verschuivingen, re							
nken (clearing voor derde banken)		Verschuiving in het gebruik van betaalinstrumenten (prognose) : scoring = high / low							
Diensten van deelnemers (enkel bedoeld voor onderdeelnemers)		In welke mate?	Ruimer aanbod in SCT wordt voorzien vanaf volgend tijdstip	Van Domestic/ EU ovs naar :	Van Cross-border ovs naar :	Van Domestic Directe Debittering naar :	Van kaartbetalingen naar :	Van Cash betalingen naar :	Van Ch Wiss andere
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1